

RASIM HALILAGIĆ

FOČA 1992 - 1995.

ŽRTVE GENOCIDA

RASIM HALILAGIĆ

Rasim

FOČA

1992 – 1995.

ŽRTVE GENOCIDA

SARAJEVO, 2008.

Izdavač:	Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo
Za izdavača:	Prof. dr. Smail Čekić
Urednik:	Prof. dr. Ismet Dizdarević
Recenzenti:	Doc. dr. Husnija Kamberović Dr. Bećir Macić
Lektor:	Sadžida Džuvic
Autor fotografija	Rasim Halilagić
DTP i dizajn korica:	Merima Kurtović i Azra Crneta (korice)
Štampa:	Štamparija FOJNICA
Tiraž:	500

 CIP - Katalogizacija u publikaciji
 Nacionalna i univerzitetska biblioteka
 Bosne i Hercegovine, Sarajevo

341.485:355.012] (497.6Foča) "1992/1995"

HALILAGIĆ, Rasim

Poča 1992-1995. : žrtve genocida / Rasim
 Halilagić. - Sarajevo : Institut za istraživanje
 zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava
 Univerziteta, 2008. - 497 str. : ilustr. ; 25 cm

ISBN 978-9958-740-54-1

COBISS.BH-ID 17081350

SADRŽAJ

UVODNE NAPOMENE	13
GLAVA I.....	17
OPĆINA FOČA DO 1992.....	19
Političko-teritorijalna organizacija.....	23
Stanovništvo.....	25
GLAVA II	31
PRIPREME ZA AGRESIJU I OKUPACIJA GRADA	33
GLAVA III.....	49
OSNOVNI PODACI O ŽRTVAMA U GRADU FOČI SA PRIGRADSKIM NASELJIMA	51
MJESNA ZAJEDNICA BROD.....	103
OSNOVNI PODACI O ŽRTVAMA	109
NASELJE BROD	109
SELO BJELIŠ.....	110
SELO ĐIDEVO	112
SELO KOVAČIĆI.....	118
SELO KUKAVICE.....	119
SELO RADAČIĆI.....	119
SELO TRBUŠĆE	120
SELO TROŠANJ.....	121
SELO ZAKMUR.....	124
SELO LJUBINA	125
SELO TRNOVAČE.....	126
SELO PRIJEDEL	128
SELO BALJEVO POLJE	128
MJESNA ZAJEDNICA ČELEBIĆI.....	129
PODACI O ŽRTVAMA	133
SELO GRADOJEVIĆI.....	133
SELO KUNOVO	133
SELO VITINE	134

MJESNA ZAJEDNICA ČELIKOVO POLJE	135
PODACI O ŽRTVAMA	139
SELO BASTASI	139
SELO BASTASI – ZASELAK URVE	139
BOROVO VRELO	140
SELO DUČELA	140
SELO DUNIĆI	140
SELO HRANKOVIĆI	141
SELO KUNDUCI	142
SELO LISOVIĆI	142
SELO TEČIĆI	143
SELO HUM	144
SELO MAZOČE	145
SELO ŽITIN	148
ČELIKOVO POLJE	148
MJESNA ZAJEDNICA DRAGOČAVA	149
PODACI O ŽRTVAMA	153
SELO DRAGOČAVA	153
SELO SAŠ	154
SELO ŠULJCI	156
SELO ŠUBI	157
MJESNA ZAJEDNICA GODIJENO	159
PODACI O ŽRTVAMA	163
NASELJE GODIJENO	163
SELO DULOVIĆI	163
SELO POŽAREVO	164
SELO POTPEČE	165
SELO KOBILJA RAVAN	167
SELO HUMSKO	168
SELO VARAJIĆI	169
SELO BRUSNA	169
SELO MADŽARI	170
SELO PURIŠI	171
SELO FALOVIĆI	171
SELO PRVNIĆI	172
MJESNA ZAJEDNICA JABUKA	173
PODACI O ŽRTVAMA KOJE SU UBIJENE U OVOM NAPADU	185
SELO RADELJEVIĆI	187
SELO KUMJENOVIĆI	188
SELO VOJNIĆI	188
SELO ZBIĆ	188
SELO JABUKA	189
.....	190

SELO DRAGOVIĆI	191
SELO GRAB	191
DONJE SELO	192
SELO GREBAK	192
SELO KOZAREVIĆI	192
SELO ŠAHBAŠIĆI	193
SELO SMJEČA	193
SELO SLAVIČIĆI	194
SELO LJALJICA	195
SELO MAGUDOVIĆI	195
SELO JAMIĆI	195
SELO MAZLINA	196
SELO POPLATIĆI	197
SELO LOKVE	197
SELO ZABOR	197
SELO UDOVIČIĆI	198
SELO BOŽANOVIĆI	198
MJESNA ZAJEDNICA JELEČ	199
PODACI O ŽRTVAMA	205
NASELJE JELEČ	205
SELO JAUKOVIĆI	216
JELEČ KLIJEŠTA	216
JELEČ MOČILA	217
SELO JELEČ LAZA	217
SELO PODGAJ	217
SELO GOVZA	218
SELO BANJINE	220
SELO RATINE	222
SELO DRAČE	223
SELO POLJICE	224
MJESNA ZAJEDNICA JOŠANICA	227
PODACI O ŽRTVAMA	231
SELO JOŠANICA	231
SELO ČAIRA	232
SELO GUDELJ	233
SELO KARAČIĆI	235
SELO ČUTKOVIĆI	236
SELO HUSEINOVIĆI	236
SELO RIBARI	236
SELO CRNETIĆI	237
SELO TRAVARI - BJELJAKOVIĆI	238
SELO CEROVA RAVAN	238

MJESNA ZAJEDNICA KRATINE	241
PODACI O ŽRTVAMA	245
SELO KRATINE	245
SELO DOBRATIĆI	246
SELO JASENOVO	247
SELO GOJTANOVIĆI	248
SELO CRNETE	248
SELO DEROLOVI	249
SELO TRNJINE	250
SELO LUBURE	251
SELO MUŠIĆI	252
SELO BUJAKOVINA	252
SELO PREBISALIĆI	252
MJESNA ZAJEDNICA KOZJA LUKA	253
PODACI O ŽRTVAMA	257
SELO MIRJANOVIĆI	257
SELO PUTOJEVIĆI	258
SELO KREMALUŠA	259
SELO HRDEVCI	260
SELO RODIJELJ	261
SELO SRBOTINA	262
SELO MAREVO	263
SELO KREMIN	264
SELO KOLUN	264
SELO POTKOLUN	266
SELO ĆUCI	267
SELO ĐURĐEVIĆI	267
SELO PIRIN DO	268
SELO DANIĆIĆI	268
SELO ŠTUKE	269
SELO POBIRANOVIĆI	270
SELO RADOJEVIĆI	272
SELO TATAROVIĆI	272
SELO STRGANCI	273
VAROŠ KOZJA LUKA	273
MJESNA ZAJEDNICA MEŠTREVAC	275
MJESNA ZAJEDNICA MILJEVINA	279
PODACI O ŽRTVAMA	285
NASELJE MILJEVINA	285
SELO BUDANJ	292
SELO OCRKAVLJE	293
SELO ANDELJE	294

SELO IZBIŠNO	295
SELO MRĐENOVIĆI	297
SELO KLJUŃA	298
MJESNA ZAJEDNICA POPOV MOST	301
PODACI O ŽRTVAMA	308
SELO BALIĆI	308
SELO BASARIĆI	308
SELO BRAJKOVAC	309
SELO ĆUREVO	310
SELO IGOĆE	311
SELO HUMIĆ	312
SELO LJUBINA	312
SELO KRUŠEVO	313
SELO KOSMAN	313
SELO MARINKOVIĆI	316
SELO MRKALJI	317
SELO MJEŠAJIĆI	318
SELO PEROVIĆI	319
SELO POPOV MOST	320
SELO TOĐEVAC	320
NASELJE TJENTIŠTE	321
SELO VESELICA	322
SELO ZAMRŠTEN	322
SELO ŠADIĆI	323
SELO TRAVNIK	324
SELO ZAOSTRO	325
SELO POPI	325
MJESNA ZAJEDNICA SLATINA	327
PODACI O ŽRTVAMA	331
SELO SLATINA	331
SELO ŽILIĆI	331
SELO VUKUŠIĆI	333
SELO HROČIĆI	333
SELO PRATIVE	334
SELO PRIJAKOVIĆI	334
SELO PODGAJ	335
SELO GRUBOJEVIĆI	335
SELO OBRACI	336
SELO SOHA	336
SELO VOJVODIĆI	336
MJESNA ZAJEDNICA USTIKOLINA	337
PODACI O ŽRTVAMA	344

SELO PAUNCI	344
SELO FILIPOVIĆI	347
SELO GOSTIČAJ	349
SELO HODOROVIĆI	350
SELO KOSOVA	350
SELO BOROVINIĆI	352
SELO PRISOJE	353
SELO ŽELJEVO	354
SELO GRADIŠIĆI	354
SELO VINA	355
SELO MIHOVIĆI	356
SELO KOŽETIN	356
SELO ZEBINA ŠUMA	357
SELO TRNOVICE	359
SELO KUTLE	360
SELO KRUŠKE	361
SELO NOVOSEOCI	362
SELO BAVČIĆI	362
SELO SORLACI	364
SELO BRAJLOVIĆI	365
SELO MRĐELIĆI	366
SELO ULJINE	368
SELO ČUROVIĆI	368
SELO GABELIĆI	368
SELO LJUBUŠA	369
SELO RIBICE	370
SELO CVILIN	370
SELO RADOJEVIĆI	373
SELO NJUHE	373
SELO PREVILA	374
SELO GORNJE ŽEŠĆE	375
SELO DRUGOVIĆI	376
VAROŠ USTIKOLINA	376
MJESNA ZAJEDNICA VIKOČ	377
PODACI O ŽRTVAMA	381
SELO GRDJEVIĆI	385
SELO PAPRATNO	385
SELO RAČIĆI	385
SELO SOFTIĆI	387
SELO TRTOŠEVO	389
SELO ŠADIĆI	389
SELO VIKOČ	390
SELO VIKOČ	390

MJESNA ZAJEDNICA ZAVAIT	391
PODACI O ŽRTVAMA	395
SELO GNJILE	395
SELO GRDIJEVIĆI	396
SELO HOMAR	396
SELO HADROVIĆI	396
SELO ATMAČIĆI	397
SELO TOHOLJI	398
SELO TVRDACI	399
SELO PRIBINIĆI	399
SELO KAMENJAČA	400
GLAVA IV	401
UNIŠTAVANJE VJERSKIH I KULTURNIH OBJEKATA	403
GLAVA V	417
ODGOVORNOST ZA ZLOČINE U FOČI	419
USTIKOLJANSKA ČETVORKA	435
GLAVA VI	441
DOBRI FOČACI U CRNOM VREMENU	443
GLAVA VII	461
GENOCID ILI NEŠTO GORE	463
Z A K L J U Č A K	471
PRILOG	475
DOKUMENTARNE FOTOGRAFIJE	477
SKRAĆENICE	491
L I T E R A T U R A	495

UVODNE NAPOMENE

Bosna i Hercegovina je sinonim ljudske patnje i stradanja u dvadesetom stoljeću u Evropi, a općina Foča je područje koje je mnogo natopljeno bošnjačkom krvlju u ovom vremenu. Foča je u dvadesetom stoljeću stradala u više navrata, a najviše u toku Drugog svjetskog rata i na kraju dvadesetog stoljeća 1992-1995, kada je ponovo nad Bošnjacima izvršen genocid.¹

Tada je Foča teško stradala, možda najteže u svojoj dugogodišnjoj historiji. Teško da će ikada biti sačinjen iole precizan bilans ubistava, razaranja, pljački i drugih golemih šteta koje su zadesile fočanski kraj nakon što su sile zla „vaskrsle“ iz najtamnijih kutaka velikosrpskog i velikocrnogorskog nacionalističkog bezumlja i krenule u ognjeni obračun sa lijepim gradom na obalama Drine i Čehotine i njegovom okolinom naseljenom Bošnjacima.

Foča je po drugi put u XX stoljeću teško masakrirana, ali ovoga puta mnogo više, teže, bezobzirnije nego 1941-1945. Njeni žitelji Bošnjaci su poubijani, nasilno protjerani ili, pak, bacani danima, mjesecima, a neki i godinama u ralje bodljikave žice zloglasnog Kaznenopopravnog zavoda (KPZ) u Foči, u rijeku Drinu, brojne jame... Drinom su danima i mjesecima plutali leševi unakaženih tijela fočanskih Bošnjaka, od kojih mnogi neće nikada biti pronađeni niti dostojno sahranjeni.

Stradalo je pretežno bošnjačko civilno stanovništvo, bez obzira na starosnu dob, ideološku pripadnost, spol i to odmah po uspostavljanju vojne i političke kontrole velikosrpskih vlasti. To ukazuje na to da se

---

¹ Da bih napisao ovaj obiman i mnogo složen rad, pored mojih zabilješki, koje sam vodio od samog početka agresije, pa sve do njenog kraja, pomogao mi je veliki broj osoba, kako u stručnom i tehničkom dijelu, tako i u davanju izjava. Obavio sam preko hiljadu razgovora sa preživjelim svjedocima, sa mnogim braniteljima, predstavnicima vlasti. Dug je to spisak da bi ih sve ovdje spomenuo, ali im svima još jedanput mnogo zahvaljujem.

radilo o planskoj realizaciji velikosrpske fašističke zločinačke ideologije i politike „svi Srbi u jednoj državi“, ostvarivan je širom BiH, ali je on u Foči upotpunosti uspio, jer je ovaj kraj do maja 1993. bio bez Bošnjaka, osim onih koji su bili zatočeni u KPZ u Foči i u javnim kućama.

Dijelovi Grada naseljeni Bošnjacima, kao i pojedina naselja u Općini gotovo da su fizički potpuno zbrisana sa lica zemlje. U prah i pepeo pretvoreno je Donje Polje, zatim sela i zaseoci u mjesnim zajednicama Jeleč, Ustikolina, Jabuka, Kozja Luka, Mrežica. Srbo-crnogorska armada i pripadnici SDS-a sa ostalim četnicima i plaćenicima potpuno su uništili gotovo sve komunalne objekte i značajne građevine u Foči. Sve o čemu je javnost obavještavana čini se nedovoljnim da se sagleda stvarni opseg rušilačke energije kojom je agresor sistematski i planski razarao fočanski kraj, sve ono što je bošnjačko.

Ni mrtve nisu ostavili na miru. Porušili su većinu mezarja, nišana i drugih objekata uz groblja. Sve su fočanske džamije, njih osamnaest, porušene, zatim mektebi i svi drugi objekti islamske arhitekture.

Jednostavno rečeno, srpska je vlast sprovodila svoj cilj da zatre svaki trag bošnjačkog naroda na ovim prostorima, izvrši svoje brojne zločine, uključujući i genocid nad Bošnjacima koji su stoljećima živjeli na svojoj zemlji.

Spisak zlikovaca i pljačkaša koji su razorili i poharali Foču je podugačak. Fočaci danas znaju ko su oni i kako izgleda fočanska piramida zla. Jedan broj je izveden pred lice pravde, nekima je suđenje u toku, drugi su sami sebi presudili, a neki se još uvijek kriju po medvjedim jazbinama i brlozima po Bosni i Hercegovini, Srbiji i Crnoj Gori.

Međutim, ne smije se zaboraviti ni solidarnost jednog broja Srba koji su u najtežim trenucima, rizikujući i vlastiti život, spašavali svoje komšije Bošnjake. Doktor Sekul Stanić ubijen je zato što je spasio svoje kolege ljekare - Bošnjake - sigurne smrti, kao i drugi. Nažalost, o tim dobrim ljudima još uvijek se ne smije javno govoriti ili pisati, ali ću u ovom radu progovoriti barem o onima kojih više nema među živima. To su pozitivni primjeri ovog vremena, čija se djela ne smiju zaboraviti.

Foča jeste razorena, jeste trpjela, ali je i pamtila. Danas se u glavama mnogih Fočaka razasutih širom svijeta povezuju konci teških ubistava, pljački, ruševina. Iz mnoštva tih događaja u ovom ćemo radu dati spisak

ubijenih Bošnjaka po mjesnim zajednicama sa osnovnim osobnim podacima i načinom stradanja, i to za one za koje imamo sigurne podatke o načinu likvidacije, kako bismo žrtve spasili od zaborava, a čitaocima ostavili mogućnost da sami daju sud o zločinu. Govorit ćemo i o Srbima koji su pomagali i spašavali komšije Bošnjake, o rijeci Drini, velikoj bošnjačkoj grobnici, o porušenim vjerskim objektima i mezarima.

Tematiku izlaganja u ovoj knjizi ograničio sam na područje općine Foča. Pritom sam pošao od činjenice da mogu legitimno pisati o genocidu nad bošnjačkim narodom u općini Foča sa kojim sam i sam dijelio zajedničku sudbinu od početka pa do kraja agresije i bio svjedok mnogih zločina. Cijelo vrijeme bilježio sam mnoga stradanja, ubistva, paljevine, progone..., ono što sam lično vidio, preživio, odnosno bio direktni svjedok i sudionik ovih krvavih događaja.

Do istine je uvijek teško doći, a ovo moje pisanje jedan je od načina da se utvrdi istina o genocidu nad Bošnjacima u Foči u periodu 1992-1995.

U ovoj fazi istraživanja, iz raznoraznih razloga, nisam mogao upotpunosti utvrditi neke činjenice o stradanju ovoga kraja, ali se nadam da će okolnosti biti promijenjene i da ću mnoge podatke upotpuniti kada budem radio dopunjeno izdanje. Tu, prije svega, mislim da će se mnogi Fočaci - svjedoci koji su danas razasuti širom svijeta - vratiti u Bosnu i reći istinu o svom stradanju i stradanju svojih porodica, rodaka, prijatelja, komšija, poznanika..., zatim da će mi biti dostupna sva arhivska građa nastala u ovom vremenu, te da će poštene i čestiti Srbi smjeti javno govoriti o zločinima i zločincima iz reda svog naroda.

Eventualnim kritičarima koji bi svoje zamjerke mogli intonirati u stilu šta ja to pišem i da li je trebalo da pišem sugerisao bih da prethodno potraže odgovor na pitanje: šta se to dogodilo nedužnom bošnjačkom narodu u Foči, ko je utvrđivao njegovu „krivicu“, ko je izricao smrtnu presudu. Žive Bošnjake bacao u Drinu, klaio, silovao? Sva ova, kao i druga pitanja, čekaju jasan i pravičan odgovor.

Na kraju, ovim sam želio spasiti od zaborava barem dio onoga što se dogodilo Bošnjacima u Foči 1992-1995, kako bi mladi koji dolaze znali cijenu slobode koju su njihovi preci krvavo platili. Pored izgradnje povjerenja i stvaranja boljih uvjeta življenja i poboljšanja našeg ambijenta, naša je

obaveza da se borimo protiv zaborava i ispunimo dug prema nevino ubijenim, što treba upotpunjavati smisao našeg življenja, opstanak i razvoj. Dug je da osiguramo istinu, zadovoljenje pravde i otkrijemo imena počinitelaca koje treba stići ruka pravde.

Naš je dug da se nikada ne zaborave nevine žrtve, da se Foča i prekinute sudbine vječno pamte. Neka nam prošlost bude vječna opomena da se zlo mora prepoznati i imenovati u samom početku. Prošlost ne možemo promijeniti, ali sjećanje i pamćenje danas mogu sačuvati i kreirati našu budućnost.

GLAVA I

Općina Foča nalazi se na tronu Bosne, Hercegovina i Crne Gore u bogatom kraju između planina. Po konstitucionalnom predlošku ova općina u Socijalističkoj Federaciji Bosne i Hercegovine spada u red najvećih općina. Na svojoj istočnoj i južnoj dijelom južne strane graniči sa Crnom Gorom, na sjevernoj dijelom sjeverno, sjeverno-zapadno sa općinom Gacko, na zapadnoj strani dijelom dijelom graniči sa općinama Kalinovik, a dijelom dijelom sa općinom Tuzla. Na sjeverozapadnoj strani graniči sa općinom Pale, a na sjeveroistočnoj sa općinama Goražde i Čvrstac.

Općina Foča je jedna od najvećih općina u Bosni i Hercegovini, a prema površini i udaljenosti od glavnog grada, jedne od najvećih općina u bivšoj Jugoslaviji.

OPĆINA FOČA DO 1992.

Općina Foča je jedna od najvećih općina u Bosni i Hercegovini, a prema površini i udaljenosti od glavnog grada, jedne od najvećih općina u bivšoj Jugoslaviji.

Nalazi se u središnjem dijelu Bosne i Hercegovine, na sjevernoj strani rijeke Vrbas. Općina je jedna od najvećih općina u Bosni i Hercegovini, a prema površini i udaljenosti od glavnog grada, jedne od najvećih općina u bivšoj Jugoslaviji.

Općina Foča je jedna od najvećih općina u Bosni i Hercegovini, a prema površini i udaljenosti od glavnog grada, jedne od najvećih općina u bivšoj Jugoslaviji. Općina je jedna od najvećih općina u Bosni i Hercegovini, a prema površini i udaljenosti od glavnog grada, jedne od najvećih općina u bivšoj Jugoslaviji.

Općina Foča smještena je na tromedi Bosne, Hercegovine i Crne Gore u bogatom kraju Gornje Podrinje. Po teritorijalnom prostranstvu ova općina u Socijalističkoj republici Bosni i Hercegovini spadala je u red najvećih općina. Sa svoje istočne i jednim dijelom južne strane graniči sa Crnom Gorom, drugim dijelom također, sa južne strane graniči sa općinom Gacko, sa zapadne strane jednim dijelom graniči sa općinom Kalinovik, a drugim dijelom sa općinom Trnovo. Sa sjeverne strane graniči dijelom sa općinom Pale, a drugim dijelom sa općinama Goražde i Čajniče.

O kakvom se kraju radi možda je najbolje svjedočio zapis u predvorju fočanske džamije Aladže koji je jedan istočnjački putnik negdje u minulim vremenima zapisao u dvostihu na perzijskom jeziku u ovom značenju:

*- Mnogo sam putovao i u mnoge gradove dohodio,
a mjesto kao što je ovo još nisam vidio.²*

Nažalost, Aladže više nema jer su je agresori „pomeli“ sa lica zemlje, a time i ovaj zapis. Međutim, teško je danas negdje u svijetu naći Fočaka a da ne zna ovaj dvostih i da ga s ponosom ne kaže, mnogo osjećajnije i sa mnogo više ljubavi nego što su to izgovarali dok su bili u Foči.

Sam kraj presijecaju dvije rijeke, dvije ljepotice, bezbroj puta opjevane u narodnoj pjesmi, Drina i studena Čehotina, koje u svoj zagrljaj primaju rijeku Sutjesku, Bistricu, Kolinu, Bjelavu, a ove opet veliki broj potoka i potočića. Sve se one na svom putu probijaju i protječu kroz bezbroj brda, kanjona, planina, poput Zelengore, visokog Maglića, Volujaka, Vučeva, Trebave, Perućice, Bujakovine, Pantelije, Ljubišnje, Lelije, Jahorine..., a na ovim planinama, opet, bezbroj jezera, lijepih, bistrih, čistih poput gorskih očiju: Štiričko jezero, Donje bare, Barilovačko, Kotlaničko i mnoga druga. Planine obrasle crnogoričnom i bjelogoričnom šumom svih vrsta, a šume pune raznovrsne divljači, rijeke raznih vrsta riba. Na fočanskom prostoru

---

² Alija Bejtić, POVIJEST I UMJETNOST FOČE NA DRINI, Sarajevo, 1957, str. 1.

Je i jedina prašuma u Evropi Perućica, vodopad Skakavac, Nacionalni park „Sutjeska“ - najveći u Bosni i Hercegovini. U dolinama rijeka i podnožju planina mnogo plodne i obradive zemlje, kao što je Cvilin, žitnica ovoga kraja, kojem narod daje ime po tome što su stari Grci kada su napustali ovaj kraj cvilili (plakali) za njim.

Fočanci su od rata 1945. pa do 1992. u Foči podigli veliki broj savremenih fabrika: ŠIP „Maglič“, „Ozren“, trikotažu, mlin u Ustikolini, rudnik u Miljevini, „Foledu“, nekoliko ribnjaka, cijelu mrežu trgovačkih preduzeća i radnji.

Osnovnim obrazovanjem bila su obuhvaćena sva djeca na općini, a samostalne osnovne škole bile su: u gradu „Ivan Goran Kovačić“ i „Veselin Masleša“, u Ustikolini „Vuk Karadžić“, u Jabuci „Boriša Kovačević“, Miljevini „Nikola Marković Nina“, na Popovu Mostu „Sava Kovačević“, u Godijenu „Braća Visocki“, te na Brodu „Fočanske omladinske čete“ i na Čelebićima „Branko Gagović“. Sve ove centralne škole imale su svoja isturena odjeljenja po selima tako da nijedno dijete nije pješaćilo do škole više od četiri kilometra. U gradu se nalazio Srednjoškolski centar u kom su se školovali srednjoškolci za razna zanimanja i studije.

Općinu Foču predstaviti ću kroz dva najznačajnija aspekta: političko-teritorijalnu organizaciju i stanovništvo.

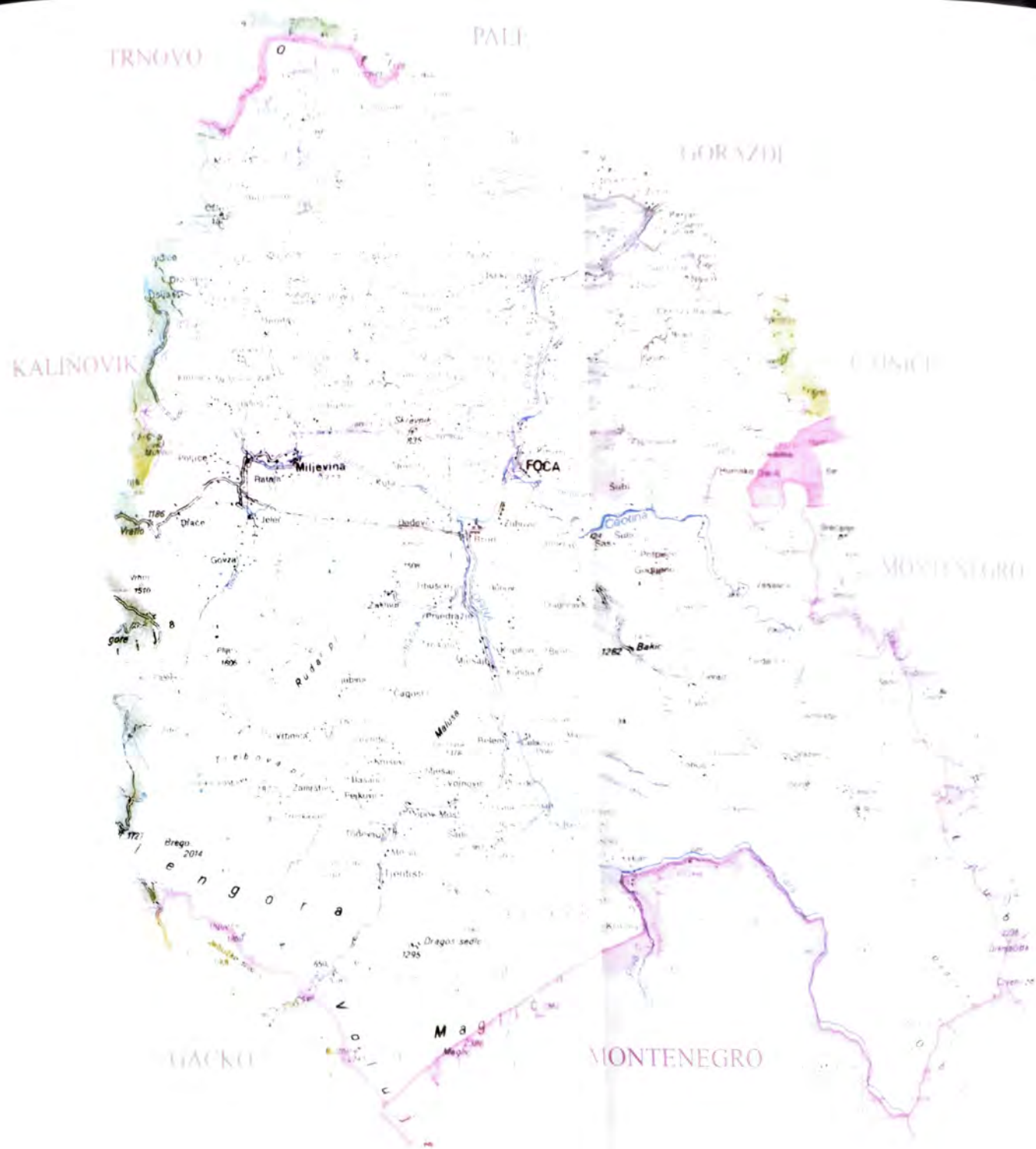
Političko-teritorijalna organizacija

Naprijed smo istakli da je općina Foča po površini spadala u red najvećih općina u predratnom periodu. Obuhvatala je površinu od 1270 km² i imala je 120 registrovanih naselja. Njena teritorija bila je podijeljena na dvadeset tri mjesne zajednice:

1. Donje Polje,
2. Gornje Polje,
3. Aladža,
4. Čohodarmahala,
5. Centar I,
6. Centar II,
7. Brod,
8. Miljevina,
9. Jeleč,
10. Kratine,
11. Kozja Luka,
12. Jabuka,
13. Popov Most,
14. Ustikolina,
15. Čelikovo Polje,
16. Dragočava,

17. Godijeno.
18. Slatina.
19. Vikoč.
20. Čelebići.
21. Zavat.
22. Jošanica.
23. Meštrevac.

Opcina Foča bila je povezana sa glavnim gradom Bosne i Hercegovine u dva pravca: kraći pravac u dužini od 75 km išao je preko Miljevine, Dobrog Polja i Trnova, a drugi duži pravac od 120 km išao je preko Goražda, Ustiprača, Rogatice i Pala. Sa južne strane moderan put povezivao je Foču sa Gackom, Bilećom, Trebinjem i Dubrovnikom. Sve mjesne zajednice bile su sa gradom povezane lokalnim putevima.

Stanovništvo³

Zadnji popis stanovništva u općini Foča prije agresije izvršen je 1991. Na osnovu ovog popisa općina Foča imala je 40.513 stanovnika. Godišnji priraštaj kretao se oko deset promila.

Struktura stanovništva prema popisu iz 1991:

	Ukupno	Bošnjaci	Srbi	Hrvati	Jugoslaveni	Ostali
FOČA	40513	20790	18315	94	463	851
Andelije	106	105	-	-	1	-
Bastasi	43	5	38	-	-	-
Bavčići	194	169	24	-	-	1
Beleni	88	-	88	-	-	-
Bešlići	111	111	-	-	-	-
Biokovo	154	6	62	-	-	-
Birotići	62	-	62	-	-	-
Bogavići	81	-	80	-	-	1
Borje	155	3	151	-	1	-

³ Državni zavod za statistiku Republike Bosne i Hercegovine, NACIONALNI SASTAV STANOVNIŠTVA, Rezultati za Republiku po opštinama i naseljenim mjestima 1991, Statistički bilten, br. 234, Sarajevo, decembar/prosinac 1993, str. 41-42.

		51	5	-	-	-
Borovinići	56	116	436	2	20	26
Brod	600	39	299	-	4	6
Brusna	348	67	151	-	1	5
Budanj	224	101	28	-	-	-
Bujakovina	129	9	74	-	-	-
Bunčići	83	-	128	-	-	1
Bunovi	129	16	31	-	-	-
Cerova	47					
Ravan						
Crnetići	123	76	46	-	-	1
Cvilin	559	466	88	1	1	3
Čelebići	132	-	128	-	1	3
Čelikovo	11	11	-	-	-	-
Polje						
Ćurevo	230	206	6	-	-	18
Daničići	163	131	31	-	-	1
Derolovi	156	127	29	-	-	-
Donje Žešće	194	11	179	-	1	3
Drače	212	212	-	-	-	-
Dragočava	260	130	127	-	-	3
Dragojevići	179	-	179	-	-	-
Djidjevo	504	333	166	-	-	5
Fališi	39	-	-	-	-	-
Filipovići	262	244	18	-	-	-
Foča (grad)	14335	5526	7901	74	312	522
Glušca	34	24	10	-	-	-
Godijeno	141	106	34	-	-	1

Gostičaj	172	171	-	-	1	-
Govza	150	139	11	-	-	-
Gradac	404	316	67	-	12	9
Grandići	190	154	34	-	1	1
Grdijevići	106	28	78	-	-	-
Hum	104	104	-	-	-	-
Huseinovići	33	33	-	-	-	-
Igoče	326	309	13	-	1	3
Izbišno	475	473	2	-	-	-
Jabuka	286	267	18	-	1	-
Jasenovo	96	96	-	-	-	-
Ječmišta	123	10	113	-	-	-
Jeleč	619	545	67	1	-	6
Jošanica	327	165	162	-	-	-
Kolakovići	64	-	63	-	-	-
Kolun	178	110	66	-	-	2
Kosman	69	64	4	-	-	1
Kozarevina	101	36	65	-	-	-
Kozja Luka	448	326	118	-	-	4
Kratine	291	286	4	-	-	1
Krna Jela	91	-	90	-	-	5
Kruševo	377	357	12	-	1	2
Kunduci	187	39	145	1	-	-
Kunovo	126	92	34	-	-	-
Kuta	130	5	125	-	-	-
Lokve	258	254	4	-	-	-

Ljubina	84	51	33	-	-	-
Marevo	209	196	12	-	-	1
Mazlina	166	159	6	-	-	1
Mazoče	146	73	73	-	-	-
Meštrevac	208	-	208	-	-	-
Miljevina	1763	730	943	8	44	38
Mirjanovići	69	62	7	-	-	-
Mješaji	328	161	166	-	1	-
Mravljača	94	10	84	-	-	-
Njuhe	221	199	22	-	-	-
Orahovo	308	24	280	-	1	3
Papratno	236	189	44	-	-	3
Patkovina	600	420	165	1	13	1
Paunci	180	122	57	-	-	1
Petojevići	81	40	40	-	1	-
Podgradje	65	-	65	-	-	-
Poljice	287	227	55	-	-	5
Popov Most	303	223	66	-	4	10
Potpeće	451	302	138	-	1	10
Previla	134	39	95	-	-	-
Prevrač	426	22	383	-	-	21
Prijeđel	174	14	160	-	-	-
Prisoje	179	158	21	-	-	-
Puriši	66	66	-	-	-	-
Račići	45	-	45	-	-	-
Radojevići	83	47	36	-	-	-

Rijeka	151	-	151	-	-	-
Rodijelj	258	196	62	-	-	-
Slatina	334	254	80	-	-	-
Slavičići	85	53	32	-	-	-
Sorlaci	150	138	11	-	-	1
Stojkovići	111	46	64	-	-	1
Susješno	361	255	105	1	-	-
Škobalji	99	8	91	-	-	-
Štović	458	251	237	1	4	1
Šuljkci	328	227	237	1	-	2
Tečići	79	79	-	-	-	-
Tjentište	393	226	131	-	19	17
Tođevac	178	178	-	-	-	-
Toholji	101	40	60	1	-	-
Trbušće	544	106	406	-	1	-
Trtoševo	44	44	-	-	-	-
Tvrđaci	45	38	7	-	-	-
Ustikolina	1418	894	470	-	7	47
Velenići	232	-	231	-	-	1
Vikoč	154	138	16	-	-	-
Vitine	28	28	-	-	-	-
Vojnovići	92	15	77	-	-	-
Vranjevići	86	46	39	-	-	1
Vrbnica	21	-	21	-	-	-
Vučevo	16	1	-	-	-	15
Vukušići	58	58	-	-	-	-

Zabor	127	127	-	-	-	-
Zakmur	166	38	128	-	-	-
Zavaít	355	-	353	-	2	-
Zebina	430	414	15	-	1	-
Šuma						
Zubovići	494	451	35	-	5	3
Željevo	158	141	44	-	-	-

Interesantno je napomenuti da je ovdje prije agresije živio veliki broj Crnogoraca koji su se na popisu 1991, uglavnom, izjasnili kao Srbi ili Jugoslaveni. Procjenjuje se da ih je bilo oko dvije hiljade. Mnogi od njih bili su na rukovodećim mjestima, a najviše ih je radilo u prosvjeti. Prije agresije napustili su Foču, što govori da su unaprijed znali šta se priprema za ovo područje.

GLAVA II

PRIPREME ZA AGRESIJU I OKUPACIJA GRADA

Znaci pogoršanja stanja u općini Foča počeli su se osjećati odmah nakon smrti Josipa Broza Tita. Potomci fočanskih četnika iz Drugog svjetskog rata kao da su jedva dočekali da Tito umre i da krenu u osvetu. Kod Srba bude nacionalizam prema komšijama Bošnjacima i ono malo Hrvata što je tu živjelo. Mržnja i netrpeljivost svakim danom bili su sve prisutniji, a broj prekršaja na nacionalnoj i vjerskoj osnovi rapidno je rastao. Čak su i učenici u osnovnim školama počeli ispoljavati nacionalizam i mržnju, što su naučili od starijih. Tako je u OŠ „Boriša Kovačević“ u mjesnoj zajednici Jabuka učenica petog razreda srpske nacionalnosti ubrzo nakon Titove smrti u čitanci ispod Titove slike na času napisala „bandit“. Istraga je utvrdila da joj je djed bio komandir četničke čete u Drugom svjetskom ratu u ovom kraju.

Guslarska sijela svakodnevno su se organizirala i u gradu i po selima gdje su se redovno pjevale srpske epske pjesme koje veličaju Kosovo, cara Lazara, Dražu Mihailovića i druge. Organi vlasti bili su nemoćni to spriječiti, jer i u tim organima sjedio je znatan broj ljudi koji su sve to podržavali, pa i podsticali.

U pojedinim preduzećima pravile su se razne malverzacije u korist radnika srpske nacionalnosti. Tako je u Autokući „Ozren“ direktor Novica Stanković 1990. omogućio nekim fočanskim Srbima da jeftino dođu do automobila što je izazvalo veliki revolt kod bošnjačkog i hrvatskog stanovništva.

Kafane u gradu i selima postale su jednonacionalne. Tačno se znalo gdje sjede Srbi a gdje Bošnjaci. “Miješanih“ kafana gotovo da i nije bilo. Isto je i sa omladinskim šetalištima. Na jednoj su strani Srbi na drugoj Bošnjaci. Miješanih brakova u Foči više nije bilo.

Među fočanskim lovcima, kojih je u Foči sredinom osamdesetih bilo preko 1.200, također se javljaju podjele na nacionalnoj osnovi. Neki Srbi lovci pri odlasku u lov oblačili su četničku nošnju, a pri dolasku iz lova odsjedali u kafanama gdje su se pjevale četničke pjesme i šenlučilo. Rijetki

su bili lovci Srbi i Bošnjaci koji su zajedno išli u lov. Ta je podjela naročito došla do izražaja kada je u lovu 1990. ubijen Jože Hudec, katolik, koji je taj dan bio sa dvadesetak Srba u lovu. Njega je, navodno, ubio lovac Srbin iz nehata koji je pucao u njega misleći da je divlja svinja. Sumnju da je namjerno ubijen povećava činjenica da su ga Srbi ostavili mrtvog u planini cijelu noć. Tek sutradan otišli su po njega. Ovaj slučaj nikada nije rasvijetljen i sumnja se da su ga namjerno ubili, jer im je smetao pošto su oni pored lova obavljali i vojne zadatke oko Foče pripremajući se za agresiju.

Pojedini Bošnjaci na rukovodnim mjestima, profesori i drugi, našli su se na udaru ekstremnih Srba. Tako je profesor Fehim Karović izbačen iz Srednjoškolskog centra pod optužbom da je nacionalista. Direktor osnovne škole na Brodu Šefkija Rahman smijenjen je sa te dužnosti bez ikakva razloga.

Napadali su se i kulturnohistorijski spomenici i uklanjali motivi i simboli islamske i partizanske kulture. Na kafani na čehotinskom mostu u proljeće 1990. tokom noći u dva navrata skidala se i uništavala freska Josipa Broza Tita. Zavod za zaštitu spomenika kulture iz Sarajeva je to popravio, ali je ponovo srušen. U dva navrata u noći upali su u Muzej fočanskog perioda NOR, krali trofejno oružje iz muzeja i rušili eksponate sa likom Josipa Broza Tita i partizana i maketu stare Foče gdje su bili elementi islamske kulture.

Kada je Crvena zvezda 29. maja 1991. postala prvak Evrope, grad je „gorio“. Pucao se i pilo na sve strane, pjevale četničke pjesme, uzvikivale nacionalističke parole, gađalo jajima u prozore gdje stanuju Bošnjaci, uzvikivalo „dajte nam oružje“, jednostavno - divljalo se.

Usijanu situaciju umnogome je podgrijao Vuk Drašković koji je u augustu 1991. došao iz Beograda sa grupom bradatih četnika koji su nosili šajkače i druga četnička obilježja, te posvećivao četnike ubijene u toku Drugog svjetskog rata u ovom kraju. Na trgu u centru grada organizirali su miting koji je policija rastjerala, a Drašković dobio batine. Među policajcima koji su istukli Draškovića isticao se Ševal Bečirević iz Ustikoline kojeg su odmah na početku agresije ubili pripadnici JNA u Ustikolini i mnogi su doveli u vezu ova dva događaja. U Ševala je bez ikakvog razloga 19. aprila 1992. pucao Stanko Džambić, kapetan prve klase, iz sela Vrba kod Kraljeva i na mjestu ga je ubio.

Ovo nije bio jedini slučaj u fočanskom kraju gdje su aktivisti SDS nad otvorenim grobnicama četnika ubijenih u toku Drugog svjetskog rata držali vatrene govore pozivajući Srbe na osvetu, kriveći Bošnjake za sve, kao da su oni pobili sve četnike u toku Drugog svjetskog rata u fočanskom i drugim krajevima Bosne i Hercegovine.

Kulminacija međunacionalne netrpeljivosti dogodila se u autotransportnom preduzeću „Fočatrans“ u proljeće 1991. U ovom preduzeću radnici srpske nacionalnosti organizirali su štrajk pod rukovodstvom vozača Jovana Vukovića koji je u toku agresije bio jedan od glavnih organizatora i izvršilaca zločina nad Bošnjacima i Hrvatima, posebno u mjesnoj zajednici Popov Most. Ovaj se štrajk prenosio i na fočanske ulice gdje se štrajkačima priključio veliki broj ekstremnih Srba. Da bi rastjerali štrajkače i normalizirali situaciju u gradu, republički MUP poslao je svoje specijalce u Foču. Ove demonstracije novinari nazivaju „Jogurt revolucija“, a Jovana Vukovića „Jogurt vođa“. Rezultat ovih nemilih događaja je izdvajanje radnika srpske nacionalnosti iz „Fočatransa“ i formiranje posebnog preduzeća koji su nazvali „Viner“. Bili su to teški dani u ovom kraju. U jednom autobusu vozila su se dva-tri Srbina, a u drugom dva-tri Bošnjaka. Isto je i sa učenicima koji su vozari do škole. Srbi su svoje autobuse izlijepili slikama Slobodana Miloševića i Crnogorca Momira Bulatovića, a iz autobusa su se najčešće čule guslarske pjesme što je još više iritalo bošnjačko stanovništvo. Na nekima su bile okačene i zastave sa orlovima.

Stranke pobjednice u ovoj općini na prvim višestranačkim izborima 1990, Srpska demokratska stranka (SDS) i Stranka demokratske akcije (SDA), organizirale su svoje skupove. U proljeće 1990. SDA je organizirala skup na kojem je bilo prisutno preko 200.000 ljudi. Takve skupove ova stranka više nije organizirala u Foči.

SDS je svoj prvi skup organizirao na srpski praznik Trojčindan na stadionu Fudbalskog kluba „Sutjeska“ u Foči. Na godišnjicu trojčindanskog sabora u junu 1991. ponovo je organiziran skup kome su prisustvovali Radovan Karadžić, Vojislav Šešelj, Biljana Plavšić i Novak Kilibarda. Na ovim skupovima vihore su se četničke zastave, uzvikivale nacionalističke parole, pjevale četničke pjesme, držali vatreni govori, pozivalo se na oružje.

Izbijanjem rata u Hrvatskoj veliki broj Srba dobrovoljaca otišao je tamo na ratište. Bošnjacima su govorili da odlaze na privremeni rad u inostranstvo, u Rusiju. Mnogi su im vjerovali sve dok sa ratišta nije dovučen mrtav Danko (Rajka) Mališ.

U Foči su se sve češće vidali Vojislav Maksimović, Velibor Ostojić, Kornjača iz Čaprića i drugi rukovodioci iz SDS-a. Njihovo okupljalište je ribarski restoran u Ribarskoj ulici. Imao sam nesreću da sam stanovao u zgradi koja je preko puta tog restorana, te sam mnogo puta pratio četnička okupljanja u tom restoranu. Bili su to maratonski sastanci i naglabanja do kasno u noć, a potom pijanke, puškanja i žučne rasprave.

Jedinice JNA često su u velikim kolonama prolazile kroz Foču na ratište u Dubrovnik. Srbi su im svaki put priređivali dobrodošlicu na novom drinskom mostu, iznosili im piće, kolače, pite, sviralo se i igralo, pucalo iz pješadijskog naoružanja, uzvikivale se parole: „Ovo je Srbija!“, „Dajte nam oružje!“, „Slobo, slobodo!“

Krajem 1991. Srbi su iznijeli teško naoružanje na brdo Dub koje dominira nad gradom. Na tom brdu na više mjesta iskopali su rovove koji su se golim okom mogli vidjeti iz pojedinih dijelova grada. Zabranili su prilaz lovačkoj kući na Dubu na što su reagovali mnogi lovci, ali bez rezultata – prilaza za Bošnjake tamo nije bilo, a razlozi za to su jasni.

U mahali Čerezluk, u kojoj su uglavnom živjeli Srbi, svaka srpska kuća od marta 1992. držala je po nekoliko dobrovoljaca iz Srbije i Crne Gore. Prijateljica Srkinja 28. marta 1992. rekla mi je da bi bilo dobro da djecu izvedem iz grada, jer u gradu samo što nije „puklo“. „Grad je pun specijalaca iz Srbije i Crne Gore koji samo čekaju naredbu da krenu u akciju. I Vi ste na popisu onih koje treba uhapsiti, jer ste autor izložbe 'Muslimanska kultura na tlu Foče.'“

Gradom su svakodnevno kružili transporteri JNA iz kojih su vojnici pozdravljali građane sa tri prsta, a često ih i sirenama uznemiravali.

U martu 1992. Srbi su organizirali bolnice na terenu. Jednu su smjestili u mjestu Velečevo u ugostiteljskom objektu „Kod šumara“, a drugu u crkvi u selu Kozarevina. Na Velečevu u ženskom zatvoru bio je smješten Štab SDS, a svaka mjesna zajednica imala je opet svoj štab.

U policijskoj stanici došlo je do sukoba među policajcima; Srbi su tražili podjelu, što Bošnjaci nisu željeli. Na kraju je, ipak, došlo do podjele 7. aprila 1992. u popodnevnim satima. Taj dan sjedio sam u stanu sa Borom Kujundžićem koji je dugo vremena obavljao dužnost sekretara u MUP-u u Foči i koji je smijenjen nakon višestranačkih izbora. Postao je poznat u Foči po tome što je u vrijeme štrajkova u „Fočatransu“ izdao naredbu da se Srbi rastjeraju, a mnogi su tada dobili i batine. Ekstremni su mu Srbi zbog toga mnogo zamjerali i javno prijetili. Sa nama u društvu bio je i naš prijatelj Mustafa Čaušević. Sjedili smo u Borinom stanu kada mu je, uplakana, došla supruga i rekla nam: „Gotovo je, podijelili su se!“ Boro je to prokomentarisao riječima: „Ljudi teško, nama! Mafija je uzela stvar u svoje ruke. Da nam je Bog na pomoći!“ Dok smo svi bili, itekako, zamišljeni, a Borina supruga plakala, oko KPZ naglo je zapucalo. Tri pucnji i sada su mi u ušima. Mustafa je odmah skočio i nazvao brata koji je stanovao pored samog KPZ i pitao ga šta se to događa. Rahmetli Ismet, Mustafin brat, rekao mu je da je neko pustio zatvorenike i da oni trče ulicama i prema brdu Dub. Boro je ustao, tresući se. Razišli smo se, čini mi se, bez pozdrava. Nekada u ratu Esad Dedović, koji je, također, bio prijatelj s Borom ispričao mi je da ga je on izvukao na početku agresije u rodno selo Ligate kod Ustikoline da ga Srbi ne bi ubili. Nakon rata više Srba mi je reklo da je ubijen, navodno, u saobraćajnoj nesreći, ali pod misterioznim okolnostima.

Mustafa i ja razišli smo se vidno uzbuđeni uz dogovor da budemo u vezi i da cijelu noć pratimo zbivanja u gradu. Došao sam kući i zatekao preplašenu suprugu i djecu. Tješio sam ih, hrabrio i ispratio na spavanje. Cijelu sam noć proveo pored prozora, čas sa jedne čas sa druge strane stana prateći zbivanja u gradu. Često sam primjećivao pretrčavanja preko ulice dva-tri čovjeka i ništa više. U ranu zoru, oko četiri sata, u Donjem Polju jako je zapucalo. Supruga i djeca su ustali. Smirivao sam ih i u tom momentu zazvonio mi je telefon. S druge strane bio je Mustafa, moj prijatelj. Rekao mi je da je počela agresija. Pozvao me da dođem ako ne bude pucalo, kada se još malo providi, da vidimo šta nam je činiti. Spremio sam se i sačekao da svane, te pretrčao preko ulice do Mustafe. Ubrzo nam se pridružio i Zufer Pjano, komšija, kojeg je pozvao Mustafa. Popili smo kahvu i, pošto nije pucalo, dogovorili smo se da krenemo na posao i da idemo pored Doma Armije da vidimo šta se tamo noćas događalo. Ulice

su bile potpuno prazne. Na stotinjak metara od Doma Armije kroz šalu sam rekao Zulfiru kako nije dobro biti u društvu sa njim, jer je javni tužilac i morao se nekome zamjeriti, te će neki iskoristiti ovu priliku da ga upućuju. Dok smo to pričali, sa nekoliko prozora iz Doma Armije čuli smo naredbu: "Balije, nazad! Nazad, pucam!" Sva trojica u isto smo se vrijeme okrenuli i pošli nazad. Ušli smo iza zgrade gdje nas nisu mogli vidjeti sa tih prozora. Stajali smo i razmišljali šta dalje. Pomalo smo virili iza ugla prema Domu i primijetili da je na svakom prozorskom krilu puška uperena prema glavnoj ulici. S vremena na vrijeme ljudi sa crnim čarapama na glavi pojavljivali su se na prozoru i ako bi se neko pojavio na ulici, komandovali su mu kao i nama da se vrati. Nisu pucali dok smo stajali. Mustafa je na ulaznim vratima Doma primijetio Radisava Mašića kako viri na ulicu. Mašić je bio direktor Radničkog univerziteta koji je koristio ovaj Dom u kojem je bila i radiostanica Foča, što je agresor od prvog dana agresije koristio u svoje svrhe. Mustafa je to odmah komentarisao riječima: "Vjerujte, ljudi, Mašić im je otvorio da tamo uđu. Vidite da vrata i prozori u prizemlju nisu razbijeni i kako bi drugačije ušli." Složili smo se sa njim i nastavili osmatrati i Dom i ostale objekte u centru grada. Neko je primijetio profesora Fehima Karovića kako ide prema nama. Tiho smo ga pozvali da dođe do nas. Fehim je, također, bio pošao na posao, ali su i njega natjerali da se vrati. Rekao nam je, pošto je prošao veći dio grada, da su Srbi noćas zaposjeli sve važnije objekte u gradu, te da su neki Bošnjaci već uhapšeni.

Nakon izvjesnog vremena Fehim je otišao, a Mustafa i ja otišli smo kod mene u stan i doručkovali. U međuvremenu, došla je i Mustafina supruga i djeca. Nakon izvjesnog vremena Mustafa i ja izašli smo pred našu zgradu prema Drini i osmatrali Donje Polje. Tačno u osam sati zapucalo je sa srpskih položaja sa Duba i od kuća Ivanovića iznad bolnice, a u tom momentu gradom su se počeli prolamati pucnji sa svih strana. Iz moje zgrade istrčalo je sedam mladih Srba koji su nasumice pucali iz automata. Mustafa i ja smo utrčali u haustor i tu smo sreli dvojicu nepoznatih mladića koji su nosili automate na gotovs. Mimoišli smo se bez problema. Čuli smo da su i oni čim su izašli iz zgrade zapucali. Kada smo ušli u moj stan, Mustafa me, preplašen i gotovo bez daha, pitao jesam li ranjen. Mislio je da ćemo obojica poginuti.

Ostali smo u mom stanu duže vremena. Sa Duba je stalno pucano iz pješadijskog naoružanja i iz pravca bolnice i kuća Ivanovića iznad KPZ. Najviše se pucalo prema „Fočatransu“. S vremena na vrijeme sa suprotne strane iz pravca Šukovca u kojem su, uglavnom, živjeli Bošnjaci čuo bi se pokoji „tup“ pucanj po čijem smo zvuku zaključivali da je iz lovačkog naoružanja.

Oko trinaest sati čuli smo vijest da je ranjen komandir saobraćajne policije Abid Ramović. Naime, u blizini voznog parka „Fočatransa“ iz pravca Ivanovića kuća ranjena je starica Mileva Radojčić. Abid je sa još jednim kolegom Srbinom pokušavao pomoći ranjenoj Milevi i prebaciti je u bolnicu. Policijska kola iz pravca kuća Ivanovića izrešetana su i Abid je na mjestu ostao mrtav. On je prva žrtva agresije na ovaj grad.

U popodnevnom satima došlo je do kraćeg zatišja. U mom ulazu Radivoje Elez je organizirao noćnu dežuru. Od mene, pošto sam bio lovac i imao lovačko naoružanje, tražio je da dadnem svoje oružje na raspolaganje stražarima. Ja sam to odbio uz obrazloženje da to urade i svi drugi u ulazu koji imaju oružje. Elez se naljutio, što nije pomoglo da promijenim mišljenje.

Oko Pošte u gradu bila je najveća igra. Još uvijek ju je čuvala mješovita policija. Srbi su upali u Dom zdravlja i tamo zarobili dr. Ibru Karovića i dr. Avdu Šadinliju.

U popodnevnom satima ispaljene su prve granate iz pravca Miljevine na grad. Kod bošnjačkog stanovništva primjećivao se veliki strah. U tim momentima osjetio sam da su Srbi pripremljeni za granatiranje. Pošto sam i sam dobar poznavalac minobacača, to mi je uža specijalnost kao rezervnog vojnog starješine JNA, primijetio sam u komentarima i kod muškaraca i kod žena, pa čak i mladih, da o tome dosta znaju. Pretvarao sam se da sam laik i zapitkivao sam ih o mnogim događanjima i postupcima u slučaju granatiranja. Neki bi mi to lijepo objasnili, a neki nisu htjeli ni riječi progovoriti, ali sam na njihovim radnjama vidio da znaju kada šta treba uraditi.

Noć u gradu sa 8. na 9. april protekla je u relativnom miru. S vremena na vrijeme čuli su se pucnji sa Duba i od kuća Ivanovića. Pucalo se nasumice po gradu. Sa novim se danom intenzitet pucanja sa Duba i Ivanovića kuća pojačavao. Do nas su doprle vijesti da Srbi na Livadama iz vojnih magacina dijele naoružanje, a da su na Planinarskom domu na

Zabrani stacionirane jake vojne snage iz Srbije i Crne Gore. Moja komšinica Rada Gnjatić komentarisala je da bi se muslimani trebali predati da se uzalud ne prolijeva krv, jer nemaju nikakve šanse da pobijede. Na te njene riječi niko ništa od prisutnih u hodniku nije odgovarao.

Narednog dana, 9. aprila, intenzivirali su se rafali i granatiranje sa srpskih položaja. Tog dana u prijepodnevnim satima došlo je do sastanka srpske i bošnjačke delegacije kako bi se uspostavio red u gradu. Ustvari, to je bio sastanak delegacije SDS i SDA. Srpsku delegaciju sačinjavali su Radojica Mladenović, predsjednik Izvršnog odbora Općina Foča, Predrag Laković, Milovan Bodiroga, Dragan Gagović, Milun Milanović i Josif Miličić, predsjednik srpske Općine Foča.

Bošnjačku delegaciju sačinjavali su Taib Lojo, predsjednik Općine Foča, Safet Vejo, sekretar Općine, Edhem Varajić, sekretar Sekretarijata NO, Džemo Aganović i Himzo Selimović, načelnik Službe javne bezbjednosti.

Srpska delegacija tražila je od Bošnjaka da ultimativno predaju sve naoružanje koje imaju. Bošnjaci su to odbili i pokušali se organizirati i braniti. U Donjem Polju, dijelu grada sa pretežno bošnjačkim stanovništvom, najbolje su organizirali odbranu, ali nisu imali dovoljno naoružanja. Srbi su u naoružanju dominirali na prostoru cijele općine Foča, jer ih je JNA naoružala raznim vrstama naoružanja.

Naredni dan, 10. april, bio je još teži. Počeo je sa paljevinama bošnjačkih kuća i sve se više pucalo. Naročito se granatiralo Donje Polje. Žrtve su padale među Bošnjacima civilima. Taj dan Srbi su u naselju Aladža ubili Jusu Aganovića, njegovu ženu Raziju i Esmu Aganović, ženu Ibre. Juso Aganović, starac, rođen 1906, ubijen je hrabro. Kada su mu došli na vrata da ga hapse, Juso je pucao u njih i ubio četničkog vojvodu Dragana Nikolića.

Veliki broj bošnjačkog stanovništva, posebno oni koji su zapamtili četnička divljanja u ovom kraju 1941-1945, napustio je grad i bježao prema Ustikolini i Goraždu. Drugi dio tog stanovništva, koji nije mogao proći kroz srpske položaje i barikade prema Goraždu, bježao je prema Crnoj Gori. Jedan broj nije želio napustiti svoje domove smatrajući da su nevini, da nikome nisu ništa loše učinili u ovom gradu, te da im niko ništa neće. Oni su na koncu i bili najveće žrtve. Po ko zna koji put ispostavilo se

da četnička ideologija ne poznaje dobre i loše muslimane. Za četnike oni su svi isti i sve treba pobiti i protjerati iz ovog kraja. Tako je bilo i ovoga puta.

Dvanaestog aprila Srbi pale Prijeku Čaršiju, trgovački i zanatski centar orijentalnog karaktera. Interesantno je da su tada paljene i srpske radnje i to navodi na zaključak da su u ovim paljevinama učestvovali ljudi sa strane koji nisu znali čija je koja radnja. Za nekoliko sati sve je pretvoreno u prah i pepeo. Intenzitet odlaska Bošnjaka iz grada postao je još veći.

U grad je stigla vijest da su Srbi u Livadama otvorili sabirni centar i da tamo odvođe sve zarobljene Bošnjake, kako muškarce tako i žene i djecu. To su, ustvari, bili memljivi magacini TP „Perućica“.

Osvanuo je i 13. april 1992. To je bio najgori dan od početka agresije na Foču. Srbi su taj dan zauzeli neboder u Donjem Polju i u njemu zarobili veliki broj Bošnjaka i sve ih odveli u sabirni logor na Livadama. Zapalili su i veliki broj bošnjačkih kuća u centru te zgradu Direkcije RO „Građenje“ kod čehotinskog mosta. U ovim akcijama učestvovali su srbijanski i crnogorski četnici.

Na Radiju Foča stalno su se emitovale srpske junačke pjesme, a najviše „Marš na Drinu“. Negdje oko podne Miroslav Miro Stanić, predsjednik SDS, putem radija pozivao je sve muslimane da napuste grad i da im on garantuje slobodan izlazak iz grada. Mnogi su ga Bošnjaci poslušali i krenuli prema Goraždu. Ono malo branilaca grada povuklo se prema Donjem Polju čime su omogućili agresoru da zauzme centar grada.

Naredna dva dana, 14. i 15. april, Srbi su hapsili Bošnjake po kućama i stanovima u centru grada i istovremeno pljačkali bošnjačke radnje i imovinu koju su odvozili na sve strane. Veliki broj Crnogoraca došao je teretnim autima ili zaplijenjenim autima Fočaka da pljačka.

Srbi iz fočanskih sela u velikom su broju učestvovali u pljačkanju bošnjačke imovine.

Šesnaestog aprila ono malo branilaca grada povuklo se iz Donjeg Polja prema Ustikolini. Srbi su to iskoristili i u popodnevnim časovima zauzeli i Donje Polje i tako je cijeli grad pao u njihove ruke. U Donjem Polju odmah su počeli pljačkati i paliti bošnjačke kuće. One bolje nisu palili, ostavivši ih za svoje sunarodnjake.

Zauzimanjem Donjeg Polja Srbima je u ruke pao i KPZ koji su sutradan, 17. aprila 1992. pretvorili u logor za zarobljene Bošnjake. To je postalo najveće mučilište zarobljenih Bošnjaka i iz njega je izvedeno i ubijeno na stotine nevinih ljudi. Ne zna se tačan broj onih koji su bili u logoru, onih koji su izvedeni iz logora i ubijeni i pitanje je da li će se ikada i znati, s obzirom da su zarobljenici ovdje dovođeni iz raznih krajeva Bosne i Hercegovine, ubijani i bacani u Drinu, prirodne jame i masovne grobnice ili, pak, ostavljani životinjama da ih jedu.

Odmah po otvaranju ovog logora Srbi su počeli u njega dovoditi zarobljene Bošnjake iz sabirnih centara iz TRO „Perućica“ sa Livada, iz Srednjoškolskog centra u Aladži, iz DTV „Partizan“, iz direkcije TRO „Perućica“ na Gornjem Polju, iz motela u Miljevini, iz baraka hidroelektrane „Buk-Bijela“ i niza privatnih kuća u gradu i prigradskim naseljima.

Većina zarobljenika koju su dovodili u ovaj logor iz sabirnih centara bila je pretučena, a neki od njih i potpuno deformisanog lica da ih je bilo teško prepoznati. Moj prijatelj Mustafa Čaušević, koji je zarobljen 18. aprila 1992. i koji je ostao u logoru do oktobra 1994, ispričao mi je kako su njega zarobili i odveli u logor i dio onoga što je tamo vidio dok je stajao u hodniku:

„U popodnevni satima u našem naselju 19. aprila (radi se o centru grada) megafonom pozivaju sve punoljetne muškarce da izađu ispred zgrade Suda. Ja virim kroz prozor i vidim da ljudi počeuše pristizati. Razmišljam šta da radim. Oni jednako pozivaju i kažu da oni koji ne izađu imat će kasnije problema. Kažem supruzi idem izaći da vidim šta hoće. Lagano se spremim i krenem dolje. Stanem u stroj, jer su nas odmah postrojavali. Ti vojnici što su to radili sve su bili stranci. Nisam tu vidio nijednog Fočaka. Nakon izvjesnog vremena krenuše od jednog do drugog i pitaju ko ima naoružanje. Pridoše meni i pitaju me imam li ja naoružanje. Ja im kažem da sam lovac i da imam oružje sa odobrenjem. Dvojica me uzeše ispod ruku i povedoše u stan, a treći sa automatom ide iza nas. Udemo u moj stan i narediše mi da izvadim oružje. Dadnem im ja i lovačku pušku i lovački karabin. Traže mi i municiju i ja im dadnem i to. Pitaju me imam li još nešto. Kažem da nemam. U tom momentu njih dvojica počnu me udarati. Sjećam se da sam prvo dobio udarac kundakom u prsa i više ništa. Kada sam došao svijesti, čuo sam ženu i djecu da vrište, žena me

poljeva vodom, a oni stoje iznad mene i govore da ustanem. Nekako sam uz pomoć žene i djece ustao i oni me ispod ruku ponovo uzeše i izvedu u stroj. Ja sav u krvi, lije krv iz nosa, usana. Ne mogu da stojim na nogama. Stropoštam se u stroju, a u tom momentu me jedan od njih udari nogom u leđa i kaže mi: „Naoružao si se, balijo, a vidiš kakav si slabić! Od jednog udarca padaš!“ Ja pokušavam da ustanem, ne mogu. Vidim dovode stalno nove ljude i mnogi od njih su isto kao i ja u krvi. Mene uzeše ponovo dvojica i povedoše malo dalje do jednog auta i uguraju me u auto. Voze me prema Donjem Polju i pred KPZ. Uvedu me tamo u jedan veliki hodnik i tamo vidim mnogo zatvorenika. Svi su gotovo krvavi i nikakvi. Ja ne mogu ni da stojim ni da pričam. Sjednem uza zid. Policajci stalno dolaze i nekuda odvođe te ljude. U jednom momentu neko me tiho zovnu: „Musa, otkuda ti ovdje?“ Ja kroz plač kažem da ne znam. Prepoznam da je to Slavko Koroman, moj poznanik iz grada, a radio je u KPZ kao policajac i prije agresije. Dobro smo se poznavali. On mi pomože da ustanem i povede me sa sobom. Kaže mi da će me smjestiti u jednu ćeliju i ako ko dođe da me vodi, da kažem da me on ovdje zatvorio i da mi je rekao da me ne diraju bez njegova znanja.

Kasnije sam saznao da mi je u tom momentu učinio dobro i da su sve one kod kojih su našli oružje odmah odvodili i ubijali. Ne znam da li mi je mogao pomoći da ranije izađem iz logora. U logoru sam ga vidio nekoliko puta i tješio bi me da će ovo brzo proći i da ću preživjeti. Preživio jesam, ali moj život od zarobljavanja pa naovamo je samo puka patnja! Čovjeku je tamo bilo dovoljno da samo gleda kako ljude muče, ubijaju, maltretiraju i da crkne od jada.“

Mustafa je, nažalost, tako završio. Ubrzo nakon što je izašao iz logora i otišao porodici u Belgiju, koja je tamo izbjegla, umro je. Dušmanin ga je otjerao u bijeli svijet da tamo ostavi svoje kosti, a ne u Foči koju je mnogo volio, ali ju je odnio na onaj svijet kao najcrnju rupu na svijetu.

Srbi su posljedni dio Foče, naselje Šukovac na lijevoj obali Drine, zauzeli 18. aprila 1992. Zauzimanjem Šukovca grad Foču su definitivno okupirali srpski ekstremisti. Za Bošnjake koji su ostali u gradu i prigradskim naseljima nastaje pakao. Zabranjuje im se kretanje po gradu jer zločinci ne žele svjedoke za svoja nedjela. Kuće, stanovi i drugi objekti svakodnevno se pretresaju, ljudi ubijaju, odvođe u KPZ, pljačkaju, maltretiraju. Prvih

dana posebno su na udaru prigradska naselja Zubovići, Susješno, Tabaci, Hamdići, Mijakovići i Ljubovići. Nakon što su bošnjačko stanovništvo pobili ili uhapsili i smjestili u KPZ, okomili su se na grad.

U gradu su ljude hapsili na osnovu spiskova. Spiskove su nosili ljudi sa strane, a domaći Srbi pokazivali su im stanove gdje ko živi i koga treba odmah uhapsiti, a koga treba ostaviti izvjesno vrijeme u kućnom pritvoru.

Tačan broj ubijenih i zarobljenih u gradu još se ne zna i pitanje je da li će se to ikada tačno i znati. Pretpostavlja se da je samo u tom prvom udaru ubijeno oko četiri stotine ljudi. Grad i prigradska naselja do oktobra 1992. upotpunosti su bez Bošnjaka, a cijela općina Foča do konca 1992. Sigurno se zna da je nakon toga, ne računajući one koji su bili u logorima i javnim kućama, u gradu a i na teritoriji cijele općine živio samo jedan Bošnjak Nedžad Njuhović, kojem je supruga bila Srпкиnja i koji je, kako mnogi tvrde, uzeo srpsko ime.

Kruno Mladenica u časopisu UNA od 15. aprila 1993. u rubrici „Dosije“ na strani 8. kaže:

„Pili smo ljudsku krv! Svim masakrima u Foči rukovodila je SDS-ova trojka – Vojislav Maksimović, Velibor Ostojić i Petko Čančar. Kazneno-popravni dom u Foči i kasarna bivše JNA na Gornjem Polju pretvoreni su u bordele gdje su se četnici izivljavali nad ženama, djevojkama i maloljetnim djevojkicama muslimanske nacionalnosti. Zatvorenici su umirali u najvećim mukama poslije vađenja velikih količina krvi. Prosvjetari i ljekari otvoreno su pomagali četnike u Foči. Drina je nosila na stotine izmasakriranih leševa.“

Ovo je jedan od najtežih zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava. Ovo je namjeran pokušaj uništavanja čitave jedne etničke, nacionalne, vjerske i religiozne grupe ljudi koji se u pravnoj terminologiji zove GENOCID. Zabrinjava konstatacija Međunarodnog suda u Hagu da je do genocida u Bosni i Hercegovini došlo tek 1995. i to u Srebrenici. „Zaboravili“ su zvaničnici međunarodne zajednice da je najteži genocid u BiH urađen 1992. u Foči, Višegradu, Zvorniku, Čajniču, Rogatici, jednostavnije rečeno u Podrinju, ali i u mnogim drugim krajevima Bosne i Hercegovine. Pored velikog broja ubijenih Bošnjaka i Hrvata u Foči sudovi ni u jednoj presudi nisu dokazali genocid. Ipak, nadam se da će u daljim sudenjima zločincima

iz Foče biti dokazano ono što se tamo događalo tokom agresije na Bosnu i Hercegovinu i da će to biti nazvano pravim imenom – GENOCID. Srebrenica je samo finale genocidne politike Beograda, Banje Luke, Pala. Podsjetio bih na riječi Prima Levija, zapisane na logoru u Dahau: “Onaj ko poriče Aušvic je isti onaj koji je spreman da ga ponovi.“

Na narednim stranicama ove knjige prezentirat ću strahote zločina koje su počinili Srbi nad Bošnjacima i drugim narodima općine Foča u toku agresije, a navest ću i osnovne podatke žrtava. Sigurno je da nisam mogao obuhvatiti sve zločine počinjene u to vrijeme, da nisam mogao registrovati sve žrtve iako sam na tome godinama radio i žarko želio da to maksimalno istražim i što tačnije prezentiram. Razloga za to ima mnogo, a spomenut ću samo neke. Fočaci su danas raseljeni širom svijeta, od Bosne do Australije, Malezije, Amerike, Turske, Norveške, Engleske, Danske, Švedske. Bošnjačka sela u Foči uništena su, pojedine familije potpuno istrijebljene kako u selima tako i u gradu, te je veoma teško doći do tačnih i preciznih podataka o mnogim stradalim osobama. Mnogi od tuge i žalosti teško hoće govoriti o tom vremenu ili iz nekih drugih razloga. Mnoge ustanove ne žele da daju dokumentaciju na uvid, a srpska strana o tome neće ni da razgovara. Ipak, istražujući selo po selo, ulicu po ulicu, nadam se da sam uradio dosta i da ću u narednom izdanju uraditi još više. Osim toga, mislim da će ovo moje istraživanje podstaći mnoge da i oni po ovom pitanju nešto urade, te da tako zaokružimo istinu o događanjima u Foči 1992-1995. Također očekujem da će mi se mnogi Fočaci kada pročitaju ovaj moj rad javiti i ukazati na propuste i nedostatke i da ćemo u dopunjenom izdanju ovaj posao zaokružiti i time sačuvati žrtve od zaborava, a budućim generacijama ostaviti poruku i pouku o „ljudima“ koji su u Foči živjeli koncem dvadesetog stoljeća, ne radi osvete nego da se to zlo više nikada ne ponovi u ovom kraju. Foča se ne smije zaboraviti.

GLAVA III

SA PRIGRUSKIM
VASELJIMA

***OSNOVNI PODACI O
ŽRTVAMA U GRADU FOČI
SA PRIGRADSKIM
NASELJIMA***

Prema popisu stanovništva iz 1991. grad Foča sa prigradskim naseljima Gradac, Patkovina, Susješno, Šukovac, Hamdići, Rječica, Mijakovići, Žikovac, Ljubović, Zubovići i Prevrac imao je ukupno 16.620 stanovnika. Bošnjaka je bilo 6.990, Srba 8.656, Hrvata 76, Jugoslavena 342 i Ostalih 556. Ovdje se da primijetiti veliki broj građana Foče koji su se izjašnjavali kao ostali. Pouzdano se zna da su se kao Ostali najviše izjašnjavali Crnogorci, a i značajan dio Bošnjaka.

Osnovni podaci o žrtvama u gradu Foči i prigradskim naseljima su sljedeći:

1. AGANOVIĆ ESMA, žena Ibre, rođena 1917, domaćica. Ubijena u kući 10. aprila 1992. skupa sa Jusufom Aganovićem i njegovom suprugom Razijom.

2. AGANOVIĆ JUSUF, rođen 1906, penzioner, poznati fočanski krojač. Ubijen u kući 10. aprila 1992.

3. AGANOVIĆ RAZIJA, žena Jusufa, rođena 1920, domaćica. Ubijena 10. aprila 1992. u kući skupa sa mužem Jusuf-agom.

4. AHMETAŠEVIĆ (Meho) MUNEVERA, rođena 1949. u Foči. Ubijena u Goraždu 23. maja 1995. Ukopana u Goraždu.

5. ALIBAŠIĆ (Ibro) REMZIJA, rođen 1947. u Bosanskoj Gradišci. Živio i radio u Foči u KPZ. Zarobljen 12. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču. Grupa od pedeset pet logoraša prebačena je 29. augusta 1992. u Crnu Goru. Pred Nikšićem samozvani vojvoda iz Miljevine Pero Elez zaustavio je autobus i vratio ga u Foču. U Foči je grupa podijeljena tako što je trideset pet logoraša istim autobusom odvezeno u Rožaje i tamo su oslobođeni. Druga grupa od dvadeset logoraša odvezena je u nepoznatom pravcu. U toj grupi bio je i Remzija. Remzija je pronađen u masovnoj grobnici u Miljevini II u ljeto 2006. Ukopan nakon identifikacije 18. maja 2007. na mezarju Stari Ilijaš.

6. ALIKADIĆ MUHAREM, u maju 1992. odveden u KPZ u Foču. Nakon toga odveden na razmjenu i tamo mu se gubi trag.

7. ALIŠAH BEJTA, rođena 1931, žena Čamila, domaćica. Ubijena na Sastavcima (mjesto gdje se sastaju Drina i Čehotina) u julu 1992. iza ponoći skupa s mužem Čamilom, sinom Sulejmanom i komšinicom Asimom Džanko. Nakon ubistva tijela bačena u Drinu.

8. ALIŠAH (Jusuf) ČAMIL, rođen 1926, brico. Ubijen iza ponoći u julu 1992. na Sastavcima skupa sa ženom Bejtom, sinom Sulejmanom i komšinicom Asimom Džanko. Nakon ubistva tijela su bačena u Drinu. O ovom slučaju zna osoba srpske nacionalnosti koja je bila na straži i koja je čula njihove jauke. To je ispričala svojoj majci koja je bila u dobrim odnosima sa tim žrtvama. Njegova majka dalje je to prenijela jednoj komšini Bošnjakinji. Imena ne objavljujemo iz opravdanih razloga. Tijela nisu pronađena.

9. ALIŠAH (Čamil) HUSNIJA, rođen 1953, električar. Izbjegao u Višegrad misleći da mu je tamo sigurnije. Tamo ga uhvatili Srbi, odveli na drinski most 21. juna 1992. i ubili skupa sa bratom Jusufom i Suadom Sulom Memićem. Tijelo bačeno u Drinu.

10. ALIŠAH (Čamil) JUSUF JUSO, rođen 1955, bravar. Izbjegao u Višegrad misleći da će se tamo spasiti. Uхватili ga Srbi, odveli na most i ubili 21. juna 1992. skupa sa bratom Husnijom i Suadom Sulom Memićem. Tijelo bačeno u Drinu.

11. ALIŠAH (Jusuf) SULEJMAN, rođen 1930, retardiran. Ubijen skupa s bratom Čamilom, njegovom suprugom Bejtom i komšinicom Asimom Džanko. Tijelo bačeno u Drinu.

12. ALTOKA (Omer) ALIJA, rođen 1972. u Foči, radnik. U aprilu zarobljen i odveden u KPZ u Foči. Uoči 28. juna 1992. strahovito mučen, potom odveden na most i ubijen. Tijelo bačeno u Drinu.

13. ALTOKA (Ibro) AVDIJA, rođen 1952. u Slatini, poslovođa. Zarobljen 14. aprila 1992. u Foči i odveden u KPZ u Foču. U njegovom zarobljavanju učestvovali su, između ostalih, Žarko Pljevaljić i Radenko Radanović. Uoči Vidovdana 28. juna 1992. strahovito je mučen. Iz logora odveden u nepoznatom pravcu. Ekshumiran iz masovne jame Piljak i ukopan nakon identifikacije na mezarju Vlakovo 07. novembra 2008.

14. ALTOKA ISMETA, rođena 1950, žena Omera, domaćica. Iz kuće su je 11. juna 1992. odveli Žarko Pljevaljić Žara i Radenko Radanović Srce. Svjedoci tvrde da su je ubili i bacili u Drinu.

15. ALTOKA (Ibro) MIRALEM, rođen 1959. u Foči, kotlovođa. Zarobljen u Foči 14. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foči. Uoči 28. juna 1992. strašno mučen. Kasnije je odveden u nepoznatom pravcu. Do sada nije pronađen.

16. ALTOKA (Ibro) OMER, rođen 1948. u Foči, radnik. Zarobljen u Foči 14. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču. Uoči 28. juna 1992. strašno mučen. Kasnije odveden u nepoznatom pravcu. Ekshumiran iz masovne jame Piljak i nakon identifikacije ukopan na mezarju Vlakovo 07. novembra 2008.

17. ALTOKA RUKIJA, rođena 1952, žena Avdije, radnica. Ubijena 11. juna 1992. skupa sa Ismetom Altokom. Tijelo su joj bacili u Drinu.

18. AŠČIĆ HABIBA, rođena 1957, žena Bejde, domaćica. Kada su Srbi zauzeli ovo naselje, njoj se gubi trag.

19. AVDAGIĆ (Husein) ISMET, rođen 1964, agronom. Zaklan 29. juna 1992. na putu Foča - Mratinje između mjesta Bastasi i Hum. Ovaj zločin počinio je Janko Janjić Tuta sa svojim snagama.

20. AVDAGIĆ MINETA, rođena 1933, žena Huseina, domaćica. Zaklana 29. juna 1992. na putu Foča - Mratinje između mjesta Bastasi i Hum skupa sa sinovima Ismetom i Muamerom. Zločin počinio Janko Janjić Tuta sa svojim snagama.

21. AVDAGIĆ (Huseina) MUAMER, rođen 1962, ekonomista. Zaklan 29. juna 1992. na putu Foča - Mratinje između sela Bastasi i Hum skupa sa majkom Minetom i bratom Ismetom. Zna se da je i ovaj zločin počinio Janko Janjić Tuta sa svojim snagama.

22. AVDIBEGOVIĆ (Džafer) SELIMA, rođena 1933, domaćica. Uхватili je u selu 14. aprila 1992. i zaklali. Zločin je prema izjavama svjedoka izvršio Boro Višnjić iz Broda i izvjesni Komlenović, također iz Broda, iz jedinice Miodraga Lečića. Ukopana ispred kuće skupa sa Sulejmanom, Zuferom i Beharom Smajović. Ukopao ih Murat Lojo kojeg su kasnije ubili. Ekshumirana 5. jula 2001. na lokalitetu Tabaci - Hukava.

23. AVDIBEGOVIĆ (Hanefija) SULEJMAN EDIN, rođen 1954. u Gornjem Žešću, MZ Ustikolina, radnik. Živio u Tabacima. Kada su Srbi zauzeli ovo naselje u aprilu 1992. zarobili su ga skupa sa ženom Selimom. Odmah su ga zaklali 14. aprila 1992. Ukopan ispred kuće u Tabacima, Hukava, u istu grobnicu sa Selimom Avdibegović, Beharom i Zuferom Smajović. Ukopao ih Murat Lojo kojeg su kasnije ubili. Zločin je izvršio Boro Višnjic i Komlenović, najvjerovatnije mu je ime Rajko, iz Broda, omanji. cm, dosta naborana lica. Oni su iz jedinice Miodraga Lečića. Ekshumiran 5. jula 2001. na lokalitetu Tabaci – Hukava. O ovom slučaju zna Hamid Smajović koji je stjecajem okolnosti ostao živ.

24. AVDIĆ EDIN, odveden 5. juna 1992. u KPZ u Foču. Nisam mogao utvrditi šta je dalje bilo sa njim.

25. AVDIĆ JASMIN, svjedoci tvrde da je, navodno, 5. juna 1992. odveden u KPZ u Foču. Do ostalih podataka nisam mogao doći.

26. AVDIĆ SENAD, i za njega svjedoci kažu da je 5. juna 1992. odveden u KPZ u Foču.

27. BABIĆ (Asim) ASIM, rođen 1962. iz Foče, radnik. Pobjegao u Crnu Goru. Tamo su ga uhvatili Crnogorci i doveli u Foču 25. maja 1992. u KPZ. Tamo mu se gubi trag.

28. BABIĆ (Asim) RAMIZ, rođen 1962. u Foči, radnik. Pobjegao u Crnu Goru. Tamo ga uhvatili Crnogorci i predali Srbima iz Foče. Odveden u KPZ u Foči 15. maja 1992. Ekshumiran iz masovne grobnice u Miljevini II i ukopan 2. decembra 2006. na mezarju Vlakovu. Utvrđeno da je ubijen u augustu 1992.

29. BABIĆ (Tahir) TEUFIK TEKA, rođen 1963. u Foči. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

30. BAČVIĆ (Latif) MUHAREM, rođen 1945. Zarobljen i odveden s bratom Smajom u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.

31. BAČVIĆ (Latif) SMAIL SMAJO, rođen 1947. u Foči, obučar. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. Pronađen i ekshumiran u jami Piljak.

32. BAJGORIĆ ENVER, iz Bijelog Polja. Živio i radio u Foči. Zarobljen u maju 1992. i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran.

33. BAJROVIĆ ESMA, iz Foče. Ubijena početkom maja 1992.

34. BALIĆ (Meho) DŽEMAL, rođen 1937, iz Foče, poslovođa. Zarobljen 6. maja 1992. i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. U logor su ga odveli Milutin Majdov, Zoran Vuković i Saša Jojić. Do sada nije pronađen.

35. BARLOV (Atif) MUSTAFA, rođen 1955. u Foči, radnik. Ubijen 30. maja 1993. na Trebeviću. Ukopan u Sarajevu.

36. BEČKOVIĆ FEHIM, rođen 1929, zanatlija. Ubijen na Gornjem Polju. Ukopan kod džamije u Tabacima.

37. BEČKOVIĆ (Halil) ISMET, rođen 1933, radnik. Ubijen 27. maja 1992. u blizini novog drinskog mosta skupa sa Smajlom Kramom, Edhemom Hadžimusićem, Ramom Kadrićem i Ramom Ramovićem.

38. BERBERKIĆ (Nedžad) ADNAN, rođen 1967, student. Odveden u KPZ u Foču u maju 1992. Pronađen i ekshumiran u masovnoj grobnici Miljevina II.

39. BEŠLIĆ (Jusuf) DŽEMILA, rođena 1938, radnica. Zarobljena u aprilu 1992. u kući sa tri sestre Munibom, Munirom i Zibom. Seksualno zlostavljana a potom ubijena.

40. BEŠLIĆ (Jusuf) MUNIBA, rođena 1936, radnica. Zarobljena u aprilu 1992. u kući sa sestrama. Seksualno zlostavljana a potom ubijena.

41. BEŠLIĆ (Jusuf) MUNIRA, rođena 1945, radnica. Zarobljena u kući u aprilu 1992. a potom ubijena sa sestrama.

42. BEŠLIĆ (Jusuf) ZIBA, rođena 1943, radnica. Zarobljena u aprilu 1992. u kući sa sestrama a potom ubijena.

43. BIĆO (Mustafa) ENES, zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Miljevina II.

44. BIĆO (Selim) HAMED SALEM, rođen 1949. u Travniku, Foča, mjesna zajednica Popov Most. Živio u Foči. Penzioner. Zarobljen u aprilu 1992. i odveden u KPZ u Foču. Negdje oko 28. juna 1992. strašno mučen, potom odveden na most i ubijen. Tijelo bačeno u Drinu. Drina mu izbacila tijelo kod Goražda. Ukopali ga Goraždani.

45. BİÇO (Mujo) MUHAREM, zarobljen i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Tuneli.

46. BITEVIJA (Muharem) MUNIB, rođen 1955, radnik. Uhvaćen i zaklan u kući 26. aprila 1992. iza ponoći u Tabacima skupa sa ženom Razijom. Iza njih ostala dva maloljetna sina. Stariji Kemo imao je pet godina, a mladi Ramiz tri godine. Kemo je u noći otišao s bratom do komšinice Safete Hajrić i probudio je moleći je da ih spasi jer su im roditelje ubili. Safeta ih je prihvatila i spasila ih. Prebačeni su u Rožaje i danas su obojica tamo, usvojila ih je porodica Jusufa Fazlića iz Rožaja, koji im je dodijelio dio svoje imovine. Safeta je ostala živa sa svojim djetetom i spasila je još troje djece od svojih komšija. Nasilje nad njom je stravično. Muniba i ženu mu ukopale su komšije Srbi ispod kuće. Ekshumiran i ukopan u mezarju Vlakovo 14. juna 2007.

47. BITEVIJA (Hajro) RAZIJA, rođena 1959, žena Muniba, domaćica. Uhvaćena i zaklana u kući skupa s mužem Munibom 26. aprila 1992. iza ponoći. Ukopale je komšije Srbi s mužem ispod kuće. Ekshumirana i ukopana na mezarju Vlakovo 14. jula 2007.

48. BORAČIĆ (Muradif) DŽEMO, rođen 1967, radnik. Ubijen na Trebavi 1992. Ukopan u šehidsko mezarje. Ekshumiran i ukopan u mezarju u Susješnu.

49. BRADARIĆ (Salko) MENSUDIN, rođen 1935, profesor. Izbjegao u Goražde i tamo ubijen ujutro oko sedam sati pred zgradom u Vranjskoj mahali 1994. od granate ispaljene sa srpskih položaja. Ukopan u Goraždu.

50. BRADARIĆ (Suljo) SALKO, rođen 1933, radnik. Izbjegao u Goražde i tamo se razbolio. Zbog nedostatka lijekova i hrane umro u junu 1992. Ukopan u Goraždu.

51. BRČVAK HEDIJA, rođena 1919, žena Sulje, domaćica. Ubijena u stanu u maju 1992. skupa sa mužem Suljom.

52. BRČVAK SULJO, rođen 1928, penzioner. Ubijen u stanu u maju 1992. skupa sa ženom Hedijom.

53. CRNETA (Rašid) MURAT, rođen 1950. u selu Crnetići – Foča. Živio u Foči u Ulici ribarskoj 5. Inženjer šumarstva. Zarobljen u stanu 14. 4. i odveden u sabirni centar na Livadama, a potom prebačen u KPZ u

Foču. U jutarnjim satima 17. novembra 1992. sa grupom od dvanaest logoraša odveden na brdo Stolac gdje su bili srpski položaji. Gore su cijeli dan nosili municiju i drugo, a potom su ubijeni i zatrpani u kamenje. Tijela su ekshumirana 1996. i na osnovu dokumenata Murat je identifikovan. Ukopan je 1996. na mezarju u Ustikolini.

54. CRNETA (Rašid) SALEM, radnik. Radio u Splitu u Hrvatskoj. Tamo ga zatekla agresija i nestao je. Do sada se o njemu više ništa ne zna.

55. ČANKUŠIĆ (Hasan) ABDURAHMAN, rođen 1957. u Foči, radnik. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. Pronađen i ekshumiran u ljeto 2005. Ukopan na mezarju Stadion 14. januara 2005. Utvrđeno da je ubijen 22. jula 1992.

56. ČANKUŠIĆ (Naska) DERVIŠ, rođen 1940. u Foči. Živio u naselju Ljubović. Radio u ŠIP „Maglič“ Foča. Zarobljen u aprilu 1992. i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

57. ČANKUŠIĆ EDHEM, zarobljen kod kuće i doveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

58. ČANKUŠIĆ (Munib) MUHAMED, rođen 1957. u Foči. Ubijen 16. septembra 1992. u mjestu Nekopi – Plovača.

59. ČANKUŠIĆ (Hasan) REFIK, rođen 1960. u selu Godijeno. Živio u Foči u naselju Ljubović. Ekonomist. Zarobljen 18. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču. Uoči 28. juna 1992. izveden iz logora i odveden na drinski most gdje je strašno mučen, a potom ubijen i bačen u Drinu.

60. ČANKUŠIĆ (Agan) SULJO, rođen 1905, nepokretan i skoro slijep. Ubijen u kući 24. aprila 1992. u Šukovcu. Ekshumiran u Šukovcu.

61. ČANKUŠIĆ (Suljo) UZEIR, rođen 1937, zemljoradnik. Kada su ga Srbi napali u kući, pružio im otpor. Uhvatili ga 20. aprila 1992. strahovito mučili da bi ga na koncu ubili pred bolnicom u Foči. Tu je bila njegova žena koja je ostala živa. Sa njim ubijeni Adnan Isanović i Ibro Selimović. Ekshumiran i ukopan na mezarju u Vlakovu.

62. ČANKUŠIĆ (Derviš) ZIJAD, rođen 1968. Zarobljen u Čohodarmahali i odveden u KPZ u Foču. Tamo mu se gubi trag.

63. ČAUŠEVIĆ (Bećir) ISMET ČAKI, rođen 1950. u Foči, profesor likovne kulture, radio u Srednjoškolskom centru u Foči. Zarobljen u kući u Donjem Polju i odveden u KPZ u Foču. Veća grupa logoraša, u kojoj je bio i Čaki, 30. augusta 1992. odvedena je u Rožaje na razmjenu. Iz Rožaja vraćen u Foču. Nakon toga Čaki je ponovo odveden sa grupom od dvadeset logoraša u nepoznatom pravcu. Pronađen i ekshumiran u masovnoj grobnici u Miljevini. Ubijen u augustu 1992. Ukopan na mezarju Vlakovo 1, decembra 2006.

64. ČAUŠEVIĆ (Bećir) MUHAREM, rođen 1961. u Foči. Zarobljen u stanu zajedno sa suprugom Muneverom i kćerkom Amelom, koja je imala samo dvije godine, i svi odvedeni u KPZ. Mala Amela bila je najmlađi zarobljenik u KPZ. Kasnije su Muneveru i Amelu pustili, a Muharem je ostao i do danas se za njegovu sudbinu ne zna.

65. ČAVRK (Suljo) ADEM, rođen 1939. u Foči, radnik. Ubijen 17. aprila 1992. u Šukovcu. Ukopan u Šukovcu.

66. ČAVRK (Suljo) ADNAN, rođen 1939. u Šukovcu – Foča. Zarobljen 17. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

67. ČELIK (Sulejman) BEGO, rođen 1944, radnik – alatničar. Ubijen u stanu u ulici Ribarska u Foči u maju 1992. skupa sa suprugom Halimom.

68. ČELIK (Renzija) FAHRUDIN. Ubijen na Soukbunaru u Sarajevu.

69. ČELIK (Edhem) FIKRET FIKRO, ubijen 8. augusta 1993. u mjestu Vrhovi u Dusini.

70. ČELIK HALIMA, žena Bege, penzionerka. Ubijena u stanu u ulici Ribarska skupa sa mužem Begom i majkom Zibom Kajgana, koja je ranije pobjegla kod nje misleći da joj je tu sigurnije.

71. ČELIK (Uzeir) SULEJMAN, rođen 1941, iz Foče – Ljubović, trgovac. Odveden u aprilu 1992. u KPZ u Foču. Iz logora odveden 17. septembra 1992. sa grupom od dvanaest logoraša na brdo Stolac da nose municiju za potrebe srpske vojske. Cijela je grupa nakon obavljenog posla likvidirana ispod Stoca. Izvršena ekshumacija 1996. i utvrđen identitet.

72. ČENGIĆ DAUT, zarobljen i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. Iz logora odveden 17. septembra 1992. i tada mu se gubi trag.

73. ČENGIĆ (Mesud) REFIK, rođen 1961. u Foči. Radnik. Ubijen 8. aprila 1994. u mjestu Lug.

74. ČIMPO (Salko) FEHIM, rođen 1964. u Sorlacima. Živio u Foči. Zarobljen kod kuće 14. aprila 1992. i odveden u sabirni centar na Livade a potom u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Buk-Bijela 5. juna 2006.

75. ČOLO (Hajro) SUAD, rođen 1950, radnik. Izbjegao u Goražde u aprilu 1992. i tamo ubijen 8. novembra 1992. od granate ispaljene sa srpskih položaja iznad grada. Ukopan u Goraždu.

76. ČOLO ŠUHRA, rođena 1960, žena Suada, službenica. Izbjegli u Goražde s porodicom i tamo ubijena s mužem 8. novembra 1992. od granate ispaljene sa srpskih položaja iznad grada. Ukopana u Goraždu.

77. ČOLPA (Sulejman) AMIL, ubijen 14. jula 1993. Ostale podatke nisam uspio saznati.

78. ČORBO (Habib) JUSO, rođen 1954, iz Foče – Ljubović, vozač. Zarobljen 20. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

79. ČEBO (Juso) HAMZALIJA, rođen 1964. u Šukovcu – Foča. Familija tvrdi da je zarobljen u selu i odveden u aprilu 1992. u KPZ u Foču.

80. ČEBO (Juso) MUNIB, rođen 1968, radnik iz Šukovca. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran u masovnoj grobnici Buk-Bijela.

81. ČEDIĆ (Hamid) ELVEDIN ENKO, rođen 1964. u Foči. Zarobljen 20. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču. Izveden iz logora uoči Vidovdana 28. juna 1992. i odveden na most na Drinu. Tamo je prvo mučen a potom ubijen. Tijelo mu je bačeno u Drinu.

82. ČEDIĆ (Ramo) HAMID, rođen 1930. u Foči – Čohodarmahala. Čuvar ribolovne zone. Zarobljen u aprilu 1992. kod kuće i odveden u KPZ. Tamo mu se gubi trag.

83. ČEDIĆ (Ramo) MEHMED, rođen 1933, poslovođa. Bio jako bolestan i uoči agresije ležao u bolnici u Foči. U bolnici su ga zarobili i odveli. Ubili ga pored mosta na Drini i tijelo mu bacili u Drinu.

84. ČELO (Hilmo) DŽEVAD, rođen 1962. u selu Papratnu – Foča živio u Čohodarmahali. Zarobljen u aprilu 1992. kod kuće i odveden u KPZ u Foču. Pronađen u masovnoj grobnici Buk-Bijela. Utvrđeno da je ubijen u septembru 1992. Ekshumiran i ukopan 15. juna 2007. na mezarju u Vlakovu.

85. ČELO HANKA, rođena 1934, žena Hilme, domaćica. Živjela u Čohodarmahali. Uхватili je koncem aprila i odveli u logor „Partizan“. Nakon izvjesnog vremena pustili je kući, a onda je tu i ubili.

86. ČELO (Alija) HILMO, rođen 1934, radnik. Živio u ulici Dušana Fundića. Ubijen u kući u junu 1992. nakon čega je kuća zapaljena. Ekshumiran 6. juna 2001. ispod ruševina i izgorjelina u avliji kuće.

87. ČELO (Alija) HUSO, rođen 1936, radnik. Ubijen u kući u junu 1992. nakon čega je kuća zapaljena. Zločin je nad njim i nad njegovim bratom Hilmom izvršio Janjić Janko Tuta. Ekshumiran 6. juna 2001. u avliji.

88. ČELO MURVETA, rođena 1957, žena Rifeta, domaćica. Uhapsili je u kući i odveli u logor „Partizan“. Nakon izvjesnog vremena pustili je kući, pa je tamo ubili nakon nekoliko dana.

89. ČELO (Huso) NUSRET, rođen 1967, radnik. Uhapšen u aprilu i odveden u KPZ u Foču. Ekshumiran iz masovne grobnice Buk-Bijela 5. juna 2006. Identifikovan u oktobru 2006. i ukopan 12. oktobra 2006. na mezarju Vlakovu.

90. ČEMO (Osman) FIKRET, rođen 1952, policajac u KPZ u Foči. Ubijen u Jabuci 5. novembra 1992. Išao da traži hrane u Kozju Luku i Srbi ga ubili u zasjedi skupa sa Abidom Tabučićem iz Mareva u selu Jabuka. Ukopan u Jabuci.

91. ČEMO (Čelo) ŠUĆRO, svjedoci tvrde da je odveden u KPZ u Foču i da mu se tamo gubi trag.

92. ČERIMOVIĆ (Murat) AHMET, rođen 1934, radnik. Radio na Sokocu i Srbi ga ubili 30. marta 1992. Ukopan na mezarju u Šukovcu 31. marta 1992. On je bio prva žrtva iz Foče ubijena na nacionalnoj osnovi.

93. ČERIMOVIĆ (Ahmet) FIKRET FIKRO, rođen 1958. u Foči, radnik. Ubijen na Igmanu u julu 1993. Ukopan na šehidskom mezarju na Igmanu.

94. ČERIMOVIĆ (Mujo) MUSTAFA, rođen 1957. u Foči, ekonomista. Radio u preduzeću „Ključ“ u Foči. Izbjegao s porodicom u Visoko kod rodbine. Ubijen od granate u augustu 1992. u Visokom gdje je i ukopan.

95. ČERIMOVIĆ (Alija) VEKAZ, rođen 1960. u Foči, radnik. Ubijen skupa sa Alijom Kolubarom i drugima 24. jula 1992. na Dugoj Njivi u zasjedi koju su postavili Srbi. Ukopan na Dugoj Njivi. Rodbina izvršila ekshumaciju.

96. ČOROVIĆ (Hilmo) HALIM, rođen 1939. u Susješnu, zemljoradnik. Uspio pobjeći iz sela u aprilu 1992. Potom se povratio u selo sa bratom Šabanom da traži hranu. Tu su ih uхватili i odveli u nepoznatom pravcu. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Miljevina II.

97. ČOROVIĆ HAMIDA, rođena 1936. žena Tufe, domaćica iz Susješna. Nekoliko dana krila se po šumi oko sela. Uхватili je i ubili skupa sa Pembom Jusufović, a potom obje zapalili u kolibi Hamide Čorović 18. aprila 1992.

98. ČOROVIĆ (Šaćir) HUSO, rođen 1937. u selu Ilovača, općina Goražde. Živio u Šukovcu, radnik. Uхваćen kod kuće i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran. Utvrđeno da je ubijen 1992. Ukopan na mezarju Vlakovu 14. jula 2007.

99. ČOROVIĆ (Hilmo) ŠABAN, rođen 1952. u Susješnu, radnik. Uspio pobjeći sa bratom iz sela u aprilu 1992. Potom se povratio u selo skupa sa bratom da traže hrane. Srbi ih uхватili i odveli u nepoznatom pravcu. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Miljevina I.

100. ČULUM (Murat) FATIMA, rođena 1954, radnica. Uхватili je u kući u Tabacima 27. juna 1992. i ubili. Zločin su počinili pripadnici vojne policije iz Foče među kojima su prepoznati Dragoljub Kunarac, Janko Janjić Tuta i drugi. Ukopana u bašči u zajedničkoj grobnici ispred kuće Nedžada Čuluma u junu 1992. Ekshumirana i ukopana na mezarju Vlakovu 14. jula 2007.

101. ČULUM (Murat) IBRO, rođen 1960. Tabaci - Foča, radnik. Zarobljen u kući i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Miljevina I. Utvrđeno da je ubijen u junu 1992. Ukopan nakon identifikacije na mezarju Vlakovu 14. jula 2007.

102. ČULUM (Huso) MURAT, rođen 1928, mesar. Zarobili ga u kući 27. juna 1992. pa ga mnogo mučili i ubili. Prema kazivanju svjedoka i njega su ubili pripadnici vojne policije iz Foče koju su predvodili Kunarac i Janjić. Ukopan u zajedničkoj grobnici ispred kuće Nedžada Čuluma. Ekshumiran i ukopan na mezarju Vlakovo 14. jula 2007.

103. ČULUM (Murat) NEDŽIB, rođen 1959, radnik. Zarobljen je u kući, potom mučen i ubijen 27. juna 1992. Ukopan sa ostalim Čulumima ispred kuće Nedžada Čuluma. Ekshumiran i ukopan na mezarju Vlakovo 14. jula 2007.

104. ČULUM (Huso) SALKO, rođen 1927, vatrogasac. Odveden iz kuće i ubijen na gornjem čehotinskom mostu. Svjedoci znaju da ga je odveo neki Perišić koji je radio kao vodoinstalater u KPZ u Foči. Ne zna se da li je ukopan.

105. ČUSTOVIĆ (Fehim) MIDHAT, rođen 1962. u Foči, radnik. Ubijen 13. juna 1993. u mjestu Carevo Guvno.

106. DEDOVIĆ (Hasan) HALIM, rođen 1935, iz Foče, brico. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. Iz logora odveden, navodno, u razmjenu 11. decembra 1992. i tada mu se gubi trag.

107. DELEUT (Džafer) ALMASA, rođena 1941, žena Murata, domaćica. Ubijena u junu 1992. Ubice nisu poznate. Ukopana na lijevoj strani glavnog puta od Foče prema Tjentištu, nedaleko od benzinske pumpe odakle je ekshumirana 7. i 8. juna 2001.

108. DELEUT MURTO, rođen 1947, inženjer tehnologije. Zarobljen i doveden u KPZ u Foču. Odveden sa većom grupom na branje šljiva i tada mu se gubi trag.

109. DELIĆ (Avdo) ..., svjedoci mu ne znaju tačno ime. Ubijen u gradu u aprilu 1992. Ukopao ga Lekso Kunarac i on zna gdje mu je mezar.

110. DELIĆ (Avdo) TAIB, rođen 1971, radnik. Teže ranjen pa onda ubijen kod benzinske pumpe u Donjem Polju 14. aprila 2008. Ekshumiran i ukopan na mezarju Vlakovo 11. aprila 2008.

111. DELIĆ (Omer) VEJSIL, rođen 1938, penzioner. Ubijen 24. juna 1992. Svjedoci tvrde da sin Damir i supruga znaju ko ga je ubio (zet Miloša Ivanovića) i da su ti isti koji su ga ubili naredili im da ga ukopaju

na mezarju Muslučke džamije. Ekshumiran 11. jula 2001. u naselju Donje Polje u Foči, pored razrušene Atik Ali-pašine džamije (Muslučka džamija). Ukopan na mezarju Vlakovo 29. septembra 2001.

112. DERVIŠEVIĆ (Murat) FADIL, rođen 1964. u Foči, radnik. Odveden u KPZ u Foču. Tamo mu se gubi trag.

113. DERVIŠEVIĆ (Mustafa Mujo) SUAD, rođen 1954. u Foči, radnik – konduker. Zarobljen u Trebinju i doveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

114. DIVLJAN (Ibro) HATIDŽA, rođena 1910. u mjestu Bukovice – Pljevlja, stalno nastanjena u Foči u ulici Dušana Fundića bb. Ubijena 1992. u Foči i ukopana na lijevoj strani glavnog puta od Foče prema Tjentištu, nedaleko od benzinske pumpe odakle je ekshumirana 7. i 8. juna 2001.

115. DIVLJAN (Sabit) HUSEIN, rođen 1923. u selu Potpeće, stalno nastanjen u ulici Dušana Fundića bb u Foči. Ubijen 1992. u Foči i ukopan na lijevoj strani glavnog puta od Foče prema Tjentištu, nedaleko od benzinske pumpe. Ekshumiran 7. i 8. juna 2001.

116. DRUGOVIĆ (Husein) HAJRUDIN, rođen 1962, radnik. Ubijen 18. februara 1993. u Sarajevu.

117. DUDIĆ HAJRUDIN, zatvoren u KPZ u Foči gdje mu se gubi trag.

118. DUDIĆ (Asim) SAFET, rođen 1958. u Foči, radnik. Zarobljen u maju 1992. i odveden u KPZ u Foču. U augustu 1992. sa dvadeset logoraša odveden iz logora i tada im se gubi trag. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice u Miljevini II. Ukopan 9. decembra 2006. na mezarju Vlakovo.

119. DURAK (Hasan) ŠABAN, rođen 1933. u mjestu Vitina, a stalno nastanjen u Foči, radnik. Duško Milanović ga je 28. aprila 1992. odveo u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.

120. DŽAMALIJA ALIJA, rođen 1962. u Foči – Tabaci, inženjer. Zarobljen u aprilu 1992. i odveden u KPZ u Foču. Izveden iz logora uoči Vidovdana 1992. i odveden na most gdje je mučen i ubijen. Tijelo bačeno u Drnu.

121. DŽAMALIJJA (Murat) JUŠO, rođen 1927. u Čurevu – Foča. Živio i radio u Foči. Mnogi logoraši tvrde da je strahovito mučen u logoru i da se poslije jednog takvog mučenja objesio u ćeliji. Ukopan na gradskom groblju Tekija. Ekshumiran 29. oktobra 2001. na gradskom groblju Tekija.

122. DŽANKO ASIMA, rođena 1920, žena Ahmeta, domaćica. Ubijena na Sastavcima u julu 1992. iza ponoći skupa sa porodicom Čamila Ališaha. Nakon ubistva tijela im bačena u Drinu. Njihove jauke i pucnje čuo je Srbin koji je bio na straži i ispričao je svojoj majci koja je bila u dobrim odnosima s njima. Ona je to ispričala jednoj Fočanki koja je preživjela agresiju i sada je živa.

123. DŽANKO IZET, navodno je odveden u KPZ u Foču. Ostale pojedinosti nisam mogao saznati.

124. DŽELILOVIĆ EMINA, rođena 1942, žena Halima, domaćica. Ubijena u kući 10. juna 1992. Ukopana u zajedničku grobnicu pored džamije u Čohodarmahali. Zna se da ju je ubio Radoman Fundup, komšija za koga mnogi kažu da je ubio više osoba iz komšiluka i šire.

125. DŽELILOVIĆ (Halil) HALIM, rođen 1928, penzioner. Halim je otac poznatog fočanskog profesora Keme. Njihova kuća granatirana je među prvima. Halim je ranjen u aprilu 1992. i takvog su ga odvezli u KPZ u Foči. Nakon izvjesnog vremena pustili su ga kući na liječenje, a potom su ga ponovo odveli u junu 1992. i tada mu se gubi trag. Pronađen i ekshumiran u junu 2005. Ukopan na mezarju Vlakovo 11. juna 2005.

126. DŽELILOVIĆ (Halim) KEMO, rođen 1954. u Foči. Profesor u Srednjoškolskom centru u Foči. Zarobljen u aprilu 1992. i odveden u KPZ u Foču. Uoči Vidovdana, 28. juna 1992, izveden iz logora poslije strahovitog mučenja i odveden na most gdje je ubijen. Tijelo bačeno u Drinu. Prilikom hapšenja s njim bila supruga koja je tom prilikom ranjena, ali je ostala živa.

127. DŽINIĆ ALIJA, navodno je odveden u KPZ u Foču. Ostale pojedinosti nisam mogao saznati.

128. ĐENDUŠIĆ AHMET, rođen 1955. Izbjegao u Goražde i 14. juna 1992. podlegao ranama od granate. Ukopan u Goraždu.

129. ĐENDUŠIĆ (Salko) RAMO, rođen 1931. u Foči – Donje Polje. Radio u Sekretarijatu narodne odbrane. Zarobljen u aprilu i odveden u KPZ u Foču. Uoči Vidovdana, 28. juna 1992, nakon strahovitog mučenja izveden iz logora i odveden na most gdje je ubijen. Tijelo bačeno u Drinu.

130. ĐUDERIJA (Muharem) AVDO, rođen 1959, radnik. Ubijen 18. aprila 1992. u mjestu Kamen – Spahinice Do. Ekshumiran 9. jula 2001. u rejonu sela Kamen.

131. ĐUDERIJA FATIMA, rođena 1937, žena Muharema, domaćica. Ubijena zajedno sa sinom Avdom u selu Kamen 18. aprila 1992. Ekshumirana 9. jula 2001. u rejonu sela Kamen.

132. ĐUDERIJA (Šaćir) LUTVO, rođen 1964. u Handićima. Ubijen 26. maja 1993. u mjestu Kacelj, Goražde, idući na Grebak po hranu.

133. ĐUDERIJA MUNIBA, rođena 1942, žena Ibre, domaćica. U junu 1992. odvedena iz sela u jednu kuću pored hotela „Zelengora“ i nakon mučenja ubijena. Mnogi svjedoci tvrde da ju je ubio Dragan Zelenović Zelja.

134. ĐUDERIJA (Hadžan) OSMAN ili AVDO, rođen 1960. u Susješnu. Ubijen 13. maja 1992. u srpskoj zasjedi kod sela Strganci, MZ Kozja Luka. S njim je ubijen Ramiz Sokolić iz sela Bjeliš, MZ Brod.

135. ĐUDERIJA (Halim) PAŠA, rođena 1936, domaćica. Uхватili je u selu Handići i odveli ispod sela pored Drine i ubili 10. jula 1992. Na mjestu ubistva malo je i zakopana. Ekshumirana 27. juna 2000. na lokalitetu sela Handići.

136. ĐUDERIJA (Hasan) ŠEĆA, rođena 1939, žena Šaćira, domaćica. Ubijena ispod kuće pored stare željezničke pruge i tu je i zakopana. Ekshumirana 27. juna 2000. na lokalitetu sela Handići.

137. ĐUDERIJA (Halil) ZLATIJA, rođena 1902, žena Smaje. Ubijena ispod kuće pored stare željezničke pruge gdje je i malo zakopana. Ekshumirana 27. juna 2000. na lokalitetu sela Handići.

138. EKMEČIĆ HABIBA, rođena oko 1925, domaćica. Nije se udavala. Prije ubistva mučena, silovana, a potom ubijena i zapaljena u kući. Za ovaj slučaj zna više svjedoka.

139. FAZLIĆ (Hašim) EDHEM, rođen 1940, medicinski tehničar. Ubijen u maju 1992. kod novog drinskog mosta.
140. FAZLIĆ (Osman) FAHRUDIN, zvan Lutka, rođen 1964, nezaposlen. Ubijen 18. aprila 1992. pred kućom u Susješnu.
141. FAZLIĆ SABIRA, rođena 1967, žena Fahrudina, domaćica. Ubijena 18. aprila 1992. pred kućom skupa sa mužem Fahrudinom.
142. FETINCI DŽEMAIL, rođen oko 1940. Po nacionalnosti je bio Albanac. Tačno mjesto rođenja nisam mogao saznati. Sa porodicom je doselio u Mijakoviće i tamo je živio. Izbjegao s porodicom u selo Džindiće kod Goražda. Vratio se da obiđe imanje i gubi mu se trag.
143. FOČIĆ (Selim) ZIJO, zarobljen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.
144. FRAŠTO (Selim) EMIR, rođen 1964. u Foči, kuhar. Zarobljen u maju 1992. kod kuće i odveden u KPZ u Foču. Iz logora odveden 6. maja 1992. i tada mu se gubi trag.
145. FRAŠTO (Bajro) SEMIR, ubijen 17. septembra 1992. Bio pripadnik specijalne jedinice odred „Bosna“. Nosilac Zlatne policijske značke i značke Zlatnog ljiljana.
146. GANOVIĆ HASIB, navodno je odveden u KPZ u Foču. Ostale pojedinosti nisam mogao saznati.
147. GERMOVIĆ (Ibro) NEDŽIB, rođen 1941. u Foči, radnik. Zarobljen 18. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču. Odveli ga Saša Čurčić i neki Srbijanci.
148. GLUŠAC ZAHIDA, rođena 1922, domaćica. Zaklana u stanu sina Sulejmana koji je zarobljen i odveden u KPZ u Foči. Ukopana je na gradskom mezarju Tekija. Sin Sulejman ostao je živ i sada živi u Švedskoj.
149. GOGALIJA (Alija) ASIM, rođen 1932, iz Foče, stolar. Zarobljen u maju 1992. kod kuće i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz jame Piljak. Ukopan 07. novembra 2008. na mezarju Vlakovo.
150. GRABOVICA SALKO, rođen 1942, iz Foče. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

151. GRANOV (Safet) ADIL, rođen 1957. u Foči. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. Neki preživjeli logoraši kažu da je uoči Vidovdana, 28. juna 1992, nakon strahovitog mučenja odveden na most i ubijen i da su mu tijelo bacili u Drinu.

152. GRANOV (Avdo) MEHMED, rođen 1938, bio teško bolestan i nepokretan. Ubijen u stanu na krevetu, a prema izjavama svjedoka u ubistvu učestvovao izvjesni Višnjić, autoprevoznik. Neki kažu da mu je tijelo spaljeno i ostaci bačeni u Drinu.

153. GRANOV (Edhem) MIRSAĐ, radio u pošti u Foči. Ubijen 14. jula 1993. na Proskoku. Ukopan u Pazariću 16. jula 1993.

154. GRANOV (Nedžib) MURAT, rođen 1958. u Foči, profesor sociologije. Zarobljen i odveden u logor na Livadama, a potom prebačen u KPZ u Foči. Oko 30. augusta 1992. odvezen kombijem u nepoznatom pravcu. Ekshumiran iz masovne grobnice u Miljevini u julu 2006. Ukopan na mezarju Vlakovo 9. decembra 2006.

155. GRČO (Ahmet) MURAT, rođen 1958, radnik. Ubijen na Stocu 7. maja 1992.

156. GROŠONJA IZET, od kuće odveden u logor u KPZ i tamo mu se gubi trag.

157. GROŠONJA (Adem) JAKUB, rođen 1938, radnik. Izbjegao u Goražde i tamo ubijen 2. septembra 1992. Ukopan u Goraždu.

158. HADŽIAHMETOVIĆ (Mujo) HAMED, rođen 1951, radnik. Ubijen 25. februara 1993. u Zebinoj Šumi.

159. HADŽIAHMETOVIĆ (Hasan) RASIM, rođen 1937. u Foči. Navodno je odveden u logor.

160. HADŽIAHMETOVIĆ ŠERIF, rođen 1907, penzioner, bio gotovo slijep. Živio u Donjem Pilju u ulici Hasana Kikića u staroj kući. Zapalili ga u kući.

161. HADŽIALIĆ (Latif) ERMIN, rođen 1968. u Sarajevu, mašinbravar. Živio u Foči. Zarobljen kod kuće 14. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Buk-Bijela 5. juna 2006. i ukopan 28. oktobra 2006. na mezarju Vlakovo.

162. HADŽIALIĆ HAJRA, rođena 1923, žena Hasana, domaćica. Sa mužem pobjegla u kuću Salke Rizvanovića. Tu su oboje ubijeni a potom je kuća zapaljena. Ekshumirana i identifikovana 29. oktobra 2001. i ukopana na mezarju Turbe – Bistrik 12. oktobra 2001.

163. HADŽIALIĆ (Mujo) HASAN, rođen 1909, trgovac u penziji. Ubijen skupa sa ženom u kući Salke Rizvanovića u septembru 1992. a potom zapaljeni. Ekshumiran i identifikovan 29. oktobra 2001. i ukopan na mezarju Turbe – Bistrik 12. oktobra 2001.

164. HADŽIALIĆ (Muharem) UZEIR, rođen 1933, iz Foče, mašinbravar. Zarobljen 14. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz jame Piljak. Ukopan na mezarju Vlakovo 14. novembra 2008.

165. HADŽIĆ AVDO, zarobljen i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. Iz logora odveden oko 17. septembra 1992. i tada mu se gubi trag.

166. HADŽIĆ HAMID, zarobljen u maju 1992. i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

167. HADŽIJUSUFOVIĆ SAFIJA, rođena 1921, žena Alije, domaćica. Odvedena iz kuće i ubijena. Ne zna se da li je ukopana i gdje.

168. HADŽIMEŠIĆ EDHEM, rođen 1922, penzioner. Više građana iz Foče, među njima i Edhem, ubijeno 27. maja 1992. pored drinskog mosta. U grupi zločinaca svjedoci su prepoznali Dragana Toševića, a u toj grupi bilo je i Srbijanaca. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu.

169. HADŽIMEŠIĆ (Aziz) MEHO, rođen 1964. u selu Potpeće u Foči, stolar. Pobjegao u Crnu Goru i tamo ga uhvatili Crnogorci sa psima tragačima i predali Srbima iz Foče 25. maja 1992. Odveden u KPZ u Foču. Pronađen u masovnoj grobnici Buk-Bijela 5. juna 2006. Ekshumiran i ukopan 28. oktobra 2006. na mezarju Vlakovo.

170. HADŽIMEŠIĆ (Avdo) MIRSAD, rođen 1957, iz Foče, radnik Doma zdravlja u Foči. Zarobljen prvi dan agresije 8. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču nakon nekoliko dana. Iz logora odveden 17. septembra 1992. sa većom grupom logoraša, navodno, na branje šljiva i tada mu se gubi trag.

171. HADŽIMEŠIĆ (Avdo) REŠAD, rođen 1954, iz Foče, radnik. Zarobljen 12. aprila 1992. kod kuće i odveden u KPZ u Foču. Iz logora odveden u augustu 1992. i gubi mu se trag.

172. HADŽIMURATOVIĆ (Halim) EKREM EKO, rođen 1951, iz Foče. Radio u tvornici „UNIS“ u Foči. Zarobljen kod kuće 25. maja 1992. i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Svjedoci tvrde da je izvađen iz jame Piljak. U toku je identifikacija pa će se tačno znati da li je ovaj navod tačan.

173. HADŽIMURATOVIĆ ESAD, rođen 1937. u Foči. Izbjegao iz Foče i nastanio se u vikendici u Rajskom Dolu kod Trnova. Tu su ga uhvatili Srbi i od tada mu se gubi trag. Za njegovu sudbinu zna Andrija Pržulj koji tvrdi da je ubijen.

174. HADŽIMURATOVIĆ HAMDIIJA, bio teški srčani bolesnik. U logoru ga je posebno mučio policajac Burilo, zvani Buši, i to tako što bi ga skidao gola i tukao palicama i nogama.

175. HADŽIMUSIĆ (Salko) AHMET, rođen 1930, iz Foče, penzioner. Zarobljen u maju 1992. kod kuće i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

176. HADŽIMUSIĆ UZEIR, zarobljen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

177. HAJRIĆ (Bego) ESMA, rođena 1961, žena Mirsada, radnica. Prema izjavama više svjedoka Dragoljub Kunarac i Dragan Stanković zarobili je u kući, silovali i mučili, a onda je ubili 12. maja 1992. Ukopana pored džamije u Tabacima. Ekshumirana 18. augusta 2001. i ukopana na mezarju Vlakovo.

178. HALILBAŠIĆ (Bećir) SALKO, rođen 1937. Nastradao 1995. Ekshumiran 26. jula 2007. Ukopan na mezarju Vlakovo.

179. HALILOVIĆ (Suljo) MIRSAD, rođen 1963. u Foči, radnik. Ubijen 23. decembra 1992. u Zebinoj Šumi.

180. HALILOVIĆ (Suljo) SAMIR, rođen 1966. u Foči, radnik. Ranjen prvog dana agresije na Foču 8. aprila 1992. u krugu preduzeća „Fočatrans“. Nakon ranjavanja prebačen u bolnicu u Foči i tamo mu se gubi trag. Pronađen i ekshumiran u ljeto 2006. u masovnoj grobnici Miljevina I. Ukopan 18. februara 2007. na mezarju Kolijevke u Goraždu.

181. HALILOVIĆ ŠAČIRA, rođena 1947, domaćica. Ubijena, a potom zapaljena. Ostatke tijela ukopala Ifeta Šoro.

182. HANJALIĆ (Šučro) FARUK, rođen 1958, radnik. Ubijen 5. juna 1992. ispred kuće zajedno s majkom Fatimom. Više svjedoka zna njegove ubice. Ukopan pored Muslučke džamije. Ekshumiran 11. jula 2001. u naselju Donje Polje. Ukopan u Sarajevu na mezarju na Bistriku.

183. HANJALIĆ FATIMA, rođena 1936, žena Šučre, domaćica. Ubijena 5. juna 1992. ispred kuće zajedno sa sinom Farukom. Ukopana na malom groblju ispred Muslučke džamije. Ekshumirana 11. jula 2001. u naselju Donje Polje i kosti prenesene na mezarje na Bistriku.

184. HARBA (Ramiz) AZIZ, rođen 1956. u Foči, radnik. Ubijen 26. septembra 1992. u Goraždu. Ukopan u Goraždu.

185. HARBA (Hamid) FERID, rođen 1961. Živio u Zubovićima – Foča. Ubijen 9. augusta 1992. u Goraždu u Ulici M. Šekarića. Ukopan u Goraždu.

186. HASANEFENDIĆ (Muharem) IBRO, rođen 1961, iz Foče, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. i tamo mu se gubi trag.

187. HASKOVIĆ (Sulejman) ENVER, rođen 1956, radnik. Ubijen 25. decembra 1992. u Zebinoj Šumi.

188. HATIBOVIĆ (Smail) MAJDA MAIDA, rođena 1939, žena Nezira, domaćica. Zaklana u stanu 28. maja 1992. skupa s mužem Nezirom i komšinicom Šaćirom Jerković. U stanu ih je našla Majdina sestra Numa Kapidžić koja je ostala živa. Bili su veoma bogati i stan im je potpuno opljačkan. Ukopana u mezarju Tekija skupa s mužem. Ekshumirana 5. juna 2001. na mezarju Tekija u Foči.

189. HATIBOVIĆ (Muhamed) NEZIR, rođen 1926, penzioner. Zaklan u stanu 28. maja 1992. skupa sa suprugom Maidom i komšinicom Šaćirom Jerković. Ukopan na mezarju Tekija. Ekshumiran 5. juna 2001. na mezarju Tekija.

190. HODŽIĆ (Adem) ESAD ESO, rođen 1962, iz Foče, radio u Servisu na Brodu – automehaničar. Zarobljen i odveden od kuće u maju 1992. u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

191. HODŽIĆ (Zičro) NAIL HADŽIJA, rođen 1945, radnik. Bio vozač u Elektrodistribuciji u Foči. Zarobljen u maju 1992. i odveden u KPZ u Foču. Koncem juna 1992. izveden iz logora i ubijen na drinskom mostu. Tijelo bačeno u Drinu.

192. HODŽIĆ (Mujo) ŠERIF, rođen 1936, radnik. Zarobili ga u aprilu 1992. i odveli u KPZ. Nakon izvjesnog vremena vratili ga kući i ubrzo ga ubili u Čohodarmahali. Ne zna se da li je i gdje ukopan.

193. HODŽIĆ VASVIJA, rođena 1947, žena Naila, domaćica. Ubili je pored kuće Naila Šore. Ukopana u zajedničku grobnicu pored džamije u Čohodarmahali. Ekshumirana 7. juna 2001. na lokalitetu Čohodarmahale u haremu džamije.

194. HODŽIĆ VASVIJA, žena Šerifa, rođena 1937, domaćica. Ubijena 10. juna 1992. i ukopana u zajedničku grobnicu pored džamije u Čohodarmahali. Svjedoci kažu da su je prije ubistva mnogo mučili.

195. HUKO DŽAFER, zarobljen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Ostale pojedinosti nisam mogao utvrditi.

196. HUKO (Šaban) JASMIN, rođen 1968. u Ljuboviću – Foča. Zarobljen i odveden skupa sa ocem u KPZ u Foču. U logoru vidan do augusta 1992. kada mu se gubi trag. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice u Miljevini II. Ukopan 17. marta 2007. na mezarju u Vlakovu. Utvrđeno da je ubijen 15. augusta 1992.

197. HUKO (Avdo) MUNIB, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran u masovnoj grobnici Miljevina II.

198. HUKO (Avdo) ŠABAN, rođen 1946. u Ljuboviću – Foča, radnik. Zarobljen u aprilu 1992. i odveden u KPZ u Foču. U logoru ga vidali do augusta kada mu se gubi trag. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice u Miljevini II. Ukopan 17. marta 2007. na mezarju u Vlakovu. Utvrđeno da je ubijen 15. augusta 1992.

199. HUKOVIĆ (Matko) GORAN, rođen 1950, iz Foče. Zarobljen u maju i odveden u KPZ u Foču. Iz logora odveden 11. septembra 1992. sa većom grupom logoraša, navodno na branje šljiva, i tada mu se gubi trag.

200. HUMIĆ HADŽIRA, rođena 1947, žena Salema, domaćica. Izbjegli sa porodicom Sarajevo u aprilu 1992. i tamo ubijena od granate.

201. HUREM MIRSAD, rođen 1974, iz Foče. Pobjegao u Crnu Goru. Tamo su ga uhvatili Crnogorci. Srbi iz Foče preuzeli su ga na mjestu Metaljka kod Čajniča 19. maja 1992. i odveli u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.

202. ISANOVIĆ (Hamid) ADNAN, rođen 1962, radnik. Zarobljen u Čohodarmahali, gdje je živio, i odveden u KPZ u Foču. U logoru pretučen i prebačen u bolnicu. Srbi su odmah po padu Foče u njihove ruke 17. aprila 1992. formirali Prijeki sud. Predsjednica tog suda bila je Jelena Milić. Jedan od prvih kojem su sudili bio je upravo Adnan. Osuđen je na smrt skupa sa Uzeirom Čankušićem i Ibrom Selimovićem. Izmasakrirano tijelo njegov kum Srbin uspio je prebaciti u Goražde i tamo je ukopan.

203. ISANOVIĆ (Aziz) DŽEMAL, rođen 1927, iz Foče, penzioner. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. U logoru mnogo maltretiran. Razmijenjen, ali je ubrzo umro u Danskoj.

204. ISANOVIĆ (Hasan) HASIB, rođen 1969, iz Foče. Ubijen na Grepku. Ukopan u Pazariću.

205. ISANOVIĆ (Fehim) IBRAHIM, rođen 1960, iz Foče. Radio na otkupu bilja na Brodu. Zarobljen skupa sa ocem i odveden u KPZ u Foču u aprilu 1992. Oca mu pustili u augustu, a njemu se tada gubi trag.

206. ISANOVIĆ (Veiz) KEMAL KEMO, rođen 1968, iz Foče – Čohodarmahala, vodoinstalatler. Zarobljen u aprilu 1992. kod kuće i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Njega je, kao i ostale iz ovog naselja, odveo Goran Mitrašinić.

207. ISLAMBAŠIĆ (Selim) SUAD, rođen 1953, iz Foče – Baljevo Polje, automehaničar. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz jame Piljak. Ukopan na mezarju Vlakovo 31. oktobra 2008.

208. IVANČIĆ (Marko) MATE, rođen 1950. u Foči, medicinski radnik. Bio oženjen Srkinjom. Zarobljen u aprilu 1992. i odveden u KPZ u Foču. Koncem juna 1992. nakon teškog mučenja izveden iz logora i ubijen na drinskom mostu. Tijelo bačeno u Drinu.

209. JAHIĆ (Alija) MUJO, rođen 1928, penzioner. Ubijen 18. aprila 1992. a ubice su, prema izjavama svjedoka, komšije Blagojevići. Ukopao ga je sin Smajo ispod kuće u livadi zvanoj Dolina. Ekshumiran 3. septembra 2001. na lokalitetu sela Susješno u livadi zvanoj Dolina vlasništvo Fate Jelašković.

210. JAHIĆ (Mujo) SMAJO, rođen 1958, u Susješnu. Ubijen u maju 1992. nadomak sela. Išao da obide imanje i da vidi ima li iko živ u selu sa Fehimom Jahićem. Upali u srpsku zasedu i on pogine. Ostao neukopan.

211. JAKUPOVIĆ (Muharem) SAFET, rođen 1942, iz Foče. Zarobljen i odveden u logor 19. aprila 1992. U logoru mu se gubi trag. Odveden s grupom koja je pronađena u jami Piljak.

212. JERKOVIĆ ŠAĆIRA, rođena 1935, domaćica. Ubijena u stanu Nezira Hatibovića 28. maja 1992. Ukopana na groblju Tekija

213. JUSUFOVIĆ (Adem) HAŠIMA, rođena 1930. Njenu sudbinu niko tačno ne zna. Vodi se kao nestala.

214. JUSUFOVIĆ (Suljo) MURAT, rođen 1939, radnik, iz Susješna. Živio u naselju Livade. Zarobljen u maju 1992. i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran u masovnoj grobnici u Miljevini II. Ubijen u augustu 1992. Ukopan na mezarju Vlakovo 1. decembra 2006.

215. JUSUFOVIĆ PEMBA, žena Hasana, rođena 1912, domaćica. Nekoliko dana se krila po selu i šumi oko sela. Uхватili je i ubili skupa sa Hamidom Ćorović a potom obje spalili u Hamidinoj kolibi 18. aprila 1992. Ekshumirana 3. septembra 2001.

216. JUSUFOVIĆ SAFIJA, žena Ishaka, domaćica. Svjedoci joj ne znaju godište. Ima kćer Dervišu koja živi u inozemstvu. Agresija ju je zatekla u Foči gdje je i živjela. Kuća joj je zapaljena i najvjerovatnije je da je izgorjela u kući.

217. JUSUFOVIĆ (Murat) SULJO, rođen 1909, penzioner. Ubijen u kući i ne zna se da li je ukopan.

218. KADRIĆ (Mujo) RAMO, rođen 1926, penzioner. Ubijen 27. maja 1992. pored gradskog drinskog mosta sa grupom civila. Svjedoci su u grupi zločinaca prepoznali Dragana Toševića, Ljubomira Perišića, Milenka Čančara i Dušana Vukovića, a među njima je bilo i osoba iz Srbije. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu.

219. KAJGANA (Alija) RASIM, rođen 1950, iz Foče, trgovac. Pobjegao u Crnu Goru. Tamo su ga uhvatili Crnogorci i u Čajniču predali Srbima iz Foče. Iz logora odveden 17. septembra 1992. sa većom grupom logoraša na branje šljiva i tada mu se gubi trag.

220. KAJGANA ZIBA, pobjegla radi sigurnosti kod kćerke Zibe Čelik i zeta u Ribarsku ulicu misleći da joj je tu sigurnije. Tu je našli i ubili skupa sa zetom i kćerkom.

221. KAMERIĆ (Ahmet) ABDULAH, rođen 1952. u selu Trtoševo – Foča. Stalno nastanjen u Foči, ulica Samoborska bb. Izbjegao u Crnu Goru. Tamo ga uhvatili Crnogorci i fočanski Srbi, koje je predvodio Mišo Stevanović zvani Šumar, i doveli ga u KPZ u Foču 25. maja 1992. gdje mu se gubi trag. Ekshumiran 9. septembra 2001. iz jame Piljak.

222. KAMERIĆ (Hasan) AVDO, rođen 1907. u selu Dulovići, penzioner. skoro slijep. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču u aprilu 1992. Neki logoraši tvrde da je odveden u KPZ na Kulu kod Sarajeva gdje mu se gubi trag.

223. KAMERIĆ (Suljo) MUMIN, rođen 1941. u selu Trtoševo, živio u Foči, ložac u bolnici u Foči. Srbi su ga odveli iz bolnice u KPZ u Foči gdje mu se gubi trag.

224. KARABEGOVIĆ (Asim) DŽENAN, rođen 1959. u Foči, bravar. Zarobljen kod kuće u maju 1992. i odveden u KPZ u Foču. Iz logora odveden 30. augusta 1992. sa većom grupom logoraša i tada mu se gubi trag.

225. KARAHASANOVIĆ (Šaćir) EDHEM, rođen 1921, penzioner. U aprilu 1992. odveden je u KPZ u Foču, a potom vraćen kući. Komšije Zoran Pljevaljić i Zoran Trifković 7. juna 1992. bacili su bombu u sobu gdje je boravio i ubili ga. Nakon toga natjerali su njegove komšije Bošnjake da ga ukopaju pod jednom kruškom. Istog dana njegovu ženu ubio je Zoran Pljevaljić iz automata, pa su i nju ukopali sa mužem Edhemom. U toj pucnjavai ranjena je i njihova snaha Zuhra koja se pod nerazjašnjenim okolnostima noću uspjela spasiti. Neki su mi rekli da je živa, ali je nisam uspio pronaći da zabilježim svjedočenje. Njen muž Ismet odveden je u KPZ ranije i tamo je nestao. Edhem je ekshumiran u augustu 2001, a ukopan je na mezarju Turbe – Bistrik 16. augusta 2001.

226. KARAHASANOVIĆ (Edhem) ISMET, rođen 1954, autoprevoznik. U aprilu 1992. zarobljen i odveden u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag. Postoje indicije da je u jami Piljak jer je odveden sa grupom koja je tamo pronađena.

227. KARAHASANOVIĆ ZAHIDA, rođena 1927, žena Edhema, domaćica. Ubijena 7. juna 1992. zajedno sa mužem Edhemom. Ekshumirana u augustu 2001. i ukopana na mezarju Turbe – Bistrik 16. augusta 2001.

228. KAROVIĆ MUMIN, svjedoci tvrde da je zatočen u KPZ u Foči. Ostale pojedinosti o njemu nisam mogao saznati.

229. KARUP (Dževad) ANELA, rođena 1982, učenica. Ubijena 29. juna 1992. sa porodicom Čulum. S njima je i ukopana. Ekshumirana i nakon identifikacije ukopana 28. novembra 2008. na gradskom groblju Vlakovo.

230. KISELICA (Alija) ESAD, rođen 1950. u Foči, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču. Uoči Vidovdana, 28. juna 1992, izveden iz logora i ubijen na drinskom mostu. Tijelo bačeno u Drinu. Tijelo nije do sada pronađeno.

231. KISELICA HIDAJET, rođen 1961. iz Foče. Zarobljen kod kuće u maju 1992. i odveden u KPZ u Foču. Iz logora odveden u septembru 1992. i tada mu se gubi trag.

232. KLAPUH FERIDA, rođena 1937, žena Hasana, domaćica. Ubio ju je Radomir Kovač 6. jula 1992. na putu između Mratinja i Plužina kada je pokušala pobjeći sa mužem Hasanom i kćerkom Senom u Crnu Goru. Za ovaj zločin Viši sud u Podgorici osudio je Vukovića u odsustvu na dvadeset godina zatvora. O ovom zločinu pisala je i crnogorska revija „Monitor“ od 19. februara 1993. Feridu, njenog muža Hasana i kćerku Senu ukopali su Crnogorci u julu 1992. na groblju u Nikšiću.

233. KLAPUH HASAN, rođen 1930, penzioner, poznati fočanski privrednik. Pri pokušaju da pobjegnu u Crnu Goru na putu između Mratinja i Plužina njega i njegovu porodicu ubili su Janko Janjić Tuta, Zoran Vuković i Radomir Kovač 6. jula 1992. Za ovaj zločin Viši sud u Podgorici izrekao je Zoranu Vukoviću, Radomiru Kovaču i Janku Janjiću Tuti kaznu u odsutnosti od dvadeset godina zatvora. U Podgorici im je suđeno jer se zločin dogodio na crnogorskoj teritoriji. Za ovaj i niz drugih zločina i Haški sud osudio je Vukovića i Kovača na po osamnaest godina zatvora, a Janko Janjić Tuta sam je sebi presudio kada su ga pripadnici SFOR-a pokušali lišiti slobode. Hasana, njegovu suprugu i kćerku ukopali su Crnogorci na groblju u Nikšiću u julu 1992.

19. novembra 2005. na mezarju Vlakovo.

235. KLAPUH (Hasan) SENA, inženjer geodezije. Ubijena skupa sa ocem Hasanom i majkom Feridom. Ubio ju je Zoran Vuković. O ovom zločinu pisala je crnogorska revija „Monitor“ 19. februara 1993. Viši sud u Podgorici osudio je Vukovića u odsustvu na dvadeset godina zatvora. Senu, njenog oca i majku ukopali su Crnogorci na groblju u Nikšiću u julu 1992.

236. KLINAC (Began) EMIN, rođen 1927, penzioner. Svjedoci tvrde da je ubijen u kući, zamotan u deku i bačen u Čehotinu u maju 1992.

237. KOLENDA MEVRED, navodno je odveden u KPZ u Foču. Ostale pojedinosti nisam mogao saznati.

238. KOLUBARA (Salko) ALIJA, rođen 1959. u Foči – Šukovac. Ubijen 24. jula 1992. na Dugoj Njivi u zasjedi koju su postavili Srbi. Ukopan na Dugoj Njivi. Ekshumiran nakon agresije.

239. KOLUBARA (Šaćir) ELVEDIN EDO, iz Foče. Ubijen 18. septembra 1993. u mjestu Gornja Drežnica gdje je i ukopan.

240. KOLUBARA RAZIJA, rođena 1944, žena Šaćira, domaćica. Izbjegla u Goražde i tamo ubijena od granate.

241. KOMAR (Suljo) OMER, rođen 1966. u Foči, radnik. Ubijen 28. jula 1992. u mjestu Nekopi – Ilovača. Ukopan u Ilovači kod Goražda.

242. KOMAR SULJO, rođen 1925, penzioner. Bio težak bolesnik. Familija ga je, bježeći iz grada od Srba, nosila do sela Kamen i tu ostavila. Srbi ga našli i ubili. Ne zna se da li je ukopan.

243. KONJO (Ahmed) HALID, rođen 1955. u Foči, ugostitelj. Zarobljen kod kuće 12. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču gdje je mnogo mučen zbog iznude novca. Iz logora odveden 17. septembra 1992. sa grupom logoraša na brdo Stolac da nose municiju za potrebe srpske vojske. Nakon toga su ubijeni. Ekshumiran 1996. i na osnovu dokumenata utvrđen identitet. Ukopan na mezarju Kovači.

244. KONJO (Ahmed) HALIM, rođen 1953, ugostiteljski radnik. Zarobljen kod kuće 12. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču. U zatvoru je mnogo mučen zbog iznude novca. Uoči Vidovdana, 28. juna 1992, izveden je iz logora i ubijen na drinskom mostu. Tijelo bačeno u Drinu. Leš naden u Vitkovićima gdje su ga stanovnici i ukopali. Ekshumiran i ukopan na mezarju Vlakovo.

245. KORDA (Salko) OMER, rođen 1956. u Foči. Ubijen 15. aprila 1994 u mjestu Gnila.

246. KOVAČ (Jusuf) EDHEM, odveden iz kuće u aprilu 1992. Ubijen kod Doma zdravlja u Foči.

247. KOVAČ (Edhem) SENAD, rođen 1974. u Foči, učenik. Zarobljen 3. maja 1992. kod kuće i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

248. KRAKONJA (Omer) JUSO, rođen 1956. u Foči. Ubijen 18. juna 1995. u selu Tovarnice kod Goražda.

249. KRAMO (Bećir) SMAIL, rođen 1930, penzioner. Zarobili ga u stanu i doveli do gradskog drinskog mosta i ubili 23. maja 1992. sa više građana Foče. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu. Plutajući Drinom tijelo mu se zakačilo za jednu stijenu ispod Ribarskog doma i tu bilo više dana. Neko je tijelo ponovo gumuo u Drinu i Drina ga je donijela do Goražda i ponovo izbacila na obalu. Tu su ga Goraždani izvadili iz vode i ukopali. Dragan Tošević, Ljubomir Perišić, Milenko Čančar i Dušan Vuković kao i jedan broj Srbijanaca učestvovali su u ovom zločinu.

250. KREK (Ibro) MEJRA, rođena 1907, domaćica. Ubijena u kući u Čohodarmahali. Ukopana u zajedničkoj grobnici u Čohodarmahali.

251. KRKALIĆ (Hankija) BEĆIR, rođen 1935, retardiran. Ubijen u Donjem Polju. Nisam mogao utvrditi da li je ukopan i ko ga je ukopao.

252. KRKALIĆ (Meho) ESED ESO, rođen 1952. u Foči. Ubijen 24. jula 1992. na Dugoj Njivi u zasjedi koju su postavili Srbi. Ukopan na Dugoj Njivi. Ekshumiran nakon agresije.

253. KRKALIĆ (Uzeir) IRFAN, rođen 1960, električar. Izbjegao u Goražde. Ubijen od granatiranja sa srpskih položaja u Sadbi 24. septembra 1992. Ukopan na Potrkuši.

254. KRKALIĆ (Rasim) KEMO, rođen 1965. u Foči. Ranjen je odveden u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.

255. KRKALIĆ (Mehmedalija) SEJO, rođen 1963. student. Ubijen u Sarajevu od granate.

256. KRKALIĆ ZULA, rođena 1920, žena Mehe, domaćica. Evakuisali je u Jeleč kod sestre misleći da joj je tu sigurnije. Bila skoro nepokretna i slijepa. Ubijena 4. maja 1992. prilikom napada Srba na ovu mjesnu zajednicu. Nije ukopana. Ekshumirano samo malo kostiju 4. novembra 1999. na lokalitetu sela Močila – Jeleč.

257. KRŠO (Sulejman) EMIN, rođen 1960. u selu Sutulije – Foča. Živio u naselju Ljubović u Foči. Trgovac. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču u aprilu 1992. Pronađen i ekshumiran u masovnoj grobnici u Miljevini. Ubijen u augustu 1992. Ukopan 30. novembra 2006. na mezarju Vlakovo.

258. KRŠO (Derviš) NEDŽIB, rođen 1951, iz Foče. Radio u „Foča-transu“ kao mehaničar. Zarobljen u aprilu 1992. i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. U logor ga odveo vojni policajac Zoran Vuković.

259. KUBAT (Nazif) ABDULAH. Ubijen na Igmanu gdje je i ukopan.

260. KUBAT (Ismet) SAUD, rođen 1957. u Foči, radnik. Ubijen u Sarajevu 22. februara 1993.

261. KUBAT (Halil) ŠEVKO, rođen 1949, automehaničar. Izbjegao u Crnu Goru. Tamo ga u saradnji sa Mišom Stevanovićem, šumarom iz Foče, otkrili Crnogorci i predali ga fočanskim Srbima koji su ga zatvorili u KPZ u Foči 19. maja 1992. Tamo su ga mnogo mučili tako da je skoro oslijepio. Podlegao je i ukopali su ga kod bolnice u Foči u Malom haremu. Ekshumiran. Rodbina ga ukopala u Tuzli na mezarju „Bašta“ – Solina 26. novembra 2005.

262. KULUGLIJA (Bećir) MUSTAFA, rođen 1954, prosvjetni radnik. Radio je u RZ osnovnog obrazovanja i odgoja kao knjigovođa. Zarobljen u stanu i odveden u KPZ u aprilu 1992. Komšija Srbin, s kojim se potukao uoči agresije, strašno ga je mučio u logoru, a potom izveo iz logora uoči Vidovdana, 27. juna 1992, ubio na drinskom mostu i bacio u Drinu.

263. KULUGLIJA (Agan) SALKO, rođen 1949. u selu Prijakovići – Foča. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

264. KUNDO (Šaćir) ATIF, rođen 1957. u selu Šahbašići – Foča, radnik. Živio u naselju Ljubović. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

265. KUNDUKLIJA SAIT, rođen 1940, radnik. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču gdje je mnogo mučen. Razmijenjen je i nakon razmjene ubrzo umro od posljedica batinanja u logoru.

266. KUNOVAC MIRSAD, zarobljen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

267. KURT (Bećir) SABAHUDIN, rođen 1960, radnik. Uspio pobjeći u Goražde i tamo ubijen od granate idući po hranu na Grebak u Ilovači 7. februara 1993.

268. LAMPA HAJRA, rođena 1925, žena Hamida, domaćica. Našli je u kući Fehima Šahovića, ubili je, a kuću zapalili.

269. LAMPA HAMID, rođen 1917, penzioner. Našli ga sa ženom u kući Fehima Šahovića, ubili ga, potom kuću zapalili.

270. LOJO AZIZA ZIZA, rođena 1946, žena Taiba, zubotehničar, radila u Domu zdravlja u Foči. Izbjeglala u Sarajevo sa porodicom i tamo ubijena od granate 1993.

271. LOJO (Ibro) MURAT, rođen 1931. u mjestu Zubovići – Foča, radnik. Ubijen 28. maja 1992. skupa sa ženom i oboje ukopani iznad kuće. Ekshumiran 5. jula 2001. iznad kuće i ukopan na mezarju Turbe – Bistrik 3. augusta 2001.

272. LOJO (Halim) NEDŽIB, rođen 1941. u Foči. Pobjegao u Crnu Goru. Tamo su ga uhvatili Crnogorci i predali Srbima iz Foče, a ovi su ga doveli u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Naden i ekshumiran. Ukopan na mezarju Ravne Bakije.

273. LOJO (Derviš) REMZA, rođena 1944. u mjestu Mijakovići – Foča, žena Murata, domaćica. Ubijena skupa sa mužem Muratom 28. maja 1992. Ukopana iznad kuće skupa sa mužem. Ekshumirana 5. jula 2001. iznad kuće i ukopana na mezarju Turbe – Bistrik 3. augusta 2001.

274. LOJO (Ibro) TAIB, rođen 1941, elektroinženjer. Pred agresiju obavljao dužnost predsjednika Općine Foča. Izbjegao u Sarajevo sa porodicom i tamo ubijen od granate 1994. nad Kovačima.

275. MAČAK (Meho) MUNIR, rođen 1936, profesor. Ubijen u kući u maju 1992. a potom kuća zapaljena.

276. MALKIĆ (Nazif) FAHRUDIN, rođen 1948, radnik. Zarobljen 12. maja 1992. kod kuće i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Ima indicija da je ubijen na Tjentištu.

277. MALJAN HAZIM, doveden u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.

278. MAMONJA LATIFA, žena Nasufa, rođena 1910. Gotovo nepokretna. Mnogi tvrde da je ubijena u stanu i bačena u Čehotinu mada tačnih podataka nema.

279. MANDŽO (Hasan) AIŠA, rođena 1935, radila kao spremačica u Općini. Izbjegli u šumu Čelovina iznad Donjeg Polja i tamo joj se gubi trag. Neki svjedoci tvrde da je tamo ubijena, a drugi tvrde da je ostala živa i da su je vidjeli u toku rata u Jablatici.

280. MANDŽO (Šerif) ASIM, rođen 1926, penzioner. Nestao u selu Mijakovićima 26. aprila 1992. Nikakvi ostaci od njega nisu nađeni. Svjedoci tvrde da za njegovu sudbinu zna komšija Marko Matović iz sela Dragojevića koji je upao u selo sa većom grupom Srba i odveo ga u nepoznatom. Matović je prije agresije bio taksista.

281. MANDŽO (Ahmet) BAJRO, rođen 1922. u Susješnu, penzioner. Ubijen 18. aprila 1992. Po izjavama svjedoka ubio ga je Savo Blagojević u kući. Ukopao ga je sin Mustafa ispod kuće. Ekshumiran 3. septembra 2001. na lokalitetu sela Susješno na livadi Lijeha, koja je bila u Bajrinom vlasništvu.

282. MANDŽO (Edhem) EDIB, rođen 1948. u selu Mijakovići. Ubijen u aprilu 1992. u kući Abida Grabovice gdje se bio sklonio. Ekshumiran 25. septembra 1996. na lokalitetu sela Cvilin – Čaira, u kući Abida Grabovice.

283. MANDŽO (Rasim) EMIR, rođen 1970, radnik. Odveden u KPZ u Foču u aprilu 1992. gdje su ga mučili, posebno Zoran Vuković iz Jošanice. Tamo mu se gubi trag. Ekshumiran u ljeto 2005. iz masovne jame Piljak. Identifikovan u novembru 2005. i ukopan na mezarju Vlakovo 19. novembra 2005.

284. MANDŽO (Husnija) FUAD, rođen 1957, nezaposlen. Uхваćen u kući u aprilu 1992. i odveden u KPZ u Foču. Po izjavama mnogih svjedoka tamo su ga mnogo mučili i uoči Vidovdana, 28. juna 1992. izveli iz KPZ i odveli na drinski most i ubili. Tijelo bačeno u Drinu.

285. MANDŽO (Jusuf) HUSNIJA, rođen 1932, radnik. Odveden u logor „Partizan“, a onda u KPZ u aprilu 1992. i tamo mu se gubi trag.

286. MANDŽO (Ahmet) MEHO, rođen 1948, radnik. Pobjegao u selo Cvilin, MZ Ustikolina. Tamo ga uhvatili i ubili kapetan Milovan Burić i drugi 2. maja 1992. Ekshumiran 25. septembra 1996. na lokalitetu sela Cvilin – Čaira.

287. MANDŽO MEJRA, rođena 1920, žena Bajre, domaćica. Ubijena 18. aprila 1992. u kući skupa s mužem. Mnogi svjedoci tvrde da ju je ubio Savo Blagojević. Ukopao ju je sin Mustafa ispod kuće skupa sa mužem Bajrom. Ekshumirana 3. septembra 2001. na lokalitetu sela Susješno na livadi Lijeha, vlasništvo Bajre Mandže.

288. MANDŽO (Ahmet) MUSTAFA, rođen 1937, radnik. Pobjegao u selo Cvilin. Tamo su ga uhvatili i ubili Srbi 2. maja 1992. koje je predvodio kapetan Milovan Burić. Ekshumiran 25. septembra 1996. na lokalitetu sela Cvilin – Čaira.

289. MANDŽO (Smajo) NEDŽAD, rođen 1971. u Foči, radnik. Ubijen 6. juna 1992. u Zebinoj Šumi.

290. MANDŽO (Meho) NERMIN, rođen 1974. u Foči, radnik. Ubijen 20. aprila 1992. u mjestu Ostružnica.

291. MANDŽO (Hasan) REMZIJA, rođen 1934, radnik. Odveden u aprilu 1992. u KPZ i tamo mu se gubi trag.

292. MANDŽO (Rašid) SMAJO, rođen 1933. Radio u ŠIP „Maglić“ Foča. Izbjegao iz Foče u Tarčin. Kada je čuo da mu je sin Nedžad ubijen u Zebinoj Šumi, umro od žalosti za njim u Tarčinu.

293. MANDŽO ŠAHZA, žena Smaja, domaćica. Izbjegli sa Smajom u Tarčin. Kada su čuli da im je sin Nedžad ubijen, oboje su ubrzo umrli od žalosti za sinom.

294. MANDŽO (Munir) VEHBİJA, rođen 1932, penzioner. Ubijen u selu Mijakovići 26. aprila 1992. Ne zna se da li je ukopan.

295. MANDŽO (Halim) VEHBİJA, rođen oko 1936. Radio u bolnici u Foči kao portir. Zarobili ga na radnom mjestu i odveli u nepoznatom u aprilu 1992. Nikada nije pronađen. Zna se da je u zarobljavanju učestvovao njegov komšija Marko Matović iz sela Dragojevići. Prije agresije Matović je bio taksista u Foči.

296. MANJO ASIM ili RASIM, zarobljen i odveden u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.

297. MANJO (Omer) EMIR, rođen 1957, radnik - radio u Miljevini. Zarobljen u maju 1992. kod kuće i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Prema izjavama logoraša u zatvoru ga je mnogo mučio Zoran Vuković iz Jošanice.

298. MARINKOVIĆ (Pero) KRUNOSLAV, rođen 1946, iz Foče. Zarobljen u stanu u aprilu 1992. i odveden u KPZ u Foči. Tamo su ga mnogo mučili. Izveden iz logora uoči Vidovdana 27. juna 1992. i ubili na mostu, a potom mu tijelo bacili u Drinu.

299. MASLO (Bećir) AZIZ, rođen 1962, konobar u Mijakovićima - Foča. Izbjegao u Cvilin gdje su ga uhvatili u maju 1992. Ubio ga je kapetan Milovan Burić i drugi pod njegovom komandom. Ekshumiran 25. septembra 1996. u kući Abida Grabovice na lokalitetu Cvilina - Čaira.

300. MATUH (Mujo) ALIJA, rođen 1969, radnik. Zarobljen u aprilu 1992. i odveden u KPZ gdje mu se gubi trag.

301. MATUH (Selim) AZIZ ŠEKI, rođen 1955, retardiran. Više svjedoka vidjelo je kada ga je u centru grada ispred Direkcije „Maglič“ zaklao Janko Janjić Tuta.

302. MAZIĆ (Sulejman) ŠABAN, zarobljen 2. maja 1992. kod kuće i odveden u KPZ u Foču. Tamo mu se gubi trag.

303. MEHMEDSPAHIĆ (Mehmed) AVDO, rođen 1951. Zarobljen 4. juna 1992. i doveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

304. MEHMEDSPAHIĆ MUNIRA, žena Tahira Šore, domaćica, rođena 1934. Nju su ubili 10. juna 1992. u kući Sulejmana Šore. Ukopana

u zajedničku grobnicu pored džamije u Čohodarmahali. Ekshumirana 7. juna 2001. na lokalitetu Čohodarmahale u haremu džamije.

305. MEMIĆ (Murat) BEGAN, rođen 1938, radnik. Ubijen u Šukovcu 17. aprila 1992. Ukopan u Šukovcu.

306. MEMIĆ (Hajro) MEHO, rođen 1965, radnik. Ubijen 17. jula 1993. u mjestu Proskok podno Igmana.

307. MEMIĆ (Muradif) SUAD SULE, rođen 1955, trgovac. Izbjegao u Višegrad sa Sulejmanom Ališahom i Husnijom misleći da mu je tamo sigurnije. Uхватili ga i ubili u maju 1992. i tijelo bacili u Drinu.

308. MERKEZ (Rasim) ALMIR, rođen 1987. Prema kazivanjima svjedoka njega je skupa sa majkom i maloljetnom sestrom ubio komšija Radoman Fundup 10. juna 1992. Ukopan u zajedničku grobnicu u Čohodarmahali.

309. MERKEZ (Rasim) ALMIRA, rođena 1985. Prema izjavama svjedoka ubio ju je komšija Radoman Fundup zajedno sa majkom i bratom 10. juna 1992. Ukopana u zajedničku grobnicu pored džamije u Čohodarmahali.

310. MERKEZ ESMA, rođena 1961, žena Rasima, domaćica. Ubio je komšija Radoman Fundup skupa sa djecom. Ukopana u zajedničku grobnicu u Čohodarmahali pored džamije.

311. MERKEZ (Mujo) RASIM, rođen 1958, radnik. Zarobljen u stanu i odveden u KPZ u Foču. U kući je ostala njegova supruga Esma sa dvoje maloljetne djece Almirom 1985. i Almirom 1987. Njemu se tamo gubi trag. Nađen i ekshumiran iz masovne jame PILJAK u ljeto 2006. Ukopan na mezarju u Jošanici 25. novembra 2006. Kasnije mu je suprugu i djecu sa još nekoliko komšija ubio Radomir Fundup. Jedna žena slučajno je pošla vani i primijetila je Fundupa sa puškom u ruci. Pobjegla je pod stepenice i ostala živa. Noću je pobjegla kroz šumu i stigla u Goražde. Ovaj slučaj ispričala je mnogima u Goraždu. Jedan mladić istrčao je iz kuće kada je Fundup zapucao i pobjegao je između kuća. Za njega niko ne zna da li je ostao živ.

312. MEZBUR (Šaćira) ASIM, rođen 1944, fotograf. Zarobljen u aprilu 1992. i odveden u KPZ. Tamo su ga mučili komšije Srbi i iznuđivali mu novac. Odveli su ga iz logora 31. augusta 1992. i ubili. Ekshumiran u augustu

2001. iz masovne grobnice PILJAK na planini Maluši i ukopan na mezarju Turbe – Bistrik 9. augusta 2001.

313. MEZBUR (Šaćir) ESAD, rođen 1957. u Foči, naselje Zubovići, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču u aprilu 1992. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice u Miljevini. Ubijen 17. septembra 1992. Ukopan 4. decembra 2006. na mezarju Vlakovo.

314. MIRVIĆ SALKO, doveden u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.

315. MLADIĆ EMIR, doveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

316. MUFTIĆ (Avdo) AHMO, rođen 1934. Izbjegao u Goražde i tamo ubijen od granate 18. augusta 1992. Ukopan u Goraždu.

317. MUHOVIĆ (Hasan) OMER, rođen 1960, radnik. Ubijen 14. oktobra 1992. u mjestu Bogatac.

318. MUHOVIĆ REDŽO, zarobljen i odveden u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.

319. MUJIĆ (Omer) ASIM, rođen 1957. u naselju Šukovac. Zarobljen u aprilu 1992. i odveden u KPZ u Foču. Sa većom grupom logoraša odveden 17. septembra 1992. na branje šljiva gdje mu se gubi trag. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice „Miljevina II“. Ukopan 11. maja 2007. u mezarju u Vlakovu.

320. MUJIĆ AVDO, zarobljen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

321. MUMINOVIĆ (Himzo) EDIB, rođen 1956. u Foči, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. Sa većom grupom logoraša odveden 17. septembra 1992. na branje šljiva i gubi mu se trag.

322. MURATOVIĆ (Selim) AVDO, rođen 1963. u selu Šuljci – Foča. Živio i radio u Foči, električar, radio u vojnoj pošti. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice u Miljevini II. Ubijen u augustu 1992. Ukopan na mezarju Vlakovo 30. novembra 2006.

323. MURATOVIĆ (Šaćir) MUAMER, rođen 1974, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

324. MURATOVIĆ ŠADIJA, iz Foče, domaćica. Ubijena 10. juna 1992. Ekshumirana 7. juna 2001. na lokalitetu Čohodarmahale u haremu džamije.

325. MURATOVIĆ (Šaban) UZEIR, rođen 1956. u Foči. Zarobljen u maju 1992. u kući i odveden u KPZ u Foču. Odveden sa grupom logoraša 17. septembra 1992. i gubi mu se trag.

326. MURGUZ AZIZ, rođen 1932, penzioner. Ubijen u kući skupa sa kćerkom i ženom. Nakon ubistva kuća je zapaljena. Zločin je, prema izjavama svjedoka, izvršio Radan Stevanović sa sinom.

327. MURGUZ HALIMA, žena Aziza, rođena 1935, domaćica. Ubijena u kući skupa sa mužem Azizom i kćerkom Zinetom nakon čega je kuća zapaljena. Prema izjavama svjedoka zločin je napravio Radan Stevanović sa sinom.

328. MURGUZ MUJO, odveden u KPZ u Foči gdje mu se gubi trag. MURGUZ AZIZ, rođen 1932, penzioner. Ubijen u kući skupa sa kćerkom i ženom. Nakon ubistva kuću su zapalili. Zločin je prema izjavama svjedoka izvršio Radan Stevanović sa sinom.

329. MURGUZ (Aziz) ZINETA, rođena 1960, invalid. Ubijena skupa sa roditeljima. Zločin je prema izjavama svjedoka izvršio Radan Stevanović sa sinom. Nakon ubistva zapalili su ih u kući.

330. MUSIĆ EDIB, rođen 1922, penzioner. Živio u Donjem Polju. Ubijen u aprilu 1992. Ne zna se da li je i gdje ukopan.

331. MUSLIĆ (Adila) MUNIB, rođen 1949. u Ilovač kod Goražda. Stalno nastanjen u Šukovcu – Foča. Doživio srećni udar od straha na Grepku 12. novembra 1992. kada su Srbi izvršili napad.

332. MUSLIĆ RASIM, zarobljen i odveden u KPZ u Foči i tamo mu se gubi trag.

333. MUSLIĆ VEIIBUJA, zarobljen i odveden u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.

334. MUŠANOVIĆ (Alija) IBRO, rođen 1910, zemljoradnik, slijep. Ubijen pred kućom. Ukopan ispod puta pored kuće. Ekshumiran 3. septembra 2001. na lokalitetu sela Susješno ispod puta pored kuće.

335. MUŠANOVIĆ VAHIDA, rođena 1953, retardirana osoba. Ubijena ispred kuće, a potom zapaljena u kući.

336. MUŠELIĆ JASMIN, zarobljen i odveden u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.

337. MUŠELIĆ ŠABAN, zarobljen i odveden u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.

338. MUTEVELIJA MUHAREM, doveden u KPZ i tamo mu se gubi trag. Logoraši kažu da je mnogo mučen i da je, za vrijeme dok su ga vidali, oslabio preko četrdeset kilograma.

339. NIŠIĆ (Salko) NURKO, rođen 1949, iz Foče, policijski službenik. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču gdje je mučen. Uoči Vidovdana, 28. juna 1992, izveden iz logora i odveden na most gdje je ubijen. Tijelo su mu bacili u Drinu.

340. NUMANSPAHIĆ (Numan) HASAN, rođen 1920, poznati fočanski brico. Uхватili ga u stanu, vezali i odveli na most u Brodu i ubili, a tijelo mu bacili u Drinu.

341. NUMANSPAHIĆ (Mujo) MUAMER, radnik. Zna se da je zarobljen u aprilu 1992. i njegova dalja sudbina tačno se ne zna.

342. NUMANSPAHIĆ (Muharem) MUJO, rođen 1936, mesar. Zarobljen kod kuće i odveden. Dalja mu se sudbina ne zna.

343. NURAK (Atif) HASAN, rođen 1954. u Gracu – Foča, radnik. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču 18. aprila 1992. Utvrđeno da je isti dan ubijen. Ekshumiran i ukopan 11. juna 2005. na mezarju Vlakovo.

344. NJUHOVIĆ FADILA, rođena 1927, žena Hasana, domaćica. Stanovala u ulici Borisa Kidriča koja sada nosi naziv Svetosavska. O njenom nestanku nema pouzdanih podataka i vodi se kao nestala.

345. ODOBAŠIĆ FADILA rođena BEČKOVIĆ, rođena 1963. u Foči. Ubijena 3. jula 1992. Ekshumirana i ukopana 11. novembra 2006. na mezarju Vlakovo.

346. OMERović HUSO, rođen 1923, penzioner. Odveli ga iz stana u park u Aladži 15. juna 1992. i tu mu glavu smrskali kamenicama. Svjedoci tvrde da je to uradio izvjesni Simo Vrećo.

347. OVČINA (Šaban) IBRAHIM, rođen 1951. u Foči, naselje Krivaje, prosvjetni radnik. U maju 1992. zarobljen u stanu i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice u Miljevini II. Ubijen u augustu 1992. Ukopan na mezarju Ravne Bakije 30. novembra 2006.

348. PAČO EDIN, odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

349. PAČO FADILA, rođena 1933, žena Rašida, domaćica. Prema izjavama svjedoka nju je, veoma monstrozno, ubio Slavko Vrećo, a njenog muža i dva sina otjerao u KPZ gdje im se gubi trag. Ekshumirana i ukopana na mezarju Vlakovo 2007.

350. PAČO (Rašid) INDIRA, rođena oko 1975. Zarobljena i više puta silovana. Nakon toga gubi joj se trag.

351. PAČO (Rašid) ISMET, rođen 1956, radnik. Zarobljen u kući sa ocem i bratom, a majka ubijena. Njih su odveli u KPZ gdje im se gubi trag. U zločinu, prema izjavama svjedoka, učestvovao je Slavko Vrećo. Ekshumiran iz masovne grobnice Piljak na planini Maluši u augustu 2001.

352. PAČO (Rašid) IZET, rođen 1958, radnik. Zarobljen u kući sa ocem i bratom, a majku mu ubili. Njih su odveli u KPZ gdje im se gubi trag. U zločinu, prema izjavama svjedoka, učestvovao je Slavko Vrećo sa grupom ekstremista.

353. PAČO (Huso) RAŠID, rođen 1928, radnik. Zarobili ga u kući u maju 1992. sa dva sina, ženu mu mučili pa ubili, a njih odveli u KPZ u Foču gdje im se gubi trag. Zločin je, prema izjavama, svjedoka počinio Slavko Vrećo sa grupom ekstremista.

354. PAŠALIĆ MEHO, zarobljen u maju 1992. i odveden u KPZ u Foču. Uoči Vidovdana, 28. juna 1992, izveden iz logora i ubijen na drinskom mostu. Tijelo mu bacili u Drinu.

355. PAŠIĆ (Zaim) RAMIZ, rođen 1923, penzioner. Ubijen od granate 1993.

356. PAŠOVIĆ (Hasan) ISMET, rođen 1926, penzioner. Uspio pobjeći u Crnu Goru u Igalo. Tamo su ga zarobili Crnogorci s kojima je bio Mišo Stevanović zvan Šumar iz Foče i 25. maja 1992. predali osoblju KPZ

gdje mu se gubi trag. Nalazio se u grupi koja je 30. augusta 1992. odvedena iz logora.

357. PAŠOVIĆ (Mujo) MAŠO, rođen 1923, penzioner. Ostao u stanu u Ribarskoj. Ubijen u maju 1992. Ne zna se da li je ukopan.

358. PAŠOVIĆ (Mašo) MERSAD, rođen 1959, trgovac. Zarobljen u stanu i u aprilu 1992. odveden u KPZ i tamo mu se gubi trag.

359. PAŠOVIĆ (Ibro) NERMIN, rođen 1964, ugostitelj. Živio u Međurečju gdje su ga zarobili u kući i odveli u KPZ 25. maja 1992. Nalazio se u grupi koja je 30. augusta 1992. odvedena iz logora. Pronađen i ekshumiran. Utvrđeno da je ubijen 13. septembra 1992. Ukopan 17. augusta 2007. na mezarju Vlakovo.

360. PENDEK (Selim) ADEM, rođen 1941, radnik. Ubijen na Stupu 21. maja 1992. Ubijen snajperom.

361. PIJADŽER (Hajro) MEHMED, rođen 1956, radnik. Izbjegao u Goražde i tamo ubijen od granate u gradskoj dvorani u maju 1992. Ukopan u Goraždu.

362. PIJADŽER (Rašid) MUJO, rođen 1925, penzioner. Izbjegao u Goražde u aprilu 1992. i tamo ubijen od granate.

363. PIŠMO (Ćamil) AZIZ, rođen 1935, konobar. Ubijen 15. maja 1992. na Gornjem Polju.

364. PIŠMO (Ćamil) DŽEMIL, rođen 1943, krojač. Izbjegao u Sarajevo i tamo ranjen. Ležao u Vojnoj bolnici i dok je stajao pored prozora, pogodio ga snajperista i ubio.

365. PIŠMO (Ćamil) IBRO, rođen 1930, penzioner, živio na Gornjem Polju. Bio teško bolestan. Našli ga i ubili u stanu u ljeto 1992.

366. PIŠMO (Jasmin) JASMINA JASNA, rođena 1946, žena Džeme, radnica. Izbjegla u Sarajevo i tamo ubijena od snajpera.

367. PLEHO AVDO, doveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

368. PODRUG (Rasim) FIKRET, rođen 1960. u Tabacima, građevinski radnik. Zarobljen u aprilu 1992. i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran 2005. Ukopan 11. maja 2005. na mezarju Vlakovo.

369. PODRUG (Muradif) IBRO, rođen 1931, radnik. Zaklali ga u kući. Žena mu sve gledala i zna ko su ubice, a sada živi na Dobrinji. Ukopan u groblje pored džamije u Tabacima. Ekshumiran 10. jula 2001.

370. PODRUG (Raza) NIJAZ MASLO, rođen 1965, medicinski radnik. Našli ga Srbi u kući u maju 1992. i zaklali skupa sa majkom Razijom.

371. PODRUG (Edhem) RAMO, rođen 1958, radnik. Ubijen 16. septembra 1993. u Sarajevu. Ukopan u Sarajevu.

372. PODRUG (Smajo) RAZIJA, rođena 1932, domaćica. Našli je Srbi u kući sa sinom Nijazom i zaklali ih oboje.

373. PRGO (Habib) RAMIZ, rođen 1965, u Foči, radnik. Zarobljen u maju 1992. i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran u masovnoj grobnici Buk-Bijela 5. juna 2006. Ubijen u augustu 1992. Ukopan u haremu Careve džamije u Foči 10. decembra 2006.

374. PURIŠ (Rašid) NASUF, rođen 1925, penzioner. Ubijen 10. juna 1992. O njegovom stradanju zna sin Sakib, jer su mu Srbi komšije ispričale kako su mu ubijeni otac i majka. Ukopan u zajedničku grobnicu pored džamije u Čohodarmahali. Ekshumiran 8. juna 2001.

375. PURIŠ (Latif) TIFA, rođena 1931, žena Nasufa, domaćica. Ubijena skupa s mužem Nasufom. Ubice su iste. Ukopana u zajedničku grobnicu s mužem Nasufom na groblju pored džamije u Čohodarmahali. Ekshumirana 8. juna 2001.

376. RAMADAN MEHMED, rođen 1955, nepokretan. Agresija ga zatekla u kući i njegova se sudbina ne zna.

377. RAMIĆ (Latif) ENVER, rođen 1954. u Foči. Ubijen 22. maja 1992. u Kokinu Selu u Goraždu.

378. RAMOVIĆ (Smajo) ABID, rođen u selu Vitina na Čelebićima. Komandir saobraćajne policije u Foči. On je prva žrtva u gradu. Ubijen 8. aprila 1992. kod „Fočatrana“ kada je pokušao spasiti ranjenu ženu srpske nacionalnosti koju su snajperom ranili Srbi sa položaja iznad bolnice.

379. RAMOVIĆ ALMA, rođena 1951, žena Senada, domaćica. Ubijena u Čohodarmahali u junu 1992.

380. RAMOVIĆ (Alija) ELVEDIN, rođen 1964. u mjestu Ljubovići – Foča. Stalno nastanjen u Foči. Ulica Rasima Hadžimešića br. 33. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču u aprilu 1992. Ekshumiran iz masovne grobnice Piljak na planini Maluša u augustu 2001.

381. RAMOVIĆ (Ibro) HIMZO, rođen 1936, radnik. Izbjegao u aprilu 1992. u Goražde i tamo ubijen od granate. Ukopan u Goraždu.

382. RAMOVIĆ (Halil) MIRALEM, rođen 1956. u Foči, vozač u ŠIP „Maglič“, Foča. Ubijen 14. aprila 1992. u Donjem Polju u Foči.

383. RAMOVIĆ MUNIRA, rođena 1960, žena Miralema, domaćica. Ubijena 10. juna 1992. u kući Pembe Šoro. Ukopana u zajedničku grobnicu pored džamije u Čohodarmahali.

384. RAMOVIĆ (Uzeir) RAMO, rođen 1926, penzioner. Zarobili ga u stanu 27. maja 1992. i odveli pored drinskog gradskog mosta i ubili. Tijelo su mu bacili u Drinu.

385. RAMOVIĆ RASEMA, rođena 1936, žena Himze, domaćica. Izbjegli sa mužem u Goražde u aprilu 1992. i tamo oboje poginuli od granate. Ukopana u Goraždu.

386. RIKALO (Ramo) HUSEIN, rođen 1957, iz Foče, električar. Uspio pobjeći u Crnu Goru. Tamo su ga Crnogorci i fočanski Srbi koje je predvodio Mišo Stevanović Šumar uhvatili uz pomoć pasa u okolini Herceg-Novog i 25. aprila 1992. u Plužinama predali zatvorskim čuvarima iz Foče koji su ga odveli u KPZ u Foču. Tamo je mnogo mučen zajedno sa braćom, Midhatom i Zaimom. Uoči Vidovdana, 28. juna 1992, izveden je iz logora i odveden na most gdje je ubijen. Tijelo su mu bacili u Drinu. Majka Zahida živi u Sarajevu i zna sve detalje ubistva.

387. RIKALO (Suljo) JUSUF, zarobljen u stanu i odveden u KPZ i tamo mu se gubi trag. Pronađen i ekshumiran u masovnoj grobnici Piljak.

388. RIKALO (Ramo) MIDHAT, rođen 1966, iz Foče, konobar. Doživio istu sudbinu kao i braća mu Husein i Zaim.

389. RIKALO (Huso) MUNIB, rođen 1936, konobar. Zarobili su ga u aprilu 1992. i odveli u KPZ. Nakon izvjesnog vremena vratili su ga kući. Prema izjavama svjedoka ubrzo ga je ubio sin Tadije Čurčića koji ga je i izveo iz KPZ.

390. RIKALO (Ramo) ZAIM, rođen 1963, iz Foče, vozač. Doživio istu sudbinu kao i braća mu Midhat i Husein.

391. RIZVANOVIĆ (Alija) ELVEDIN, rođen 1964. u Ljuboviću – Foča, bravar. Zarobljen u aprilu 1992. i odveden u KPZ u Foču. Iz zatvora odveden 17. septembra 1992, navodno na branje šljiva, i tada mu se gubi trag.

392. RIZVANOVIĆ RAZIJA, rođena 1932, žena Salke, domaćica. Ubijena u podrumu kuće skupa s mužem.

393. RIZVANOVIĆ SALKO, rođen 1935, radnik. Ubijen skupa sa ženom u podrumu kuće gdje su stanovali.

394. SAITI (Bajram) SAFET, rođen 1962. u Foči. Ubijen 11. augusta 1995. u Goraždu.

395. SALČINOVIĆ (Osman) NUSRET, rođen 1954, iz Foče, električar. Zarobljen 26. aprila 1992. i odveden u KPZ gdje mu se gubi trag.

396. SALKANOVIĆ (Mušan) MUJO, rođen 1943. u Foči, radnik. Ubijen 8. maja 1992. u Zebinoj Šumi.

397. SALKANOVIĆ (Muhamed) MUNIR, rođen 1968. u Foči. Radio u Tvornici žice u Foči. Zarobljen i odveden u KPZ u aprilu 1992. i tamo mu se gubi trag. Pronađen i ekshumiran u jami Piljak na planini Maluši u septembru 2001.

398. SALKIĆ RIZO, odveden u KPZ i tamo mu se gubi trag.

399. SEJDIN (Sulejman) SENAD, rođen 1958. u Foči, radnik. Ubijen u mjestu Mišijak u Goraždu 18. aprila 1994. Ukopan u Goraždu.

400. SELIMOVIĆ BADEMA, rođena 1908, domaćica. Ubijena u junu 1992. Ekshumirana 31. oktobra 2000. na lokalitetu mezarja Tekija u Foči.

401. SELIMOVIĆ (Šaban) EDIN, odveden u KPZ i tamo mu se gubi trag. Postoje indicije da je ubijen u jami Piljak. Čeka se identifikacija žrtava iz ove jame.

402. SELIMOVIĆ (Šaćir) HASAN SPONA, rođen 1950, automehaničar. Uhapšen i odveden u KPZ u aprilu 1992. Ubijen u augustu 1992. iza bolnice i bačen u Drinu. Naden u Osanici i tamo su ga ukopali mještani.

Svjedoci tvrde da ga je ubio izvjesni Mitrašinović. Ekshumiran u Osanici 2006. identifikovan i ukopan 9. decembra 2006. na mezarju Vlakovo.

403. SELIMOVIĆ HIBA, rođena 1918, domaćica. Ubijena u junu 1992. Ekshumirana 2. juna 2000. na lokalitetu naselja Aladža.

404. SELIMOVIĆ (Šaćir) IBRAHIM IBRO, rođen 1952, Foča – Tabaci, radnik. Uhapšen u aprilu 1992. i odveden u KPZ. U logoru strašno mučen. Jednog je dana mnogo pretučen, te mu nisu više mogli slušati jauke i odvezli su ga u bolnicu. Tamo je ostao dva dana, a onda su ga izveli i strijeljali u potoku iza bolnice sa još trojicom muslimana iz Foče.⁴

405. SELIMOVIĆ (Jusuf) MUSTAFA, rođen 1957. u Foči, radnik. Ubijen u Konjicu sa Senadom Smajovićem u aprilu 1993. Ukopan na Mrazištu - Igman.

406. SELIMOVIĆ (Zisko) NUMO, iz Foče, električar. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ. Tamo mu se gubi trag.

407. SELIMOVIĆ (Šaćir) RASIM, rođen 1937. u Foči – Tabaci. Uhapšen u aprilu 1992. u kući i odveden u KPZ gdje mu se gubi trag. Postoji indicija da je ubijen u jami Piljak. Čeka se identifikacija žrtava iz ove jame.

408. SELIMOVIĆ (Rasim) RAŠID, rođen 1936., radnik. Ubijen 14. maja 1992. u Šukovcu snajperom koji je dejstvovao iz grada sa srpskih položaja. Ukopan u Šukovcu.

409. SELIMOVIĆ (Nasuf) SULEJMAN, rođen 1929, penzioner. Izbjegao u Sarajevo i tamo ubijen od granate.

410. SELIMOVIĆ ŠAĆIR, rođen 1925. u Foči – Tabaci. Uhapšen u aprilu 1992. kod kuće i odveden u KPZ gdje mu se gubi trag.

411. SIRBUBALO (Derviše) MIRALEM, rođen 1962. u Foči. Ubijen 12. juna 1993. u Sarajevu.

412. SKENDER (Jusuf) BAJRO, rođen 1964. Zatvoren u KPZ i tamo mu se gubi trag. Postoji indicija da je ubijen u jami Piljak. Čeka se identifikacija žrtava iz ove jame.

413. SMAJKAN (Hasan) ŠAĆIR, rođen 1959, iz Foče. Stanovao sa porodicom u Donjem Polju. Pravnik, bio sudija za prekršaje u Foči. Odveden iz stana 14. aprila 1992. u KPZ i tamo mu se gubi trag u augustu 1992.

414. SMAJOVIĆ BEHARA, rođena 1939, žena Hamida, domaćica. Boro Višnjić, izvjesni Komlenović i drugi, svi iz Broda iz jedinice Miodraga Lečića, ubili je u kući 14. aprila 1992. Sve je gledao njen muž Hamid koji je bio sakriven među daskama blizu kuće. Hamid je preživio agresiju, ali je dugo bio u KPZ i kasnije je razmijenjen. Behara je ukopana na livadi iznad kuće sa ostalim ubijenim, sinom Zuferom i Sulejmanom i Selimom Avdibegović. Ekshumirana 5. jula 2001. na livadi iznad kuće, vlasništvo Murata Loje.

415. SMAJOVIĆ (Hamid) SENAD, rođen 1970. u Foči. Ubijen u aprilu 1993. u Konjicu. Ukopan na Mrazištu - Igman.

416. SMAJOVIĆ SULJO, rođen 1907, penzioner. Smješten 1. jula 1992. u fočansku bolnicu i ne zna se tačno šta je dalje s njim.

417. SMAJOVIĆ (Hamid) ZUFER, rođen 1960, radnik. Ubijen 14. aprila 1992. u Tabacima skupa sa majkom Beharom. Ukopan iznad kuće na livadi skupa s majkom i Sulejmanom i Selimom Avdibegović. Ekshumiran 5. jula 2001. na lokalitetu Tabaka na livadi, vlasništvo Murata Loje.

418. SPIRIJAN (Hajro) RAMIZ, rođen 1955. u Foči, radnik. Ubijen 11. februara 1993. na Grepku gdje je i ukopan.

419. SUDAR (Mustafa) JASMIN, rođen 1962. u Foči, radnik. Zarobljen u Foči 18. aprila 1992. i odveden u KPZ gdje mu se gubi trag. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice u Miljevini II. Ukopan 1. decembra 2006. na mezarju Vlakovo.

420. SUDAR (Mujo) MUSTAFA, rođen 1934. Svjedoci tvrde da je zaklan u kući u maju 1992. Ne zna se da li je ukopan i gdje.

421. SUDAR SEKA, rođena 1934, žena Mustafè, domaćica. Svjedoci tvrde da je i ona zaklana u kući skupa sa mužem Mustafom.

422. SULJIĆ (Alija) ABDULAH, rođen 1958, iz Šukovca. Zarobljen u aprilu 1992. kod kuće i odveden u KPZ gdje mu se gubi trag.

⁴ Kazivanje logoraša Z.H. iz Foče – Arhiv Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, inv. br. 5334. Izjava uzeta 8. oktobra 1994.

423. SULJIĆ (Hasan) SULJO, rođen 1966. u Bosanskoj Krupi. Živio i radio u Foči. Zarobljen u stanu i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne jame Buk-Bijela 5. juna 2006.

424. ŠABANOVIĆ AVDO, za njegovu sudbinu tačno se ne zna. Vodi se kao nestao.

425. ŠABANOVIĆ (Ramiz) ENSTELENKO ENSTEL, rođen 1954. u Foči. radnik. Zarobljen 18. aprila 1992. u stanu i odveden u KPZ u Foči. Pronađen i ekshumiran iz masovne jame Piljak. Ukopan na mezarju Vlakovo.

426. ŠABANOVIĆ (Murata) ENVER, rođen 1952. u Foči, radnik. Ubijen na Proskoku 17. jula 1993. Ukopan u Hrasnici.

427. ŠABANOVIĆ (Salko) HAJRO, rođen 1940, iz Foče. Zarobljen 24. maja 1992. i odveden u KPZ gdje mu se gubi trag.

428. ŠABANOVIĆ (Salko) HASIB, rođen 1948, hemijski tehničar. Izbjegao u Sarajevo i ubijen na Markalama od granate.

429. ŠABANOVIĆ (Omer) ŠEFIK BRACO, rođen 1950, zidar. Ubijen u aprilu 1992. kod gornjeg mosta. Zna se da ga je ubio izvjesni Đurović. Ne zna se da li je ukopan.

430. ŠAHINOVIĆ (Selim) AZIZ, poznatiji po nadimku TAIB, rođen 1952. u selu Žitin. Jedan od rukovodilaca u Privrednoj banci Sarajevo, ekspozitura Foča. Zarobljen i odveden u KPZ u Foči u aprilu 1992. Tamo strašno maltretiran, najvjerovatnije zbog novca. U mučenju se posebno isticali stražari Jovo Savić i Slavko Koroman. Iz KPZ odveden u decembru 1992. Pronađen i ekshumiran u maju 2005. na lokalitetu Miljevine. Ukopan 28. maja 2005. na mezarju Vlakovo.

431. ŠAHINOVIĆ (Suljo) HUSEIN, rođen 1950. u selu Žitin–Hum. Živio u Foči. Nakon što su Srbi napali grad Foču, pokušao pobjeći u Sarajevo i na putu od Rogatice prema Sarajevu Srbi ga odveli iz autobusa 29. aprila 1992. i od tada mu se gubi trag.

432. ŠAHINOVIĆ (Šaćir) MURAT, rođen 1958. u selu Žitin–Hum. Živio u Foči i radio u Sekretarijatu narodne odbrane. Nakon što su Srbi napali grad, pokušao preći u Sarajevo i na putu Rogatica – Sarajevo Srbi ga izveli iz autobusa i od tada mu se gubi trag.

433. ŠAHINOVIĆ RAMIZ, zarobljen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

434. ŠAHINOVIĆ RASIM, zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

435. ŠAHINOVIĆ RIFET, zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

436. ŠAHINOVIĆ SALKO, zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

437. ŠAHOVIĆ ABIDA BIDA, rođena 1929, žena Fehima, domaćica. Našli je u kući, ubili i potom kuću zapalili u aprilu 1992. skupa sa mužem Fehimom.

438. ŠAHOVIĆ (Hilmo) EDIN EDO, ubijen 17. jula 1993.

439. ŠAHOVIĆ (Osman) FEHIM, rođen 1928, penzioner. Uхватili ga u kući u naselju Zubovići. Prema kazivanju svjedoka, mnogo su ga mučili, a nakon mučenja ubili su ga i zapalili u kući skupa sa ženom Abidom.

440. ŠIŠIĆ (Asim) NIHAD DIDA, rođen 1965. u Ustikolini, stalno nastanjen u Foči. Bio poznati igrač KK „Sutjeska“. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču 20. maja 1992. Ekshumiran u junu 2005. Ukopan na mezarju Vlakovo 11. juna 2005.

441. ŠOPETA (Uzeir) MUNIB, rođen 1962. u Zubovićima, neoženjen. U aprilu 1992. zarobljen u selu i odveden u KPZ u Foču. Tamo mu se gubi trag. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Buk-Bijela 5. juna 2006. Utvrđeno da je ubijen u septembru 1992.

442. ŠORO (Ševal) ALDIJANA, rođena 1980, učenica. Mnogo je svjedoka teškog zločina koji su Srbi napravili u junu 1992. nad familijom Šoro u fočanskom naselju Vrantegovi. Jedan od svjedoka je i Kemal Šoro koji je tada imao dvanaest godina, a zločin je posmatrao iz krošnje jednog drveta pored kuće gdje se bio sakrio. Cijela familija prvo je ubijena iz vatrenog oružja, a potom su svi spaljeni u kući. Pored male Aldijane ubijeni su i:

443. ŠORO (Ševal) ALDINA, rođena 1982, učenica.

444. ŠORO DŽEVAD, rođen 1955, iz Foče, živio u Čohodarmahali, radnik. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.

445. ŠORO (Suljo) EDHEM, rođen 1922, zemljoradnik.
446. ŠORO (Tahir) ENES, rođen 1975. u Foči – Čohodarmahala, učenik. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču. Postoji priča da je izveden iz logora, odveden ponovo u Čohodarmahalu i da je tamo ubijen.
447. ŠORO (Tahir) ESAD, rođen 1975. u Foči – Čohodarmahala, učenik. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču. Iz logora je odveden u septembru 1992. i tada mu se gubi trag.
448. ŠORO (Muhamed) IZET, rođen 1962. u Foči – Čohodarmahala, radnik. Zarobljen kod kuće u aprilu 1992. i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.
449. ŠORO (Ševala) JASMINA, rođena 1990.
450. ŠORO (Suljo) KENAN, rođen 1985, učenik. Ubijen 10. juna 1992. Svjedoci kažu da ga je zajedno s majkom Pembom ubio komšija Radoman Fundup. Ukopan u zajedničku grobnicu pored džamije u Čohodarmahali. Ekshumiran 7. juna 2001.
451. ŠORO (Edhem) OSMAN, rođen 1961, slijep.
452. ŠORO (Eseđa) PEMBA, rođena 1957, žena Sulje, domaćica. Ubijena 10. juna 1992. Svjedoci tvrde da ju je ubio komšija Radoman Fundup. Ukopana u zajedničku grobnicu na mezarju pored džamije u Čohodarmahali. Ekshumirana 7. juna 2001. na lokalitetu Čohodarmahale u haremu džamije.
453. ŠORO, rođena VEJO, SABAHETA, rođena 1954, domaćica. Prethodno nabrojani članovi porodice Šoro ekshumirani i identifikovani u augustu 2002. Ukopani na mezarju Vlakovo 15. augusta 2002.
454. ŠORO SUADA, rođena 1958, žena Ševala, domaćica.
455. ŠORO (Edhem) SULJO, rođen 1951. u Foči – Čohodarmahala. Zarobljen kod kuće u aprilu 1992. i odveden u KPZ u Foču. Iz logora odveden u septembru 1992. i tada mu se gubi trag.
456. ŠORO (Edhem) ŠEVAL, rođen 1956. u selu Papratno. Živio i radio u Foči. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču. Uoči Vidovdana, 28. juna

1992, izveden iz logora i odveden na most gdje je ubijen. Tijelo mu je bačeno u Drinu.

457. ŠORO TAHIR, rođen 1933, penzioner. Zaklan u kući Pembe Šoro 10. juna 1992. Ukopan u zajedničku grobnicu pored džamije u Čohodarmahali.
458. ŠOŠEVIĆ (Huso) DŽEMAL, rođen 1935. u Foči, radnik. Izbjegao u Goražde i tamo ubijen 2. juna 1992. u Vranjskoj Mahali. Ukopan u Goraždu.
459. ŠOŠEVIĆ OMER, odveden u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.
460. ŠOŠEVIĆ (Ahmet) RASIM, rođen 1941. u Foči, nastavnik fizike. Izbjegao u Goražde i tamo ubijen 1. aprila 1994. Ukopan u Goraždu.
461. ŠUBO ESAD ESO, iz Foče. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču. Iz logora odveden 17. septembra 1992. i tada mu se gubi trag.
462. ŠUBO SULEJMAN, iz Foče. Odveden u KPZ. Iz logora odveden 17. septembra 1992. i tada mu se gubi trag.
463. ŠUJEVIĆ (Murat) SULEJMAN, rođen 1941. iz Foče, radio kao tapetar. Doveden u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.
464. ŠUKALO (Juso) ENVER, rođen 1960, radnik, radio u TP „Perućica“ u Foči. Ubijen 31. jula 1992.
465. ŠUKALO (Šaban) JASMIN, rođen 1971. u Šukovcu. Uspio pobjeći od napada Srba sa bratom Kemalom. U maju 1992. vratili se da obidu kuću i imanje i tada su ih zarobili i odveli u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Buk-Bijela 5. juna 2006. Utvrđeno da je ubijen 13. septembra 1992.
466. ŠUKALO (Šaban) KEMAL KEMO, rođen 1971. iz Foče. Sa bratom Jasminom uspio pobjeći od napada Srba. Kasnije se vratili da obidu kuću u maju 1992. i tada su ih zarobili i odveli u KPZ u Foču. Iz logora odvedeni 12. septembra 1992. Pronađen i ekshumiran 5. juna 2006. u masovnoj jami Buk-Bijela. Utvrđeno da je ubijen 13. septembra 1992.
467. ŠUVALIJA (Fahrudin) AMILA, rođena 1986. u Foči, učenica. Ubijena u Visokom kao prognanica snajperom 17. jula 1995. kod robne kuće. Da bi je spasili, povezli je u Zenicu za bolnicu i na putu umrla. Ukopana u Visokom.

468. ŠUVALIJA DEVLJA, rođena 1898, žena Ibri, domaćica. Nakon što su Srbi u aprilu 1992. zauzeli naselje Aladžu, za nju niko ništa tačno ne zna.

469. TAFRO (Avdo) ALMAS, rođen 1922, penzioner, bio težak bolesnik, nepokretan. Najvjerovatnije da je ubijen u kući i u bašči ga ukopao komšija Luka Mijović. Nije ekshumiran.

470. TAFRO (Salka) SOKO, rođen 1946, penzioner. Bio u stanu sve do konca juna 1992. Tada su došli u njegov stan i zaklali ga skupa sa suprugom Šemsom. Ne zna se da li je i gdje ukopan.

471. TAFRO ŠEMSA ŠEFKA, rođena 1945, žena Sokola, radnica. Zatočena u stanu skupa sa mužem Sokolom i mnogo zlostavljana, potom zaklana u junu 1992. Ne zna se da li je i gdje ukopana.

472. TARANIN (Ragib) ENVER, rođen 1962. u Foči, radnik. Živio u ulici Ribarska 85. Ubijen 12. maja 1993. kod Konjica. Ukopan na Igmanu.

473. TATARAGIĆ MIRSADA, rođena 1947, domaćica. Ubijena na Gornjem Polju, ali se ne zna ko ju je i kako ubio i da li je zakopana.

474. TATAREVAC HASNA, rođena 1926, žena Osmana, domaćica. Kada je saznala kako su joj ubili kćerku Šemsu i zeta Sokola, skočila je sa četvrtog sprata da ne bi i ona pala četnicima u ruke. Srbi su je stavili u auto i odvezli u nepoznatom pravcu.

475. TATAREVAC (Osman) MEDIN, rođen 1955. u Foči, ekonomista, radio u banci. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. U logor su ga odveli Zoran Vuković i Brane Čosović. U logoru mu se gubi trag.

476. TORLAK (Ibrišim) AZIZ, rođen 1950. u Rogatici. Živio u Foči. Radio u bolnici u Foči kao hirurg. U logor odveden sa radnog mjesta 24. aprila 1992. O tom slučaju znaju dr. Reuf Tafro i dr. Fadil Kučuk koji su s njim bili u bolnici, kao i direktor bolnice Sekul Stanić kojeg su Srbi ubili zato što je spasio nekoliko Bošnjaka iz bolnice.

477. TRAKO AZIZ, odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

478. TUCAKOVIĆ (Šemso) HARIŠ, rođen 1977, učenik. Izbjegao u Sarajevo s majkom i bratom i 1. oktobra 1992. teško ranjen od granate. Nažalost, drugi dan je preminuo. Ukopan u Sarajevu.

479. UMIĆ ..., žena Adema, majka Mustafe. Živjela sa sinom Mustafom i ubijena zajedno s njim. Svjedoci ne mogu da joj se sjete imena.

480. UMIĆ (Adem) MUSTAFA, rođen 1960. u selu Hum, MZ Čelikovo Polje. Živio u Foči iznad autobuske stanice. Ubijen u maju 1992. u kući.

481. UZUNOVIĆ (Taib) ENES, rođen 1960. u Foči, medicinski radnik. Zarobljen u aprilu 1992. i odveden u KPZ u Foču. Iz logora izveden 17. septembra 1992. sa grupom od 12 logoraša koji su odvedeni na brdo Stolac da nose materijalno-tehnička sredstva za potrebe srpske vojske. Nakon toga grupa je likvidirana. Neki su identifikovani na osnovu dokumenata nađenih kod njih, dok Enesov identitet za sada nije utvrđen.

482. VAHIDA (Mustafa) DŽEMAL, rođen 1952, policajac. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču gdje je mnogo mučen. Uoči Vidovdana, 28. juna 1992, izveden iz logora i odveden na most gdje je ubijen. Tijelo su mu bacili u Drinu.

483. VAHIDA (Semiz) JUSO, rođen 1968, radnik. Ubijen 4. septembra 1992. na Mravinjcu. Ukopan na Mravinjcu.

484. VEHAHOVIĆ (Mehmed) MUHAREM, rođen 1936, iz Foče – Čohodarmahala, vozač. Zarobljen kod kuće u aprilu 1992. i odveden u KPZ u Foču. U logoru mnogo mučen i iz logora ga vezanog odveo Zoran Vuković i tada mu se gubi trag.

485. VEIZ (Edhem) MUNIB, rođen 1952, poslovođa u trgovini. Zarobljen u stanu i odveden u sabirni centar na Livadama, a potom u KPZ u Foču. Od samog zarobljavanja pa do ubistva uvijek mučen. Uoči Vidovdana, 28. juna 1992, izveden iz logora i odveden na most gdje je ubijen. Tijelo su mu bacili u Drinu.

486. VEIZ (Ibro) ZULFO, rođen 1950, policajac. Zarobljen u stanu i odveden u sabirni centar na Livadama, a potom u KPZ u Foču. Tijelo su ga vrijeme mnogo mučili sve do ubistva. Uoči Vidovdana, 28. juna 1992, izveden iz logora i odveden na most gdje je ubijen. Tijelo su mu bacili u Drinu.

487. VEJO (Zijad) EDIN, rođen 10. oktobra 1975, učenik. Ubijen 30. juna 1995. u Sarajevu.

488. ZEČEVIĆ HAJRA, rođena 1929, žena Šabana, domaćica. Zarobljena kod kuće u maju 1992, mučena a potom odvedena na drinski most. Ubijena i bačena u Drinu.

489. ZUKANOVIĆ (Tahir) ŠEVKO, rođen 1965. u Šćepan-Polju, u selu koje se nalazi na granici BiH i Crne Gore. Izbjegao u selo Mazlinu s porodicom i ubijen 9. septembra 1992. od granate pod Jahorinom. Nije ukopan jer ga je granata svega raznijela.

490. ŽIGA (Suljo) MUNIBA, rođena 1939. u selu Bjelimići, općina Konjic. žena Ramiza, domaćica. Ubijena u junu 1992. ispred kuće. Ukopali je Srbi Đoko Ivanović, Božo Elez i Pero Vuković. Ekshumirana 11. jula 2001. na lokalitetu sela Žikovci – Foča. Ukopana 11. augusta 2001. na mezarju Vlakovo.

491. ŽIGA (Ibro) RAMIZ, rođen 1940. u mjestu Žikovci - Foča, radnik. Ubijen u junu 1992. ispred kuće. Prema tvrdnjama mnogih svjedoka u ubistvu učestvovao Spomenko Šolaja iz sela Brda – Foča. Ukopali ga Đoko Ivanović, Božo Elez i Pero Vuković. Ekshumiran 11. jula 2001. na lokalitetu sela Žikovci – Foča. Ukopan 11. augusta 2001. na mezarju Vlakovo.

MJESNA ZAJEDNICA BROD

Mjesna zajednica Brod teritorijalno je bila jedna od najvećih mjesnih zajednica u općini Foča. Sela ove mjesne zajednice smještena su s obje strane rijeke Drine uz magistralne puteve Foča – Sarajevo i Foča – Dubrovnik.

Mjesnoj zajednici Brod pripadala su sljedeća sela i zaseoci: Naselje Brod, Prijedel, Marinkovići, Budoš, Aličići, Beleni, Mješaji, Pušine, Trošanj, Ljubina, Vrbnica, Ravnice, Bjeliš, Trbušče, Falovići, Zakmur, Bunovi, Peruzovići, Ravne Njive, Osjek, Trnovače, Imerići, Baljevo Polje, Đidevo, Avdagića Luka, Štović, Kuta, Tičići, Vranješ, Kovačići, Radačići, Kukavice.

Prema popisu stanovništva iz 1991. u ovoj mjesnoj zajednici živjelo je ukupno 3033 stanovnika, od čega Bošnjaka 988, Srba 1952, Hrvata 3, Jugoslavena 26 i Ostalih 64.

Brod je ekonomski bila najrazvijenija mjesna zajednica u općini Foča. Glavni kapaciteti ŠIP „Maglića“, koje je spadalo u red najvećih preduzeća ove vrste u BiH, bili su smješteni na Brodu, zatim AUTOSERVIS, osmogodišnja škola sa nekoliko područnih četverorazrednih škola, nekoliko prodavnica, ambulanta.

Bošnjačka sela mjesne zajednice Brod našla su se na udaru od samog početka agresije. Bošnjačko stanovništvo i ovdje je mnogo stradalo, imovina je opljačkana ili potpuno uništena, a broj žrtava izuzetno je veliki. Najviše su stradali civili, starci, žene i djevojke, djeca. Ubice, pljačkaši, palikuće uglavnom su iz reda domaćeg srpskog stanovništva i drugih mjesnih zajednica iz općine Foča. U pljačkanju, silovanju i ubijanju Bošnjaka u ovoj mjesnoj zajednici učestvovalo je i mnogo Crnogoraca.

Istražujući zločine u ovoj mjesnoj zajednici došao sam do saznanja da je i ovdje sve mnogo prije agresije bilo dobro isplanirano i pripremljeno i samo se čekao trenutak kada će se krenuti u akciju. Te pripreme vršene su u Kriznom štabu na Brodu koji je, prema izjavama svjedoka Bošnjaka, osnovan još u januaru 1992. Zna se da su u ovom štabu radili Anđelko Veljović, Ilija Čalasan, Drago Krunić, Drago Fulurija, Rajko Stanojević,

Zoran Pjević, Desimir Čalasan, Slavica Fulurija, Nebojša i Vojo Kalajdžić,
Stamen Randelov...

Ovaj Štab uz pomoć aktivista SDS i pripadnika JNA naoružao je svako srpsko domaćinstvo. Nije bilo kuće da nije dobila po nekoliko vrsta naoružanja, a većinu vojnosposobnih muškaraca slali su na obuku i obučavali ih za razne vojne dužnosti, za rukovanje naoružanjem i pružanje prve pomoći.

Scenariji zauzimanja bošnjačkih sela, paljevina, pljački, odvođenja ljudi, žena i djevojaka u logore bio je isti kao i u drugim mjesnim zajednicama i selima. Prvo se nešto pregovara i dogovara, potom se traži predaja naoružanja na što mnogi Bošnjaci „nasjedaju“ i daju oružje za koje su imali urednu dokumentaciju. Nakon toga Srbi kreću u akciju pod izgovorom da muslimani nisu predali naoružanje koje imaju i da će napasti Srbe. U tim akcijama tačno se znalo koga treba odmah ubiti, koga treba mučiti pa ubiti, koga treba priritovati i gdje, koga ostaviti kod kuće za izvjesno vrijeme itd.

Ovim srpskim aktivnostima Bošnjaci su bili zbunjeni. Vidjeli su šta im se sprema, ali neke organizirane aktivnosti nisu imali. U ponekom selu nastojali su se samoorganizirati, ali vrlo trajavo i neodlučno jer je nedostatak naoružanja ulijevao nesigurnost, a mnogi su opet računali da nizašto nisu krivi pa da je i bolje što nemaju oružje jer im Srbi u tom slučaju neće ništa i da će ih ostaviti na miru. Gdje god su Bošnjaci predali oružje ili ga nisu imali, najviše su stradali, a tamo gdje su došli do oružja ili su ga imali, spasili su se. Kroz historiju je poznat četnički kukavičluk, evidentan i tokom agresije, da su oni dobri junaci samo kada napadaju goloruko stanovništvo, starce, bolesne i iznemogle, žene, djecu.

Đidevo je bilo prvo bošnjačko selo koje se našlo na udaru srpskih ekstremista 20. aprila 1992. Naime, u ovo su selo došle komšije Dragan i Zoran Pejović i Rajo Stanojević i dali ultimatum Bošnjacima da moraju odmah predati naoružanje i da neće biti dobro ukoliko to ne urade. Većina bošnjačkog stanovništva nije pristala na ultimatum. Oko 10.30 uslijedilo je granatiranje sela i zaselaka iz više pravaca. Srbi su mnogo ranije postavili artiljeriju na Kmuru (brdo koje dominira ovim krajem), u Trnovačama, Baljevu Polju i Brodu. Mještani Đideva bili su prestrašeni ovim granatiranjem. Selom je zavladala nezapamćena panika. Nakon dužeg granatiranja prema selu je krenula srpska pješadija. Mnogi Bošnjaci – civili izlaze pred

njih, predaju se, traže spas. Srpski zlikovci ni prema takvima nemaju milosti. Mnoge odmah ubijaju, a neke muškarce odvođe i zatvaraju u kuću Bore Džajića, a žene i djecu u kuću Sulejmana Hodžića koju su ranije bili odredili za tu namjenu.

Ko je sve ubijen tog dana može se vidjeti iz popisa ubijenih osoba koji slijedi. Istog momenta kada su ušli u selo, počeli su i sa paljevinama pojedinih domaćinstava, a neke kuće su zapalili ispaljenim granatama. Među prvima su izgorjele kuće Zije Šoševića, Sulejmana Tuleka, Ferida Krše, Hajre Podruga...

Navečer oko dvadeset sati većinu zarobljenih muškaraca iz sela doveli su na livadu Bare i tu su ih počeli maltretirati. Nevideno je ono što su radile dojučerašnje komšije komšiji, radne kolege, pa čak i nerijetko dojučerašnji prijatelji.

Narednog dana, 21. aprila, uslijedio je „lov na balije“ - kako su ekstremisti zvali hvatanje Bošnjaka po šumama i pećinama. To su nerijetko radili i sa psima tragačima. Toga dana od muškaraca su, između ostalih, uhvatili Ferida Kršu, Mustafu Šoševića, Šefku Spirijana, Hajru Bostandžića. Poseban bijes ispoljili su prema Feridu Krši kog su nemilosrdno mučili, tukli, odsjekli mu prst na kojem je imao prsten i na kraju ubili i bacili u Drinu. Gledajući ove strahote i mučenje rođenog sina Nermina, Sajma Hadžimusić se objesila.

Narednih dana stanovništvo koje su ostavili u selu, a to su uglavnom bile žene, djeca i starci, odvodili su na nekakva ispitivanja, mnoge su batinali, a žene i djevojke silovali. U tome su se naročito isticali pripadnici Vojne policije iz Foče kojom su komandovali Dragoljub Kunarac Žaga i Janko Janjić Tuta i pripadnici jedinice kojom je komandovao Pero Elez iz Miljevine.

Ostala sela ove mjesne zajednice uglavnom su imala istu sudbinu. Zločinci su isti. Mnogi svjedoci - među njima i jedan broj Srba, uz pripadnike Kriznog štaba, kao neposredne izvršioce spominju i Zorana Tomića, Zorana Pavlovića, Slavicu Fuluriju, Slobodana Popovića, Desimira Čalasanu, Radmila Ostojića, Mirka Babića, Boru Višnjića, Rajka Komlenovića, Zdravka Vasiljevića Gicu, Jelenu Babić, Radu Babić čiji je nadimak Ljuta, Mišu Bajića... Svi su oni bili pripadnici jedinice „Sveti Sava“ koja je djelovala na ovim prostorima. Nadamo se da će nadležni organi utvrditi

koliko je čiji udio u svemu ovome, kao i da će pronaći i sve druge koji su u ovome zlu učestvovali a ovdje nisu spomenuti. Takvih zasigurno još ima jer je ubijeno ili protjerano 988 ljudi, spaljeno i opljačkano mnogo objekata i jednom narodu, koji je ovdje živio preko hiljadu godina, potpuno je zatrt trag za samo nekoliko mjeseci - od aprila do septembra 1992.

OSNOVNI PODACI O ŽRTVAMA

NASELJE BROD

1. AHMETSPAHIĆ (Nurko) JUSUF, rođen 1957, radnik. Ubijen 9. oktobra 1993. na Sokolju u Sarajevu.
2. ČANKUŠIĆ (Sulejman) MUJO, rođen 1945, radnik. Radio u „Magliću“. Zarobljen u stanu i ubijen. Nakon ubistva zapaljen. Ostaci nisu pronađeni.
3. ČENGIĆ MAJDA, rodom iz Zavidovića, žena Nusreta Guske. Radila kao konobarica u Brodu. Zarobili je i više puta silovali. Nađena mrtva pored mosta, pogođena metkom u glavu. Ne zna se da li je ukopana.
4. ČENGIĆ (Murat) NAZIF zvani GUSAK, rođen 1963, nezaposlen. Kada su mu došli na vrata, skočio je kroz prozor s trećeg sprata i kotrljao se prema Drini. Na njega su ispalili više metaka i ubili ga na obali Drine. Nije ukopan.
5. FULIN (Rašid) HAZIM, rođen 1955. na Brodu, radnik. Zarobljen u kući i odveden u KPZ u Foči 20. aprila 1992. Pronađen u masovnoj grobnici u jami Piljak, ekshumiran i ukopan 11. novembra 2006. na mezarju Vlakovo.
6. HADŽIĆ (Adem) ESAD ESO, rođen 1953. na Brodu. Pobjegao u Crnu Goru. Tamo ga uhvatili Crnogorci i predali Srbima u Foči 25. maja 1992. U logoru je strahovito mučen. Nakon jednog mučenja je umro. Ukopan je u malom haremu pored bolnice u Foči.
7. KAROVIĆ (Mujo) NEZIR, rođen 1957. u Baljevu Polju – Brod. Zarobljen 30. maja 1992. i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

8. KAROVIĆ (Muja) RAMIZ, rođen 1961. u Đidevu, živio u Baljevu Polju. Zarobljen kod kuće 1. juna 1992. i odveden u KPZ u Foču. Tamo mu se gubi trag.

9. KUPA (Bećir) ŠABAN, rođen 1966. u Trnovicama. Navodno je zatočen u KPZ u Foči.

10. MUSIĆ (Ragib) MAHMUT, rođen 1957, lakirer, bio gluhonijem. Radio na Brodu u servisu. Mnogo ga je tukao izvjesni Gojko Vasiljević zvani Gica i od batina je umro.

11. MUSLIĆ BEGO, rođen oko 1932, penzioner. Živio na Brodu. Izbjegao u selo Štović kod sestre Munire. U maju 1992. uhvatili ga i odveli prema kućama Škipina. Pružio je otpor četnicima. Nakon toga su ga mnogo mučili i ubili. Zakopan je u blizini kuće Sime Škipine.

12. RUSTEM (Suljo) ALIJA, rođen 1957, radnik u ŠIP „Maglič“. Stanovao u Foči. Zarobljen u stanu i odveden u KPZ gdje mu se gubi trag.

13. RUSTEM (Suljo) REFIK, rođen 1956, radnik u ŠIP „Maglič“. Zarobljen u kući i odveden u KPZ gdje mu se gubi trag.

14. ŠOŠEVIĆ (Izet) SULEJMAN, rođen 1960. u Đidevu. Zarobljen 20. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice u tunelu Buk-Bijela. Ukopan 24. februara 2007. na mezarju Vlakovo.

15. VRANJAČA FATIMA, rođena 1934, žena Rame, domaćica. Prema izjavama komšija ubili su je Ostoja Vladičić i njegovi sinovi. ,

16. VRANJAČA (Meho) RAMO, rođen 1933. u Ilovači, općina Go-
ražde, stalno nastanjen na Brodu, radnik ŠIP „Maglič“. Bio težak bolesnik. Prema izjavama svjedoka ubili su ga sinovi Ostoje Vladičića.

SELO BJELIŠ

1. DEDOVIĆ RAMIZA, rođena 1914, žena Safeta, domaćica. U junu 1992. ubijena u kući i sa komšijama zapaljena u kući Mine Kukavica. Nije ekshumirana.

2. KUKAVICA EMINA, rođena 1933, žena Latifa, domaćica. Ubijena i zapaljena u kući. Pronađena i ekshumirana. Nakon identifikacije ukopana na mezarju Vlakovo 15. mart 2008.

3. KUKAVICA (Halim) FEHIM, rođen 1930, radnik. Ubijen u junu 1992. u mjestu Krivača – Štović, gdje je i ukopan, a potom premješten na nepoznatu lokaciju. Do sada nije pronaden.

4. KUKAVICA (Fehim) FIKRET, rođen 1962, radnik. Srbi ga ranili u selu, zarobili i odveli u bolnicu u Foči. Komšije Srbi iz susjednog sela Štović došli su po njega, izveli iz bolnice i ubili pred bolnicom.

5. KUKAVICA HADŽIRA, rođena 1930, žena Fehima, domaćica. Ubijena i zapaljena u kući skupa sa jetrvama u junu 1992.

6. KUKAVICA (Hajro) HAJRA, rođena 1926, žena Ibri, domaćica. Ubijena i potom zapaljena u kući u junu 1992. Ekshumirana i nakon identifikacije ukopana 15. marta 2008. na mezarju Vlakovo.

7. KUKAVICA IBRO, rođen 1924, penzioner. Ubijen iza kuće. Marinko Stojanović i Neđo Babić su ga ukopali u potoku u blizini kuće skupa sa Latifom i Fehimom Kukavicom. Nakon izvjesnog vremena Srbi su ga ekshumirali i premjestili u Tuzlu radi razmjene za poginule Srbe iz Tuzle. Ekshumiran i nakon identifikacije ukopan na mezarju Vlakovo 24. novembra 2007.

8. KUKAVICA (Nurko) IFETA, rođena 1967, žena Ismeta, domaćica. Izbjegli sa mužem Ismetom u selo Daničića pa se vratili kući da obiđu imanje. Ubijena u selu, a potom spaljena u junu 1992. Ekshumirana i nakon identifikacije 15. marta 2008. ukopana na mezarju Vlakovo zajedno sa sinom Šefikom i Hajrom i Eminom Kukavica.

9. KUKAVICA (Latif) ISMET, rođen 1961, radnik. Izbjegao sa suprugom i djetetom u selo Daničića. Vratili se ponovo u selo da obiđu imanje i sve troje ih ubili. Nakon ubistva spaljeni u kući Mine Kukavica.

10. KUKAVICA (Halim) LATIF, rođen 1928, radnik. U junu 1992. ubijen iza kuće u Krivačama. Ukopan, a potom ga Srbi ekshumirali na nepoznatu lokaciju. Do sada nije pronaden.

11. KUKAVICA (Ismet) ŠEFKO, rođen 1990. Ubijen u osamnaestom mjesecu života zajedno s ocem i majkom u selu kada su mu se roditelji

vratili kući. Ekshumiran i nakon identifikacije ukopan 15. marta na mezarju Vlakovo zajedno s majkom Ifetom i Eminom i Hajrom Kukavica.

12. SERDAREVIĆ EMIRA EMA, rođena 1941, žena Mehe, domaćica. Ubijena u kući pa zapaljena u junu 1992. sa komšijama. Nije ekshumirana.

13. SOKOLIĆ (Ibro) AZIZ, rođen 1961. u selu Slađenovići, radnik. Ubijen 5. februara 1993. na Sokolju u Sarajevu.

14. SOKOLIĆ (Ramiz) MUNIB, rođen 1965. u selu Bjeliš – Foča. Ubijen u selu Obraci – Foča. Ekshumiran 6. septembra 2001. na lokalitetu sela Obraci. Ukopan na mezarju Kolijevke u Goraždu.

15. SOKOLIĆ (Mujo) RAMIZ, rođen 1936. u selu Bjeliš – Foča, radnik. Ubijen u srpskoj zasjedi 13. maja 1992. kod sela Strganci, MZ Kozja Luka. S njim ubijen Đuderija Osman. Svjedok Adem Gagula iz MZ Jabuka i Emir Čengić iz MZ Ustikolina. Ekshumiran 20. jula 2002. i ukopan na mezarju Kolijevke – Goražde.

Zločin u selu Bjeliš počinio je Vukadinović, nadimak Šiš. Svjedoci mu ne znaju ime. Svjedoci ovog zločina su: Fata Pandur, Muniba Skender i Safija Hadžimuratović.

SELO ĐIĐEVO

1. BOROVIĆ (Edhem) RAMIZ, rođen 1962. u Đidevu – Foča. Bio u kombiju sa Mirsadom Subašićem i ostalima. Ranjen i odveden u bolnicu a iz bolnice u logor. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice u Miljevini. Ubijen u augustu 1992. Ukopan 16. decembra 2006. na gradskom groblju Vlakovo.

2. BOROVIĆ (Edhem) SUAD, rođen oko 1962, radnik. Zarobljen u selu 20. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Do sada nije pronađen.

3. BOSTANDŽIĆ (Avdo) EJUB, rođen 1936, iz Đideva, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču 20. aprila 1992. Pronađen i ekshumiran iz jame Piljak. Ukopan na mezarju Vlakovo.

4. BOSTANDŽIĆ (Ahmet) HUSEIN, rođen 1960, iz Đideva. Zarobljen 20. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz jame Piljak. Ukopan na mezarju Vlakovo.

5. BOSTANDŽIĆ (Safet) SABAHUDIN, rođen 1959. u selu Đidevo, radnik. Ubijen 20. aprila 1992. kada su Srbi prvi put upali u ovo selo. On je bio prva žrtva u selu. Ukopan treći dan na mjesnom mezarju Bare. Ekshumiran 26. septembra 2000. na lokalitetu sela Đidevo u mjesnom groblju Bare.

6. BOSTANDŽIĆ (Avdo) SAFET, rođen 1938. u selu Đidevo, penzioner. Ubijen 20. aprila 1992. u mjestu Đulimanov Potok. Ukopan treći dan na mjesnom groblju Bare. Ekshumiran 26. septembar 2000. na lokalitetu Đideva u mjesnom groblju Bare.

7. BOSTANDŽIĆ (Pašo) ŠERIFA, rođena 1909. u mjestu Ljubina, stalno nastanjena u Đidevu, domaćica. Ostala u selu. Ne zna se tačno kako je stradala. Ukopana na mjesnom groblju Bare. Ekshumirana 26. septembra 2000. na lokalitetu Đideva u mjesnom mezarju Bare. Ukopana na mezarju Ravne Bakije.

8. BRKOVIĆ (Hasan) EKREM, rođen 1968. u Đidevu. Zarobljen 20. aprila 1992. skupa sa ocem i odvedeni u KPZ u Foču. Tamo mu se gubi trag. Još nije pronađen i ekshumiran.

9. BRKOVIĆ (Halil) HASAN, rođen 1938. u Papratnu, živio u Đidevu. Zarobljen 20. aprila 1992. skupa sa sinom Ekremom i odvedeni u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran u Miljevini. Ukopan na mezarju Vlakovo 19. februara 2007.

10. ČOLAKOVIĆ (Aziz) IBRO, rođen 1965. u mjestu Grdijevići, stalno nastanjen u Foči, ulica Dušana Fundića 162, radnik. Pobjegao u selo misleći da mu je tamo sigurnije. Ubijen 20. aprila 1992. u selu. Ukopan na mjesnom groblju Bare na lokalitetu sela Đidevo. Ekshumiran 26. septembra 2000.

11. DEDOVIĆ HAJRA, rođena 1941, žena Hamida, domaćica. Ubijena u selu koncem maja 1992. Ukopao je sin u blizini kuće.

12. DEDOVIĆ (Hamid) RAMIZ, rođen 1971. u Đidevu. Prilikom srpskog napada na selo 20. aprila 1992. ranjen i potom zarobljen. Odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Do sada nije pronađen.

13. DŽANKOVIĆ (Džanka) ALIJA, rođen 1965, radnik. Ubijen 20. aprila 1992. u selu. Nakon ubistva izmasakriran. Ukopan treći dan na mjesnom groblju Bare. Ekshumiran i ukopan na mezarju Ravne Bakije u Sarajevu.

14. DŽANKOVIĆ (Bećir) ALMIR, rođen 1974, učenik. Uhapšen 20. aprila 1992. prilikom napada na selo i odveden u KPZ u Foču. Prema izjavama logoraša odveden je na razmjenu 13. septembra 1992. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Buk-Bijela 5. juna 2006. Ubijen 13. septembra 1992. Ukopan 2. novembra 2006. na mezarju Vlakovo.

15. DŽANKOVIĆ (Meho) ELVEDIN, rođen 1967. u selu Đidevo. Zarobljen prilikom napada na selo 20. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

16. DŽANKOVIĆ MEHO, rođen 1935, radnik. Ubijen od granate u maju 1992. u Trnovu u pekari. Ukopan u Trnovu.

17. DŽANKOVIĆ (Džanko) MUJO, rođen 1965. u selu Đidevo. Zarobljen u selu 20. aprila 1992. prilikom napada na selo i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Ubijen 13. septembra 1992. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Buk-Bijela 5. juna 2006. Ukopan 11. novembra 2006. na mezarju Vlakovo.

18. DŽELIL (Ramiz) ALIJA, rođen 1955. u selu Đidevo, radnik. Zarobljen 20. aprila 1992. prilikom srpskog napada na selo i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice u Miljevini II. Ubijen u augustu 1992. Ukopan 19. decembra 2006. na mezarju Vlakovo.

19. DŽELIL (Smajo) HIMZO, rođen 1958. u Bastasi, radnik. Ubijen 20. aprila 1992. u mjestu Barice kod Đideva. Ukopan treći dan po ubistvu na mjesnom mezarju Bare. Ekshumiran 26. septembra 2000. na lokalitetu sela Đidevo u mjesnom mezarju Bare i ukopan na mezarju Ravne Bakije u Sarajevu.

20. DŽELIL (Osman) SMAJO, rođen 1936, penzioner. Ubijen 20. aprila 1992. prilikom napada na selo. Ukopan treći dan po ubistvu na mjesnom

mezarju Bare. Ekshumiran 26. septembra 2000. na lokalitetu selo Đidevo na mjesnom mezarju Bare i ukopan na mezarju Ravne Bakije.

21. HADŽIMUSIĆ (Nedžib) NERMIN, rođen 1964, radnik. Zarobljen u selu 21. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču. Strahovito mučen cijelo vrijeme dok je bio u logoru. Uoči 28. juna 1992. odveden iz logora i od tada mu se gubi trag. Mnogi pretpostavljaju da je ubijen i bačen u Drinu.

22. HADŽIMUSIĆ (Zejnil) RASIM, rođen 1948, bio vozač hitne pomoći. Vozio sa Igmana prema Hrasnici i pogoden iz PAM-a iz Vojkovića. Ukopan na mezarju nad Kovačima.

23. HADŽIMUSIĆ SAJMA, rođena 1945, žena Nedžiba, domaćica. Ubili joj sina Sauda, a Nermina odveli u KPZ u Foču i ona se objesila 22. aprila 1992. Ukopana na Brodu. Ekshumirana u augustu 2001. i ukopana 9. augusta 2001. na mezarju Vlakovo.

24. HADŽIMUSIĆ (Nedžib) SAUD, rođen 1965, službenik. Ubijen u selu 21. aprila 1992. Ukopan na mjestu pogibije. Ekshumiran u julu 2002. i ukopan na mezarju Vlakovo 20. jula 2002.

25. HODŽIĆ (Sulejman) AVDO, rođen 1956, u Đidevu, radnik. Zarobljen 20. aprila 1992. prilikom napada na selo i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

26. ISLAMBAŠIĆ ADVIJA, rođena 1936, žena Murata, domaćica. Uхватili je u selu i odveli prema malom groblju na Brodu gdje su je ubili. Nije ukopana.

27. ISLAMBAŠIĆ VASVIJA, rođena 1928, žena Murida, domaćica. Uхватili je i odveli na most na Brodu i zaklali, te tijelo bacili prema Drini. Tijelo joj je visilo više dana ispod drinskog mosta zakačeno za jednu stijenu.

28. KAJGANA (Ramiz) KEMAL, rođen 1963. u Đidevu, radnik. Zarobljen prilikom srpskog napada na Đidevo 20. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Piljak. Ukopan 12. maja 2007. na mezarju Vlakovo.

29. KLAPUH (Sulejman) SUVAD, rođen 1964. u Đidevu, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču 20. aprila 1992. Iz logora odveden 17. septembra 1992. i tada mu se gubi trag.

30. KORJENIĆ (Hajdar) HUSEIN, rođen 1968. u Đidevu. Zarobljen 20. aprila 1992. u selu prilikom srpskog napada na ovo selo i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

31. KOVAČEVIĆ (Džemal) ESED, rođen 1963. u Đidevu, električar. Zarobljen 20. aprila 1992. prilikom srpskog napada na selo i odveden u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag. Do sada nije pronađen.

32. KOVAČEVIĆ (Mujo) FIKRET ČIČA, rođen 1961, radnik. Zarobljen 20. aprila 1992. prilikom napada na selo i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice u Miljevini II. Ukopan 4. decembra 2006. na mezarju Vlakovo.

33. KOVAČEVIĆ (Suljo) REMZA, rođena 1961, žena Sulje, radnica. Izbjegli u Hrasnicu i tamo ubijena od granate 1992. Ukopana u Hrasnici.

34. KRŠO (Šaban) FERID, rođen 1950, autoprevoznik. Zarobili ga prilikom napada na selo 20. aprila 1992. Odveli ga pored Drine i strahovito ga mučili. Odsjekli su mu prst na kojem je imao prsten. Tjerali ga da ljubi srpsku zastavu i onda ga ubili. Ukopan 23. aprila 1992. na mezarju Nišani. Ekshumiran u augustu 2001. i ukopan 9. augusta 2001. na mezarju Vlakovo.

35. KURTOVIĆ (Nezira) ENES, rođen 1960, policajac na Tjentištu. Zarobili ga 20. aprila 1992. i odveli u kuću Novaka Milanovića. Strahovito ga mučili i onda odveli u Đulimanov Potok i ubili. Glavu mu polomili kamenicama. Ukopan 23. aprila 1992. na mjesnom groblju Bare. Ekshumiran 26. septembra 2000. na lokalitetu sela Đidevo na mjesnom groblju Bare. Ukopan na mezarju Ravne Bakije.

36. KURTOVIĆ (Nezir) MUJO, rođen 1962, vozač. Ubijen prilikom napada na selo 20. aprila 1992. u Đulimanovom Potoku. Ukopan 23. aprila 1992. na mjesnom groblju Bare. Ekshumiran 26. septembra 2000. na lokalitetu sela Đidevo iz mjesnog mezarja Bare i ukopan na mezarju Ravne Bakije.

37. KURTOVIĆ (Nezir) MUNIB MUNJA, ubijen u Sarajevu na Stupu od granate. Ukopan na mezarju nad Kovačima.

38. KURTOVIĆ (Mustafa) ŠABAN, rođen 1940, vozač. Zarobljen u selu i odveden u Štab na Brodu. Ispitivan i mučen, a potom odveden na most i ubijen. Tijelo mu bacili u Drinu.

39. MEŠIĆ (Muradi) HABIB, rođen 1967, u selu Đidevo. Ubijen 10. novembra 1992. na Smječanskoj Stijeni. Ukopan na Okruglom.

40. SOFTIĆ rod. KAJGANA DŽEHVA, rođena 1932, domaćica. Nestala iz sela i kosti joj pronađene u okolini Ustikoline. Ekshumirana, identifikovana i ukopana 19. novembra 2005. na mezarju u Đidevu.

41. SOFTIĆ (Adem) SAFET, rođen 1967, radnik. Ubijen u mjestu Đulimanov Potok prilikom napada na selo 20. aprila 1992. Ukopan 23. aprila 1992. na mjesnom mezarju Bare na lokalitetu Đideva. Ekshumiran 26. septembra 2000. i ukopan na mezarju Ravne Bakije.

42. SOFTIĆ (Mujo) ZIJAD, rođen 1964, iz Đideva, automehaničar. Zarobljen u selu kod kuće 20. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču. Iz logora odveden 10. septembra 1992. i tada mu se gubi trag. Do sada nije pronađen.

43. SPIRIJAN (Bajro) HALIL, rođen 1930, penzioner. Zarobili ga u selu u aprilu i odveli u KPZ u Foču. Nakon osamnaest dana pustili ga kući pod uvjetom da se svaki dan javlja u stanicu policije. Od straha je ubrzo umro. Ukopali ga sinovi na mjesnom mezarju Bare.

44. SUBAŠIĆ (Alij) FATA, rođena 1925, žena Hasana, domaćica. Bila u kombiju sa sinom Mirsadom. Pogodena snajperom iznad bolnice u Foči u selu Handići 15. aprila 1992. U kombiju bila snaha Rasema koja je ostala živa.

45. SUBAŠIĆ (Redžo) HASAN, rođen 1924, u selu Lisovići. Bio nastanjen u selu Đidevo, penzioner. Zarobljen i odveli ga u mjesto Vučjak i ubili. Ubio ga je Milan Đilas iz Crne Gore koji se hvalio da je ubio dvadeset seljaka sela Đidevo. Ekshumiran 26. septembra 2000. na lokalitetu sela Đidevo.

46. SUBAŠIĆ (Hasan) MIRSAD, rođen 1956, radnik. Pokušao izaći iz sela i krenuo kombijem prema Ustikolini. U kombiju je vozio osamnaestero komšija. U Hamdićima ga je 15. aprila 1992. pogodio snajperista s druge strane Drine iznad bolnice i na mjestu je ostao mrtav. U kombiju je bila i njegova supruga Rasema i dva maloljetna sina i ona je opisala čio događaj. Mirsad je ukopan u Foči iznad tekije, a ne zna se tačno ko ga je ukopao. Ekshumiran i ukopan na mezarju Vlakovo.

47. TULEK (Aziz) EKREM, rođen 1956. u Đidevu, radnik. Ubijen 19. aprila 1992. Ekshumiran i ukopan na mezarju Vlakovo 6. januara 2006.

48. TULEK (Aziz) KEMAL, rođen 1959, stražar kod ribnjaka u Jeleću. Zarobljen u Kalinoviku, potom odveden u Bileću i onda ga doveli u KPZ u Foču. Iz logora odveden 25. juna 1992. i gubi mu se trag. Pronađen i ekshumiran iz jame Piljak. Ukopan na mezarju Vlakovo.

49. VEIZ (Alija) ĆAMIL, rođen 1942, poslovođa. Izvršio samoubistvo iz pištolja da ne bi pao četnicima u ruke 20. aprila 1992. Ferid, njegov sin, dao izjavu Hamidu Smajoviću u KPZ u Foči. Ekshumiran 11. jula 2001. na lokalitetu sela Đidevo.

50. VEIZ (Ćamil) REFIK, rođen 1966. u selu Đidevo. Zarobljen 20. aprila 1992. prilikom srpskog napada na ovo selo i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Do sada nije pronađen.

O stradanju stanovnika sela Đidevo zna sudija Čedo Škipina koji je vodio zapisnik o stradanju mještana ovog sela.

SELO KOVAČIĆI

1. ĐUDERIJA (Avdo) ABDULAH, rođen 1958. Živio i radio u Austriji. Agresija ga zatekla u selu. Izbjegao do mjesne zajednice Jabuka, a onda se 24. aprila vratio da obide selo i između Pirinog Dola i Daničića ubijen.

2. ĐUDERIJA HASNIJA, rođena 1914, žena Muharema, domaćica. Ubijena u selu 12. juna 1992. a potom zapaljena. Ekshumirana 2001. i ukopana na mezarju Vlakovo.

3. ĐUDERIJA MUNIRA, rođena 1926, žena Hamida, sestra Bege Muslića, domaćica. Ubijena u selu 12. juna 1992. skupa sa Hasnijom Đuderija, a potom su obje zapaljene. Ekshumirani ugljenisani ostaci 2001. Ukopana na mezarju Vlakovo 2002.

4. ĐUDERIJA (Murat) RAMO, rođen 1933, penzioner. Ubijen 8. juna 1992. na livadi Zapadalica (Štović) prilikom srpskog tzv. „čišćenja terena“. Prvo su ga ranili a potom ubili. Postoje očevici ovog gnusnog događaja – Hana Mandžo koja je i danas živa. Ekshumiran 2001. i ukopan na mezarju Vlakovo 2002.

5. MEKIĆ HAJRA, rođena 1959, žena Mirsada, domaćica. Izbjegla u Sarajevo i tamo ubijena od granate.

SELO KUKAVICE

1. ROBOVIĆ EMINA, rođena 1935, žena Mehe, domaćica. Ubijena u selu u julu 1992. Za nju se zna da joj je predsjednik Kriznog štaba iz Graca izdao potvrdu da može živjeti u selu sa sinovima, a onda su ih ubili.

2. ROBOVIĆ (Meho) OSMAN, rođen 1959, automehaničar. Radio u Miljevini. Ubijen u selu skupa s majkom Eminom i bratom Rahmanom.

3. ROBOVIĆ (Meho) RAHMAN, rođen 1961, varilac. Radio u ŠIP „Maglič“. Ubijen skupa sa majkom Eminom i bratom Osmanom u julu 1992. u selu.

SELO RADAČIĆI

1. PANDUR (Alija) MEHMED, rođen 1927, penzioner. Ubijen u selu 18. juna 1992. Ukopali ga Srbi Spaso Kebara i Miloš Stojanović. Ekshumiran u oktobru 2007. i ukopan 20. oktobra 2007. na mezarju Vlakovo.

2. SILAJDŽIĆ (Latif) FADILA, rođena 1956, domaćica, retardirana. Zaklana u štali skupa s majkom Selimom 11. jula 1992. u mjestu Lisica – Štović. Za ovaj događaj postoje živi svjedoci, a to su Fata Pandur i Muniba Pandur. Ekshumirana i ukopana na mezarju Vlakovo 3. februara 2006.

3. SILAJDŽIĆ (Sulejman) LATIF, rođen 1963, radnik. Ubijen 28. septembra 1993. u mjestu Pisvir – Jablanica – od granate.

4. SILAJDŽIĆ (Salko) SELIMA, rođena 1932, žena Latifa, domaćica. Zaklana 11. jula 1992. skupa sa kćerkom Fadilom. Ekshumirana i ukopana na mezarju Vlakovo 3. februara 2006.

SELO TRBUŠĆE

1. BARLOV SUVADA, rođena 1959, domaćica, neudata. Zarobljena u Bukovici 23. juna 1992. Ubijena skupa sa Fatom Bečković.

2. BEČKOVIĆ (Mujo) FATA, rođena 1939, domaćica. Ubijena u selu 23. juna 1992. skupa sa Barlov Suvadom.

3. BEČKOVIĆ HADŽIRA, rođena 1930, žena Ejuba, domaćica. Jedni tvrde da je ubijena 23. juna 1992. u selu, a po svjedočenju jedne komšinice srpske nacionalnosti ubijena je tek 1994. skupa sa Muratom Bečkovićem. Nisam mogao utvrditi šta je od ovo dvoje tačno.

4. BEČKOVIĆ MURATA, rođena 1912, žena Muje, domaćica. Isti slučaj kao i kod Hadžire Bečković: jedni tvrde da je ubijena u selu 23. juna 1992. a žena srpske nacionalnosti tvrdi da su živjele u selu sve do 1994. i da su tek tada ubijene.

Srbi su 23. juna 1992. zarobili u selu veću grupu mještana i odveli ih iz sela i od tada se za njih ništa ne zna. U toj grupi bili su:

5. BEČKOVIĆ (Nazif) AZIZ, rođen 1955, bravar. Radio u TE „Gacko“.

6. BEČKOVIĆ (Adem) ESAD, rođen 1950. u Trnovačama gdje je i živio, radnik. Ubijen 12. jula 1992. na mostu na Brodu i tijelo mu bačeno u Drinu.

7. BEČKOVIĆ (Mujo) HALIM MIMO, rođen 1935, penzioner.

8. BEČKOVIĆ (Kasim) HIMZO, rođen 1937, radnik. Radio u ŠIP „Maglić“ – Foča.

9. BEČKOVIĆ (Himzo) IBRAHIM, rođen 1964, radnik. Radio u Hidrogradnji.

10. BEČKOVIĆ (Hamid) IDRIZ, rođen 1955, radnik. Radio u ŠIP „Maglić“ – Foča.

11. BEČKOVIĆ (Halil) IZET IZO, rođen 1957, automehaničar.

12. BEČKOVIĆ (Hamid) MUHAMED, rođen 1959, radnik. Radio u ŠIP „Maglić“ – Foča.

13. BEČKOVIĆ (Ahmet) NAZIF NASKO, rođen 1920, penzioner.

14. BEČKOVIĆ (Omer) OSMAN, rođen 1938, penzioner. Radio u ŠIP „Maglić“ OOUR Šumarstvo.

15. BEČKOVIĆ (Alija) RASIM, rođen 1962, bravar.

16. BEČKOVIĆ (Himzo) RASIM, rođen 1962, radnik. Ubijen 31. marta 1993. na aerodromu u Sarajevu.

17. DURIC (Mujo) HASAN, rođen 1964, radnik. Zarobljen je u Bukovici, ubijen i tijelo mu bačeno u Drinu koja ga je izbacila negdje kod Vitkovića. Ukopali ga mještani tog naselja.

18. DURIC (Mujo) MUNIB, rođen 1956, radnik. Zarobljen u Bukovici i ubijen. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu. Nije pronađen do sada.

19. HASANBEGOVIĆ (Ahmet) SMAIL SMAJO, rođen 1951, vozač. Ubijen u Bukovici.

SELO TROŠANJ

Ovo selo doživjelo je pravi pokolj trećeg jula 1992. Oko sto pedeset četnika, naoružanih do zuba, predvođenih Gojkom Jankovićem Vojvodom, u ranu zoru napali su ovo selo u kojem su bili samo civili, i to, uglavnom, starci i djeca. U likvidaciji zarobljenika posebno se isticala Jovanka Čosović.

O ovom pokolju svjedočilo mi je više preživjelih osoba, a i Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu raspolaže IZJAVOM B.N. iz sela Trošanji koja se vodi pod brojem 509/93.

U ovom napadu ubijeni su:

1. BARLOV (Zahir) AZEM, rođen 1962, radnik. Ubijen 25. septembra 1992. u mjestu Oštra Glavica na Tjentištu. Ekshumiran u julu 1992. i ukopan 20. jula 2002. na mezarju u Pazariću.

2. BARLOV (Mujjo) EDHEM, rođen 1938, radnik. Radio u ŠIP „Magličić“ – Foča. Ubijen prilikom napada na selo 3. jula 1992. Ekshumiran.

3. BARLOV (Avdija) FATIMA, rođena 1935, žena Murata, domaćica. Bila teško bolesna, nepokretna. Ubijena u kući a potom zapaljena 12. jula 1992. Ekshumirana 25. maja 2001. na lokalitetu sela Trošanjski kod srušene kuće Murata Barlova.

4. BARLOV (Avdija) HUSEIN, rođen 1940, kotlovođa. Radio u ŠIP „Magličić“ na Brodu. Ubijen 3. jula 1992. u Krčevinama i tu ukopan u zajedničku grobnicu.

5. BARLOV (Osman) MURAT, rođen 1924, zemljoradnik. Nestao u selu prilikom napada. Zarobljen i odveden u nepoznatom pravcu. Još nije pronađen.

6. BARLOV (Hamid) ZIJAD ZIKE, rođen 1958, bravar. Radio u ŠIP „Magličić“ – Foča. Ubijen 3. jula 1992. u Krčevinama. Ukopali ga Srbi u zajedničku grobnicu.

7. ČERIMAGIĆ (Avdo) MEHMED, rođen 1936. u selu Trošanjski. Radio u „Magličić“. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. i tamo mu se gubi trag.

8. ČERIMAGIĆ (Bašo) ŠEFIK, rođen 1937. u selu Trošanjski, penzioner. Radio u „Magličić“. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. i tamo mu se gubi trag.

9. ČOLO (Izet) ADEM, rođen 1967, radnik. Ubijen 3. jula 1992. na livadi Krčevine. Ukopali ga Srbi u zajedničku grobnicu. Ekshumiran i ukopan na mezarju Vlakovo.

10. ČOLO (Adem) IZET, rođen 1947, radnik. Ubijen 3. jula 1992. u šumi iznad livade Krčevine. Ukopali ga Srbi u zajedničku grobnicu. Ekshumiran i ukopan na mezarju Vlakovo.

11. ČOLO (Izet) SIFET, rođen 1969, radnik. Ubijen 3. jula 1992. u Krčevinama. Srbi ga ukopali u zajedničku grobnicu. Ekshumiran i ukopan na mezarju Vlakovo.

12. ČORBO (Salem) ADIS, rođen 1990. Ubijen 3. jula 1992. u potoku ispod sela. Kostu mu još nisu pronađene.

13. ČORBO (Kasim) HAMID, rođen 1943, radnik. Ubijen 3. jula 1992. ispod kuće Sulje Čerimagića. Tu su ga i ukopali. Ekshumiran i nađen samo dio kostiju.

14. ČORBO (Suljo) HASNIJA HASNA, rođena 1937, domaćica. Nestala u selu 3. jula 1992. Kostu joj još nisu pronađene.

15. ČORBO (Bego) ISMETA, rođena 1967, domaćica. Ubijena 3. jula 1992. ispod kuće u potoku. Nađen i ekshumiran nepotpun kostur.

16. ČORBO (Alija) MEVRESA, rođena 1963. u selu Saš, mjesna zajednica Dragočava, žena Salke, domaćica. Ubijena 3. jula 1992. ispod kuće u potoku sa dvoje djece i zaovom.

17. ČORBO (Rašid) REMZIJA, rođen 1964. Ubijen 19. jula 1993 na Proskoku-Bjelašnica. Ukopan u Pazariću.

18. ČORBO (Alija) SAFETA, rođena 1970, domaćica. Nestala 3. jula 1992. u selu. Kostu joj još nisu pronađene.

19. ČORBO (Salko) SAMIR, rođen 1980, učenik. Ubijen ispod kuće 3. jula 1992. u potoku skupa sa majkom Mevresom.

20. ČORBO (Salko) SAMIRA, rođena 1987. Ubijena 3. jula 1992. ispod kuće u potoku skupa sa majkom Mevresom.

21. ČORBO VASVIJA, rođena 1939, žena Alije, domaćica. Ubijena 3. jula 1992. pored bazena za vodu u selu gdje su je Srbi i ukopali. Ekshumirana i nađen samo dio kostura.

22. KOBILJAR (Nedžib) SELMAN, rođen 1938, selo Trošanjski, radnik. Ubijen 3. jula 1992. iznad kuće Zahira Barlova gdje je i zatrpan. Ekshumiran i rodbina ga ukopala u Travniku.

23. ODOBAŠIĆ FADILA, rođena 1962, žena Latifa, domaćica. Ubijena 3. jula 1992. u šumi iznad livade Krčevine. Nije ukopana. Ekshumirana i nađeno samo malo kostiju. Ukopana na mezarju Vlakovo.

24. PEKAZ (Šaban) ABID, rođen 1954, penzioner. Ubijen 3. jula 1992. u zaseoku Bare skupa sa majkom Hasibom. Ekshumiran i ukopan na mezarju Vlakovo.

25. PEKAZ (Smajo) ARMIN, rođen 1972, učenik. Ubijen 3. jula 1992. u Krčevinama. Ukopan u zajedničku grobnicu. Ekshumiran i ukopan na mezarju Vlakovo.

26. PEKAZ HASIBA, rođena 1910, žena Šabana, domaćica. Ubijena 3. jula 1992. u Barama skupa sa sinom Abidom. Ekshumirana i ukopana na mezarju Vlakovo.

27. PEKAZ (Uzeir) MUJO, rođen 1958, radnik. Ubijen 3. jula 1992. u mjestu zvanom Krčevina. Ukopali ga Srbi u zajedničku grobnicu.

28. PEKAZ (Avdija) REDŽO, rođen 1931, penzioner. Ubijen 4. jula 1992. pored Drine, ispod baraka radilišta Buk-Bijela i tijelo bačeno u Drinu, koja ga je izbacila kod Goražda. Tamo su ga mještani ukopali. Ekshumiran i ukopan na mezarju Vlakovo.

29. PEKAZ (Zecir) SELIMA, rođena 1950, domaćica. Ubijena u selu 3. jula 1992. Nije ukopana. Samo malo zagrnuta zemljom. Ekshumiran dio kostiju i ukopane na mezarju Vlakovo.

30. PEKAZ (Alija) SULEJMAN, rođen 1944, radnik. Ubijen u kolibi pored kuće 4. jula 1992. Ekshumiran i ukopan na mezarju Vlakovo.

31. PEKAZ UMIJA, rođena 1947, žena Sulejmana, domaćica. Ubijena 3. jula 1992. iznad kuće Murata Barlova i tu je ukopana. Ekshumirana i ukopana na mezarju Vlakovo.

SELO ZAKMUR

1. DURIC (Uzeir) AHMO, rođen 1960. u Zakmuru, zemljoradnik. Odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

2. DURIC (Hajdar) AVDO, rođen 1938, imao slab vid i nije radio. Nestao u selu 24. juna 1992. Nije nađen.

3. DURIC (Šaćir) ESAD, rođen 1961. u Foči, radnik. Ubijen u Foči 17. aprila 1992.

4. DURIC (Avdija) FATA, rođena 1929, žena Hasiba, domaćica. Nestala u selu 24. juna 1992. Nije do sada nađena.

5. DURIC HAJDAR, rođen 1938. Ubijen u selu 24. juna 1992. pa zapaljen.

6. DURIC (Šerif) MUSTAFA, rođen 1950. u Zakmuru. Zarobljen 20. aprila 1992. u Đidevu i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

7. DURIC (Sulejman) NEZIR, rođen 1933, kovač. Nestao u selu 24. juna 1992. Nije do sada pronađen.

8. DURIC (Nezir) NUSRET, rođen 1961, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

9. DURIC (Zulfo) RAMIZ, rođen 1925, radnik. Ubijen u kući 24. juna 1992. pa zapaljen.

10. DURIC TIMA, rođena 1932, žena Begana, domaćica. Nestala u selu 24. juna 1992. Ima indicija da je potpuno izgorjela u kući.

11. DURIC ZEJNA, rođena 1938, žena Nezira, domaćica. Ubijena u selu 24. juna 1992, pa zapaljena u kući Begana Durića.

12. DURIC (Ramiz) ZULFO, rođen 1964. u Zakmuru. Zarobljen 15. maja 1992. i doveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag

SELO LJUBINA

1. ČOLO (Adem) NEDŽIB, rođen 1953. u Foči, radnik. Radio u vojnoj pošti. Ubijen 4. decembra 1992. na Otesu u Sarajevu.

2. ČOLO (Kasim) ŠERIF, rođen 1968, radnik. Ubijen 4. septembra 1992. na Dobrinji u Sarajevu.

SELO TRNOVAČE

1. BEČKOVIĆ ALEMA, rođena 1920, žena Edhema, domaćica. Bila nepokretna. Ubijena u kući u Trnovačama 21. juna 1992.

2. BEČKOVIĆ (Edhem) DŽEVAD, rođen 1959, tehničar. Radio u TE u Gacku. Ubijen 21. juna 1992. na drinskom mostu na Brodu. Od kuće ga je odveo izvjesni Vuković, zvan Čusi, iz Broda. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu. Tijelo mu je izbacila Drina na mjestu Gajevi kod Goražda, gdje je i zakopan.

3. BEČKOVIĆ (Meho) EDHEM, rođen 1931, penzioner. Zarobljen 21. juna 1992. kod kuće i odveden na drinski most na Brodu i ubijen. Tijelo mu je nakon ubistva bačeno u Drinu. Drina mu je tijelo izbacila u mjestu Gajevi kod Goražda i tu su ga mještani ukopali. Od kuće ga odveo Vuković zvan Čusi iz Broda.

4. BEČKOVIĆ (Adem) ESAD, rođen 1953, radnik. Zarobljen kod kuće 21. juna 1992. i odveden na drinski most na Brodu i ubijen. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu. Drina mu je tijelo izbacila kod kuće Rašida Bašića u Goraždu. Tu su ga i ukopali. Njega je od kuće odveo Nebojša Janković.

5. BEČKOVIĆ (Hasan) HAMDİJA, rođen 1942, radnik. Zarobljen 21. juna 1992. i odveden na drinski most i ubijen. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu. Njega je od kuće odveo Goran Pavlović.

6. BEČKOVIĆ (Hasan) ŠERIF, rođen 1938, vozač. Radio u Hidrogradnji. Zarobljen kod kuće 21. juna 1992. Odveden na drinski most i tu je ubijen. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu.

7. BEČKOVIĆ ŠERIFA, žena Rašida, domaćica. Ubijena u kući u Trnovačama skupa sa Alemom.

8. ĆEDIĆ (Habib) HALIM, rođen 1951, automehaničar. Zarobljen kod kuće 21. juna 1992. i odveden na drinski most i ubijen. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu.

9. ĆEDIĆ (Šaban) MUJO, rođen 1955, vozač. Zarobljen 21. juna 1992. kod kuće i odveden na drinski most i tu je ubijen. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu.

10. ĆEDIĆ (Halim) ŠABAN, rođen 1928, penzioner. Zarobljen kod kuće 21. juna 1992, odveden na drinski most i tu je ubijen. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu.

11. DŽIN (Salko) ESAD, rođen 1941, radnik. Zarobljen kod kuće 21. juna 1992. i odveden na drinski most na Brodu gdje su ga ubili. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu. Drina mu je tijelo izbacila kod kuće Rašida Bašića kod Goražda. Tu su ga Goraždani ukopali. Od kuće ga odveli Nebojša Janković, Slobodan Pavlović, Milisav Pavlović i jedan Crnogorac.

12. DŽIN (Esad) NEDŽAD, rođen 1966, privatnik. Zarobljen kod kuće 21. juna 1992. i odveden na drinski most na Brodu gdje je ubijen. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu. Njega je od kuće odveo Ljubo Kovačević.

13. DŽIN (Salko) NEDŽIB, rođen 1934, radnik. Zarobljen kod kuće 21. juna 1992. i odveden na drinski most na Brodu gdje je ubijen. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu. Drina mu je tijelo izbacila kod Goražda gdje je i ukopan. Njega je od kuće odveo Ljubo Kovačević.

14. DŽIN (Sulejman) SALKO, rođen 1949, radnik. Radio u ŠIP "Maglić". Zarobljen kod kuće 21. juna 1992. i odveden na drinski most na Brodu gdje je i ubijen. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu koje je isplivalo kod novog mosta na Drini u Foči. Oko vrata mu bila vezana žica kojom je zadavljen. Njega je od kuće odveo Nebojša Janković.

15. LAGARIJA (Mujo) SULJO, rođen 1946, radnik. Zarobljen 21. juna 1992. i odveden na drinski most na Brodu gdje je i ubijen. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu.

16. MUJANOVIĆ NERMIN PIRE, zarobljen 21. juna 1992. i odveden na most na Brodu gdje je ubijen. Nakon ubistva tijelo su mu bacili u Drinu. Za njim je skočio njegov brat i ostao je živ, te je svjedok ovog zločina.

O stradanju ovih ljudi zna M.E. koji je preživio strijeljanje. (Puno ime i prezime poznato autoru.) On je, kada su prvu žrtvu ubili i bacili u Drinu, skočio s mosta u Drinu. Na njega su ispalili stotine metaka, ali ga nisu pogodili. Plivao je Drinom, krio se po šiblju i četvrti dan stigao je na Sadbu kod Goražda. Sada živi u Danskoj, a majka mu je u Sarajevu.

SELO PRIJEDEL

1. JUKOVIĆ (Haso) SABAHUDIN, rođen 1955, radnik. Ubijen 5. augusta 1992. u selu Kratine. Ukopan na mjestu pogibije.

SELO BALJEVO POLJE

Čovjek po imenu Šaćir kojeg je dovela majka kada se preudala u ovo selo zarobljen je u aprilu i odveden u KPZ u Foču. Tamo mu se gubi trag.

1. FISOVIĆ (Ibro) SULJO, rođen 1932, radnik. Ubijen na Osanici 30. septembra 1992.

2. MULAHEMETOVIĆ (Uzeir) ŠAĆIR, rođen 1960, radnik. Odveden u KPZ i tamo mu se gubi trag.

**MJESNA ZAJEDNICA
ČELEBIĆI**

Mjesna zajednica Čelebići jedna je od najudaljenijih mjesnih zajednica od grada Foče. Udaljena je od grada nekih četrdeset kilometara. Najvećim dijelom graničila je sa Crnom Gorom, zatim sa mjesnim zajednicama Meštrevac, Zavait i Vikoč.

Mjesnoj zajednici Čelebići pripadala su sljedeća sela: Glušci, Ječmišta, Dikanj, Vakuf, Pjelovci, Gradojevići, Šutići, Šadići, Kunovo, Robovići, Budišići, Kolojanji, Vitine, Draževo, Borje, Hoćevo, Rijeka, Kunovica, Čelebići, Gašpari, Krna Jela, Velenići, Rajkovići, Uništa, Selišta, Koljeno i Orašje.

Po popisu stanovništva iz 1991. u ovoj mjesnoj zajednici živjelo je ukupno 1038 stanovnika. Bošnjaka je bilo 133, Srba 898, Jugoslavena 2 i Ostalih 5. Hrvata ovdje nije bilo.

Kao što se vidi iz ovih statističkih podataka Bošnjaka bilo je vrlo malo, njih 133 ili četrdeset dvije porodice. Međutim, uoči Drugog svjetskog rata Bošnjaci su ovdje bili većinsko stanovništvo, ali su u toku Drugog svjetskog rata pobijeni i nad njima su počinjeni stravični zločini. U svim tim zločinima učestvovali su domaći Srbi i Crnogorci. Nakon rata Bošnjaci su nastavili sa iseljavanjem sa ovih prostora jer su bili pod stalnim pritiskom domaćih Srba. Nakon Drugog svjetskog rata znalo se da u Čelebićima nema mjesta za učitelja, šumara, poštara i policajca iz reda bošnjačkog naroda.

Tokom posljednje agresije na Bosnu i Hercegovinu ono malo Bošnjaka što je živjelo ovdje doživjelo je sudbinu svojih predaka iz prethodnih ratova. Znajući šta su im četnici ranije radili, čim su vidjeli šta se sprema u Bosni i Hercegovini, odlučili su bježati sa ovih prostora i tako se spasiti. Oni koji su vjerovali da im komšije Srbi neće ništa i da ne trebaju bježati, lišeni su života pa im se sada ni za kosti ne zna. Nema preživjelih Bošnjaka koji bi mogli posvjedočiti kako su ubijani i gdje su im kosti. Srbi koji bi to željeli kazati ne smiju jer bi i oni, najvjerovatnije, doživjeli istu sudbinu.

Uglavnom. Bošnjaka u ovom kraju više nema. Oni su ili ubijeni ili protjerani, a njihova imovina upotpunosti je opljačkana i uništena. Veliko je pitanje da li će ih više ikada ovdje biti.

Zašto je to tako, treba pitati, prije svih, Velibora Ostojića, jednog od glavnih ideologa agresije na Bosnu i Hercegovinu koji je iz ovih krajeva, te njegove najbliže saradnike, njegove komšije, Vlastimira Avrama, Mitra Kunarca, Bobu Jolovića i druge koji su činili zlodjela u ovoj mjesnoj zajednici i susjednim mjesnim zajednicama Zavaitu, Slatini, Godijenu, Čelikovu Polju...

PODACI O ŽRTVAMA

SELO GRADOJEVIĆI

1. TAHTO (Omer) IBRO, rođen 1928, radnik. Pobjegao iz sela u Slatinu da bi se spasio. Tamo ga uhvatili i ubili 26. augusta 1992. Ukopan u Slatini.

SELO KUNOVO

1. HODŽIĆ (Suljo) HAMDO, rođen 1929. u Kunovu, penzioner. Prije penzionisanja radio u rudniku Šuplje stijene. Ostao je u selu sa svojom ženom smatrajući da mu niko ništa neće jer je uvijek bio dobar sa svim komšijama Srbima. Međutim, komšije Srbi su ga ubili skupa sa ženom Hasnijom u jesen 1992.

2. HODŽIĆ HASNIJA, rođena 1928, žena Hamde, domaćica. Ubijena skupa sa mužem Hamdom u selu u jesen 1992.

3. ZUNĐA (Ibro) FATIMA, rođena 1932, domaćica. Pokušala pobjeći iz sela prema Goraždu, pala u rijeku Šklopoticu i utopila se 25. aprila 1992.

4. ZUNĐA (Meho) ISMET, rođen 1962, radnik. Ubijen na Žući kod Sarajeva 1992. Ukopan na mezarju Obad.

SELO VITINE

1. DURAK (Zećir) OMER, rođen 1932. u Vitini, zemljoradnik. Ubijen u kući u selu 7. jula 1992. Nije ukopan.
2. RAMOVIĆ (Smajo) HAMID, rođen 1961. u selu Vitina – Čelebići. Zarobljen 13. aprila 1992. i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.
3. RAMOVIĆ (Asim) MUJO, radnik. Ubijen 25. juna 1992.
4. RAMOVIĆ (Jusuf) ŠAĆIR, rođen 1921, zemljoradnik, iz sela Vitina. Zaklan u kući 7. jula 1992. Nije ukopan.

***MJESNA ZAJEDNICA
ČELIKOVO POLJE***

Mjesna zajednica Čelikovo Polje nalazi se uzvodno uz Drinu od grada Foče nekih dvadesetak kilometara. To je pretežno planinski kraj, a izuzetnu mu ljepotu daje rijeka Drina i cio niz potoka i potočića koji poput zmija vijugaju i probijaju se kroz brda. U ovoj mjesnoj zajednici stanovništvo je miješano i to skoro pola-pola, Bošnjaci i Srbi, dok drugih nije bilo.

Bošnjačko stanovništvo našlo se u potpunom okruženju od prvog dana agresije na općinu Foča. Imali su mogućnost da bježe prema Sutjesci i tamo se vežu sa bošnjačkim stanovništvom, ali im je u tome veliki problem predstavljala rijeka Drina jer nije bilo mosta preko kojeg bi prelazili. Oni hrabriji pravili su improvizovane skele i pomoću njih su prelazili Drinu, a onda se opet vraćali da obilaze imanja i stoku i traže hranu misleći da će agresija brzo stati. Tako su se snalazili i mučili stanovnici ove mjesne zajednice sve do maja 1992. Sredinom maja dobili su u isto vrijeme ultimatum od SDS iz Foče i JNA, koja je bila stacionirana u rejonu Šćepan-Polja u Crnoj Gori, da predaju sve naoružanje koje imaju. U toj aktivnosti najviše se isticao Rajko (Vuleša) Mijović, mjesni poštari, koji je sebi dodijelio titulu vojvode, pa su ga tako svi u ovom kraju oslovljavali. On je preuzimao oružje pred vikendicom Rame Đendušića iz Foče i mještani Bošnjaci donijeli su mu nešto lovačkog naoružanja i pištolja, sve što su imali.

Prvi veći incident u ovom kraju dogodio se 26. maja 1992. kada su crnogorski četnici koji su išli na ratište u Foču ubili u Dučeli Džemilu Polovina koja je čuvala ovce pored sela. Džemila je nosila dimije po čemu su prepoznali da je Bošnjakinja, pucali su i ubili je. To je izazvalo pravu paniku u ovom kraju, te je narod bježao u obližnje šume i preko Drine u dolinu Sutjeske. Mnogima je bilo teško napustiti kuće i ostaviti imovinu drugome da je pljačka pa su odlučili da, ipak, ostanu kod svojih kuća ili budu negdje u blizini. Na njih su Srbi preduzeli opći napad 8. juna 1992. i stanovništvo koje su taj dan uhvatili pobili su ili odveli u KPZ u Foču. Neki su uspjeli pobjeći u obližnje šume i stijene i sakriti se. Tamo su se krili danima i noćima, ali im je nestalo hrane i morali su tražiti nekakav

spas. Grupa momaka, njih šest, preplivala je Drinu i sa Bošnjacima iz Sutjeske uspostavila vezu da im pomognu da spase žene i djecu koji se kriju po šumama. U noći 23. juna 1992. organizirali su prebacivanje stanovništva malim gumenim čamcima. Tu su noć prebacili 173 osobe i priključili ih zbjegu na planini Vučevo. Jedan mali broj žena i djece uspio je preći preko mosta u Šćepan-Polju i pobjeći u Crnu Goru i tamo potražiti spas. To nije bio kraj njihovoj golgoti i oni su i dalje stradali tokom cijele agresije na Bosnu i Hercegovinu što se može vidjeti u popisu žrtava koje dajem u nastavku.

Bošnjaci ovoga kraja dobro znaju vođe, organizatore, ideologe zla i nasilja nad nedužnim civilnim stanovništvom i danas o njima pričaju. To su, prije svega, domaći Srbi i taj je spisak podugačak, a ovdje ćemo spomenuti neke koje svjedoci najčešće pominju, a to su: Pero (Simo) Kovač, Dušan (Uroš) Kovač, Vladimir i Dejan, zatim već spominjani poštar Rajko Mijović, Ljubomir (Pero) Dostić, komandant bataljona, Dragan Nitković, Zdravko Vasiljević zvani Gica, Slobodan Starović, Savo Pejović, Mišo Pavlović... Pored domaćih Srba u zločinima i pljačkanju bošnjačke imovine u ovom kraju učestvovali su i četnici iz Crne Gore i njihova uloga u tome je velika.

Za razliku od svojih sunarodnjaka i komšija Novo (Radovan) Marković nije htio učestvovati u zlodjelima nego je pomagao i spašavao svoje komšije Bošnjake. Tako je on dugo vremena pomagao porodici Safeta Polovine koja se krila po šumi i porodici Muradifa Rikala. Nosio im je hranu i obavještavao o dolasku četnika u sela. Kada je vidio da im više ne može pomagati, te da bi mogli i njega i njih ubiti, kazao im je kuda i kako da bježe da bi se spasili i spasili su se. Danas su to živi svjedoci tog dobrog djela.

Mjesnoj zajednici Čelikovo Polje pripadala su sljedeća sela: Bastasi, Borovo Vrelo, Dučela, Dunići, Hrankovići, Hum Gornji, Hum Donji, Lisovići, Mazoče, Kunduci, Tečići, Žitin, Prhalj, Pejkovići, Omerova Bašča, Čelikovo Polje, Dragovine, Donji Kopilovi, Gornji Kopilovi, Birotići i Kršmići.

Prema popisu stanovništva iz 1991. u ovoj mjesnoj zajednici živio je ukupno 341 stanovnik. Bošnjaka je bilo 168, Srba 173, drugih nije bilo.

PODACI O ŽRTVAMA

SELO BASTASI

1. BOSTANDŽIĆ (Tahir) ASIM, rođen 1967, radnik. Ubijen na Sokocu 25. aprila 1992.
2. PENDEK (Selim) ADEM, rođen 1941, radio u Turističkoj agenciji u Foči. Ubio ga snajperista u Sarajevu na Stupu 21. maja 1992. Ukopan u Sarajevu.

SELO BASTASI – ZASELAK URVE

1. DŽELIL DŽEMILA, rođena 1933, žena Salke, domaćica. Njena se sudbina tačno još ne zna. Najvjerovatnije je ubijena i zapaljena u kući skupa sa mužem Salkom. Do sada nisu pronađeni nikakvi ostaci.
2. DŽELIL (Meho) SALKO, rođen 1933, penzioner. Njegova sudbina ne zna se tačno. Najvjerovatnije je ubijen i zapaljen u kući skupa sa ženom Džemilom. Ni od njega do sada nisu nađeni nikakvi ostaci.
3. SEFER MUJO, rođen 1918, invalid. Ubijen u selu 8. juna 1992. Neko ga je malo zagrmuo na mjestu ubistva. Nakon agresije ekshumiran i ukopan na mjesnom mezarju.

BOROVO VRELO

1. PENDEK ZEĆIR, rođen 1918, zemljoradnik. Izbjegao sa ženom u šumu iznad sela. Tamo su napravili bajtu i u nju su donijeli nešto hrane iz kuće. U toj su bajti dugo živjeli i Zećir se razbolio. U nedostatku lijekova ubrzo je umro. Žena ga je zagnula granjem i zemljom. Odlučila je da se preda Srbima šta god bilo s njom. Srbi su je odveli u Foču. Kasnije je razmijenjena i još je živa. Živi u Sarajevu. Ekshumiran 9. septembra 2000. na lokalitetu sela Bastasi. Ukopan na mezarju u Bastasima.

SELO DUČELA

1. POLOVINA (Omer) DŽEMILA, rođena 1957, domaćica. Ubijena 26. maja 1992. Čuvala ovce pored sela. Naišli cmogorski četnici, vidjeli je u dimijama i ubili. Ukopana iznad sela. Ona je prva žrtva u ovoj mjesnoj zajednici.

SELO DUNIĆI

1. HODŽIĆ (Jusuf) ALIJA, rođen 1936, radnik. Ubijen u selu 8. juna 1992. Ubice su predvodili Slavko Kovač i Slavko Pavlović. Ukopali ga Srbi ispod ceste pored kuće Hajrudina Hodžića. Ekshumiran 29. septembra 2000. Ukopan na mezarju u Dunićima.

2. HODŽIĆ (Suljo) EMIR, rođen 1972, radnik. Ubijen u selu 8. juna 1992. Ukopali ga Srbi ispod kuće Hajrudina Hodžića, ispod ceste. Ekshumiran 29. septembra 2000. Ukopan na mezarju u Dunićima.

3. HODŽIĆ (Hasan) IZA, rođena 1946, žena Alije, domaćica. Ubijena u selu 8. juna 1992. Ubice su predvodili Slavko Kovač i Slavko Pavlović. Ukopali je Srbi pored kuće Hajrudina Hodžića, ispod ceste. Ekshumirana 29. septembra 2000. Ukopana na mezarju u Dunićima.

4. HODŽIĆ (Suljo) MUAMER, rođen 1977, radnik. Ubijen u selu 8. juna 1992. U ubistvu učestvovali Slavko Kovač i Slavko Pavlović. Ukopali ga Srbi ispod kuće Hajrudina Hodžića, ispod ceste. Ekshumiran 29. septembra 2000. na lokalitetu sela Dunići. Ukopan na mezarju u Dunićima.

5. HODŽIĆ (Suljo) OSMAN, rođen 3. maja 1898. u selu Lisovići. Ubijen 8. juna 1992. Ubice su predvodili Slavko Kovač i Slavko Pavlović. Ukopali ga Srbi ispod kuće Hajrudina Hodžića. Ekshumiran 29. septembra 2000. na lokalitetu sela Dunići. Ukopan u Dunićima.

6. HODŽIĆ (Osman) SULJO, rođen 1930, radnik. Ubijen 8. juna 1992. u selu. Ekshumiran 29. septembra 2000. na lokalitetu sela Dunići. Ukopan na mezarju u Dunićima.

7. HODŽIĆ (Alija) ZEMIRA, rođena 1971, domaćica. Bila u kombiju sa Mirsadom Subašić i ostalima. Ubijena 15. aprila 1992. u Patkovini. Svjedok je Rasema Subašić koja je bila u kombiju i ostala živa. Ekshumirana 20. jula 2002. i ukopana u Dunićima.

SELO HRANKOVIĆI

1. ŠABANOVIĆ (Suljo) BEGIJA, rođena 1910, žena Mehe, domaćica. Uspjela izaći iz sela da je ne ubiju. Potom se krila oko sela, bila mnogo bolesna i nestala na Zelengori prilikom povlačenja zbjega.

2. ŠABANOVIĆ (Huso) EMINA MINA, rođena 1945, žena Rasima, domaćica. Ubijena u selu 8. juna 1992. Preživjeli svjedoci tvrde da su ubice predvodili Milun Milanović, Rajko Mijović i sin Tadije Čurčić. Nakon ubistva bačena u zapaljenu kuću i pola tijela joj izgorjelo. Ostatke tijela ukopao je Muharem Šabanović, Ramiza, Hatidža... krišom oko ponoći u zaseoku Nadvinje, ispod kuće. Ekshumirana 9. oktobra 2000. na lokalitetu sela Hrankovići.

3. ŠABANOVIĆ (Ahmet) MUJO, rođen 1907, zemljoradnik. Ubijen u selu 8. juna 1992. Nakon ubistva bačen u zapaljenu kuću skupa sa Eminom.

Ostatke tijela ukopali Muharem, Ramiza i Hatidža. Ekshumiran 9. oktobra 2000. na lokalitetu sela Hrankovići i ukopani u Bastasima.

4. ŠABANOVIĆ (Halil) MUNIR, rođen 1947. u Hrankovićima, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Piljak u novembru 2005. Ukopan 21. novembra 2005. na mezarju Vlakovo. Utvrđeno da je ubijen u junu 1992.

SELO KUNDUCI

1. BORAČIĆ MEVLA BJELKA, rođena oko 1905, domaćica. Njene komšije iz sela spasio je Rajko Kmojelac upozoravajući ih da bježe jer će ih sve pobiti. On ih je organizirao i prevezao kombijem do Crne Gore, njih dvanaest, i tako ih spasio. Bjelka nije htjela poći s njima govoreći im da njoj staroj, valjda, neće ništa. Međutim, našli su je u selu i zapalili u kući. Nađeno je samo malo izgorjelih kostiju i crijeva. Sve se ovo dogodilo u julu 1992.

2. BOROVIĆ (Halim) IFET, rođen 1968, radnik. Ubijen 5. oktobra 1992. na Izbišnu. Nije nikada nađen. Pretpostavlja se da su ga nakon ubistva bacili u rijeku Bisticu.

SELO LISOVIĆI

1. HAJDAREVIĆ RAŠID, rođen 1930, retardiran. Uхватili ga i ubili u Čelikovu Polju. Ne zna se da li je ukopan.

2. SUBAŠIĆ (Šaban) AVDO, rođen 1961, radnik. Zarobljen u selu i ubijen 8. juna 1992. skupa sa bratom Hamdijom. Prije ubistva obojica mnogo mučeni i potom odvedeni u selo Mazoče gdje su ubijeni. Srbe su predvodili Slavko Pavlović i Simo Kovač. Srbi su ga ukopali u livadi Alije

Rikala, ispod seoskog groblja, odakle je ekshumiran 28. septembra 2000. Ukopan na mezarju u Lisovićima.

3. SUBAŠIĆ ČAZIJA, rođena 1933, žena Šabana, domaćica. Ubijena u selu 8. juna 1992. Ukopana pored kuće pod orahom. Ekshumirana 28. septembra 2000. na livadi Alije Rikala na putu koji vodi za sela Lisovići – Mazoče. Ukopana na mezarju u Lisovićima.

4. SUBAŠIĆ (Šaban) HAMDIIJA, rođen 1966, radnik. Zarobljen u selu i ubijen 8. juna 1992. skupa sa bratom Avdom Subašićem. Prije ubistva obojica su mnogo mučeni i odvedeni u selo Mazoče gdje su ubijeni. Srbe su predvodili Slavko Pavlović i Simo Kovač. Srbi su ga ukopali u livadi Alije Rikala, ispod seoskog groblja, odakle je ekshumiran 28. septembra 2000. Ukopan na mezarju u Lisovićima.

SELO TEČIĆI

1. KURTOVIĆ rođ. CERNICA HAMIDA, rođena 1923, žena Osmana, domaćica. Ubijena iznad sela Jeleč prilikom povlačenja zbjega u jednoj štali skupa sa mužem Osmanom.

2. KURTOVIĆ (Meho) OSMAN, rođen 1920, penzioner. Ubijen iznad sela Jeleč prilikom povlačenja zbjega u jednoj štali skupa sa ženom Hamidom.

3. SOFTIĆ IBRO, rođen 1909. Nestao na prostoru Zelengore i nikada nije pronađen.

4. ŠLJIVO (Salko) IBRO, rođen 1939, radnik. Ubijen od granate 16. jula 1992. na Ciglanama u Sarajevu.

5. ŠLJIVO (Husein) JUSO, rođen 1969. u selu Tečićima. Ubijen u Sarajevu na Stupu.

6. ŠLJIVO (Salko) SALKO, rođen 1901. Ubijen 8. juna 1992. u kući u selu. Ukopali su ga sin Husein i Mujo Buković na mezarju u zaseoku Vrelo.

SELO HUM

1. HAKANOVIĆ rod. BARLOV NAZA, rođena 1926, žena Ejuba, domaćica. Ubijena 8. juna 1992, pa potom zapaljena u kući. Ostatak tijela ukopao Munib Šahinović u mjestu Hrankovići ispod kolibe Hamida Hakano- vića. Ekshumirana 9. oktobra 2000. i ukopana na mezarju u Bastasima.

2. KURTOVIĆ (Mahmut) SELIM, rođen 1923, imam. Ubijen 8. juna 1992. Ukopan je u zajedničku grobnicu pored Drinskog potoka gdje je nekada bila krečana. Ekshumiran 11. oktobra 2000. Ukopan pored džamije u Bastasima.

3. KURTOVIĆ (Mahmut) ŠAĆIR, rođen 1919, imam. Ubijen 8. juna 1992. Ukopan je u zajedničkoj grobnici pored Drinskog potoka gdje je nekada bila krečana. Ukop je izvršen noću. Ekshumiran 11. oktobra 2000. Ukopan pored džamije u Bastasima.

4. PEZO (Murat) AKIF, rođen 1964, vozač u „Građenju“ u Foči. Ubijen 8. juna 1992. Ljubomir Dostić i Miodrag Kalajdžić predvodili su Srbe koji su izvršili zločin. U akciji su učestvovali i Kalajdžići iz Broda i Pejovići iz Kopilova. Ukopan u zajedničku grobnicu pored Drinskog potoka gdje je nekada bila krečana. Ekshumiran 11. oktobra 2000. Ukopan pored džamije u Bastasima.

5. PEZO (Suljo) MUHAREM, rođen 1934, radnik. Ubijen 8. juna 1992. u selu. Ljubomir Dostić i Miodrag Kalajdžić predvodili su Srbe koji su izvršili zločin. Svjedoci su prepoznali i sina Tadije Čurčića. Ukopan noću pored Drinskog potoka u zajedničku grobnicu, nekadašnju krečanu. Ekshu- miran 11. oktobra 2000. Ukopan pored džamije u Bastasima.

6. PEZO (Suljo) MURAT, rođen 1937, radnik. Ubijen 8. juna 1992. u selu. Ljubomir Dostić i Miodrag Kalajdžić predvodili su Srbe koji su izvršili zločin. Svjedoci su prepoznali i sina Tadije Čurčića. Ukopan je u zajedničku grobnicu pored Drinskog potoka, nekadašnja krečana. Ekshumiran 11. oktobra 2000. Ukopan pored džamije u Bastasima.

7. ŠABANOVIĆ rod. KARUP ALIJA ALJA, rođena 1912, domaćica. Izbjegli iz sela i ubijena u katunu Todevac na Zelengori u junu 1992. sa Halimom Liković.

8. ŠABANOVIĆ (Ferid) ELVIR, rođen 1974. u Foči. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču 20. aprila 1992. i tamo mu se gubi trag. Pronađen i ekshumiran. Utvrđeno da je ubijen u septembru 1992. Ukopan 28. jula 2007. na mezarju Vlakovo.

9. ŠABANOVIĆ (Mušan) FERID, rođen 1953. u selu Hum, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Odveden 17. septembra 1992. na branje šljiva. Pronađen, ekshumiran i identifikovan u julu 2001. Ukopan 11. augusta 2001. na mezarju Vlakovo.

10. ŠABANOVIĆ (Fjezo) HAMID, rođen 1930, penzioner. Ubijen iznad Jeleča u jednoj štali prilikom povlačenja zbjega prema Grepku.

11. ŠABANOVIĆ (Hamid) SAFET, rođen 1945, radnik. Ubijen na Igmanu 14. januara 1994.

12. ŠABANOVIĆ (Fejzo) ZEĆIR, rođen 1934, radnik. Ubijen u selu 8. juna 1992. pred bratovom kućom. Ukopan u zajedničku grobnicu pored Drinskog potoka, nekadašnja krečana. Ekshumiran 11. oktobra 2000. Ukopan pored džamije u Bastasima.

13. ŠABANOVIĆ rod. ZUKANOVIĆ ZIBA, rođena 1930, žena Hami- da, domaćica. Ubijena u jednoj štali iznad Jeleča prilikom povlačenja zbjega prema Grepku.

SELO MAZOČE

1. LIKOVIĆ (Bećir) AHMET, rođen 1965, radnik. Ubijen 27. sep- tembra 1992. na Trebovi. Umro nakon sedam dana od ranjavanja snajperom u vrat. Ekshumiran i ukopan 14. aprila 2007. na gradskom groblju Vlakovo.

2. LIKOVIĆ (Ahmet) BEĆIR, rođen 1925, penzioner. Ubijen 9. juna 1992. kod mosta na rijeci Tari kod Šećepan-Polja. Nije ukopan. Nikakvi ostaci od njega nisu nađeni.

3. LIKOVIĆ HALIMA, rođena 1925, žena Bećira, domaćica. Izbjegli na Trebovu i živjela u kolibi sa Aljom Šabanović. Bila bolesna i nije htjela da ide od mezara sina Ahmeta. Srbi su ih našli i obje ubili 8. juna 1992. Nije ukopana.

4. POLOVINA (Mujo) BAJRO, rođen 1954, radnik. Ubijen na Stupu 1992.

5. RIKALO (Salko) ALIJA, rođen 1933, radnik. Ubijen 8. juna 1992. u selu. U zločinu su učestvovali Ljubomir Dostić, Simo Kovač... Ukopali ga Srbi na livadi Alije Rikala ispod seoskog groblja. Ekshumiran 28. septembra 2000. Ukopan u Mazočama.

6. RIKALO (Selman - Šarval) DERVIŠA, rođena 1937. u selu Papratno, žena Šabana, domaćica. Ubijena u selu 8. juna 1992. U zločinu učestvovali Simo Kovač, Ljubomir Dostić, Dragan Nitković... Ukopali je Srbi na livadi Alije Rikala ispod seoskog groblja. Ekshumirana 28. septembra 2000. na lokalitetu sela Mazoče, a potom ukopan na mjesnom groblju.

7. RIKALO (Meħo) FEHIM, rođen 1951, radnik. Ubijen 8. juna 1992. u selu. U zločinu učestvovali Simo Kovač i drugi koji su ga i ukopali na livadi Alije Rikala ispod seoskog groblja. Ekshumiran 28. septembra 2000. Njegova je cijela porodica ubijena.

8. RIKALO (Alija) ISMET, ubijen na Stupu u Sarajevu gdje je i ukopan.

9. RIKALO (Suljo) JUSUF, rođen 1959. u selu Mazoče. Doveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

10. RIKALO (Šaban) MUSTAFA, rođen 1962, zemljoradnik. Ubijen u selu 8. juna 1992. U zločinu učestvovali Simo Kovač, Ljubomir Dostić, Dragan Nitković... Ukopali ga Srbi na livadi Alije Rikala ispod seoskog groblja. Ekshumiran 28. septembra 2000, a potom ukopan na mjesnom groblju.

11. RIKALO (Alija) OMER, rođen 1969, radnik. Uхватili ga u selu i skinuli gola. Otac Alija došao da ih moli da ga puste i obojicu ubili 8. juna 1992. Sve je ovo gledala njegova majka Hasna koja je preživjela i sada živi u Barama u Sarajevu. U zločinu učestvovali Simo Kovač, Ljubomir Dostić... koji su ga zatrpali na livadi Alije Rikala ispod seoskog groblja. Ekshumiran 28. septembra 2000. na lokalitetu sela Mazoče, a potom ukopan na mjesnom groblju.

12. RIKALO (Rešid) REŠIDA, rođena 1954. u mjestu Pribidoli, žena Fehima, stalno nastanjena u selu Mazoče. Ubijena 8. juna 1992. U zločinu učestvovali Simo Kovač, Dragan Nitković, Ljubomir Dostić... Ukopali je na livadi Alije Rikala ispod seoskog groblja. Ekshumirana 28. septembra 2000, a potom ukopana na mjesnom groblju.

13. RIKALO (Fehim) SAMIR, rođen 1975, učenik. Ubijen u selu 8. juna 1992. U zločinu učestvovali Dragan Nitković, Simo Kovač, Ljubomir Dostić... koji su ga ukopali na livadi Alije Rikala ispod seoskog groblja. Ekshumiran 28. septembra 2000, a potom ukopan na mjesnom groblju.

14. RIKALO (Osman) ŠABAN, rođen 1932, radnik. Ubijen 8. juna 1992. U ubistvu učestvovali Dragan Nitković, Simo Kovač, Ljubomir Dostić... koji su ga i zakopali na livadi Alije Rikala ispod seoskog groblja. Ekshumiran 28. septembra 2000, a potom ukopan na mjesnom groblju.

15. RIKALO (Šaban) ŠABAN, rođen 1971, zemljoradnik. Ubijen u selu 8. juna 1992. U ubistvu učestvovali Dragan Nitković, Simo Kovač, Ljubomir Dostić... Srbi koji su ga i zakopali na livadi Alije Rikala ispod seoskog groblja. Ekshumiran 28. septembra 2000, a potom ukopan na mjesnom groblju.

16. SKORUPAN (Osman) RASIM, rođen 1954, radnik. Ubijen na Žući 20. decembra 1992. od granate. Ukopan u Buča Potoku.

17. TEROVIĆ (Mušan) MEŠA, rođen 1926, zemljoradnik. Ubijen u selu 8. juna 1992. U ubistvu učestvovali Dragan Nitković, Simo Kovač, Ljubomir Dostić. Ukopan u avliji učitelja Murata Skorupana. Za mjesto ukopa rekli komšije Srbi. Ekshumiran i ukopan na mezarju u Mazoči.

18. TEROVIĆ (Mušan) MUJO, rođen 1922, zemljoradnik. Uхватili ga u selu sa bratom Mešom i ubili 8. juna 1992. To je sve gledala njegova žena Almasa. U ubistvu učestvovali Dragan Nitković, Simo Kovač, Ljubomir Dostić. Ukopan pored kuće Murata Skorupana. Ekshumiran i ukopan na mezarju u Mazoči.

19. VEJO SELIM, rođen 1921, zemljoradnik. Izbjegao sa rodbinom na planinu Vučevo. Bio teško bolestan. Prilikom povlačenja sa Vučeva pao niz liticu i ubijen. Tu ga je ukopao neki Madeško.

20. ZUKAN (Omer) ŠAĆIR, rođen 1942, radnik. Ubijen na Dobrinji 5. jula 1992. u kvadrantu C-5. Ukopan na mezarju Lav.

SELO ŽITIN

1. ŠAHINOVIĆ (Mujo) IBRAHIM, rođen 1949. u selu Žitin, radio kao policajac u Goraždu. Ubijen 8. maja 1995. u Goraždu gdje je i ukopan.

2. ŠAHINOVIĆ (Edhem) JAKUB, rođen 1960, radnik. Ubijen u Sarajevu.

3. ŠAHINOVIĆ (Šerif) MUSTAFA, rođen 1966. Ubijen ispod planine Vučevo na Drini prilikom povlačenja 1992.

4. ŠAHINOVIĆ rod. ŠABANOVIĆ NAZA, rođena 1908, domaćica. Nestala u selu 8. juna 1992. Do sada nisu nađeni nikakvi ostaci.

5. ŠAHINOVIĆ (Hajro) SELIM, rođen 1919, penzioner. Ubijen u selu Hum 8. juna 1992. U zločinu učestvovali Simo Kovač, Dragan Nitković... Ukopan u selu Hrankovići pored kuće Hamida Hakanovića. Ukopao ga Munib Šahinović. Ekshumiran 9. oktobra 2000. na lokalitetu sela Žitin i ukopan u mjesno groblje u Bastasima.

ČELIKOVO POLJE

1. ČELIK (Derviš) HALIM, rođen 1905. u Čelikovu Polju, zaselak Trnovače. Zna se da je bio živ do augusta 1992. Kada je tačno ubijen, ne zna se. Ekshumiran u julu 2002. i ukopan 3. augusta 2002. u Čelikovu Polju.

2. ČELIK ZUMRA, rođena 1924, žena Halima, domaćica. Za nju se kao i za muža Halima, zna da je bila živa do augusta 1992, a niko tačno ne zna kada je ubijena. Ekshumirana u julu 2002. i ukopana 3. augusta 2002. u Čelikovu Polju.

MJESNA ZAJEDNICA DRAGOČAVA

Mjesna zajednica Dragočava smještena je s obje strane rijeke Čehotine i graniči sa gradom Fočom, prigradskim naseljem Prevrac, zatim mjesnim zajednicama Brod, Čelikovo Polje, Zavait, Godijeno i Jošanica.

Ovoj mjesnoj zajednici pripadala su sljedeća sela i zaseoci: Dragočava, Barakovac, Biokovo, Milić Polje, Kruščica, Gačica, Rudino Brdo, Osoje, Čokotnica, Selišta, Saš, Gazivode, Čukovac, Turalići, Zavinca, Podgaj, Karovo Polje, Šerovo Polje, Brežje, Lučila, Lukavci, Robovići, Rijeka, Gornje Orahovo, Donje Orahovo, Orahovsko Polje, Kosavica, Šubi, Šuljci, Solila, Prijemet, Drače.

Prema popisu stanovništva iz 1991. Dragočava je imala ukupno 1262 stanovnika. Bošnjaka je bilo 685, Srba 567, Hrvata 1, Jugoslavena 1 i Ostalih 8.

U toku srpske agresije na Bosnu i Hercegovinu u Dragočavi su se dogodili strašni zločini i to u više navrata. Prvi napad dogodio se 22. aprila 1992. kada su jake srpske snage uz pomoć srbijanskih i crnogorskih četnika upale u ova sela i pobili stanovništvo koje su uhvatili. Na sreću, okolo ovih sela nalaze se guste četinjarske šume koje su toga dana mnogima poslužile za bijeg i sklanjanje tako da ih neprijatelji nisu mogli lahko pronaći. Narednih dana mnogi su potražili spas u bijegu prema Goraždu i to im je bio jedini put spasa. Svaki drugi ih je vodio u sigurnu smrt. Jedan broj mještana ovih sela nije znao za taj put, drugi su mislili da će ovo zlo brzo stati pa su se danima krili po okolnim šumama i potajno se nadali da će preživjeti. Međutim, četnička bratija i ovdje je primijenila uobičajnu taktiku tako što je nakon prvog žestokog napada narednih dana vršila tzv. „čišćenje terena od balija“, pa su u više navrata i sa psima tragačima organizirali pretresanje terena i hvatanje jadnih i iznemoglih civila. Mnoge uhvaćene osobe odmah bi na licu mjesta ubijali, neke muške osobe bi odvodili u KPZ u Foču, a žene i djecu na Velečevo u ženski zatvor dok su jedan broj mlađih žena i djevojaka odvodili u stanove u grad da se na njima uživljavaju.

Glavni organizatori ovih zlodjela u Dragočavi bili su Boro Ivanović, učitelj s Godijena, Simo Bodiroga, lugal iz Dragočave, Slavo Ivanović, taksista iz Dragočave, Svetozar Prodanović iz sela Šubi, čovjek koji je bio glavni organizator za predaju oružja i koji je Bošnjacima garantovao sigurnost ako predaju oružje i ostanu kod svojih kuća. Mnogi su mu povjerovali, pa su predali oružje, ostali kod svojih kuća što ih je kasnije koštalo glave. Prodanović je organizirao predaju oružja pred domom u Dragočavi.

Nekoliko svjedoka tvrdi da su Spomenko Novović, Mirko Trivunović i Milivoje Ivanović, svi iz Dragočave, predvodili zločince i direktno učestvovali u izvršenju zločina u ovoj mjesnoj zajednici. Oni znaju ko su ubice Avde Karupa, Nure Karup, Emina Lule Karupa, Ajše i Dudije Karup.

U zločinima je učestvovao i veliki broj Srba iz Čelebića i Zavaita kao i crnogorski i srbijanski četnici koje je predvodio Dragoljub Kunarac Žaga. Ovog zločinca prepoznao je veliki broj mještana. Kunarac je imao i običaj da se pred zarobljenicima i ženama hvali kako je koga mučio, silovao i ubijao.

Srbi su i ovdje prema mnogim žrtvama bili veoma okrutni. Mnoge su prije ubistva na razne načine maltretirali, a nakon ubistva, da bi sakrili tragove zločina, žrtve su najčešće spaljivali ili bacali u rijeku Čehotinu tako da se mnogima ni za kosti ne zna.

PODACI O ŽRTVAMA

SELO DRAGOČAVA

1. JERKOVIĆ (Ismet) EMIR, rođen 1957. u selu Lukavci, nastavnik hemije, radio u osmogodišnjoj školi „Boriša Kovačević“ u Jabuci. Uхватili ga u kući 22. aprila 1992. i odveli u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag. Bio izrazito pošten, miran i povučen.

2. JERKOVIĆ (Alija) ISMET, rođen 1928, radnik – putar. Ubijen u zaseoku Lukavci 22. aprila 1992. Čuvao ovce pored puta. Srbi naišli i ubili ga iz auta. Nije ukopan.

3. KARUP (Ferhat) AIŠA AJŠA, rođena 1928, žena Emina, domaćica. Zaklana a potom spaljena u kući. Ekshumirana 31. augusta 2000.

4. KARUP (Hasan) AVDO, rođen 1907, zemljoradnik. Ubijen u selu Dragočava 22. aprila 1992, a potom spaljen u kući Emina Karupa skupa sa ženom Nurom i komšijama Eminom, Ajšom i Dudijom. Jedan od svjedoka je i Mehmed Šljivo iz sela Saš. Ekshumiran 31. augusta 2000.

5. KARUP (Alija) DUDIJA, rođena 1932, žena Uzejra, domaćica. Ubijena 22. aprila 1992, a potom spaljena u kući Emina Karupa. Ekshumirana 31. augusta 2000.

6. KARUP (Aziz) DŽEVAD, rođen 1959. u Dragočavi, radnik, radio u RO „MLIN“ u Sarajevu. Ubijen snajperom na Vojničkom Polju u Sarajevu 6. juna 1992.

7. KARUP (Suljo) EMIN LULA, rođen 1920. penzioner. Zaklao ga Mirko Trifković iz Zavaita, koji je živio u Dragočavi, u kući 22. aprila 1992. Svjedok Mehmed Šljivo. Ekshumiran 31. augusta 2000.

8. KARUP (Hasan) NURA, rođena 1919. žena Avde, domaćica. Zaklana pa zapaljena u kući Emina Karupa skupa s mužem Avdom i komšijama. Ekshumirana 31. augusta 2000.

9. KARUP (Emin) SAKIB, rođen 1959. u Dragočavi, radnik. Ubijen na kamionu 1993. vraćajući se iz Bihaća za Sarajevo.

SELO SAŠ

1. DŽAFERSPAHIĆ (Alija) ALMASA, rođena 1935, žena Uzeira, domaćica. Ubijena u aprilu 1992. pored vikendice Huseina Tahmaza. Tu ju je ukopala Rajka Perišić, svjedok Uzeir Džaferspahić. Ekshumirana 20. septembra 2000. i ukopana na mjesnom groblju.

2. DŽAFERSPAHIĆ (Uzeir) ENES, rođen 1955, Saš. Ubijen u Jablanici u mjestu Vrda 1. oktobra 1993. Ukopan u Jablanici.

3. DŽAFERSPAHIĆ (Mušan) FERID, rođen 1940, vozač. Ubijen u aprilu 1992. na kapiji kuće, a ubice je predvodio Miodrag Nikačević. Nije ukopan.

4. ŠLJIVO (Meho) ĆAZA, rođena 1902, domaćica. Zapaljena u kući 22. aprila 1992. i potpuno izgorjela. Djeca su više puta vršila iskopavanje u kući i ništa nisu pronašli. Zapalila je grupa koju je predvodio Simo Bodiroga. Svjedoci zločina sinovi Mehmed i Alija.

5. ŠLJIVO (Ibro) EKREM, rođen 1966, Saš, radnik ŠIP „Maglič“. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Pronađen i ekshumiran u masovnoj grobnici Buk-Bijela. Ukopan 13. aprila 2007. na mezarju Saš.

6. ŠLJIVO (Hakija) EMIR, rođen 12. augusta 1972. u Foči, radnik. Ubijen 22. aprila 1994. u Goraždu. Ukopan u Goraždu.

7. ŠLJIVO (Salko) HALIMA, rođena 1935, žena Ibre, domaćica. Zapaljena u kući 5. maja 1992. i potpuno izgorjela. Ostalo samo nekoliko kostiju

koje je ukopao Izet Grčo. Izvršioi ovog gnusnog djela po izjavama svjedoka su Miroslav i Borislav Pjano. Ekshumirana 20. septembra 2000. i posmrtni ostati ukopani na mjesnom groblju.

8. ŠLJIVO (Hakija) MEHMEDALIJA, rođen 1966, radnik. Uхватili ga u selu 5. maja 1992. i odveli u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran u masovnoj grobnici Buk Bijela 5. juna 2006. Ukopan 14. aprila 2007. na mezarju SAŠ, općina Foča.

9. ŠLJIVO (Muradif) MUJO, rođen 1929, penzioner. Bio invalid. Ubili mu suprugu Zulu, sina Mustafu odveli u KPZ u Foču i on ispuzao iz kuće u obližnji šumarak i objesio se. Svjedok zločina Mehmed Šljivo. Ekshumiran 5. septembra 2001. na lokalitetu sela Saš.

10. ŠLJIVO (Mujo) MUSTAFA, rođen 1954, radnik. Uхватili ga 5. maja 1992. i odveli u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

11. ŠLJIVO (Bajro) ZULIJA ZULA, rođena 1939, žena Muje, domaćica. Krila se u šumi iznad sela. Uхватili je i ubili skupa sa Zizom Tahirbegović 22. aprila 1992. Ukopao ju je sin Mustafa u porodičnom groblju Šljiva. Prema izjavama svjedoka ubili su je sinovi Miladina Pjana, Miroslav i Borislav, iz sela Požarevo. Ekshumirana 5. septembra 2001.

12. TAHIRBEGOVIĆ AZIZA ZIZA, rođena 1935, žena Mehe, domaćica. Uхватili je 22. aprila 1992. skupa sa Zulom Šljivo u Turaličkom Potoku i ubili. Prema izjavama svjedoka ubili su je Miroslav i Borislav Pjano. Ukopali su je Hakija Šljivo, Izet Šljivo i Safet Grčo iz kuće u bašči. Ekshumirana 20. septembra 2000.

13. TAHIRBEGOVIĆ (Meho) DAVER, rođen 1961, radnik. Izbjegao u Sarajevo gdje je ubijen 10. novembra 1993. u Hotonju. Htio je nabrati oraha i ubio ga snajperista. Ukopan u Sarajevu.

14. TAHIRBEGOVIĆ HASIBA, rođena 1927, žena Salke, domaćica. Izbjegla u Sokolović-Koloniju u Sarajevo gdje je ubijena od granate. Tamo je i ukopana.

15. TAHMAZ (Ahmet) FUAD, rođen 1960, radnik u Gacku u Elektrani, neoženjen. Srbi ga uхватili na Čemernu u aprilu 1992. kada je pošao kući i od tada mu se gubi trag.

16. TAHMAZ (Begler) HAJDAR, rođen 1932, penzioner. Četnici pod vodstvom Sime Bodiroge izveli ga iz kuće 22. aprila 1992. i tukli ga dok nije umro, a potom ga unijeli u kuću i zapalili. Nije ukopan. Ekshumirano nešto posmrtnih ostataka 5. septembra 2001. i ukopano na mjesno groblje.

17. TAHMAZ (Meho) HALIMA, rođena 1925, žena Juse, domaćica. Odveli je iz kuće 22. aprila 1992. i ubili pored vikendice Husnije Tahmaza. Tu su je pronašle Rajka i Cvijeta Perišić i zakopale pijeskom. Kasnije je Rajka Perišić otišla i zakopala je da je životinje ne otkopaju i pojedu. Ekshumirana 20. septembra 2000. i posmrtni ostaci ukopani na mjesnom groblju.

18. TAHMAZ (Osman) JUSO BEG, rođen 1907, zemljoradnik. Ubijen u kući. Pronašli ga Uzeir Džaferspahić i Salko Tahmaz. Nije ukopan. U kući nađeno nešto kostiju koje su ekshumirane 23. septembra 2000. i ukopane na mjesnom groblju.

19. TAHMAZ (Suljo) SELMO, rođen 1937, zemljoradnik. Ubijen 5. maja 1992. u selu na njivi Korna kada je izašao iz kuće da donese drva. Nije ukopan. Kostu mu pronađene na njivi u blizini kuće i ekshumirane. Ukopan 14. jula 2007. na mezarju Saš.

SELO ŠULJCI

1. BOJKO HANKA, rođena 1927, žena Sulje, domaćica. Ubijena u selu Pošajtovići u maju 1992. i spaljena u kući. Ostaci ukopani u selu. Ekshumirana 12. juna 2002. i ukopana na mjesnom mezarju.

2. BOJKO (Hasan) SULJO, rođen 1923, zemljoradnik. Uspio pobjeći iz sela i stigao do Novog Pazara u Srbiju gdje je od iscrpljenosti i nedostatka lijekova umro. Ukopan u Novom Pazaru.

3. BOJKO (Suljo) ZAHIR IBRO, rođen 1953, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Neki kažu da je odmah ubijen 25. aprila 1992.

4. ĐULIĆ (Osman) IBRO, rođen 1961, radnik. Ubijen u mjestu Vis 8. decembra 1992.

5. HALILOVIĆ (Bešir) HASAN, rođen 1960. u selu Šuljci - Foča. Ubijen 14. februara 1992. u rejonu Grepka. Ukopan u Pazariću kod džamije.

6. MEMIĆ (Memija) ADEM, rođen 1947, gluhoonijem. Ubijen u selu pred kućom oko 22. aprila 1992. Nije ukopan. Ekshumiran 6. septembra 2001.

7. MEMIĆ (Asim) AMIL, rođen 1964, radnik. Ubijen 6. maja 1993. kod Konjica. Ukopan na Igmanu.

8. MEMIĆ (Murat) BEGAN, rođen 1938, radnik. Ubijen u Šukovcu - Foča 17. aprila 1992. Ukopan u Šukovcu.

9. MEMIĆ (Bećir) HATA FATA, rođena 1912, žena Memije, domaćica. Ubijena u selu oko 22. aprila 1992. Nije ukopana.

10. MEMIĆ (Hajro) MEHO, rođen 1965, radnik. Ubijen 17. jula 1993. u mjestu Proskok na Igmanu. Nije pronađen.

11. MEMIĆ (Adem) ŠAĆIRA, rođena 1914, žena Begana, domaćica. Ubijena u selu oko 22. aprila 1992. Nije ukopana. Ekshumirana 12. juna 2002.

12. MURATOVIĆ (Ibro) MEHO, rođen 1947, radnik. Ubijen 1. septembra 1992. na Sadbi gdje je i ukopan.

13. SINANOVIĆ SELIMA, rođena 1903, žena Hasana, domaćica. Ubijena u selu oko 22. aprila 1992. Nije ukopana. Ekshumiran dio kostiju 12. juna 2002.

14. SPIRIJAN (Salko) PEMBA, rođena 1918, žena Ahmeta, domaćica. Ubijena u selu oko 22. aprila 1992. Ekshumirana 12. juna 2002.

SELO ŠUBI

1. BORČAK (Juso) ELVEDINA, domaćica. Ubijena od granate u Goraždu u julu 1992. Umrta nakon teškog ranjavanja granatom. Ukopana u Goraždu.

2. ŠUBO (Meho) ADNAN, rođen 1990. Ubijen u mjestu Vinarići u Goraždu od granate. Nosila ga sestra u naramku. On je ubijen, a sestra je ostala živa. Ukopan u Goraždu.

3. ŠUBO (Hasana) ARIF, rođen 1923, penzioner. Uoči agresije bio u bolnici. Tamo je, navodno, umro prirodnom smrću što nije tačno dokazano. Neki svjedoci tvrde da su mu izvadili mnogo krvi i da je od toga umro. Ukopan u selu Šuljci. Iz bolnice ga uspjela izvući kćerka Sehija uz pomoć Milijane Čulafić i Zorana Vukovića.

4. ŠUBO (Šmajo) HALIL, rođen 1957, radnik. Ubijen od granate na kapiji bolnice Koševo gdje je radio kao portir.

5. ŠUBO (Nail) HAMID, rođen 1957, radnik. Ubijen u junu 1992. u šumi iznad sela, a ubio ga je Dragoljub Kunarac Žaga sa crnogorskim četnicima. Nije ukopan. Eksumiran dio kostiju 3. septembra 2001. Identifikovan i ukopan 9. septembra 2001. na groblju u Šubima.

6. ŠUBO (Juso) MEHMED, rođen 1949. u selu Vojvodići u Slatini, živio u Šubima, bio trgovac. Ubijen 4. septembra 1992. u mjestu Mravinjac kod Goražda. Ukopan na mezarju u Mravinjcu.

7. ŠUBO (Salko) MEHMED, rođen 1966, radnik. Ubijen u Zebinoj Šumi u maju 1992. Ukopan na Sadbi.

8. ŠUBO (Salko) MIRSAD, rođen 1968, radnik. Ubijen 25. decembra 1992. u mjestu Mihovići – Goražde. Ukopan u Osanici.

9. ŠUBO (Nail) NURIJA, rođen 1952, radnik - lakirer, bio gluhonijem. Ubijen 28. juna 1992. kod žičanog mosta u Dragočavi, a ubio ga je Dragoljub Kunarac Žaga koji se hvalio više puta kako ga je mučio i ubio. Ukopan je pored mosta. Ekshumiran 3. septembra 2001. i identifikovan. Ukopan 9. septembra 2001. na groblju u Šubima.

10. ŠUBO (Murat) REŠAD, rođen 1946, radnik. Umro na Igmanu 9. oktobra 1994. od iscrpljenosti i gladi.

MJESNA ZAJEDNICA GODIJENO

Mjesna zajednica Godijeno udaljena je desetak kilometara od grada i nalazi se s obje strane rijeke Čehotine. Pred agresiju na Bosnu i Hercegovinu ova mjesna zajednica graničila je sa mjesnim zajednicama Vikoč, Zavait, Dragočava, prigradskim naseljem Šuljci, malim dijelom s mjesnim zajednicama Jošanica, Slatina i jednim dijelom sa Crnom Gorom.

Ovoj mjesnoj zajednici pripadala su sljedeća sela: Potpeće, Varajići, Kobilja Ravan, Humsko, Godijeno, Brusna, Madžari, Puriši, Falovići, Dulovići, Požarevo, Borovi, Staro Guvno, Čadrovina, Gromile i Prvnići.

Prema popisu stanovništva iz 1991. Godijeno je imalo ukupno 1006 stanovnika. Bošnjaka je bilo 513, Srba 471, Jugoslavena 5 i Ostalih 17.

Iako je bošnjačko stanovništvo bilo u većini, strašno je stradalo. Od samog početka agresije na Foču posebno su se na udaru našla bošnjačka sela na lijevoj strani rijeke Čehotine jer su od prvog dana bila u srpskom okruženju. Njih su srpske paravojne jedinice napadale od aprila pa sve do augusta 1992, sve dok posljednji Bošnjak ovdje nije ubijen ili pobjegao prema Goraždu. Najviše su stradali stari, bolesni i nepokretni. U čovjeku se krv ledi kada čuje koga su sve ti zlikovci ubijali i na koji način. Nakon ubistava većinu žrtava su spaljivali da bi sakrili te strašne zločine.

Danas u ovom kraju svi znaju, a i naprijed sam spomenuo, da je ključna ličnost u planiranju, organiziranju, progonima i drugim nečasnim radnjama bio Boro Ivanović, učitelj iz Godijena koji je pred agresiju obavljao dužnost direktora osmogodišnje škole „Braća Visocki“ u Godijenu. On je revnosno izvršavao sve naredbe svojih pretpostavljenih na prostoru fočanske općine Vojislava Maksimovića, Velibora Ostojića, Petka Čančara, Mire Stanića i drugih. Oni su ga postavili za glavnog komandanta svih srpskih snaga u slivu rijeke Čehotine. Njegovi najbliži saradnici bili su Vlade (Todor) Simović, radnik „Maglića“, i Nedeljko (Neđo) Drakul, također radnik „Maglića“. Ovu trojku moraju procesuirati organi vlasti Bosne

i Hercegovine kako bi se dokazala njihova puna odgovornost za stradanje ovoga kraja.

Spisak neposrednih izvršilaca tih gnusnih djela je podugačak i ovdje ga nećemo navoditi, ali se nadamo da će istražni organi Bosne i Hercegovine na njemu poraditi i sve zlikovce kazniti zarađenim kaznama.

Velika uloga u genocidu u ovom kraju pripada i Srbima iz Čelebića i Zavaita, susjednih mjesnih zajednica, te Crnogorcima koji su kao dobrovoljci dolazili u ove krajeve da ubijaju, pljačkaju i siluju po ugledu na svoje pradjedove. Sva bošnjačka imovina opljačkana je ili potpuno uništena tako da nema traga da su ovdje nekada živjeli Bošnjaci.

PODACI O ŽRTVAMA

NASELJE GODIJENO

1. ČOVO (Šaban) UZEIR, rođen 1940. u Godijenu, poštari. Ubijen na Zlatištu u Sarajevu 28. oktobra 1993. Ukopan u Sarajevu.
2. KLAPUH (Alija) VELIJA, rođen 11. januara 1968. u Foči. Ubijen 1. maja 1992. na Godijenu. Ukopan na Godijenu. Nije ekshumiran.
3. KLINAC (Sulejman) DŽEVAD, rođen 1956. u Godijenu, radnik. Nestao 23. decembra 1992. u Zebinoj Šumi - Foča. Nije pronađen.
4. KLINAC (Sulejman) UZEIR, rođen 1958, radnik. Ubijen u Goraždu 27. juna 1992. u Mišijaku. Ukopan u Goraždu.
5. KOVAČ FATIMA, rođena 1919, žena Huse, domaćica. Ostala u selu i ne zna se tačno šta je bilo s njom. Nikakvi ostaci nisu pronađeni. Svjedoci pretpostavljaju da je u kući potpuno izgorjela.

SELO DULOVIĆI

1. HADŽIMEŠIĆ (Mušan) NURA, rođena 1938, žena Aziza, domaćica. Ubijena u zaseoku Dulovići u aprilu 1992, a ubili su je Srbi koje je predvodio Dragoljub Kunarac Žaga. Ona je bila prva žrtva u ovoj mjesnoj zajednici. Nakon ubistva ukopale je komšije. Ekshumirana 12. juna 2002. u mjestu Potpeće.

2. KAFEDŽIĆ ADILA, rođena 1919, žena Bećira, domaćica. Ubijena u selu u maju 1992, a potom spaljena u zaseoku Dulovići u kući Mehe Fazlića. Nije sahranjena. Kostić ekshumirane iz izgorjele kuće 2. septembra 2002.

3. KAFEDŽIĆ (Hasan) AVDO, rođen 1906. u selu Potpeće, zemljoradnik, slijep. Odveden od kuće u KPZ u Foču. Tamo mu se gubi trag. Kostić pronađene kod Željezničke stanice u Foči u blizini logora. Ekshumiran. Ukopan na mezarju u Potpeći 2005.

4. KAFEDŽIĆ (Bećir) EDHEM, rođen 1952, šumar. Uхватili ga Crnogori 23. aprila 1992. u Pljevljima i predali logorskim stražarima u KPZ u Foču. Nalazio se u grupi logoraša koji su 17. septembra 1992. odvedeni na branje šljiva. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Piljak.

5. KAFEDŽIĆ (Avdo) IBRAHIM, rođen 1948, radnik. Odveden u KPZ u Foču u maju 1992. i tamo mu se gubi trag. Do sada nije pronađen.

6. KAFEDŽIĆ ZAHIDA, rođena 1948, žena Ibrahima, domaćica. Ubijena u selu Prasicu u maju 1992. Nije sahranjena. Kostić ekshumirane 4. septembra 2001. na lokalitetu sela Potpeće. Ukopana na mezarju u Hadžićima.

SELO POŽAREVO

1. GRČO (Ibro) FATA, rođena 1932, žena Osmana, domaćica. Ubijena u selu u maju 1992, a potom spaljena u zaseoku Dulovići u kući Mehe Fazlića. Nije sahranjena. Kostić ekshumirane iz izgorjele kuće 2. septembra 2002.

2. GRČO (Bajro) OSMAN, rođen 1930, zemljoradnik. Nađen mrtav u šumi u aprilu 1992. Našao ga Rade Perišić dok je brao gljive. Ne zna se ko ga je ubio. Ukopan na mjestu ubistva. Ekshumiran 5. septembra 2001. na lokalitetu sela Požarevo – šuma Hreljava.

3. KREHO (Ejub) MIRSAD, rođen 1963, u Požarevu, radnik. Uхватili ga u šumi 5. maja 1992. i odveli ga u KPZ u Foču skupa sa Ekremom Šljivom, Mehmedalijom i Mustafom. Pronađen i ekshumiran 2006. iz masovne grobnice Miljevina II. Ukopan 19. maja 2007. na mezarju Vlakovo.

4. ZUNĐA HASAN, rođen 1948, zemljoradnik. U junu 1992. uхватili ga kod mosta u Dragočavi, ubili kolcima i bacili u Čehotinu. Nije ukopan.

5. ZUNĐA (Hasan) IBRAHIM, rođen 1976. Ubio ga Radivoje zvani Rošo kod vikendice i odsjekao mu glavu pa je šutao po polju. Nije ukopan niti je ikada išta pronađeno.

SELO POTPEĆE

1. ČANKUŠIĆ (Ibro) ŠEMSO, rođen 1948. u selu Potpeće. Odveden 19. maja 1992. iz Crne Gore i zatvoren u KPZ u Foču. Ekshumiran i identifikovan u julu 2001. i ukopan na mezarju Vlakovo 3. augusta 2001.

2. ČALAŠ ALIJA, rođen 1900. Ubijen u selu u maju 1992. Ukopale ga komšije u krečani iza kuće. Nije ekshumiran.

3. ČOSO (Ibro) SALKO, rođen 1923, zemljoradnik. Zaklali ga u selu u augustu 1992. Prema izjavama svjedoka koljače predvodili Čedo i Vinko Perišić. Nije ukopan. Ekshumirano nešto ostataka na mjestu pogibije i ukopan u Sarajevu.

4. DIVJAN (Ramiz) FADIL, rođen 1965, agronom. Izbjegao u Pljevlja. Srbi ga uхватili i na Bukovici predali fočanskim Srbima. Odveden u KPZ u Foču. Ekshumiran u ljeto 2006. u Miljevini. Identifikovan i ukopan na mezarju „Stadion“ 1. decembra 2006.

5. DIVJAN HATIDŽA, rođena 1907, žena Huseina, domaćica. Ubijena u Foči kao izbjeglica u naselju Čohodarmahala 11. juna 1992. zajedno sa mužem Huseinom. Ekshumirana i ukopana na mezarju Vlakovo.

6. DIVJAN (Sabit) HUSEIN, rođen 1923, penzioner. Ubijen u Foči u naselju Čohodarmahala 11. juna 1992. skupa sa ženom Hatidžom. Ekshumiran i ukopan na mezarju Vlakovo.

7. DIVJAN (Ramiz) RAGIB, rođen 1953, radnik. Ubijen 2. augusta 1992. na Žući kod Sarajeva. Ukopan u Sarajevu na mezarju Lav.

8. DŽOMBA (Murat) ČAMIL, rođen 1935, radnik. Radio u Foči u Upravi prihoda. Ubili ga u kući 22. aprila 1992, a potom kuću zapalili. Potpuno izgorio. Nije ekshumiran.

9. FAZLIĆ (Omer) ENVER, rođen 1976, učenik. Oteo ga od majke policajac Nikačević i odveo u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Do sada nije pronađen.

10. FAZLIĆ (Ibro) HAMID, rođen 1932, radnik. Ubijen u selu u maju 1992, a potom spaljen u kući Mehe Fazlića u zaseoku Dulovići. Ekshumiran 2. septembra 2002.

11. FAZLIĆ (Adem) OMER, rođen 1945, radnik. Ubijen u selu u maju 1992, a potom spaljen u zaseoku Dulovići u kući Mehe Fazlića. Nije sahranjen. Ekshumiran 2. septembra 2002.

12. HADŽIMEŠIĆ (Murat) HALIM, rođen 1940, radnik. Bježao iz sela i vodio konja. Nagazio na minu i ubijen. Nije ukopan.

13. KOBILJAR (Imšir) HASAN, rođen 1931. u selu Potpeće, radnik. Ubijen u selu u maju 1992. Zločin su napravili Janko Janković Tuta, Dragoljub Kunarac Žaga, Spomenko i Čedo Perišić. Ukopan pored puta u mjestu Laze (Potpeće). Ekshumiran 6. septembra 2001.

14. KOBILJAR (Jusuf) HASNA, rođena 1932, žena Hasana, domaćica. Ubijena u selu u maju 1992. s mužem Hasanom. Ekshumirana 6. septembra 2001. u mjestu Laze.

15. KOBILJAR (Nedžib) RASIM, rođen 1961, radnik. Prema izjavama svjedoka iz sela su ga u maju 1992. odveli Janko Janković Tuta i Dragoljub Kunarac sa grupom Srba. Odveden skupa sa Edhemom Veizom. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Buk Bijela 5. juna 2006.

16. KOBILJAR (Jusko) VASVIJA, rođena 1926, žena Hamida, domaćica. Ubijena u selu u maju 1992. Ekshumirana 18. septembra 2001. u mjestu Potpeće, zaselak Rajić Njive. Ukopana na mezarju u Potpeći.

17. KOVAČ (Memo/Mehmed) DŽEMO, radnik. Ubijen u Nedžarićima u Sarajevu 1993.

18. KULOSMAN (Suljo) SUVAD, rođen 1966. u Potpeću, radnik. Ubijen 19. jula 1992. u Logavinoj u Sarajevu gdje je i ukopan.

19. MOČEVIĆ (Taib) ALIJA, radnik. Ubijen od granate na Sedreniku u Sarajevu 1992. od granate.

20. MOČEVIĆ (Suljo) TAIB, rođen 1925, penzioner. Ubijen u maju 1992. u selu. Glavu su mu odsjekli, razbili i bacili, a trup nabili na tarabe. Nije ukopan.

21. MUSLIĆ FATIMA, rođena u Višegradu, žena Džafera. Zarobljena i odvedena skupa s mužem u logor u Foču u maju 1992. U logoru umrla od straha. Džafera su pustili kući i pobjegao prema Goraždu. Umro nakon rata u Sarajevu.

22. SMAJKAN (Mehmed) DAMIR, rođen 1974, učenik. Ubijen 20. maja 1992. skupa sa ocem Mehmedom u blizini sela Potpeć gdje su i ukopani. Ekshumiran 4. septembra 2001. i ukopan na mezarju u Potpeću. U ukopu učestvovao Edhem Veiz.

23. SMAJKAN (Murat) EMIN, rođen 1937. iz Potpeća – Foča. Živio i radio u Foči. Doveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

24. SMAJKAN (Zajdo) MEHMED, rođen 1958. u selu Potpeće, radnik. Ubijen sa sinom Damirom 20. maja 1992. Prva žrtva u selu Potpeć.

25. SMAJKAN (Mehmed) ŠAHIN, bio na privremenom radu u Njemačkoj i došao da brani Bosnu. Ubijen kod Travnika 1994.

26. ŠEHO (Halim) HATIDŽA, rođena 1927. žena Juse, domaćica. Ubijena u selu u maju 1992, a potom spaljena u zaseoku Dulovići u kući Mehe Fazlića. Nije sahranjena. Kostii ekshumirane iz izgorjele kuće 2. septembra 2002.

SELO KOBILJA RAVAN

1. ČANKUŠIĆ (Redžo) BAJRO, rođen 1932. u selu Kobilja Ravan, radnik. U selu 29. jula 1992. Toga dana iznenada u selo su upali Srbi koje su predvodili Janko Janković Tuta, Dragoljub Kunarac Žaga i drugi, uhvatili ga i odmah ubili. Žaga je pokazivao njegovu ličnu kartu Devli Divjan i hvalio

se kako ga je mučio i na kraju ubio. Ekshumiran 6. septembra 2001. u mjestu Kobilja Ravan.

2. ČANKUŠIĆ (Šaban) EMINA, žena Mehe, domaćica. Ubijena u selu 29. jula 1992. a ubili je Srbi koje su predvodili Janko Janković Tuta, Dragoljub Kunarac Žaga i Spomenko Perišić. Ukopana u selu Luke.

3. DIVJAN (Munib) NURA, rođena 1966, domaćica, nije bila udata. Ubijena u selu Luke 29. jula 1992. gdje je i sahranjena. U zločinu učestvovali već spominjani Janko Janković Tuta, Žaga i drugi. Ekshumirana.

SELO HUMSKO

1. HADŽIĆ (Safet) SANELA, rođena 1977, učenica. U oktobru 1992. iz zbjege pošla u selo u potrazi za hranom. U selu su je uhvatili Srbi iz Godijena i kasnije ubili u Slatinskoj Luci, između Godijena i Puriša. Ostaci kostura pronađeni i ekshumirani 21. maja 2008.

2. KLAPUH ESMA, rođena 1920, žena Jusufa, domaćica. Uoči agresije bila u bolnici u Foči. Uspjela nekako pobjeći i doći kući. Nije imala lijekova i od bolesti umrla u selu. Ukopana u mjestu Lukačevića Brvna u Humskom.

3. KLINAC DEVLIIJA, rođena 1932, žena Sulejmana, domaćica. Ubijena u selu u maju 1992. Ukopana u mjestu Gladni Do –Humsko.

4. KLINAC (Safet) DŽENAD, rođen 1972. Ubijen 16. novembra 1992. u Kozarevini. Ukopan na Sadbi.

5. MURATOVIĆ (Halil) BAJRO, rođen 1957. u selu Humsko, radnik. Ubijen u mjestu Cerova Ravan 19. juna 1993. Ukopan na Mravinjcu.

6. MURATOVIĆ NURA, rođena 1917, žena Bećira, domaćica. Nađena mrtva u maju 1992. Nema pouzdanih podataka kako je stradala. Ukopale je komšije, najvjerovatnije neko od Srba.

7. SADIKOVIĆ ARIFA, rođena 1897, žena Alije, domaćica. Ubijena u selu Vukušićima gdje se sklonila u maju 1992. Tu je i ukopana. Ekshumirana i ukopana kod kćeri u Osanići.

8. SADIKOVIĆ (Alija) HALIM, rođen 1954, radnik. Ubijen 31. marta 1994. u mjestu Nišani u Goraždu. Ukopan u Goraždu.

9. SADIKOVIĆ (Halim) MIRZET, rođen 1965, radnik. Ubijen 31. marta 1994. u mjestu Nišani u Goraždu. Ukopan u Goraždu.

SELO VARAJIĆI

1. KOLENDA HAVA, rođena 1902, slijepa. Umrla od gladi u kući. Ukopana skupa sa Habibom Maslo pored kuće Fehima Džanke. Ekshumirana 20. septembra 2000. na lokalitetu Papratno – Puriši i ukopana u mjesno groblje.

2. MASLO HABIBA, rođena 1903, žena Halima, domaćica. Umrla u selu od gladi. Ukopale je komšije skupa sa Havom Kolenda pored kuće Fehima Džanke. Ekshumirana 20. septembra 2000. na lokalitetu Papratno – Puriši.

3. VARAJIĆ (Husa) HASAN, rođen 1946, poštari. Umro od straha 29. marta 1993. u Goraždu prilikom granatiranja grada. Ukopan na Sadbi. Nije ekshumiran.

4. VARAJIĆ (Suljo) HUSO, rođen 1919, zemljoradnik. Ubijen 21. aprila 1992. u vikendici gdje je ležao preko mjesec dana. Ubili ga Srbi iz sela Repci, a predvodili su ih Radomir Vrečo i Tomo Krsmanović. Ukopali su ga unuci koji su krišom došli šumom iz Goražda preko Preljuče.

5. VARAJIĆ (Alija) ZEJNA, rođena 1915, žena Mušana. Umrla od gladi u selu Puriši. Ukopao je Fehim Džanko iz Puriša. Ekshumirana 20. septembra 2000. na lokalitetu sela Puriši i ukopana na mezarju Ravne Bakije.

SELO BRUSNA

1. BORČAK (Ramo) BAJRO, rođen 1930, penzioner. Kada je čuo da su ubijena četverica Srba iz susjednog sela Brusana, otišao je izraziti saučešće.

Međutim, Srbi su ga odmah ubili, 20. maja 1992, i bacili pored puta. Ekshumiran i ukopan na mezarju Vlakovo 11. aprila 2008.

2. KUMRO (Ragib) ASIM, rođen 1960, konobar. Ubijen 20. oktobra 1992. na Grepku. Ukopan na šehidskom mezarju na Grepku. Ekshumiran i prenesen u Goražde.

3. KUMRO (Ragib) RASIM, rođen 1953, vozač u „Perućici“. Ubijen u mjestu Dublje u Goraždu 16. novembra 1992.

4. PAŠALIĆ ABIDA, rođena 1923, žena Jusufa, domaćica. Pobjegla u Foču, u Šukovac, kod rodbine misleći da joj je tamo sigurnije. Ubijena u maju 1992. u kući Sulje Čankušića a potom zapaljena. Ukopana u Šukovcu. Ekshumirana i ostaci preneseni u mezarje u Godijeno.

5. POHARA (Mušan) SULJO, rođen 1925, penzioner. Bio bolestan i nije htio poći sa ostalom rodbinom prema Goraždu smatrajući da ga takvog neće ubiti. Međutim, ubili su ga 4. maja 1992. i potom zapalili u kući na kauču gdje je spavao. Pronadene i ekshumirane kosti u augustu 2007. u kući gdje je stanovao. Ukopan na mezarju Vlakovo 10. augusta 2007.

6. PRANDO (Adem) ZAHIR, rođen 1937, radnik. Uхватili ga 19. aprila 1992. u selu i od tada mu se gubi svaki trag. Njegovo hapšenje i odvođenje vidjeli su brat Šaban, kćerka i majka Muška koji su ostali živi. U hapšenju učestvovao Boro Ivanović koji mu je, navodno, uzeo 40.000 DM. Zahir je bio prvi kojeg su uhapsili i odveli.

SELO MADŽARI

1. MILATOVIĆ (Aziz) ADMIR, rođen 1985. u selu Madžari. Izbjegao s roditeljima u Goražde i tamo ubijen 16. aprila 1993. Ukopan u Goraždu. Nije ekshumiran.

2. MILATOVIĆ (Arif) AZIZ, rođen 1962, radnik. Zarobili ga u maju 1992. i odveli. Ubili ga kod Goražda. Ukopan u Goraždu.

3. MUFTIĆ MURTIJA, rođena 1915, žena Avde, domaćica. Dugo se krila po šumi. Uхватili je i ubili u maju 1992. u selu Veselice gdje je izbjegla. Nakon ubistva spaljena u kući.

SELO PURIŠI

1. DŽANKO (Fehim) MIDHAT MIDHO, rođen 1965 u selu Puriši. Ubijen 26. marta 1994. u mjestu Humka u Goraždu. Ukopana na Potrkuši.

2. PURIŠ (Asim) ADNAN, rođen 1963, radnik. Ubijen 7. augusta 1992. na Hotonju u Sarajevu. Ukopan na mezarju u Buljakovu Potoku.

3. PURIŠ (Šerif) ALIJA, rođen 1945, radnik. Ubijen 26. marta 1994. u mjestu Dublje – Goražde. Ubijen sa Midhatom Džankom. Ukopan na Potrkuši.

4. PURIŠ (Abdulah) BEGZA, rođena 1919, žena Omera, domaćica. Ubijena u selu Hrpčići pored kuće Šaćira Dedovića. Ukopao je Šaćir pored kuće. Ekshumirana 6. septembra 2001. na lokalitetu sela Hročići.

5. PURIŠ (Hasan) RASIM, rođen 1974. Ubijen od granate 1. jula 1993. u Mravinjcu kod Goražda. Ukopan u mjestu Potrkuša.

6. PURIŠ (Jusuf) SALKO, rođen 1925, penzioner. Izbjegao u Sarajevo i tamo ubijen od snajpera 1993. u Hrasnom.

SELO FALOVIĆI

1. SMAJKAN (Hajro) SAFET, rođen 1962, radnik. Ubijen 13. oktobra 1993. u Velešićima u Sarajevu od granate. Ukopan u Sarajevu.

2. SMAJKAN (Bego) ZAHIR, rođen 1904, zemljoradnik. Ne zna se tačno da li je umro u selu od gladi ili su ga ubili. Ekshumiran i ukopan na mezarju Kokošija Ravan u selu Potpeće.

3. VEIZ (Salkan) ŠERIFA, rođena 1912. u selu Godijeno, žena Jusca, domaćica. Ubijena u junu 1992. u Godijenu. Ukopana 28. juna 1992. u mjestu Kraje (Godijeno) zajedno sa Mevlom i Zifom Klinac pored vikendice Zulfe Veiza. Ekshumirana 20. septembra 2000.

SELO PRVNIĆI

1. BABIĆ (Osman) SELIM, rođen 1959, radnik. Ubijen 27. juna 1992. u mjestu Mišijak (Goražde) od granate. Ukopan u Goraždu.

2. KLINAC (Alija) HAJRO, rođen 1942. Uhvaćen u selu u aprilu 1992. i odveden u Foču u KPZ. Kasnije odveden, navodno, na branje šljiva. Nađen i ekshumiran na Previli, u mjesnoj zajednici Ustikolina. Ukopan na mezarju Vlakovo u Sarajevu.

3. KLINAC (Bećir) MEVLA, rođena 1937. u Godijenu, žena Rame, domaćica. Ubijena u junu 1992. u Potpeću. Ukopana je 28. juna 1992. u mjestu Kraje (Potpeće) zajedno sa Zifom Klinac i Šerifom Veizom pored vikendice Zulfe Veiza. Ukopao ih Safet Klinac i drugi. Ekshumirana 20. septembra 2000. i ukopana u mjesno groblje. Ubio ju je Dragoljub Kunarac Žaga. Sve je gledala njena sestra Devla Divjan.

4. KLINAC (Halil) ZIFA, rođena 1937. u selu Tvrdaci, žena Hamida, domaćica. Ubijena u junu 1992. Prema izjavama svjedoka ubio je Dragoljub Kunarac Žaga. Ukopana je 28. juna 1992. u mjestu Kraje (Potpeće) zajedno sa Šerifom Veizom i Mevlom Klinac iz Dulovića pored vikendice Zulfe Veiza. Ekshumirana 20. septembra 2000. i ukopana na mezarju Ravne Bakije.

5. KLINAC (Hamid) ZUMRA, rođena 1958, nepokretna. Zaklana u kući u oktobru 1992. Trup joj nađen bez glave i lobanja nikada nije nađena. Ekshumirana i ukopana na mezarju Vlakovo.

MJESNA ZAJEDNICA JABUKA

Mjesna zajednica Jabuka smještena je na padinama Jahorine, zapadno i sjeverozapadno od grada Foče. To je jedno od najudaljenijih područja od gradskog sjedišta ove općine. Sa zapada graniči sa općinama Kalinovik i Tmovo, sa sjeverozapada sa općinom Pale, sa istoka joj je mjesna zajednica Ustikolina, a sa juga i jugozapada mjesna zajednica Kozja Luka i Kratine.

Jabuka obuhvata sljedeća sela i zaseoke: Šahbašiće, Lokve, Radeljeviće, Poratak, Udovičiće, Magudoviće, Dragoviće, Zabor, Kumjenoviće, Ljeljenak, Jabuka – sjedište ove mjesne zajednice, Slavičiće, Ljaljicu, Donje Selo, Prijeklade, Lučila, Hodžiće, Vojniće, Grab, Poplatiće, Draževo, Tahuljiće, Račiće, Modro Polje, Jamiće, Zbić, Kozareviće, Bešliće, Dolista, Božanoviće, Mazlinu, Smječu, Dragunicu, Kolakoviće, Rodijelj, Stojkoviće i Podrid.

Prema popisu stanovništva iz 1991. u ovoj mjesnoj zajednici živjelo je ukupno 1182 stanovnika. Bošnjaka je bilo 889, a Srba 293. Srbi su živjeli u sljedećim selima: Kolakovići, Draževo, Lučila, Podrid, Podgradje, Prijeklade, Modro Polje, Račići, Tahuljići, Stojkovići i Rodijelj. Miješana sela bila su: Lokve (254 Bošnjaka i 4 Srbina), Jabuka (267 Bošnjaka i 18 Srba), Slavičići s Ljaljicom i Donjim Selom (53 Bošnjaka i 32 Srbina) i Jamići (32 Bošnjaka i 24 Srbina). U ostalim selima živjelo je bošnjačko stanovništvo.

Jabuka je posljednja mjesna zajednica u općini Foča koja je pala pod srpsku vlast i to tek 29. juna 1992. Razloge tome treba tražiti u samoorganiziranju stanovništva. Naime, nakon što su Srbi zauzeli Foču, Ustikolinu, Miljevinu, Jeleč, Kozju Luku i druga sela ove općine i bošnjačko stanovništvo pobili i protjerali, Jabučani su shvatili da se i njima sprema ista sudbina. Zbog toga je i došlo do samoorganiziranja. Dežuralo se dan-noć na svim prilazima u ovu mjesnu zajednicu i svako selo. Najveći problem u organizaciji odbrane ovih sela bio je nedostatak naoružanja i municije, a ubrzo se pojavio i nedostatak hrane, prije svega, brašna, soli, ulja, cigareta i drugih namirnica. U funkciji je bilo, uglavnom, lovačko naoružanje mjesnih lovaca, a nešto oružja Jabučani su dobili od Fočaka koji su bježali ispred agresora prema

Sarajevu i srednjoj Bosni. Jabučanima se stavio na raspolaganje i jedan broj prognanika iz Foče, Ustikoline, Miljevine, Jeleča, Kalinovika i drugih krajeva iz Podrinja. Međutim, nedostatak hrane i strah od granatiranja tjerali su ove ljude da bježe prema Trnovu, Igmanu i dalje u svijet. Jabučani su činili sve da ih zadrže, ali je to bilo izuzetno teško. U mjesnoj školi bio je organiziran prihvrat prognanika i smještaj. Radnik ove škole Uzeir Gagula organizirao je rad školske pekare i kuhinje. Ovdje se vremenom hranilo na hiljade prognanika iz Foče i fočanskih sela, te Čajniča, Gacka, Kalinovika i drugih mjesta iz Podrinja.

Jabučki Srbi uz pomoć SDS-a iz Foče i Pala u toku februara i marta 1992. zaposjeli su sva dominantna brda prema Goraždu, Palama, Trnovu, Kalinoviku. Jabuka se praktično našla u poluprstenu srpskih snaga. Na sva ova brda Srbi su dovezli velike količine artiljerijskog i drugog naoružanja, a čisto srpska sela te kote uvezali su telefonskom vezom. Centar veze bila im je škola u Previli, selu koje pripada Ustikolini. Odatle su razvukli linije prema Stocu, Kacelju, Kožlju, Presjeci i Mirkovici. Sa ovih brda pratili su sva zbivanja u jabučkim selima i okolini. Nisu djelovali iz vatrenog naoružanja sve dok srpske snage nisu zauzele i posljednje selo u Ustikolini koja graniči najvećim dijelom sa ovom mjesnom zajednicom. Od tada su Srbi sa brda stalno djelovali pješadiskim naoružanjem po jabučkim selima, a artiljerijom su se rjeđe oglašavali sve do 28. juna kada su počeli veliku ofanzivu na ovaj kraj.

Prvi incident

Prvi incident u mjesnoj zajednici Jabuka dogodio se 13. maja 1992. u ranim jutarnjim satima u selu Šahbašićima. Ovo selo nalazi se uz granicu sa Ustikolinom. Na raskrsnici puteva Jabuka, Ustikolina, Previla, Šahbašići u mjestu zvanom Presjeka Srbi su 12. aprila postavili barikadu, a potom dovukli teško naoružanje i cijevi usmjerili prema Jabuci. Sa ovog platoa svakodnevno su djelovali po jabučkim selima. Uzeir i Sabit Kalkan i drugi mještani iz Šahbašića u nekoliko navrata su, dok je situacija bila podnošljiva, molili Simu Mojevića, komandanta za Ustikolinu, i Danila Marića, komandira

čete na Presjeci, da ne pucaju i ne uznemiravaju seljane. Gospodin Mojević svaki put bi ih „ljubazno primio“ i govorio im da se ne boje, da su oni ovdje da spriječe sukobe i da srpska noga neće kročiti na njihovu zemlju. Međutim, ubrzo se pokazalo da je to bila dobro smišljena taktika da se Bošnjaci zavaraju i kasnije u pogodnom trenutku napadnu, pohapse ili pobiju. Srbi su tako uzimali selo po selo dok nisu zauzeli cijelu Foču. Bošnjačka naivnost, nažalost, i ovoga puta skupo je koštala stanovnike Jabuke.

Čim su ovladali selima u susjednim mjesnim zajednicama Ustikolinom i Kozjom Lukom, komšije Srbi krenuli su u krvave pohode na jabučka sela. Prvo selo na udaru bili su Šahbašići. Ovo selo smješteno je ispod same šumovite Hotke koja razdvaja Ustikolinu i Jabuku i veže sa Presjekom, raskrsnicom puteva, na kojoj su Srbi još 12. aprila imali svoj kontrolni punkt, a malo dalje, na padinama Hotke prema Presjeci, bio im je smješten i Glavni štab za Ustikolinu i Jabuku. Komandant štaba bio je Simo Mojević, direktor škole u to vrijeme iz Ustikoline i područnog odjeljenja Jabuka.

Trinaestog maja 1992. u ranu zoru dok su stanovnici Šahbašića još uvijek bili u svojim krevetima a samo dvojica mladića kontrolisali prilaze selu, Srbi sa Presjeka došli su šumom preko Hotke iznad sela i tromblonima i rafalima osuli paljbu po selu. U selu je nastao pravi košmar. Gotovo goli i bos stanovnici ovog sela počeli su bježati prema Jabuci. Neko iz susjednog bošnjačkog sela Udovičića ispalio je nekoliko metaka prema mjestu odakle su Srbi pucali i njihova se paljba odmah utišala.

U međuvremenu su stanovnici Šahbašića stigli do Jabuke i obavijestili stanovništvo da su Šahbašići napadnuti. Cijela je Jabuka za nekoliko minuta bila na nogama. Grupa mladića na čelu sa Emirom Čengićem i Fehimom Jahićem otrčala je u pravcu prevoja Medugorje – Turjaci da bi ga zatvorila kako Srbi ne bi ušli u Jabuku. Druga grupa sa Ibrahimom Poplatom, Rasimom Halilagićem, Ševkom Hodžićem, Esadom Podrugom zatvorila je komunikaciju Presjeka – Jabuka. Treća grupa iz sela Marevo, koju je predvodio Vahid Hadžić, zatvorila je put Kozja Luka – Jabuka.

Ti su mladići cijeli dan i narednu noć ostali na položajima. U međuvremenu, Srbi koji su napali selo Šahbašiće povukli su se i spojili sa drugom grupom koja je imala zadatak da napadne selo Hrdavce koje se nalazi na granici mjesnih zajednica Kozja Luka i Jabuka. Ovo selo napali su oko

osam sati 13. maja 1992. U to vrijeme u selu su bili samo Halil Omerspahić i njegov sedmogodišnji sin, zatim Nedžib Beširević i Mujo Omerspahić, sin Jakupa. Srbi su uhvatili Muju i Halilova sedmogodišnjeg sina, a Halil i Nedžib uspjeli su pod kišom metaka pobjeći u pravcu Jabuke. Srbi su odmah cijelo selo spalili, a Muju Omerspahića odveli u groblje iznad sela, gdje su ga mučili i ubili. Njegove jauke čuli su čak i sa druge strane rijeke Koline, stanovnici sela Pobiranovića te momci koji su čuvali prilaz Jabuci iz pravca Miljevine. Muju su kasnije pronašli izmasakrirana sa urezanim krstovima na čelu i nabijenog u groblju na armaturu. Tu su ga i ukopali mladići iz susjednog sela Mareva. Halilova maloljetnog sina su, srećom, pustili, a kažu da mu je pomogao Petko Bilinac, veterinar iz sela Žešća, koji je dobro poznao Halila, trgovca iz Jabuke. Petko je bio u grupi koja je napala i popalila selo Hrdavce.

Istog dana u popodnevним satima grupa koja je štitila prilaz Jabuci iz pravca Miljevine kod sela Strganaca došla je u kontakt sa Srbima koji su bili u tom selu i koji su išli prema Jabuci, a sa kojim ciljem nije nam poznato. Ovo selo bilo je pola srpsko pola bošnjačko. Bošnjaci su iz ovog sela pobjegli čim su Srbi popalili Kozju Luku koncem aprila 1992. i cijelo vrijeme se krili po šumi na Dugoj Njivi.

Srbi su, čim su primijetili nepoznate osobe, odmah otvorili paljbu iz automatskog oružja i tom su prilikom ubili Ramiza (Mujo) Sokolića, prognanika iz sela Bjeliš kod Foče, i Osmana (Hadžan) Đuderiju, također prognanika iz sela Susješna kod Foče. Gagula Adem, u Jabuci poznatiji kao Fako, koji je bio s njima u društvu dao se u bijeg i, srećom, ostao je živ, ali je cijelu noć ostao u šumi u Turjacima.

Stradanje porodice Alije Šahovića

Sljedeći incident u mjesnoj zajednici Jabuka dogodio se u selu Ljaljici. Ovo selo udaljeno je oko dva kilometra od Jabuke i u njemu su od pamtljivjeka živjeli Bošnjaci i Srbi. Pred agresiju u ovom su selu bile samo dvije

bošnjačke porodice, porodica Mujana i Alije Šahovića. Srba je bilo više i to su bile porodice Draško i Kovač.

Sa Adilom Brajlović, kćerkom Alije Šahovića, 11. juna 2003. u selu Cvilin, mjesna zajednica Ustikolina, razgovarao sam o tome kako je došlo do incidenta u ovom selu i kako je stradala porodica Alije Šahovića. Adila mi je ispričala sljedeće: "Ja sam živjela u selu Ljaljici sa ocem Alijom, majkom Timom i bratom Adilom. Ostale moje sestre su se poudale prije rata. U porodici je radio samo otac. Brat i ja smo završili srednju školu, ali nismo mogli naći posao. U ovom selu živjeli su Bošnjaci Šahovići i Srbi Kovači i Drašci. Moja porodica nije imala nikakvih problema s bilo kim u selu.

Početkom aprila 1992. čuli smo da je u Foči rat i da su Srbi zauzeli grad Foču i sela sa desne strane Drine. U Jabuku je stigao veliki broj Bošnjaka koji su izbjegli iz grada i okolnih sela. Imala sam priliku da razgovaram sa mnogima od njih i sve nas je uhvatila panika kada smo čuli kako ubijaju, kolju, bacaju u Drinu ljude. Mnogi Bošnjaci iz Jabuke počeli su bježati prema Sarajevu. Komšije Srbi stalno su nam govorili da se ne bojimo i da će nas oni štititi ako do čega dođe. U tom uvjeravanju posebno su se isticali Momo Draško i Benko Kovač. Obojicu sam dobro poznavala jer sam s njima odrasla, išla u školu, a bili su malo stariji od mene. Moja porodica im je slijepo vjerovala dok nam je rođak Mujan Šahović stalno govorio: 'Znate li vi ko je MOMU dedo?' (Poznati četnik iz Drugog svjetskog rata). Na kraju se i ispostavilo da je Mujan bio u pravu a da je moja porodica bila više nego naivna. U zadnju godinu dana njih dvojica, Benko i Momo, bili su stalno odsutni iz sela. Mnogi seljani su primijetili da nose vojne uniforme, da po njih noću dolaze nekakva auta, da nose torbe, dvoglede i drugo. Tek kada su nas uhapsili i odveli u logor na Previlu, nama su se oči otvorile šta su radili i zašto su se pripremali. Ali, za nas je otrežnjenje bilo kasno.

Istina, meni i bratu Adilu roditelji su rekli da i mi odemo kada smo vidjeli da svi bježe nekuda iz sela. I mi smo otišli u selo Grebak, pod samu Jahorinu. Ali i gore je bila ista situacija, ako ne i gora. Sa Jahorine Srbi su stalno pucali po selu i mogli su kada god hoće ući u selo. Osim toga, nismo imali šta jesti, pa brat i ja odlučimo da se vratimo roditeljima.

Negdje oko 20. juna, mislim da je bio 20. juni, kada je sva moja porodica bila na okupu i sa nama petogodišnja kćerka moje sestre Muamera Kušundžija, srpski vojnici su opkolili našu kuću i žestoko su počeli pucati govoreći nam da se predamo. Mi smo se svi predali bez ikakva otpora. Odmah su nas sve vezali osim male Muamere. Većinu tih vojnika nisam poznavala. Među njima sam odmah prepoznala moje komšije Benka i Moma. Bilo ih je ukupno dvanaest, a neki su govorili ekavski po čemu sam zaključila da su sa strane. Neki od njih imali su velike brade i kape na glavi. Moj otac je pitao Moma zašto ovo rade, a on mu je odgovorio da čuti i ne brblja.

U momentu kada su opkolili našu kuću i zapucali, naš rođak Mujan sa suprugom istrčao je iz svoje kuće i počeo bježati prema šumi iza kuće. Suprugu su mu lakše ranili, ali su ipak uspjeli pobjeći i spasiti se.

Nas vezane povelj su prema Previli gdje im je bila glavna komanda. To ćemo gore saznati. Mala Muamera stalno je plakala i vrištala. U jednom momentu Benko je uzeo za ruku i poveo nazad u selo. Tek nakon rata saznali smo da ju je u zaštitu uzela Benkova tetka Milka Kovač i spasila je. Kada se Benko vratio i sustigao nas, rekao je mome ocu tiho: "Ne valja šta smo uradili. Alija! Ko zna ušto će se ovo izroditi!"

Doveli su nas u Previlu kod škole i odmah majku i mene odvojili od oca i brata. Oca i brata sam tada posljedni put vidjela. Kasnije smo saznali da su ih prebacili u KPZ u Foču i tu im se gubi svaki trag. Dok smo još tu bili zajedno, vidjela sam Momova oca Miladina i njegova brata Miloša. Vidjela sam kada je Momu prišao otac i rekao mu da nas odmah puste. Još sam čula da mu je rekao da smo mi čestita porodica i da mrava nećemo zgaziti, Momo mu je na to odgovorio ako još jedanput to ponovi ili nešto slično da će i njemu staviti bombu u usta. 'Ima ih koji će doći za njima da ih traže a meni ti trebaju', rekao je na kraju Momo. Ja mislim da je tu mislio na muževe mojih sestara da će oni doći da nas spašavaju i da će ih tako pohvatati i pobiti.

Na Previli sam još prepoznala i Sima Mojovića koji je pred rat bio direktor škole u Jabuci i čula sam da ga svi zovu komandantom. Prepoznala sam i nastavnika Danila Marića, Ostoju Marića...

Mene i majku odveli su u neakvu kuću kod Džana, kako su je oni zvali. Tu je još bilo nekoliko žena, a od muških osoba bili su Salko i Meho

Džano. Njih bi stalno nekuda odvodili i noću vraćali. Nas bi stalno, i to noću, obilazili srpski vojnici, nama nepoznati. I to svaki put drugi.

Negdje koncem juna Salko i Meho su došli kod nas i rekli nam da idemo iz kuće. Povelj su nas, kuda, gdje, ja pojma nisam imala. Pješačili smo skoro cijelu noć. Stigli smo negdje pred zoru u Ilovaču. Ilovača je selo koje pripada općini Goražde i to selo Srbi nisu nikada uspjeli zauzeti. Odatle ću ja s majkom otići kod sestre i zeta u Goražde i tamo ostati cio rat.

Ja sam kasnije saznala da nam je izlazak iz kuće omogućio Miladin Đurović iz Previle koji je bio prvi komšija Salku i Mehu. Kako su se oni dogovorili, ja tačno ni dan-danas ne znam. Da nam nije pomogao taj čovjek, i mi bismo završili kao moj otac i brat."

Dvadesetpetog juna 1992. Srbi s Previle poslali su u Jabuku Aliju Šahovića sa porukom da svi odmah predaju oružje koje posjeduju ili će biti pobijeni. Radoje Radanović zvani Srce naredio je Aliji da on lično donese naoružanje koje imaju Ibrahim Poplata, Rasim Halilagić, Mustafa Hodžić, Nusret Hodžić, Adem Gagula i Huso Džafo. Oni su to odbili i odgovorili da nose legalno lovačko oružje, te da bi bili ubijeni čim bi predali oružje, kao što su ubijeni i drugi.

Alija je bio sav izbezumljen. Na njemu se vidjelo da je očekivao da će oružje biti odmah predato, čime bi mu se pomoglo da se spasi sa porodicom. Pitao je šta da radi, međutim, niko mu ništa nije smio predložiti. Jedino mu je rečeno da, ako se vrati, Srbima ništa ne priča osim da niko ne želi predati oružje jer je legalno.

Alija je ostao nekoliko sati i odlučio je vratiti se i pokušati spasiti suprugu i djecu. Nekoliko mladića, među kojima i njegov zet Zajko Kušundžija, dali su mu neakve naprave ručno pravljene da ponese i da im kaže da ovi ljudi drugog oružja nemaju. Otišao je na Previlu i nikada se više nije vratio ni on ni njegov sin Adil.

Ubistvo Envera Gagule

ENVER GAGULA, sin Rasima, živio je u selu Kumjenovićima sa ocem, majkom, suprugom i djetetom. Živjeli su veoma teško jer u porodici niko nije radio. Malo zaliha hrane što su imali brzo su potrošili.

Enver je čuo od nekog prognanika iz Ustikoline da se u selu Željevu koje pripada Ustikolini u nekakvoj napuštenoj garaži nalaze veće količine brašna. Željevo je bilo čisto bošnjačko selo i Srbi su ga napali u maju 1992. Stanovništvo su, uglavnom, pobili, a jedan dio izbjegao je u Jabuku i neko od tih prognanika kazao je Enveru za brašno. Da bi nahranio svoju porodicu, Enver se uputio u Željevo 27. juna 1992. Srpska straža ga je primijetila u selu i ubila. Tek nakon rata na ulazu u selo pronađeno mu je nekoliko kostiju i dijelovi odjeće na osnovu kojih je identifikovan.

Srbi su objavili na Radio Foči kako su ubili opasnog ustašu koji je došao u srpska sela da ubija nevine Srbe.

Napad na Jabuku

Srbi su dugo planirali napad na Jabuku. Računali su da su Jabučani dobro naoružani i da se neće lahko predati i položiti oružje. Međutim, od toga nije bilo ništa. Jabučani su imali samo malo lovačkog naoružanja i municije i jednu radiostanicu RUP-20 koju su dobili na početku rata od Safeta i Ševke Nezirevića iz sela Derolova. Zahvaljujući ovoj stanici na kojoj je radio Nusret Mekić stalno su praćene srpske snage i o tome obavještavano lokalno stanovništvo.

Negdje oko 20. juna 1992. preko stanice je otkriveno da Srbi vrše koncentraciju svojih snaga oko Jabuke. Osmatrači su primijetili grupisanje srpske vojske na kotama: Kacelju, Stocu, Kožlju, Previli, Presjeci, Gradini, u rejonu Kopa u Miljevini i na Jahorini. Primijećeno je da sa Previle nose nešto na većinu ovih kota, a najvjerovatnije je to bilo oružje jer tamo nije bilo puteva da to dostave vozilima. Centralna baza bila im je škola u Previli

koja je povezana dobrom komunikacijom sa gradom i susjednim mjestima. Sa Previle su Srbi poduzimali i sva borbena dejstva prema Goraždu i bošnjačkim selima prema Palama.

Srpske su snage u ranu zoru 28. juna na Vidoydan (ovo nije bilo slučajno) počele žestoko granatirati sva jabučka sela. Gotovo svake minute padale su granate svih kalibara. Lokaliteti sa kojih su Srbi tukli najviše jabučka sela bili su: Previla, Presjeka, Jahorina, rejon Kalinovika, rejon Stambolčića i Podgraba kod Pala, rejon Kopa rudnika u Miljevini, Kacelja i Kožlja u Jabuci. Granatiranje je trajalo cijeli dan. U Jabuci je pogodeno više kuća. Ranjeni su Huso Džafo i Safet Duran iz Jabuke. Srećom, više nije bilo ranjenih jer je stanovništvo ranije obučeno šta da radi u slučaju granatiranja.

Ipak, među stanovništvom je zavladała velika panika, jer, poučeni ranijim iskustvom, znali su da kada Srbi hoće da osvoje neki kraj, nakon granatiranja slijedi napad pješadije i tenkova. Zbog toga je i donesena odluka još u toku dana da sa prvim mrakom počne evakuacija stanovništva na rejon Grepka, prevoja koji kontroliše jabučku kotlinu i nalazi se na sastavu katastarskih općina Foče, Pala, Trnova i Kalinovika. Procjena je bila da se tako malobrojni sa malom količinom lovačkog oružja ne mogu suprotstaviti agresoru kojeg predvodi JNA. Osmatrači iz Jabuke primijetili su dva helikoptera puna vojnika koja stalno kruže na relaciji Jahorina – Kremenac. To su Srbi prebacivali vojsku i naoružanje u rejon Kremenca sa platoa Jahorine kako bi ojačali svoje snage na ovom pravcu.

U ranu zoru 29. juna 1992. srpske su snage, kako je i predviđeno, pješadijom i tenkovima napale jabučka sela iz tri pravca: Jahorina – Kacelj – Previla, Previla – Presjeka – Hotka i Kozja Luka – Duga Njiva. Jedini pravac sa kojeg nisu vršili napad je, upravo, rejon Grepka. To vjerovatno nisu uradili jer su uočili veliku koncentraciju ljudstva u tom rejonu, a vjerovatno su i pretpostavljali da na Grebak može stići pomoć iz Trnova s obzirom da tada ovu komunikaciju Srbi nisu kontrolisali.

Tužno je bilo gledati jabučku dolinu sa Grepka ujutro 29. juna 1992. Oblaci dima iz svakog sela prekrili su ovu lijepu kotlinu, a s vremena na vrijeme čuo bi se poneki pucanj ili lavež preplašenih pasa. Ova jabučka agonija trajala je nekoliko dana.

Prema kazivanju Latife Ramović iz sela Šahbašića, koja je uspjela pobjeći iz sela u obližnji šumarak i u jednom grmu sakriti se od zlotvora tu provesti dva dana i noć. Srbi koji su popalili selo i kasnije čuvali prilaze u selo tu noć, udaljeni od nje nekih pedesetak metara, u ranu zoru omamljeni alkoholom počeli su lelekatiti i puškarati. Stihova jedne pjesme dobro se sjeća i kaže da će ih ponijeti i u mezar:

„Evo zore, evo dana, nema više muslimana,
Muslimani žuti mravi, došli su vam crni dani,
Sve od Une i od mora biće srpsko do Kosova.“

Narednu noć, gladna, žedna, Latifa se uputila prema Grepku da tamo potraži spas. To njeno tumananje trajalo je više dana i noći, ni sama ne zna koliko, ali se uspjela spasiti. Nekako je stigla do Hrasnice i tu provela cijeli rat. Danas ponovo živi u Šahbašićima i kaže da više ništa nije kao prije i da su traume i ožiljci veliki, toliki da se od njih noću teško može zaspiti.

Bilans ovog srpskog napada na Jabuku je stravičan. Sve što je bilo bošnjačko u ovom kraju je spaljeno i uništeno. Odvezena su bolja auta, traktori, razne mašine. Bogatija domaćinstva prvo su opljačkana a potom spaljena. Interesantno je da su zlikovci u centru Jabuke opljačkali i potom spalili kuću Sretka Đurovića, Srbina, koji je godinama radio u Njemačkoj, štedio i ulagao u svoje domaćinstvo.

Nemjerljiva su ljudska stradanja. Čovjek teško može zamisliti šta mogu uraditi živa bića koja zovemo „ljudima.“ U tom napadu ubili su dvadeset osoba, civila, starica, staraca, teško bolesnih, mentalno poremećenih, nepokretnih. Ubili su svakoga koga su našli, neke su spalili, neke ubijene ostavili psima i divljim životinjama da ih kidaju, a neki nikada nisu ni pronađeni. Mustafa Hodžić iz Jabuke nekoliko dana nakon ovog stravičnog događaja mi je rekao: „Ja sam izgubio vjeru u Boga. Sumnjam da iko ima na nebesima. Da ima, zar bi dozvolio da se rađaju ovakvi gadovi!“

PODACI O ŽRTVAMA KOJE SU UBIJENE U OVOM NAPADU

1. ČAUŠEVIĆ (Mujo) AHMET, rođen 1949. u Zaboru, penzionisani policajac. Ubijen u zbjegu na Dugoj Njivi 29. juna oko pet sati ujutro u kolibi dok je pio kahvu sa Safetom Nezirevićem iz sela Derolova, Ekremom Lepirom iz Derolova, Mehom Podrugom iz sela Uljina – MZ Ustikolina i Muradifom Rahmanom iz sela Srbotine u Kozjoj Luci. Sa njima u kolibi bila je i Hajra (Fehim) Čustović zvana Gara iz sela Crmeta kojoj se tu gubi trag i koja nikada nije pronađena. Ovih petero ljudi koji su ubijeni u kolibi Srbi su zapalili i pronađene su im samo kosti koje su Jabučani ukopali ispod kolibe nakon nekoliko dana.

2. ČENGIĆ (Hašim) SEHIJA, rođena 1946. u Lokvama, retardirana. Živjela sa Bećirom Kurtom. Našli je u selu i ubili. Petnaestak dana nakon pogibije dio kostiju našli joj Haso Kundo, Emir Čengić, Rasim Halilagić i drugi i ukopali ispod sela. Nakon agresije kosti ekshumirane i ukopane na lokalnom mezarju u selu Lokve.

3. ČATO DIKA, rođena 1955. u Udovičićima, retardirana. Ubijena ispod sela. Dio kostura i odjeće našao joj Avdo Hadžiahmetović i ukopao iznad kuće Hasana Hadžiahmetovića.

4. DRINČIĆ (Juso) BEJDO, rođen 1916. u Slavičićima, zemljoradnik. Strijeljan u selu, a potom zaklan i tako ostavljen. Ukopao ga Samir Mehić i drugi na uglu ograde prema stijeni.

5. DURAN (Ćamil) HASNIJA, rođena 1920. u Jabuci, domaćica. Uspjela pobjeći iz Jabuke do sela Mazline. Tu su je zarobili i strijeljali pred kućom Zulfana Kline. Sinovi i unuci je ekshumirali i prenijeli u mezarje u Jabuci.

17. RIZVANOVIĆ (ZULFO) HALIM, rođen 1906. u Lokvama, zemljoradnik. Zaklan u selu i tako ostavljen. Ostatke tijela ukopale su mu komšije u njivi iza kuće.

18. ŠORLIJA (Meho) HALIL, rođen 1925. u Dragovićima, penzioner. Ubijen sa Šabanom Šorlijom i Salihom Pekmezom 28. juna 1992. Ekshumiran u ljeto 2001. i ukopan na mezarju Nišani (Jarčedoli) 3. augusta 2001.

19. ŠORLIJA (Alija) ŠABAN, rođen 1924. u Dragovićima, vjerski službenik. Ubijen 28. juna u ranu zoru na Međugorju sa Halilom Šorlijom i Salihom Pekmezom. Oni su pošli da dovedu konje iz planine pa da bježe prema Trnovu. Na Međugorju su ih sreli Srbi koje je predvodio Rajko Todorović i svu trojicu su strijeljali i tako ostavili. Ukopale su ga komšije na mjestu stradanja. Ekshumiran u ljeto 2001. i ukopan na mezarju Nišan (Jarčedoli) 3. augusta 2001.

20. VATRENJAK (Alija) ĐULA, rođena 1923. u Mrežici, domaćica, bila gluha. Zarobljena i strijeljana, a potom zaklana u selu i tako ostavljena. Ukopale je komšije u mjesno groblje u Jabuci.

Ovo je bilans ubijenih Jabučana prilikom srpskog napada na Jabuku 28, 29. i 30. juna 1992. Međutim, Jabučani su ginuli tokom cijelog rata u mnogim dijelovima Bosne i Hercegovine. Mnogi od njih nisu mogli ostaviti svoja ognjišta, pa su se odmah okupili na Grepku, formirali Jahorinski bataljon i na taj način pomogli Goraždu i Goražđanima da prežive rat. Broj poginulih Jabučana je veliki.

SELO RADELJEVIĆI

1. RADELJAŠ (Zahid) EMIR, rođen 1977, učenik. Ubijen 2. marta 1993. u Švrakinu Selu granatom na vodi. Ukopan na mezarju u Buča Potoku.

2. RADELJAŠ (Ibran) MUNIB, rođen 1960. u Radeljevićima, radnik, oženjen. Ubijen 22. jula 1992. na Stupskom Brdu u Sarajevu.

3. RADELJAŠ (Sabit) NUSRET, rođen 1959. u Radeljevićima, radnik, neoženjen. Ubijen 6. jula 1992. u Sokolović-Koloniji.

nadene 1996. bez kostiju glave. Za tačnu lokaciju kazali Srbi iz Jabuke. Ekshumirala ga rodbina i ukopan na mezarju u Jabuci.

3. KARADŽA (Fendo) ESAD, rođen 1958. u Vojnićima, radnik, oženjen. Ubijen u Sarajevu 6. maja 1993. na Maloj Čolinoj kapi.

4. MEKIĆ (Džemal) SALEM, rođen 1960. u Vojnićima, radnik, neoženjen. Ubijen u Kreševu 21. augusta 1993. u mjestu Lopate – Kreševo.

5. RAMOVIĆ (Ferid) JASMIN, rođen 1973. u Vojnićima, neoženjen. Izbjegao u Konjic gdje je ubijen 20. aprila 1993. Ukopan u Konjicu.

SELO ZBIĆ

1. ALIĆ (Arif) SALKO, rođen 1928. u selu Zbić, penzioner. Ubijen 28. augusta 1995. na Markalama od granate. Ukopan u Sarajevu.

2. ALIĆ (Salko) ZAHID, rođen 1954. u selu Zbić, radnik, neoženjen. Bio na privremenom radu u Njemačkoj. Došao da obiđe familiju i pri prelasku piste ubijen od metka 14. januara 1993.

3. DURAN (Salko) SALEM, rođen 1966. u selu Zbić, radnik, neoženjen. Ubijen na Korijenu prilikom proboja i deblokade Goražda. Ukopan na mjesnom groblju na Zbiću.

4. DURAN (Suljo) SALKO, rođen 1926. u selu Zbiću, zemljoradnik. Izbjegao u Jablanicu. Potresen od granate, iscrpljen, prebačen je u Mostar u bolnicu i tamo umro 1993.

5. ĐUDERIJA (Juso) HUSO, rođen 1969. u selu Zbić, radnik, neoženjen. Ubijen na Jahorini 19. decembra 1992. od metka. Nije ukopan.

6. ĐUDERIJA (Mušan) MUJO, rođen 1959. u selu Zbić, radnik, neoženjen. Teško ranjen na Igmanu 29. jula 1993. pri pokušaju da spasi ranjenog Ismeta Kljunu. Nakon ranjavanja prebačen u Zenicu u bolnicu gdje je umro. Ukopan u Zenici.

7. HUBIJAR (Redžo) ADEM, rođen 1972. u selu Zbić, radnik, neoženjen. Nestao na Žući 9. novembra 1992. Nije nikada pronađen.

SELO DRAGOVIĆI

1. BAKARAN (Bajro) MIRZO MIRZA, rođen 1967. u selu Dragovići, radnik, oženjen. Ubijen 12. oktobra 1992. u Briješću u Sarajevu.
2. PEKMEZ (Ago) AGAN, rođen 1958. u selu Dragovići, radnik, oženjen. Ranjen i nakon izvjesnog vremena umro 30. jula 1993.
3. ŠORLIJA (Mustafa) HUSO, rođen 1958. u selu Dragovići, radnik. Ubijen u Sarajevu 5. decembra 1992.
4. ŠORLIJA (Ibro) IBRIŠIM, rođen 1955. u selu Dragovići, radnik. Ubijen 31. maja 1992. u Trnovu.
5. ŠORLIJA (Šaćir) ISMET, rođen 1943. u selu Dragovići, radnik. Ubijen 12. novembra 1992. na Igmanu.
6. ŠORLIJA (Haso) MEVLIA MEVKA, rođena 1973. u selu Dragovići, domaćica. Ubijena u Hrasnici od granate.
7. ŠORLIJA (Haso) MIRSAĐ, rođen 1969. u selu Dragovići, neoženjen. Ubijen na Grepku od granate 15. novembra 1992. Pošao da doručkuje i pred njega pala granata i ubila ga. Ukopan na Grepku.
8. ŠORLIJA (Asim) SENAD SENČI, rođen 1968. Ubijen 27. septembra 1992. u Otesu – Sarajevo. Ukopan na šehidskom mezarju Kovači.

SELO GRAB

1. MEKIĆ (Bajro) HALIL, rođen 1951. u selu Grab, oženjen, radnik. Ubijen 3. novembra 1992. u Lučilima. Ne zna se kako je ubijen, jer je sam otišao u selo i tamo nađen mrtav sa više rana od vatrenog oružja. Ukopan u Jabuci.

8. HUBIJAR (Suljo) BEGIJA, rođena 1910, domaćica. Ubijena od granate na Obhodi 4. oktobra 1992. Ukopana na mezarju Obhoda - Sarajevo.

9. HUBIJAR (Hasib) MEDIHA, rođena 1974. u selu Zbić. Ubijena od granate na Obhodi 4. oktobra 1992. sa nenom Begijom. Ukopana na mezarju Kovači - Sarajevo.

10. KRUŠČICA (Arif) MEVLA, rođena 1939. u selu Zbić, domaćica. Ubijena od granate 19. maja 1995. pred kućom na Obhodi. Ukopana na mezarju Obhoda.

SELO JABUKA

1. ČAUŠEVIĆ (Džanan) ISMET, rođen 1962. u Jabuci, radnik, neoženjen. Ubijen na Bjelašnici u mjestu Lugov Vrat 26. maja 1994. Ukopan u Pazariću kod džamije.

2. HELJO (Rasim) ZIJAD, iz Jabuke, živio u Sarajevu. Ubijen 8. juna 1992. u odbrani Pofalića.

3. HODŽIĆ (Sulejman) KASIM, rođen 1971. u Jabuci, neoženjen. Pred kućom Asima Gagule u Jabuci ubijen snajperom iz Gaja prilikom obilaska sela 5. novembra 1992. Ukopan na mezarju u Jabuci.

4. MEKIĆ (Adem) JUSUF KEMO, rođen 1948. u Jabuci, vozač u KLAS-u u Sarajevu, oženjen. Ubijen u Sarajevu od snajpera 22. septembra 1992.

5. MEKIĆ (Šerif) VAHID, rođen 1959. u Jabuci, rudar, radio u Miljevini, oženjen. Zarobljen u Miljevini i navodno odveden u KPZ. Nije pronađen.

6. TARČIN (Nazif) FADIL, rođen 1965. u Jabuci, student, neoženjen. Ubijen 5. jula 1995. u mjestu Lučevik - Sarajevo.

7. TARČIN (Avdija) ZAJKO, rođen 1972. u Jabuci, radnik, oženjen. Ubijen u Hrasnici u septembru 1992. od granate.

8. VATRENJAK (Hasan) NAZIF, rođen 1962. u Jabuci, radnik, oženjen. Ubijen u Konjicu 26. juna 1993.

DONJE SELO

1. KULAŠINAC (Asim) MURIS, rođen 1972. u Donjem Selu, neoženjen. Ubijen u Kotorcu kod Sarajeva u septembru 1992.

SELO GREBAK

1. KRUŠČICA (Suljo) SALKO, rođen 1972. na Grepku, neoženjen. Nestao na Igmanu 29. jula 1993. Nije pronađen.

2. KRUŠČICA (Asim) SEHIJA, rođena 1950. na Grepku, udata, domaćica. Ubijena 1992. na Obhodi od granate. Ukopana na Obhodi.

3. KRUŠČICA ŠERIF, rođen 1926. u Podgrepku, penzioner. U vrijeme srpskog napada na Jabuku 28-30. juna 1992. uspio uz pomoć seljana pobjeći u šumu iznad sela gdje se danima krio. Bio teško bolestan i zbog nedostatka hrane i lijekova umro. Ukopan na mezarju u Grepku.

4. LEVENTA (Huso) SMAJO, rođen 1949. u Podgrepku, radnik, oženjen. Ubijen 21. maja 1993. u Mrkovićima kod Sarajeva od granate. Ukopan na mezarju Kovači.

5. ŠEMIĆ (Halil) AGAN, rođen 1956. na Grepku, radnik, oženjen. Ubijen 25. septembra 1992. u Sarajevu od granate. Ukopan na mezarju Lav.

SELO KOZAREVIĆI

1. GAGULA (Huso) ESMA, rođena 1970. u selu Kozarevići, žena Ešefa, domaćica. Ubijena 1993. na Dobrinji od snajpera.

2. HUBIJAR (Abid) AHMET, rođen 1971. u Kozarevićima, radnik, neoženjen. Ubijen 7. novembra 1994. na Bjelašnici.

3. HUBIJAR (Salko) ŠUHRA, rođena 1973. u Jabuci, udata. Izbjegli u Jablanicu i tamo ubijena u 1993. od granate. Ukopana u Jablanici.

4. KLJUNO (Nazif) ASIM, rođen 1960. u Kozarevićima, radnik, oženjen. Ubijen 14. decembra 1992. na Borijama u Sarajevu. Ukopan na mezarju Kovači.

5. KLJUNO (Šaban) ISMET, rođen 1963. u selu Kozarevići, radnik, oženjen. Ubijen u selu Dejčićima na Igmanu 19. jula 1993. Ukopan u Hrasnici.

6. KLJUNO (Jusuf) MEHMED, rođen 1953. u Kozarevićima, radnik, oženjen. Ubijen 25. jula 1992. na Obhodi. Ukopan na mezarju Lav.

7. KLJUNO (Osman) NUSRET, rođen 1963. u Kozarovićima, radnik, oženjen. Ubijen 27. januara 1993. na Sokolju.

8. KLJUNO (Osman) SULJO, rođen 1970. radnik, oženjen. Ubijen 8. decembra 1992. na Visu. Ukopan na mezarju Kovači.

SELO ŠAHBAŠIĆI

1. KALKAN (Uzeir) DŽEMO, rođen 1961. u Šahbašićima, radnik, oženjen. Ubijen 12. februara 1995. u selu Močevići.

2. KUNIĆ (Habib) HASAN, rođen 1974. u Šahbašićima, radnik, neoženjen. Ubijen 24. decembra 1992. na Visu od granate.

3. KUNIĆ (Mustafa) NASUF, rođen 1963. u Šahbašićima, radnik, oženjen. Ubijen u Sarajevu u autu od granate 17. septembra 1992.

SELO SMJEČA

1. ČOKO (Džafer) AMIR, rođen 1973. u Smječi, radnik. Ubijen 14.12.1992. na Borijama. Ukopan na mezarju Kovači.

2. ČOKO (Mehmed) ATIF, rođen 1963. Smječa, radnik. Ubijen na Sokolju kod škole od granate. Ukopan na mezarju u Buča Potoku.

3. ČOKO HATIDŽA TIDŽA, rođena 1939, žena Ragiba, domaćica. Ubijena u Švrakimu Selu od granate 1993.

4. ČOKO (Alija) JASMIN, rođen 1970, Smječa, radnik, neoženjen. Ubijen 29. aprila 1994. na Treskavici. Ukopan na mezarju Kovači.

5. ČOKO (Šučro) NUSRET, rođen 1968. u Smječi, radnik. Ubijen 18. jula 1992. na Špicastoj stijeni. Ukopan na mezarju Kovači.

6. ČOKO (Ibro) ŠABAN, rođen 1972. u Smječi, neoženjen. Ubijen 29.07.1993. na Treskavici od granate. Ukopan na mezarju u Pazariću.

7. ČOKO (Mujo) VEJSIJA, rođen 1960, Smječa, radnik, oženjen. Ubijen 5. oktobra 1993. na Mijatovića Kosi. Ukopan na groblju Lav.

8. KRILO (Kasim) ABID, rođen 1936, Smječa, radnik, oženjen. Ubijen u Gomjem Kotorcu u Sarajevu 25. aprila 1992. od granate. Ukopan u Kotorcu.

9. KRILO (Adem) RASIM PERO, rođen 1966. u Smječi, radnik. Ubijen 21. decembra 1993. na Trbeviću. Ukopan na mezarju Kovači.

10. KRILO (Ahmo) SULEJMAN, rođen 1960, Smječa, radnik, neoženjen. Ubijen u Kreševu 6. februara 1994.

11. PALAVRA (Salih) MUSTAFA, rođen 1955. u Smječi. Ubijen 18. maja 1995. na Treskavici. Ukopan na mezarju Kovači.

12. PALAVRA (Salih) SALKAN, rođen 1949, Smječa, radnik, oženjen. Ubijen 7. maja 1994. na Stupu od PAM-a. Ukopan na mezarju Kovači.

SELO SLAVIČIĆI

1. KUŠUNDŽIJA (Adem) ARIF, rođen 1950, Magudovići, radnik, oženjen. Ubijen na sarajevskoj pisti od metka 20. maja 1993. pri pokušaju da pređe u Hrasnicu.

2. KUŠUNDŽIJA (Derviš) MEHMED, rođen 1948. Ubijen na Mujkića Brdu 17. februara 1993.

SELO LJALJICA

1. ŠAHOVIĆ (Alija) ADIL, rođen 1973. u Ljaljici, nezaposlen. Zarobljen s ocem i ostalim članovima porodice i odveden u sabirni centar na Previlu odakle je s ocem prebačen u KPZ u Foču. Ekshumiran iz masovne grobnice Piljak. Ukopan na mezarju Vlakovo 13. decembra 2007.

2. ŠAHOVIĆ (Suljo) ALIJA, rođen 1934. u Ljaljici, radnik, oženjen. Zarobljen u selu sa ostalim članovima porodice i odveden u sabirni centar na Previlu. Iz Previle prebačen u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. U zarobljavanju učestvovali Momo Draško i Benko Kovač iz istog sela sa većom grupom nepoznatih Srba. Ekshumiran iz masovne grobnice Piljak. Ukopan na mezarju Vlakovo 13.12.2007.

3. ŠAHOVIĆ (Ibro) SALKO, rođen 1945. u Ljaljici, radnik, oženjen. Ubijen u Sarajevu od granate 23. oktobra 1992.

SELO MAGUDOVIĆI

1. ŠORLIJA (Ahmet) SULJO, rođen 1957. u Magudovićima, radnik, oženjen. Ubijen 13. januara 1994. na Mijatovića Kosi u Sarajevu. Ukopan na mezarju Veliki Park Sarajevo.

SELO JAMIĆI

1. BOROVIJA (Salko) MIRALEM, rođen 1969. u selu Jamići, radnik, oženjen. Ubijen na Jevrejskom groblju u Sarajevu 3. decembra 1993.

2. BOROVIJA (Halil) MUHAMED HAMO, rođen 1950, radnik, oženjen. Ubijen na pijaci Markale u februaru 1995.

3. ĐOZO (Osman i Mula) AHMET, rođen 1952, radnik, oženjen. Ubijen od granate pred kućom na Cicinom Hanu.

4. ĐOZO (Osman) GALIB, rođen 1967. u selu Jamići, radnik, neoženjen. Prvo teško ranjen u selu Zbić u Jabuci, potom izbjegao u Jablanicu i tamo ubijen 20. juna 1993. od granate. Ukopan u Jablanici.

5. ĐOZO (Adem i Tifa) UMIJA, rođena 1974, neudata. Ubijena od granate u Tarčinu 1993. Ukopana na mezarju u Tarčinu.

6. ĐOZO (Avdija) ZAJKO, rođen 1956. u selu Jamići, radnik, oženjen. Ubijen u Sarajevu 17. augusta 1992.

SELO MAZLINA

1. GUTA (Jusuf) MEHMED MEHO, rođen 1958. u Mazlini, radnik, oženjen. Ubijen 6. augusta 1992. u Sarajevu. Ukopan na mezarju Kovači.

2. GUTA (Ibro) ZAIM, rođen 1966. u Mazlini, radnik. Ubijen 27. jula 1993. na Žući od granate. Ukopan na mezarju Kovači.

3. KLINO (Ramiz) BEGAN, rođen 1955. u Mazlini, radnik, oženjen. Ubijen 5. juna 1992. u Vrnjaču - Zlouta. Ukopan na mezarju Kovači.

4. KLINO (Zulfo) DERVIŠ, rođen 1962. u Mazlini, radnik, oženjen. Ubijen 4. juna 1993. na Sokolju. Ukopan na mezarju Boljakov Potok.

5. KLINO (Ramiz) ELVEDINA ELVIRA, rođena 1963. u Mazlini, domaćica. Uspjela izbjeci iz sela i doći do Jablanice. Cijelo vrijeme nosila bolesnu majku. U Jablanici čula da joj je ubijen brat Mehmed, koji se u međuvremenu pojavio u izbjegličkom logoru. Kada ga je vidjela, pala je i na mjestu ostala mrtva. Ukopana u Jablanici

6. KLINO (Zulfo) ZAHID, rođen 1959. u Mazlini, radnik, oženjen. Ubijen 6. januara 1994. na Mijatovića Kosi. Ukopan na mezarju Boljakov Potok.

7. OSMANKOVIĆ (Agan) RAGIB, rođen 1971. u Mazlini, radnik, neoženjen. Ubijen 19. jula 1993. na Bijeloj Lijesci. Ukopan na šehidskom mezarju na Igmanu.

8. OSMANKOVIĆ (Salih) SEID, rođen 1959. u Mazlini. Ubijen na Borijama 25. jula 1993. Ukopan na mezarju Kovači.

9. TABAK (Fehim) ALJO, rođen 1966. u Mazlini, radnik. Ubijen 8. novembra 1992. na Borijama. Ukopan na mezarju Kovači.

SELO POPLATIĆI

1. HADŽOVIĆ (Adem) MUZAFER, rođen 1974. u Poplaticima. student, neoženjen. Ubijen 16. decembra 1993. na Stupu u Sarajevu.

SELO LOKVE

1. MUJEZIN (Muradif) RAMIZ, rođen 1949. u Lokvama, radnik, oženjen. Ubijen 1. decembra 1993. na Sokolju.

SELO ZABOR

1. ČAUŠEVIĆ (Halil) ŠUĆRO, rođen 1949. Stanovao u naselju Aerodrom na Dobrinji. Zarobljen u stanu u maju 1992. i odveden u logor na Kulu kod Sarajeva i tamo mu se gubi trag.

2. ČAUŠEVIĆ (Ibran) ZAJKO, rođen 1952. u Zaboru, radnik, oženjen. Ubijen na Dobrinji u Sarajevu. Ukopan na šehidskom mezarju Kovači.

3. VATRENJAK (Mušan) ALIJA, rođen 1966. u Zaboru, radnik, neoženjen. Ubijen 7. jula 1993. u Kijevu.

4. VATRENJAK (Mušan) MUSTAFA, rođen 1968. u Zaboru, radnik. Ubijen na Treskavici.

SELO UDOVIČIĆI

1. BEGANOVIĆ (Kasim) VAHID, rođen 1955. u selu Udovičići, radnik, oženjen. Ubijen 27. decembra 1993. na mostu na Ciglanama od granate. Ukopan na mezarju Lav.

2. HADŽIAHMETOVIĆ (Hasan) AVDO, rođen 1972. u selu Udovičići, radnik, neoženjen. Ubijen 4. juna 1995. u Sokolovićima prilikom spašavanja ranjenog čovjeka.

SELO BOŽANOVIĆI

1. GUTA (Bejdo) EJUB, rođen 1937. u Božanovićima, radnik, oženjen. Ubijen 31. oktobra 1992. na Obhodi od PAM-a dok je išao ulicom. Ukopan na Obhodi.

Materijalna razaranja bošnjačkih domaćinstava u mjesnoj zajednici Jabuka su ogromna. Svi su objekti spaljeni, a neki minirani i srušeni sa zemljom. Jedini objekat koji nije diran je mekteb u selu Mazlina.

Također su spaljeni i porušeni svi objekti u društvenom vlasništvu: osmogodišnja škola u Jabuci, koja je tada nosila ime poginulog partizana iz Drugog svjetskog rata „Boriša Kovačević“, područne škole u Lokvama, Račićima i Mazlini, pošta u Jabuci, Matični ured, četiri prodavnice, ambulanta. Ovaj kraj ne pamti ovakvo stradanje.

MJESNA ZAJEDNICA JELEČ

Na desetom kilometru magistralnog puta Foča – Miljevina – Sarajevo sa lijeve strane puta u pitomoj kotlini donjeg toka rijeke Govze i njene pritoke Krupice nalazi se Jeleč. Naselje Jeleč sa više sela i zaselaka uoči agresije na Bosnu i Hercegovinu 1992. činilo je mjesnu zajednicu Jeleč. Od davnina to je dragulj Gornjeg Podrinja, poznat po vrijednim i gostoljubivim ljudima, dobrim i lijepim djevojkama, svojevrsnoj privredi. Jelečaci su odavno poznati po preradi kože i tkanju lijepih bosanskih ćilima.

Ime Jeleč prvi put spominje se u povelji ugarskog kralja Bele IV iz 1286. O starom naselju Jeleč govore ostaci njegova groblja. Na užem i širem lokalitetu Jeleča pronađeno je više stećaka, nekropola i drugih arheoloških iskopina. U srednjem vijeku Jeleč je imao svoj glavni trg i svrstavao se u red važnijih utvrđenih i trgovačkih mjesta. Dugo je pripadao Župi Govza kojom su upravljali bosanski feudalci Kosače.

Jeleč sa okolinom pada pod osmansku vlast 1465. Osmanlije su odmah prepoznale ljepotu ovoga kraja, te su varoš počeli prilagođavati svojim potrebama, što je utjecalo da se Jeleč brzo razvije i postane kasaba. Jeleč oko 1500. dobija prvu džamiju. Njen graditelj je Sinan-paša Borovinić. Sredinom 17. stoljeća Jeleč je imao oko dvjesto kuća, jedan han, banju, više magaza i dućana, te manji vodovod koji je snabdijevao javne česme i javne objekte. U 18. stoljeću Bećir-paša Čengiđ iz Rataja podigao je medresu.

Jeleč i njegova okolina imaju prelijepu pašnjaku za razvoj stočarstva zbog čega se od davnina tu razvija tabački zanat. Neki historičari tvrde da se on ovdje razvio i prije dolaska Osmanlija, dok drugi tvrde da se razvio sa dolaskom Osmanlija. Bilo kako bilo pouzdano se zna da su Jelečaci radili veoma kvalitetnu kožu cijenjenu na osmanskome i evropskom tržištu, a tamo su je najviše plasirali preko Dubrovnika. Dolaskom Austrougara u Bosnu i Hercegovinu oni će ovdje još više usavršiti proizvodnju kože izgradnjom moderne tvornice krajem 19. stoljeća. Ova je tvornica radila deset godina, a potom su je Austrougari preuredili u tkaonicu ćilima. Jeleč

je ubrzo bio poznat širom Bosne i Hercegovine, Austrije, Ugarske i Evrope po prelijepim jelečkim čilimima koji su krasili i mnoge dvorove u Evropi. Nijemci su ovaj objekat srušili prilikom bombardovanja Jeleča 1943. Odmah nakon rata objekat je obnovljen i čilimara je počela sa radom. Radila je sve do 1960. kada je zgrada adaptirana za potrebe osmogodišnje škole.

Mjesnoj zajednici Jeleč uoči agresije 1992. pripadala su sljedeća sela: Poljice, Drače, Ratine, Banjine, Govza, Podgaj, Laza, Močila, Kliješta, Jaukovići, Vodice, Vratlo i Palež.

Uoči agresije na Bosnu i Hercegovinu 1992. Jeleč je imao 340 domaćinstava i 1056 stanovnika. Bošnjaka je bilo 911, Srba 133, Hrvata 1 i Ostalih 11.

Većina radnoaktivnog stanovništva radila je u fočanskim preduzećima, rudniku uglja u Miljevini ili u Sarajevu sa kojim je Jeleč povezan magistralnim putem. Te dobre putne veze i sa Sarajevom i sa Fočom omogućavale su Jelečacima, radnicima, studentima i učenicima da isti dan odu na posao ili školu i da se vrate svojim kućama. Naselje je imalo struju, vodu, asfaltirane ulice, školu, ambulantu. Na Govzi, Krupici, po okolnim šumarcima bilo je oko šezdeset vikendica, moderan ribnjak i niz drugih sadržaja za ugodan i lijep život. Međutim, sve je to smetalo domaćim vandalima i vandalima iz Srbije i Crne Gore. Jeleč i njegova okolina za nekoliko dana pretvoreni su u prah i pepeo. Najveće zločine uradili su domaći Srbi, ali učešće u zločinima ima i regularna JNA iz gamizona u Kalinoviku koja je naoružala domaće Srbe, mjesecima prije agresije vršila obuku na poligonima u Kalinoviku, izvukla artiljeriju na više lokaliteta oko Kalinovika, na Vratlu iznad Jeleča, na staroj cesti za Kalinovik iz pravca Miljevine, u blizini crkve u selu Budanj, u selu Vodice i na kopu u Miljevini i od početka agresije tukla po bošnjačkim selima.

Stanovnici Jeleča bili su mirni sve do 26. aprila 1992. Toga dana dobili su ultimatum od četničke komande iz Miljevine da do 2. maja 1992. predaju sve naoružanje koje imaju. Jelečaci su imali samo nešto lovačkog naoružanja i odbili su ga predati. Srpski ekstremisti kao da su jedva čekali da se to dogodi pa su u ranu zoru 2. maja 1992. počeli sa granatiranjem Jeleča i njegovih okolnih sela. Sa više lokaliteta, iz pravca Miljevine, Vratla, Broda, Srbi su minobacačima, haubicama, vodenim raketama gađali Jeleč i sva

njegova sela. Zavladao je pravi haos. Jelečaci nisu znali kako da se spase. Sa svih strana opkoljeni su zlotvorima, bradatim spodobama iz Srbije i Crne Gore, Belim orlovima, arkanovcima, šešeljevcima i ostalim domaćim šljomom. Mjesto je u raljama mitomana koji pale, ruše, kolju, muče, ubijaju, siluju, progone. Crne čarape na usijanim glavama. Odstupnice presječene. Krug je zatvoren. Iz Foče i Kalinovika sa zvučnika danima su dopirali teški akordi koračnice „Marš na Drinu“. Mnogim Jelečacima bila je prepoznatljiva poruka.

Narod Jeleča nije mogao vjerovati da se našao na putu genocidne mašinerije koja je ostvarivala nacionalistički program „Velika Srbija“. Prve žrtve u Jeleču pale su 4. maja 1992. Mnogi su shvatili da im je jedini spas u planini Husadu, u šumama i pećinama. Stariji su se sjetili i davne 1943. kada su kao djeca ovdje našli spas od razornih njemačkih bombi.

Nakon žestokog granatiranja koje je trajalo puna dva dana, 4. maja 1992. negdje oko deset sati četničke horde krenule se prema centru Jeleča iz četiri pravca. Iza sebe su ostavile pravu pustoš, zgarišta, leševe. Na najsvirepiji način ubijali su svakoga koga nađu, a najviše stare, iznemogle, bolesne i one koji su ostali u svojim kućama misleći da im komšije neće ništa i da će ih zaštititi. U Jeleču je počinjen je jedan od najmonstruoznijih zločina u Bosni i Hercegovini o kome javnost malo zna.

Naredbodavci i izvršioци ovih gnusnih djela u Jeleču su, uglavnom, oni isti koji su to uradili i u Miljevini. To su članovi Kriznog štaba na čijem je čelu Pavle Elez, njegov sin Pero, koji se po brutalnosti i nasilništvu posebno isticao i koji je sam sebi dodijelio titulu vojvode, zatim nastavnik iz Miljevine Risto Trifković, Milenko Vuković, komandir policije u Miljevini, Pero Krunić, nastavnik iz Miljevine. U direktnom izvršenju zločina, pored spomenutih, ubrajaju se i poznata lica iz porodice Elez: Željko, Pavle, Nenad, Luka, Slavko i Rade, te Radmilo Vuković, Nenad Janković, Zoran Ivanović, Gojko Jojić, Željko Krunić, Zdravko Milutinović, Risto Ostojić, Živko Miletić, Tomo Cerović, Radovan Stanković koji je osuđen na šesnaest godina zatvora zbog zlodjela počinjenih na ovom području, braća Ranko i Rajko Vuković iz Kozje Luke, Golubovići iz sela Strganci i drugi.

Mještani Jeleča koji su uspješno pobjegli u planinu i spasiti se noću su krišom dolazili u sela i zatrpavali svoje najmilije da ih ne razvlače divlje zvijeri i psi lualice. Zahvaljujući njima danas se za mnoge zna mjesto ukopa

i način stradanja. Ima i onih, poput Mirsade Hadžić, koji su preživjeli i sam čin strijeljanja.

Srbi su preduzimali, kako su to oni popularno zvali, „čišćenje terena od balija“. Megafonima su pozivali izbjeglo stanovništvo da se vrati kućama govoreći im kako im neće ništa. Mnogi su nasjeli na ovu četničku podvalu i vraćali se. Neke odmah ubijaju, neke vode u KPZ u Foču da im rade za potrebe rata, da bi ih kasnije ubili i bacili u masovne grobnice ili u rijeku Drinu.

Ovo „čišćenje terena od balija“ trajalo je sve do 10. oktobra 1992. Za to vrijeme srpski ekstremisti pobili su veliki broj stanovnika Jeleča i u njihovim katunima na planini Zelengori, Husadu i Radomišlju. Kolibe su gadali svim raspoloživim sredstvima – granatama svih kalibara, osama, zoljama, automatskim naoružanjem. Šumsko radilište na Paležu gdje se sklonio veliki broj izbjeglog stanovništva stradalo je 10. maja 1992. Na planini Videžu izbjeglice iz Jeleča spajaju se sa izbjeglicama iz doline Sutjeske. Približavanjem surove zime, kakva je svake godine, donesena je odluka da se ide u proboj prema Grepku gdje su branitelji iz Jabuke formirali vojnu jedinicu i napravili veću slobodnu teritoriju. Proboj je počeo 1. oktobra 1992. i trajao je punih deset dana. Nažalost, znatan broj starijih, bolesnih, iznemoglih i onih koji su upali u četničke zasjede nije se uspio probiti na slobodnu teritoriju. Nekima od njih kosti nikada nisu pronađene niti su ukopane.

PODACI O ŽRTVAMA

NASELJE JELEČ

1. BAJROVIĆ (Alija) ESMA, rođena 1952, radnica. Na početku agresije često išla iz Jeleča u Miljevinu iz nepoznatih razloga. Mnogi su sumnjali u njene dobre namjere. Smatrali su je kontroverznom osobom. Ubijena 13. juna 1992. na putu Miljevina – Jeleč. Ubice su za sada nepoznate. Ukopana na mezarju Pašovac.

2. BERBER (Tahir) ENVER EKO, rođen 1956. u Jeleču, nezaposlen. Zarobljen u Kalinoviku u junu 1992. sa bratom Mustafom, Mirsadam Srnjom i drugima. Neki svjedoci kažu da su se predali Srbima smatrajući da će ih ovi zaštititi. Brata Mustafu Srbi su razmijenili, a Enver je odveden na branje šljiva u septembru i tada mu se gubi trag.

3. BEŠIREVIĆ (Murat) MEHO, rođen 1962, radnik. Ne zna se tačno za njegovu sudbinu. Prema nekim informacijama zarobljen je i odveden u KPZ u Foču. Do sada nije nađen.

4. BIBOVIĆ (Osman) ALMASA, rođena 1904, žena Jusufa, domaćica. Ubijena 10. augusta 1992. Ukopana u Sjenokoskom Potoku. Ukopao je sin Salko Bibović. Ekshumirana 27. oktobra 1999. Almasa je najstarija ekshumirana i identifikovana osoba u mjesnoj zajednici Jeleč.

5. BITIĆ (Rustem) MURAT, rođen 1974, učenik. Ubijen 18. augusta 1992. na Mojmilu kod Sarajeva.

6. ČORBO FATA, rođena 1909, žena Smaje, domaćica. Ubijena 1. oktobra 1992. na rijeci Bistrici prilikom povlačenja prema Tmovu. Nije ukopana.

7. ČORBO (Ibro) HAMO, rođen 1967, radnik. Ubijen 14. septembra 1993. u mjestu Uzdol – Dusina. Nije nikada nađen.

8. ČORBO (Ibro) ZIJO, rođen 1970, radnik. Ubijen 31. jula 1993. na Proskoku – Igman. Ukopan na šehidskom mezarju na Igmanu.

9. DEDOVIĆ (Ramiz) HILMO, rođen 1960. u Jeleču, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. Ubijen 15. augusta 1992. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Miljevina II u julu 2006. Ukopan na mezarju u Jeleču 1. decembra 2006.

10. DOLAN (Mehmed) FATIMA, rođena 1916, žena Šerifa, domaćica. Ubijena u augustu 1992. pred kućom Alije Zametice u mjestu Močila. Kuća je potom zapaljena. Nije ukopana. Ekshumirana 4. novembra 1999.

11. DOLAN (Bećir) ŠERIF, rođen 1899, zemljoradnik. Ubijen u augustu 1992. pred kućom Alije Zametice. Nakon ubistva kuću su zapalili. Ekshumiran 4. novembra 1999.

12. DRINJKOVIĆ (Adem) ADIL, rođen 1941, inženjer. Ubijen 15. augusta 1993. na Ali-pašinu Polju u Sarajevu. Ukopan na mezarju Kovači.

13. DRINJKOVIĆ (Salko) SENAD, rođen 1976, učenik. Ubijen 9. juna 1993. u mjestu Dobro Polje kod Miljevine. Ukopan na šehidskom mezarju na Igmanu.

14. DŽINIĆ (Hamid) ABDULAH, rođen 1965. u Jeleču, radnik. Ubijen 6. augusta 1994. u mjestu Brgule na Nišičkoj visoravni.

15. DŽINIĆ (Murat) JUSUF, rođen 1931, radnik. Ubijen pred kućom u mjestu Ratinje. Ukopan iza kuće. Ekshumiran 25. oktobra 1999. na lokalitetu sela Ratine – Krčevine, tačnije pored šumskog puta na lijevoj obali. Njegova žena Mulija preživjela je ovaj pakao iako je teško ranjena. Njen sin Miralem uspio ju je u toku noći prevesti do bolnice u Foči, a on je završio u KPZ i kasnije je ubijen. Pronađen je i ekshumiran.

16. DŽINIĆ (Jusuf) MIRALEM, rođen 1965, radnik. Spašavao ranjenu majku prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992. Majku je prevezao do bolnice u Foči. Njega su uhvatili i odveli u KPZ u Foču. Ubijen u septembru 1992. Ukopan na mezarju Gradišta u Jeleču 21. oktobra 2006. Pronađen i ekshumiran u Buk-Bijeljoj 5. juna 2006.

17. DŽUBUR (Mujo) KADUNA KADA, rođena 1910, domaćica. Ubijena koncem juna 1992. u selu. Ukopao je Salko Bibović 27. juna 1992. na mezarju Gradišta. Ekshumirana.

18. DŽUBUR (Zulfo) MUJO, rođen 1900, penzioner, starac koji je mogao samo puzati. Ispuzao iz kuće i molio Srbe da mu ne zapale kuću. Oni su je zapalili i pala je na njega. Ukopali ga Zajko Šljivo i Mirsad Prazina.

19. GRBO (Meho) ESAD, rođen 1949. u Jeleču, radnik. Ubijen 25. maja 1992. u Zebinoj Šumi, mjesna zajednica Ustikolina.

20. HADŽIĆ (Hamid) EDHEM, rođen 1931, penzioner. Ubijen 4. maja 1992. u Lukama pored vikendice Hamida Hadžića gdje je i ukopan. Ekshumiran 27. oktobra 1999. iz masovne grobnice sa još šest osoba. Cijelu priču o ovom slučaju zna njegova kćerka Mirsada Hadžić koja je preživjela strijeljanje, iako je bila teško ranjena u obje noge i sada živi u SAD. Nju su u noći spasili brat Fahro i još dva momka iz sela, a u tome im je pomogao komandant kasarne iz Kalinovika. Fahro Hadžić, Mirsadin brat, živ je i živi u SAD.

21. HADŽIĆ (Sado) FATA, rođena 1933, žena Edhema, domaćica. Ubijena 4. maja 1992. u Lukama pored vikendice Hamida Hadžića. Tu je i ukopana. Ekshumirana iz masovne grobnice sa još šest osoba 27. oktobra 1999.

22. HADŽIĆ (Suljo) HASNA, žena Uzejra, domaćica. Ubijena 4. maja 1992. u Lukama pored vikendice Hamida Hadžića. Tu je i ukopana. Ekshumirana 27. oktobra 1999. iz masovne grobnice sa još šest osoba.

23. HADŽIĆ (Avdija) IBRO, rođen 1912, penzioner. Ubijen u septembru 1992. u kući, a potom kuća zapaljena. Ekshumiran i ukopan na mezarju Gradišta.

24. HADŽIĆ (Edhem) SENAIDA, rođena 1962, službenica. Došla roditeljima u Jeleč za Bajram sa sestrom Mirsadam i tu je zatekla agresija. Ubijena 4. maja 1992. u Lukama u blizini vikendice Hamida Hadžića gdje je i ukopana u masovnu grobnicu. Ekshumirana 27. oktobra 1999. sa još šest osoba.

25. HADŽIĆ ŠEĆA, rođena 1908, žena Muhameda, domaćica. Ubijena u kući polovinom septembra 1992, a potom kuća zapaljena. Ekshumirana i ukopana na mezarju Gradišta.

26. HAMBO (Atif) VAHID, rođen 1963. u Jeleču, radnik. Ubijen 18. oktobra 1994. u Varešu.

27. KAVAZIĆ (Hamdo) ASIM, rođen 1960. u Jeleču, radnik. Zarobljen u Kalinoviku 18. juna 1992. i odveden u Bileću, a iz Bileće odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Miljevina II. Ukopan 13. maja 2007. u haremu džamije u Jeleču.

28. KAVAZIĆ (Salko) FARUK, rođen 1954, radnik. Ubijen 8. decembra 1992. na Žući u Sarajevu.

29. KAVAZIĆ (Omer) ISMET, rođen 1950, radnik. Uspio izbjeći na Igman sa Abdulahom Kigenom Suljevićem. Vratili se da izbave rodbinu i 2. oktobra 1992. iznad Miljevine gubi im se trag.

30. KURTOVIĆ (Hamza) BEJTA, rođena 1918, žena Muje, domaćica. Ubijena u augustu 1992. u mjestu Laze – pored Sjenokosovog Potoka. Svjedoci tvrde da je ubio Blagoje Pandžić. Ekshumirana 27. oktobra 1999. na lokalitetu Laze – Sjenokosov Potok.

31. KURTOVIĆ (Husnija) EDIN, rođen 1971. u Jeleču. Zarobljen i odveden 10. maja 1992. u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.

32. KURTOVIĆ (Arif) IBRAHIM PINJO, rođen 1934, penzioner, invalid – hodao na štakama. Ubili ga 4. maja 1992. pored puta na Mladom Gaju, a potom zatrpali u kanal pijeskom. Ekshumiran 25. oktobra 1999. na lokalitetu sela Ratine, lokalitet Tekijska ćuprija.

33. KURTOVIĆ (Avdo) MUJO, rođen 1920, penzioner. Ubijen 10. augusta 1992. u zbjehu na Paležu u mjestu Suljov Do. Nije ukopan. Pronađene i ekshumirane kosti 26. oktobra 1999. u mjestu Palež – Kolibe.

34. KURTOVIĆ (Osman) NIJAZ, rođen 1971. u Jeleču. Zarobljen 10. maja 1992. u Kalinoviku i potom odveden u Bileću. Nakon izvjesnog vremena vraćen u logor u Kalinoviku i onda odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

35. KURTOVIĆ (Mustafa) ŠABAN, rođen 1937, vozač u ŠIP „Maglič“ - Foča. Ležao u stacionaru na Brodu. Tamo ga našli, izveli na most na Brodu, strijeljali i bacili u Drinu.

36. MERINA (Mustafa) KEMAL, rođen 1958, radnik. Ubijen 1. januara 1993. na Otoci u Sarajevu nesretnim slučajem.

37. MUŠANOVIĆ (Zahid) MURAT, rođen 1963, radnik. Zarobljen u Hrasnici i od tada mu se gubi trag.

38. MUŠANOVIĆ (Murat) SAFET, rođen 1940, vozač. Zarobljen u Kalinoviku u junu 1992. i od tada mu se gubi trag.

39. NIKŠIĆ (Nazif) DŽEMAL, rođen 1938. u selu Poljica, radnik. Zarobljen u Kalinoviku u junu 1992. i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Miljevina I. Ukopan 13. maja 2007. na mezarju u Jeleču.

40. NIKŠIĆ (Muharem) HAMDIIJA, rođen 1930, radnik. Ubijen 24. aprila 1994. u Tarčinu. Ukopan u Tarčinu.

41. NIKŠIĆ (Munib) KEMO, rođen 1959. u Jeleču, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. Ubijen u augustu 1992. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Miljevina I u julu 2006. Ukopan na mezarju Suhodoli – Butmir 1. decembra 2006.

42. NIKŠIĆ (Zahid) MURAT, rođen 1929. u Jeleču, penzioner. Izbjegao i stigao do Splita. Ubijen u Splitu 1993.

43. NIKŠIĆ (Adem) MUSTAFA, rođen 1957. u Jeleču. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Miljevina I 5. juna 2006. Ukopan 10. decembra 2006. na šehidskom mezarju u Jeleču.

44. NIKŠIĆ (Vehbija) SEAD, rođen 1956. u Jeleču, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. Ubijen u augustu 1992. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Miljevina II u julu 2006. Ukopan na mezarju Alifakovac 2. decembra 2006.

45. NIKŠIĆ (Adil) ZIJAD, rođen 1965, radnik. Ubijen na Igmanu 31. jula 1993. na Igmanu. Ukopan na šehidskom mezarju na Igmanu.

46. OMERAGIĆ (Ibro) MUNIB, rođen 1951, radnik. Ubijen 17. marta 1993. u Brijesću u Sarajevu.

47. OMERAGIĆ (Ibro) MUNIR, rođen 1953, radnik. Ubijen 17. marta 1993. u Brijesću u Sarajevu.

48. PERVIZ (Jusuf) EJUB, rođen 1946, radnik. Ubijen 11. februara 1994. u Brijesću kod Sarajeva. Sin mu bio ranjen i pošao kod njega u posjetu na biciklu. Teško ranjen i nakon nekoliko dana umro.

49. PRAZINA (Mujo) SEAD, rođen 1956, radnik. Ranio se iz pištolja 24. septembra 1992. i nakon nekoliko dana umro. Ukopan u Zamrštenu.

50. SALČIN TIFA, rođena 1912, žena Mustafe, domaćica. Ubijena 10. augusta 1992. u kući Ševke Berbera, a potom kuća zapaljena. Nije ukopana. Nikakvi ostaci nisu nađeni.

51. SARAC (Husein) UZEIR, rođen 1950, radnik. Ubijen 19. jula 1995.

52. SEJDIN (Ajet) DŽEMAIL, rođen 1905, penzioner. Ubijen prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992. u kući, nakon čega je kuća zapaljena. Ostatke izgorjelog tijela ukopale komšije pored kuće. Ekshumiran 28. oktobra 1999.

53. SEJDIN (Mujo) HABIBA, rođena 1908, žena Džemila, domaćica. Ubijena 4. maja 1992. pored kuće prilikom napada na Jeleč gdje je i ukopana. Ekshumirana 28. oktobra 1999. na zemljišnoj parceli Muniba Nikšića sa još sedam tijela.

54. SRNJA (Jusuf) ABID, rođen 1933, rudar. Ubijen 4. maja 1992. u mjestu Latin Pod. Prilikom napada na selo nekoliko stanovnika pobjeglo u potok gdje su ih Srbi našli i sve pobili. Ukopan pored potoka. Ekshumiran 25. oktobra 1999. u blizini kuće Zahida Srnje, lokalitet Šume.

55. SRNJA (Abid) AMIR, nezaposlen. Ubijen prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992.

56. SRNJA (Jusuf) ASIM, rođen 1944, radnik. Ubijen 4. maja 1992. prilikom napada na Jeleč. Našli ih u potoku, gdje su se sakrili, i sve ih pobili. Ekshumiran 25. oktobra 1999. u blizini kuće Zahida Srnje, lokalitet Šume.

57. SRNJA (Zulfo) ELVEDIN EDIN, rođen 1970, radnik. Ubijen 4. maja 1992. prilikom napada na Jeleč. Pobjegao sa komšijama u potok da se sakriju, ali su ih našli i sve pobili. Ekshumiran 25. oktobra 1999. u blizini kuće Zahida Srnje, lokalitet Šume.

58. SRNJA (Hakija) ENVER, rođen 1940, radnik. Ubijen 4. maja 1992. u Lukama pored vikendice Hamida Hadžića. Tu je i ukopan. Ekshumiran 27. oktobra 1999. sa još šest osoba.

59. SRNJA (Jusuf) FEHIM, rođen 1934, ugledni džematlija u Jeleču. Nestao 10. maja 1992. i ne zna se ništa o njemu.

60. SRNJA (Omer) FERID, rođen 1960, inženjer. Ubijen u Sarajevu 17. februara 1993. Ukopan u Sarajevu.

61. SRNJA (Salih) HADŽIRA, rođena 21. maja 1911, domaćica. Ubijena 4. maja 1992. u Lukama pored vikendice Hamida Hadžića gdje je i ukopana. Ekshumirana 27. oktobra 1999. sa još šest osoba.

62. SRNJA (Šućro) HAKIJA, rođen 1955. u Jeleču, radnik. Ubijen prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992. Ekshumiran 25. oktobra 1999. u blizini kuće Zahida Srnje, lokalitet Šume.

63. SRNJA (Šućro) HIDAJET, rođen 1961. u Jeleču, živio u Miljevini u barakama, radio u rudniku. Zarobljen u stanu i odveden u KPZ u Foču. Ekshumiran iz masovne grobnice Buk-Bijela 5. juna 2006.

64. SRNJA rođ. MIĆUNOVIĆ JELENA, rođena 1939, domaćica, žena Envera. Ubijena 4. maja 1992. u Lukama u blizini vikendice Hamida Hadžića. Ekshumirana 27. oktobra 1999. sa još šest osoba.

65. SRNJA (Mustafa) JUSUF, rođen 1968, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču. Ubijen u augustu 1992. u 24. godini. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Miljevina I u julu 2006. Ukopan na mezarju Vlakovo 29. novembra 2006.

66. SRNJA (Abdulah) MIRSAD, rođen 1955. u Jeleču, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ gdje mu se gubi trag.

67. SRNJA (Esad) MUAMER, rođen 1966. u Jeleču, radnik. Uhapšen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

68. SRNJA (Jusuf) MUSTAFA, rođen 1942. u Jeleču, radnik. Ubijen 4. maja 1992. prilikom napada na Jeleč. Ekshumiran 25. oktobra 1999. u blizini kuće Zahida Srnje, lokalitet Šume.

69. SRNJA (Asim) NEDŽAD, rođen 20. januara 1973, učenik. Ubijen prilikom srpskog napada na Jeleč 4. maja 1992. na mjestu zvanom Latin Pod. Ekshumiran 25. oktobra 1999. u blizini kuće Zahida Srnje, lokalitet Šume.

70. SRNJA (Jusuf) OMER, rođen 1936. u Jeleču, radnik. Ubijen prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992. u mjestu Latin Pod. Tu je i ukopan. Ekshumiran 25. oktobra 1999. pored kuće Zahida Srnje, lokalitet Šume.

71. SRNJA (Atif) SALKO, rođen 1965. u Jeleču. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču. Zna se da je sa Mirsadom i Jusufom Srnjom, najvje-rovatnije i sa ostalim Srnjama, odveden iz KPZ između 15. augusta i 13. septembra 1992. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Miljevina II. Ubijen 8. jula 1992. Ukopan 13. maja 2007. u haremu džamije u Jeleču.

72. SRNJA (Abdulah) SENAD, rođen 1971, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foči. Pronađen u masovnoj grobnici u tunelu Buk-Bijela, ekshumiran i identifikovan u julu 2006. Utvrđeno da je ubijen u septembru 1992. Ukopan na mezarju u Jeleču 11. novembra 2006.

73. SRNJA (Jusuf) ZULFO, rođen 1938, radnik. Ubijen prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992. u mjestu Latin Pod gdje je i ukopan. Ekshumiran 25. oktobra 1999. u blizini kuće Zahida Srnje, lokalitet Šume.

74. SULJEVIĆ (Alija) ABDULAH KIGEN, rođen 1968, ekonomista. Uspio izbjeći iz Jeleča na Igman sa Ismetom Kavazićem. Vratili se da izbave rodbinu i 2. oktobra 1992. iznad Miljevine gubi im se trag.

75. SULJEVIĆ (Hasan) JASMIN, rođen 1970, radnik. Ubijen na Rogoju 10. jula 1992. Ukopan u Hrasnici.

76. ŠAHBAZ (Adil) AVDO, umro u toku agresije u izbjeglištvu zbog nedostatka lijekova i hrane.

77. ŠAHBAZ (Ibro) SULEJMAN, rođen 1963, radnik. Ubijen 16. juna 1995. u Sjenokosu kod Goražda. Ukopan u Goraždu.

78. ŠALAKA (Bego) AVDO, rođen 1940, radnik. Izbjegao s komšijama u planinu Husad. Od iscrpljenosti razbolio se i umro. Ukopan pod brdom Husad.

79. ŠALAKA (Avdo) EKREM, rođen 1971. u Jeleču. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. Ubijen u septembru 1992. Pronađen i

ekshumiran iz masovne grobnice Buk- Bijela 5. juna 2006. Ukopan na mezarju Vlakovo 26. oktobra 2006.

80. ŠALAKA (Alija) FERID, rođen 1959, radnik. Ubijen 28. septembra 1993. na Vrboviku kao prognanik. Ukopan u Brezi.

81. ŠLJIVO (Ibro) EDHEM, rođen 1924, radnik. Ubijen 4. maja 1992. prilikom srpskog napada na Jeleč u mjestu zvanom Latin Pod. Ekshumiran 25. oktobra 1999. u blizini kuće Zahida Srnje, lokalitet Šume.

82. ŠLJIVO (Ibro) EJUB, rođen 1932, trgovac. Ubijen 4. maja 1992. prilikom srpskog napada na Jeleč. Ubijen kod kuće i zatrpan pijeskom. Ekshumiran 22. maja 2000. na lokalitetu Tekijska čuprija.

83. ŠLJIVO (Safet) ELMIR ELKO, rođen 1974, učenik. Ubijen 3. oktobra 1994. na Nišičkoj visoravni.

84. ŠLJIVO (Salko) HAMDO, rođen 1970, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Buk-Bijela 5. juna 2006. Ukopan na mezarju u Jeleču 11. novembra 2006.

85. ŠLJIVO (Edhem) IBRO, rođen 1947, radnik. Ubijen u Hrasnici 24. septembra 1993. od granate. Ukopan u Hrasnici.

86. ŠLJIVO (Salko) OMER, rođen 1966. u Jeleču, radio u rudniku u Miljevini. Otišao u Kalinovik i tamo zarobljen. Iz Kalinovika odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran 5. juna 2006. u masovnoj grobnici Buk-Bijela u julu 2006. Ukopan na šehidskom mezarju u Jeleču.

87. ŠLJIVO (Omer) SALKO, rođen 1944. u Jeleču, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Miljevina I. Ubijen u augustu 1992. Ukopan 9. decembra 2006. na mezarju u Jeleču.

88. ŠLJIVO (Zulfo) ZAHIDA ZADA, rođena 1928. žena Arifa, domaćica. Ubijena 27. juna 1992. Ukopana na parceli Muniba Nikšića sa još sedam osoba. Ekshumirana 28. oktobra 1999. Sva su tijela bila nepotpuna.

89. ŠLJIVO (Šaćir - Kvasina) ZAJKO, rođen 1959. u Jeleču, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag. Zna se da je bio u sobi broj 16.

90. ŠUNDO (Kasim) EDIN, rođen 1971. u Jeleču. Pobjegao u Kalinovik i tamo ga zarobili i odveli u logor. Nakon izvjesnog vremena prebačen u KPZ u Foču gdje mu se gubi trag.

91. ŠUNDO (Suljo) FATIMA, rođena 1912, žena Saliha, domaćica. Uspjela pobjeći u šumu prilikom napada na Jeleč. Nakon izvjesnog vremena vratila se u selo u jednu staru kuću. Tamo je uhvatili u junu 1992. i ubili. Ukopana 27. juna 1992. Ukopali je sin Kasim, Alija Šalaka i Murat Čano. Ekshumirana 28. oktobra 1999. na parceli Muniba Nikšića.

92. ŠUNDO (Salih) KASIM, rođen 1942, penzioner. Išao sa Igmana za Hrasnicu na kamionu. Kamion se od pucnjave sa srpskih položaja prevrnuo i on je ubijen 11. oktobra 1993. Ukopan u Hrasnici.

93. ŠUNDO (Hamid) MEJRA, rođena 1913, žena Alije, domaćica. Uspjela izbjeći napad Srba 4. maja 1992. i nakon izvjesnog vremena vratila se u jednu staru kuću sa Fatimom Šundo. Tu je našli i ubili. Dije-
lovi tijela ukopani na parceli Muniba Nikšića iznad razrušene štale. Ekshumirana 28. oktobra 1999. Kostur bio nepotpun.

94. TUZLAK (Husein) ĆAMIL, rođen 1904, penzionisani imam. Ranije mu polomljena noga. Ubijen 4. maja 1992. pred kućom. Ukopali ga Ramiz Tuzlak i Mustafa Suljović. Ekshumiran 10. novembra 1999. na lokalitetu zaseoka Ovcina, ispod Ravnih Njiva na svojoj livadi.

95. TUZLAK (Mustafa) FERIDA, rođena 1960, domaćica. Ubijena 4. maja 1992. prilikom napada na Jeleč. Ukopana u selu. Nije ekshumirana.

96. TUZLAK (Ćamil) HUSNIJA, rođen 1941, lovočuvar, oženjen. Zarobljen i odveden u logor u Kalinovik i tamo mu se gubi trag. Pri zarobljavanju s njim bila i njegova žena. Pronađen i ekshumiran iz masovne jame Piljak. Ukopan na mezarju u Jeleču 08. novembra 2008.

97. TUZLAK (Hamid) IBRO, rođen 1957, kuhar. Prilikom proboja za Goražde 23. jula 1992. ranjen u mjestu Kacelj od gelera haubice ispaljene sa Preville. Prvo je teško ranjen, nekih desetak metara od Rasima Halilagića, Huse Džafe, Halima Milatovića i drugih. Pokušali su ga spasiti i nosili ga preko dvadeset kilometara, do sela Hrančića, a onda sanitetom pove-
zali za Goražde. Umro je u mjestu Mravinjac kod Goražda gdje je i ukopan.

98. TUZLAK (Mahmut) MUSTAFA, rođen 1937, poljoprivrednik. Uhvatili ga prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992. i zaklao ga neko iz grupe predvođene Rankom Vukovićem. Ukopan u selu.

99. TUZLAK (Murat) RASIM, rođen 1937. u Jeleču, radio u Vodovodu u Sarajevu. Ubijen 30. jula 1992. na Mojmilu u Sarajevu. Ukopan na mezarju Kovači.

100. UŠTO (Hasan) ENES, rođen 1955, radio u Trebinju. Nestao 4. maja 1992. prilikom srpskog napada na Jeleč. Do sada nije pronađen.

101. UŠTO (Edhem) FERID, rođen 1962, radnik. Ubijen 26. aprila 1992. u Zebinoj Šumi.

102. UŠTO (Edhem) NEDŽAD, rođen oko 1975. Ubijen u ljeto 1992. na putu Sadba – Goražde. Pogodio ga PAM u autu. Ukopan u Goraždu.

103. UŠTO (Nezir) NURKO, rođen 1961, radnik. Ubijen 14. juna 1993. na Golom Brdu.

104. ZAMETICA AIŠA, rođena 1917, žena Huseina, domaćica. bila slijepa. Ubijena 4. maja 1992. prilikom napada na Jeleč. Ukopana u bašči ispod kuće. Ekshumirana na lokalitetu sela Ratine – Tekijska ćuprija 25. oktobra 1999.

105. ZAMETICA (Avdo) EDIN, rođen 1968. u Jeleču, radnik. Zarobljen u maju 1992. i odveden u KPZ u Foču sa bratom blizancem Elvedinom i tamo mu se gubi trag.

106. ZAMETICA (Osman) EKREM, rođen 1969. u Jeleču, radnik. Ubijen u zasjedi na lokalitetu Poljice - Čapljina 25. jula 1992. Ekshumiran 3. novembra 1999. na lokalitetu Poljice – Čapljina, u šumi ispod livade Huseina Nikšića.

107. ZAMETICA (Avdo) ELVEDIN, rođen 1968, radnik. Zarobljen u maju 1992. i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Miljevina II.

108. ZAMETICA (Mujko) OSMAN, rođen 1937, penzioner. Ubijen prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992. na putu za selo Drače sa Jusufom Đinićem. Ukopan u Lukama pored stare pilane pored Jusufa Đinića. Ekshumiran 25. oktobra 1999. na lokalitetu sela Ratine – Krčevine.

109. N. N., Rom. podaci nepoznati. Našao se slučajno u Jeleču 4. maja 1992. kada su Srbi napali Jeleč. Ubijen je i nije ukopan.

SELO JAUKOVIĆI

1. BEŠIREVIĆ (Uzeir) SALKO, rođen 1955. u Jeleču, radnik. Ubijen u Nedžarićima u Sarajevu.
2. BEŠIREVIĆ (Uzeir) SEJO, rođen 1957. u Jeleču, radnik. Ubijen na Dobrinji kod škole „Skender Kulenović“ na ulazu u tranše.

JELEČ KLIJEŠTA

1. HADŽIĆ (Omer) VAHID, rođen 1949, poštara. Zarobljen i odveden u motel u Miljevini. Ubijen 5. augusta 1992. Neki svjedoci tvrde da ga je ubila izvjesna Nura iz Miljevine kojoj je Pero Elez dao pušku da ga ubije. Ekshumiran i nakon identifikacije ukopan na mezarju u Jeleču 14. juna 2008.
2. LJEZAMI HALIMA, rođena 1953, žena Nasufa, domaćica. Ubijena koncem jula 1992. Ukopana pored kuće.
3. LJEZAMI (Ramadan) NASUF, rođen 1954, limar. Ubijen 4. maja 1992. prilikom napada na Jeleč. Ubila ga grupa koju je predvodio Ranko Vuković iz Kozje Luke. Ukopan na lokalitetu sela Ratine – Krčevine, tačnije pored šumskog puta na lijevoj obali.
4. PALALIJA HAJRA, rođena 1934, žena Muharema, domaćica. Ubijena.

JELEČ MOČILA

1. ZAMETICA (Bećir) FATIMA FATKA, rođena 1935, žena Rami-za, domaćica. Ubijena prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992. u selu Banjine. Nije ukopana. Kostii pronađene i ekshumirane 4. novembra 1999. na zgaristu kuće Ibze Zemetice. Ukopana na mezarju Obad.
2. ZAMETICA HASKA, rođena 1918, žena Šaćira, domaćica. Ubijena prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992. u Močilima. Ekshumirana i ukopana na mezarju u Jeleču.

SELO JELEČ LAZA

1. TUZLAK (Ramiz) SALKO TALE, rođen 1969, radnik. Prilikom povlačenja prema Trnovu nestao na rijeci Bistrici u julu 1992. Pronađen i ekshumiran na lokalitetu sela Kljuna – Podizbišno 19. oktobra 1992.

SELO PODGAJ

1. BEŠIREVIĆ (Murat) FADIL, rođen 1971, radnik. Ubijen u zbje-
gu na planini Radomišlje 31. augusta 1992. Tu je i ukopan. Ekshumiran 25.
oktobra 1999. na lokalitetu Radomišlje – Zelengora.
2. BEŠIREVIĆ (Nasuf) FUAD FUDO, rođen 1975, učenik. Ubijen
u zbje-
gu na planini Radomišlje početkom juna 1992. Ukopala ga rod-
bina na Radomišlju. Ekshumiran 25. oktobra 1999. na lokalitetu Rado-
mišlje – Zelengora.
3. BEŠIREVIĆ (Murat) MEHO, rođen 1962, radnik. Za njegovu se
sudbinu ne zna tačno. Po nekima je zarobljen i odveden u KPZ u Foču.

4. BEŠIREVIĆ (Bešir) MURAT, rođen 1929, radnik – sjekač. Izbjegao iz sela u planinu. Jednog dana otišao sa Ibrom Beširevićem da traže hranu u selu. Vraćajući se iz sela, uhvatili su Murata i od tada se za njega ništa ne zna, a Ibro je uspio pobjeći i danas je živ.

5. BEŠIREVIĆ (Bešir) NASUF, rođen 1947, radnik – sjekač. Ubijen u zbjegu na planini Radomišlje početkom juna 1992. gdje je i ukopan. Ekshumiran 25. oktobra 1999. na lokalitetu Radomišlje – Zelengora.

6. SARAČ (Omer) AVDO, rođen 1934. u Jeleču gdje je bio i stalno nastanjen, niđar. Ubijen u junu 1992. u blizini kuće gdje je i ukopan. Ekshumiran 29. oktobra 1999. na lokalitetu sela Podgaj – Zanoge.

7. ŠALAKA (Murat) ALMASA, rođena 1914, domaćica. Ubijena 4. maja 1992. prilikom napada na Jeleč. Nije ekshumirana.

8. ŠALAKA (Salko) HAMID, rođen 1929, penzioner. Ubijen zajedno s Ramizom Omeragićem prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992. Ukopan u mjestu Podgaj – Lepočavina. Ekshumiran 29. oktobra 1999.

9. ŠALAKA (Salko) ZAHID, rođen 1924, penzioner. Bio teško bolestan. Ležao na postelji. Izveli ga iz kuće i ubili na potoku prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992. Ukopan u bašči pored kuće. Ekshumiran 10. novembra 1999. na lokalitetu sela Podgaj – Bare.

SELO GOVZA

1. HADŽANOVIĆ (Safet) MUJO, rođen 1959, radnik. Ubijen u Sarajevu u Buča Potoku 27. januara 1993.

2. MUJEZINOVIĆ (Hamid) HIDA, rođena 1925. u mjestu Govza, gdje je bila i stalno nastanjena, domaćica. Ubijena u napadu na Jeleč 4. maja 1992. pred štalom zajedno sa Hasibom Perviz. Nije ukopana. Ekshumirana 27. oktobra 1999. na lokalitetu sela Govza.

3. OMERAGIĆ (Avdija) MURAT, rođen 1910, penzioner. Uspio pobjeći iz sela na planinu Radomišlje i gore bio u zbjegu. Ubijen od zolje u junu 1992. na Radomišlju skupa sa Nazifom Suljevićem. Ukopan na Radomišlju.

4. OMERAGIĆ (Šaćir) RAMIZ, rođen 1937, službenik. Ubili ga 5. juna 1992. u selu. Supruga mu je bila u štali i gledala kako su ga ubili. Ukopan iznad puta u njivi Šalaka. Ekshumiran 29. oktobra 1999. na lokalitetu Podgaj – Lepočavina.

5. PERVIZ HASIBA, rođena 1920, žena Sulejmana, domaćica. Ubijena u napadu na Jeleč 4. maja 1992. pred štalom skupa sa Hidom Mujezinović. Nisu ukopane. Ekshumirana 27. oktobra 1999. na lokalitetu sela Govza.

6. SALKUNIĆ (Ramo) ALIJA, rođen 1930. u Rogatici, penzioner. Ubijen 1. oktobra 1992. prilikom povlačenja zbjega prema Tmovu ispod sela Izbišna na gazu rijeke Bistrice. Nije ukopan.

7. SALKUNIĆ (Alija) AVDO, rođen 1956, radnik. Ubijen 22. augusta 1992. u Buljakovu Potoku u Sarajevu.

8. SULJEVIĆ (Alija) ALIJA, rođen 1950, inženjer. Ubijen u Sarajevu od granate 6. juna 1992. u ulici R. Boškovića.

9. SULJEVIĆ (Sulejman) ENVER ĆOSO, rođen 27. januara 1956, radnik. Ubijen od granate u Sarajevu na Žuči 8. decembra 1992.

10. SULJEVIĆ HIDA, rođena 1910, žena Mušana, domaćica. Uspjela izaći iz sela do Paleža i tu ubijena u zbjegu. Ostala u kolibi Asima Suljevića, nije ukopana.

11. SULJEVIĆ (Alija) MAHZER, zarobljen u selu u maju 1992. i odveden u KPZ u Foču. Razmijenjen i izašao iz Foče u Rožaje u Crnu Goru u ljeto 1992. Tamo ubrzo umro od iscrpljenosti i dobijenih batina.

12. SULJEVIĆ (Sulejman) NAZIF, rođen 1954, privatni poduzetnik. Ubijen 29. augusta 1992. u zbjegu na planini Radomišlje. Koliba u kojoj je bio pogođena je zoljom. S njim je ubijen Murat Omeragić.

13. SULJEVIĆ (Halil) ZEJNA, rođena 1902, domaćica. Ubijena 4. maja 1992. prilikom napada na Jeleč.

14. SULJEVIĆ (Halil) ZEJNIL, rođen 1907, zemljoradnik. Ubijen 27. juna 1992. u selu u Jeleču na preskakalu. Dolje mu živjela bratična i otišao

da joj obide kuću. Svjedoci tvrde da ga je ubio Risto Trifković, nastavnik iz Miljevine. Ukopan na mezarju porodice Tuzlak. Nije ekshumiran.

SELO BANJINE

1. DRINJAKOVIĆ (Pašo) MURAT, rođen 1907, penzionisani imam. Ubijen prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992. Ukopan u blizini kuće Muharema Nikšića na lokalitetu sela Banjine odakle je ekshumiran 3. novembra 1999.

2. DRINJAKOVIĆ rođ. KEČO (Suljo) ZEHRA, rođena 1920, domaćica. Izbjegli iz Jeleča u selo Izbišno gdje je ubijena 24. juna 1992. i spaljena u kući u Izbišnu. Sa njom su ubijene Mejra Kečo i Abida Hukara.

3. DŽUBUR (Meho) HABIBA, rođena 1919, žena Murata, domaćica. Vratila se u selo da traži hranu nakon što je Jeleč spaljen. Našli je u staroj kući Murata Šahbaza, ubili je i kuću zapalili. Nije ukopana. Ekshumirane kosti iz izgorjele kuće Murata Šahbaza 4. novembra 1999. na lokalitetu sela Banjine. U kući su pronađena još dva leša, a radi se o Šeći Zametica i Habibi Šahbaz.

4. DŽUBUR MEJRA, rođena 1937, žena Osmana, domaćica. Ubijena u septembru 1992. u selu. Nije ukopana.

5. DŽUBUR (Hasib) MURAT, rođen 1922, penzioner. Ubijen u selu u junu 1992. Ukopan na lokalitetu sela Banjine ispod kuće Mehe Šahbaza odakle je ekshumiran 14. novembra 1999.

6. DŽUBUR (Jusuf) OSMAN, rođen 1920, penzioner. Ubijen u junu 1992. u selu. Ukopan ispod kuće Murata Zametice. Ekshumiran 3. novembra 1999. na lokalitetu sela Poljica – Čapljina. Tu su otkrivena još dva leša na rastojanju od 30 do 40 metara, ali oni nisu identifikovani.

7. DŽUBUR (Hasib) RAMO, rođen 1924, penzioner. Ubijen u selu u junu 1992. Ukopan u njivi u blizini kuće. Ekshumiran.

8. ŠAHBAZ (Meho) HABIBA, rođena 1937, žena Murata, domaćica. Vratila se u selo nakon što je Jeleč spaljen da traži hranu sa Habibom Džubur i Šećom Zametica. Srbi ih našli u staroj kući Murata Šahbaza, pobili ih i kuću zapalili. Zločin su počinili braća Ranko i Rajko iz Kozje Luke sa svojom grupom. Nisu ukopane. Ekshumirana 4. novembra 1999.

9. ŠAHBAZ (Salkija) HAKIJA, rođen 1937, penzioner. Ubijen prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992. On je prva žrtva u mjesnoj zajednici Jeleč. Ukopan u blizini kuće Ejuba Šahbaza u šumi. Ekshumiran 2. novembra 1999. na lokalitetu sela Banjine, tačnije u šumi Ejuba Šahbaza.

10. ŠAHBAZ (Sulejman) IBRO, rođen 1963. u Banjinama u Foči. Ubijen 8. maja 1995. u mjestu Borovi – Gorazde.

11. ŠAHBAZ (Zaim) IDRIZ, rođen 1960, radnik. Ranjen 10. augusta 1992. u zasjedi na Šarovini kod Tmova. Umro na putu za bolnicu u Tmovu gdje je i ukopan.

12. ŠAHBAZ (Zaim) NEDŽAD, rođen 1966. u Baninama, radnik. Zarobljen u selu i odveden u Kalinovik. Pronađen u masovnoj grobnici Buk-Bijela 5. juna 2006. Ubijen 13. septembra 1992. Ukopan na mezarju Vlakovo 10. novembra 2006.

13. ZAMETICA ALMASA, rođena 1927, žena Alije, domaćica. Ubijena 4. maja 1992. ispred kuće zajedno sa Zulom Krkalić i Fatimom Drinjaković. Nisu ukopane. Ekshumirana 4. novembra 1999. na lokalitetu sela Močila.

14. ZAMETICA (Nezir) EDHEM, rođen 1944, učitelj. Ubijen 31. jula 1992. na Poljinama kod Sarajeva.

15. ZAMETICA (Alija) HASAN, rođen 1958, radnik. Ubijen 25. jula 1993. na Proskoku – Igman.

16. ZAMETICA (Bećir) HIDA, rođena 1929, žena Ibre, domaćica. Ubijena u selu prilikom napadu na Jeleč 4. maja 1992. Nije ukopana. Ekshumirana.

17. ZAMETICA (Nasuf) IBRO zvani VELIJA, rođen 1929, penzioner. Ubijen i zapaljen u garaži iznad kuće prilikom napada na Jeleč. Ekshumiran 4. novembra 1999. na lokalitetu sela Banjine na zgaštu kuće i pratećih objekata.

18. ZAMETICA (Mujo) ISMET, rođen 1939, radnik. Ubijen 13. januara 1994, u mjestu Bosut.

19. ZAMETICA ISMETA, žena Edhema, učiteljica. Ubijena u Sarajevu.

20. ZAMETICA (Junuz) ŠEĆA, rođena 1918, žena Aziza, domaćica. Ubijena u selu u junu 1992, a potom spaljena u kući Murata Šahbaza zajedno sa Habibom Džubur i Habibom Šahbaz. Nije ukopana. Ekshumirani ostaci izgorjelih kostiju 4. novembra 1999. u kući Murata Šahbaza.

21. ZAMETICA ŠEVKA, domaćica. Ubijena 4. maja 1992. prilikom napada na Jeleč.

22. ZAMETICA (Bećir) ZAMIDA FATKA, rođena 1939. u mjestu Kliješta – Jeleč. Ubijena u junu 1992. Ekshumirana 4. novembra 1999. na zgaristu kuće Ibre Zametice u selu Banjine skupa sa Fatom Zametica.

23. ZAMETICA (Ševko) ZIJO, rođen 1975, učenik. Uhvaćen na Rogoju 13. maja 1992. i zaklan.

SELO RATINE

1. ĐUDERIJA (Mujo) AMIR, rođen 1969, radnik. Ubijen 26. jula 1992. u selu Poljica-Čapljina. Ukopan na mjestu pogibije. Ekshumiran 3. novembra 1999.

2. HAMBO MUJO, rođen 1907. u selu Ratine – Jeleč. Zarobljen i odveden u logor u Kalinovic gdje mu se gubi trag.

3. ŠAHBAZ HASKA, rođena 1911, žena Adema, domaćica. Ubijena u napadu na Jeleč 4. maja 1992. u selu. Ukopana u selu.

4. TUZLAK (Mahmut) MUSTAFA, rođen 1934, radnik. Radio kao domar u školi. Ubijen 4. maja 1992. prilikom napada na Jeleč. Ukopan u selu. Ekshumiran 25. oktobra 2002. na lokalitetu sela Ratine. Ukopan u mezarju u Jeleču.

SELO DRAČE

1. HADŽIMURATOVIĆ (Asim) AHMED AHMO, rođen 1970. Zarobljen u Kalinovicu zajedno sa ocem Asinom i drugima. Neki svjedoci kažu da su se sami predali jer su smatrali da im Srbi neće ništa. Međutim, Asima su razmijenili ujesen 1992, a Ahmedu se gubi trag.

2. HUSEINOVIĆ (Ibro) VAHID, rođen 1958, radnik. Ubijen u mjestu Dobre Vode, mjesna zajednica Kozja Luka. Nije ukopan.

3. HUSEINOVIĆ (Ibro) VELIJA, rođen 1955, radnik. Uhvaćen na Sokolu i od tada mu se gubi trag.

4. MUSIĆ (Nazif) ENES, rođen 1970. u selu Drače. Odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Miljevina II u ljeto 2006. Ukopan na mezarju u Jeleču 9. decembra 2006.

5. MUŠANOVIĆ (Kasim) AMER, rođen 1972, učenik. Odveden u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.

6. MUŠANOVIĆ (Muharem) AMIL, rođen 1968. u selu Drače. Odveden u maju u KPZ u Foču. Pronađen u masovnoj grobnici u rudniku Miljevina II u ljeto 2006. Ubijen 30. septembra 1992. u dvadesetpetoj godini. Ukopan na mezarju Vlakovo 2. decembra 2006.

7. MUŠANOVIĆ (Hasan) EDHEM EDO, rođen 1955. u selu Drače. Odveden u KPZ i tamo mu se gubi trag.

8. MUŠANOVIĆ (Salko) FIKRET, rođen 1971. u selu Drače. Odveden u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.

9. MUŠANOVIĆ (Alija) HASAN, rođen 1923, radnik. Zarobljen i odveden u KPZ u Foču u maju 1992. Pronađen u masovnoj grobnici kod tunela u ljeto 2006.

10. MUŠANOVIĆ (Omer) ISMET, rođen 1952, radnik. Ubijen 4. maja 1992. u Šišića Polju ispod planine Husad. Pokušao pobjeći u planinu i naišao na srpsku zasjedu i ubijen. Ukopan na mezarju u Dračama.

11. MUŠANOVIĆ (Murat) KASIM, rođen 1945. u selu Drače. Odveden u KPZ u Foču i tamo mu se gubi trag.

12. MUŠANOVIĆ (Halil) MEHO, rođen 1943. u selu Drače. Odveden u KPZ u Foču. Iz Foče odveden u Rudo radi razmjene. Iz Rudog prebačen na Kulu kod Sarajeva u KPZ. Iz Kule je razmijenjen, ali je ubrzo nakon razmjene umro zbog iscrpljenosti.

13. MUŠANOVIĆ (Fehim) MIRSAĐ, rođen 1960. u selu Drače. Odveden u KPZ u Foču. Ubijen 29. septembra 1992. Pronađen u masovnoj grobnici Miljevine.

14. MUŠANOVIĆ (Omer) MUSTAFA, rođen 1962, radnik. O njemu se do sada ne zna ništa. Jedni svjedoci tvrde da je zarobljen i odveden u Kalinovik gdje mu se gubi trag.

15. MUŠANOVIĆ (Avdo) SAFET, rođen 1941, radnik. Zarobljen kod kuće i odveden u KPZ u Foču. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice kod tunela u ljeto 2006.

SELO POLJICE

1. BARLOV (Izet) ALDIN ZEKO, rođen 1979, učenik. Ubijen u junu 1992. u selu. Ubio ga i izmasakrirao Risto Trifković, njegov nastavnik iz OŠ „Nikola Maraković Nina“ iz Miljevine. Ekshumiran 2. novembra 1999. na lokalitetu Šume iznad kuće Peke Jovovića. Sve je to iz šume gledala Nedžiba Barlov.

2. BARLOV (Dika) ALMIR, rođen 1971. Ranio ga nastavnik Risto Trifković iznad sela. Almir je uspio pobjeći u selo kazati ko ga je ranio i da mu je brat Aldin ubijen. Ubrzo je umro i nije ukopana.

3. BARLOV MALKIJA, rođena 1922, žena Muje, domaćica. Za njenu sudbinu tačno se ne zna. Nestala je prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992.

4. BARLOV MEJRA, žena Zajke, domaćica. Ubijena u selu u junu 1992. Nije ukopana.

5. BARLOV (Sado) NASUF, rođen 1929, penzioner. Ubijen prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992. u selu. Zatran pijeskom kod Mitrina Vrela u selu Klješta. Ekshumiran.

6. BARLOV (Zajko) SADO, rođen 1949, radnik. Ubijen u selu 12. juna 1992. u tzv. „čišćenju terena“. Ukopana u mjestu Vaganjac u blizini mjesne škole. Ekshumiran 2. novembra 1999. ispod kuće na dubini od oko 30 cm.

7. BARLOV (Omer) ZULIJA, rođena 1951, žena Sadina, domaćica. Ubijena u selu 12. juna 1992. Ukopana u mjestu Vaganjac u blizini škole odakle je ekshumirana 2. novembra 1992.

8. BEĆIREVIĆ AIŠA, rođena 1912, žena Ahmeta, domaćica. Ubijena u selu u septembru 1992. Nije ukopana.

9. BEĆIREVIĆ DERVIŠA, rođena 1926, žena Sulje, domaćica. Ubijena u selu u junu 1992. u tzv. „čišćenju terena od balija“. Nije ukopana.

10. BEĆIREVIĆ MEJRA, rođena 1910, žena Šaćira, domaćica. Ubijena u selu u tzv. „čišćenju terena od balija“. Nije ukopana.

11. BEĆIREVIĆ (Ahmet) MUSTAFA, rođen 1946, radnik. Nestao u selu u junu 1992. Nije nađen.

12. BEĆIREVIĆ (Mujo) SULJO, rođen 1939, radnik. Ubijen u selu u septembru u tzv. „čišćenju terena od balija“. Nije ukopana.

13. BEĆIREVIĆ (Mujo) ŠAĆIR, rođen 1908, zemljoradnik. Ubijen u selu u septembru u tzv. „čišćenju terena od balija“. Nije ukopana.

14. DEDOVIĆ (Mustafa) FERIDA, rođena 1956, domaćica. Poginula 12. juna 1992. prilikom tzv. „čišćenja terena od balija“. Nije ukopana.

15. NIKŠIĆ (Zejnil) ABIDA, rođena 1938, žena Adema, domaćica. Uхватili je i odveli u logor u Kalinovik. Tamo se objesila kada je čula da joj je sin ubijen a kuća zapaljena. Ukopana na mezarju u Jelašcima u Kalinoviku.

16. NIKŠIĆ (Adil) FIKRET, rođen 1958, konobar. Ubijen u selu 12. juna 1992. u kući. Ukopana u selu pored kuće Dedovića. Ekshumiran 2. novembra 1999. na lokalitetu selo Poljice – Grabovik. U tijelu mu nađeno 105 prostrijelnih rana od automatskog oružja.

17. NIKŠIĆ (Adil) MUBERA, ubijena u Sarajevu od granate.
18. NIKŠIĆ MUNIRA, rođena 1923, žena Šefkije, domaćica. Ubijena u selu u tzv. „čišćenju terena od balija“. Nije ukopana.
19. NIKŠIĆ (Adem) MUSTAFA, rođen 1957. u Poljicima. Ubijen u maju 1992. Ekshumiran 2006.
20. NIKŠIĆ (Šefkija) ŠEFKO, rođen 1962, radnik. Uхватili ga u Jeleču i odveli u Miljevinu u Stanicu policije. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice kod tunela. Ostaci ukopani u mezarju u Vlakovu.
21. NIKŠIĆ (Mujo) ŠEMSA, žena Omera, rođena 1904, domaćica, nije se mogla sama kretati. Ubijena u selu prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992. Bačena u kolibu i zapaljena. Nađene samo ruke. Ostaci ukopani u zaseoku Jabuka. Nije ekshumirana.
22. PAŠOVIĆ MEJRA, rođena 1912, žena Huse, domaćica. Za njenu sudbinu tačno se ne zna. Nestala je prilikom napada na Jeleč 4. maja 1992.

MJESNA ZAJEDNICA JOŠANICA

Mjesna zajednica Jošanica nalazi se nekih četiri-pet kilometara s desne strane Drine. Graniči je sa mjesnom zajednicom Slatina, malim dijelom sa Godijenom, prigradskim naseljima grada Foče Mijakovićima, Ustikolinom i malim dijelom sa općinom Goražde. Teritorijalno ovo je bila jedna od manjih mjesnih zajednica u općini Foča.

Ovoj mjesnoj zajednici pripadaju sljedeća sela: Jošanica, Ribari, Čaira, Karačići, Marisalići, Gudelj, Dragojevići, Vladikovi, Crnetići, Ostrmci, Travari (Bjeljakovići), Tohi, Gubera, Gapići, Hodžići, Škobalji, Bjelice, Bogavići, Brezovice, Bać, Guvništa, Brajkovići, Husejnovići, Cerova Ravan, Hušići, Čutkovci i Konjevići.

Prema popisu stanovništva iz 1991. u mjesnoj zajednici Jošanica živjelo je ukupno 914 stanovnika. Od toga Bošnjaka je bilo 298, Srba 612, Hrvat 1 i Ostalih 3.

Bošnjačko stanovništvo i ovdje je mnogo stradalo. U pojedinim selima muškarci su potpuno pobijeni, a stradao je i veliki broj žena i djece. Srbi su i ovdje pobili sve što su uhvatili. Ubijali su na veoma svirep način, a da bi prikriili zločine, većinu stanovnika su nakon ubistava spaljivali ili bacali u Drinu.

Jošanica je imala organizatore ovoga zla, ubice i koljače. Svjedoci najčešće spominju Milana Burića, kapetana JNA, i Zdravka Jokovića iz zaseoka Lazovića kod Mijakovića. Pored njih dvojice svjedoci spominju i Miru Muminovića i Marku Matovića. Matović je potomak zloglasnog četnika iz ovoga kraja Milana Matovića, koji je u toku Drugog svjetskog rata ubio veliki broj Bošnjaka, a nakon rata krio se kod jataka da bi na koncu pao u ruke UDBE i tako završio svoje hajdukovanje. Na osnovu njegova pedigrea Marko Matović okupio je ekstremne Srbe iz sela Vladikovi, Dragojevići i dijela Jošanice i vršio obuku pripremajući ih za agresiju. Nekoliko komšija Bošnjaka vidjelo ih je na jednom proplanku iznad sela kako ih obučava uniformisano lice. Sa početkom agresije on je jedan od

ključnih ljudi u ovom kraju koji je određivao sudbinu Bošnjacima. Tako Ferid Dž. kaže da su se svaki drugi dan morali javljati Miri Muminoviću u Štab na Jošanici, a Marko Matović je „harao“ dolinom Drine. On je na Jošanici određivao ko će ići u KPZ a ko kući. Tako je za srpski praznik Vaskrs 26. ili 27. aprila 1992. u KPZ poslao: Rasima Reku - ubijen i ekshumiran, Husu Reku - za kojeg se do sada ništa ne zna, Taiba Reku - razmijenjen i živi u Ilijašu, Izeta Reku - ubijen i ekshumiran iz masovne grobnice Buk-Bijela, Sulju Haznadara - razmijenjen. Zna se da je kući vratio Selima i Mehu Džano, Murata i Ahmeta Haznadara i Murata Subašića.

Ipak, A.M., jedan od intelektualaca iz ovoga kraja, kaže da su ključni ljudi u agresiji i zločinima u ovom kraju bili Lazo Pejović i Pavle Višnjić. Lazović je bio jedan od poslovođa u Robnoj kući FOČANKA, a Višnjić je radio u MUP-u u Foči. Oni su iz potaje vukli sve ključne poteze i snose veliku odgovornost za sva zla napravljena u ovoj mjesnoj zajednici. Sudski i policijski organi do sada nisu utvrdili njihovu odgovornost, a nadati se da će se jednog dana svi zločini u ovoj mjesnoj zajednici rasvijetliti i zločinci adekvatno kazniti.

U slučaju Jošanice, također, postavlja se pitanje zašto stanovništvo iz ovih sela nije bježalo u pravcu Goražda kada je napočetku agresije imalo otvoren put u tom pravcu. Većina njih i ovdje je smatrala da im se neće ništa dogoditi, jer nisu snosili krivicu ni za šta. Međutim, mnogi zaboravljaju četničku parolu: "Ubij sve što nije naše i svakoga ko neće s nama!" Zbog toga je i u Foči pored Bošnjaka i Hrvata stradao jedan broj Srba koji je osuđivao ovakvu politiku sunarodnjaka.

PODACI O ŽRTVAMA

SELO JOŠANICA

1. DRECA MEVLA, rođena 1936, žena Salke, domaćica. Uхваćena u kući, navodno odvedena na Drinu i ubijena skupa sa Pembom Džano. Dugo ih krio komšija Vide Jegdić.
2. DRECA (Salko) SELIM, rođen 1960, nastavnik. Radio u Šabićima, općina Trnovo. Ubijen u okolini Trnova. Ukopan u Hrasnici.
3. DŽAFERSPAHIĆ (Huso) ADNAN, rođen 1970, unuk Hasana Džane. Došao kod dede na Jošanicu i tu ga rat zatekao. Odveden u KPZ skupa sa dedom Hasanom u maju 1992. Pronađen i ekshumiran iz jame Piljak 5. juna 2006.
4. DŽANO (Ahmet) HASAN, rođen 1929, penzioner. Odveden iz sela Jošanica u KPZ u Foču u maju 1992. U zatvoru često mučen, a naročito 29. juna 1992. U mučenju se isticao njegov komšija Zoran Vuković iz Jošanice. Hasanu se trag gubi u zatvoru.
5. DŽANO PEMBA, rođena 1930, žena Hasana, domaćica. Uхваćena u kući i odvedena sa Mevlom Dreca na Drinu i ubijena.
6. DŽANO (Salko) ZAHIR, rođen 1930, penzioner. Ubijen u junu 1992. u selu. Ukopao ga komšija Vide Jegdić. Ekshumiran 3. oktobra 2000. i ukopan na Jošanici.
7. DŽEMIDŽIĆ (Meho) ISMET, rođen 1954, radnik. Izbjegao u Goražde u maju 1992. Ubijen 2. augusta 1992. u Baćcima u Goraždu. Ukopan u Goraždu.

8. HAZNADAR (Čamil) TIFA, rođena 1914, domaćica. Uspjela izbjeći u selo Gunjačić. općina Goražde. Tamo umrla 13. januara 1993. od iscrpljenosti i nedostatka lijekova. Ukopana u mjesnom groblju.

9. SUBAŠIĆ (Salih) FEHIM, radnik. Ubijen od granate u Sarajevu u decembru 1992.

10. SUBAŠIĆ (Zahir) HABIB, rođen 1940, radnik. Zarobljen na Jošanici 17. aprila 1992. Dugo ga krio Risto Obrenović. Pronađen, ekshumiran i ukopan na Jošanici.

11. SUBAŠIĆ (Edhem) MUJO, rođen 1953, radnik. Ubijen 22. maja 1992. u Bavčićima.

SELO ČAIRA

1. GRABOVICA (Mašo) ABID, rođen 1925, penzioner. Ubijen u selu 7. juna 1992. Ekshumiran 25. septembra 1996. u zaseoku Čaira.

2. GROŠONJA (Adem) ADEM, rođen 1935, u selu Karačići, općina Rogatica, stalno nastanjen u selu Čaira, penzioner. Ubijen u maju 1992. Ekshumiran 25. septembra 1996. i ukopan u Čairima.

3. GROŠONJA (Adem) JAKUP, rođen 1938. Radio na Brodu u fabrici. Izbjegao u Goražde i tamo ubijen kada je pošao da donese vode.

4. GROŠONJA (Suljo) RASEMA, rođena 1940, žena Adema, domaćica. Ubijena skupa sa mužem Ademom, ukopani i ekshumirani.

5. HAJRIĆ AZIZA, rođena 1910, domaćica, nije se udavala. Ubijena sa ostalim Hajrićima u maju 1992. u kući. Ukopana.

6. HAJRIĆ (Džafera) DŽEVAD, rođen 1958. Odveden u KPZ u Foču u maju 1992. Pronađen i ekshumiran iz masovne grobnice Buk-Bijela 5. juna 2006.

7. HAJRIĆ (Smail) HANKA, rođena 1922, žena Aziza, domaćica. Ubijena u maju 1992. Ekshumirana 1. juna 2000. na lokalitetu Čaira i ukopana na mezarju Čaira.

9. HAJRIĆ (Redžo) SMAJO, rođen 1932, radnik. Odveden u KPZ. Bio u sobi 16. Uoči Vidovdana, 28. juna 1992, odveden iz sobe sa većom grupom logoraša. Likvidiran na drinskom mostu i tijelo bačeno u Drinu. U septembru 1996. ostaci njegova tijela pronađeni na obali Drine kod sela Mravinjac. Izvršena identifikacija. Ukopan na Mravinju.

10. SOFRADŽIJA (Meho) OMER, rođen 1936, ugostitelj. Ubijen u selu snajperom u junu 1992. i po izjavama svjedoka ubijen sa lijeve strane Drine. Bio oženjen Srpkinjom, ali mu ni to nije pomoglo da ga ne ubiju. Ukopali ga šurjaci Srbi i komšije Salko, Salem i Alija Hajrić. Interesantno je da je na sahrani bilo još i Srba i Bošnjaka i niko nikoga nije dirao. Srbi su odložili naoružanje, a Bošnjaci ga nisu ni imali. Dok je trajala sahrana, nije pucano po selu, a čim je sahrana završena, pucanje je odmah otpočelo.

11. SOFRADŽIJA (Meho) ZAJKO, rođen 1933, trgovac. Ubijen u maju 1992. Ekshumiran 24. septembra 1996. i ukopan na mezarju u Čairima.

12. UZUNOVIĆ BARBARA BARICA, rođena 1938. u Slavanskom Brodu – Republika Hrvatska, žena Hasana, domaćica. Ubijena u maju 1992. Ekshumirana 25. septembra 1996. i ukopana na mezarju u Čairima.

SELO GUEDELJ

1. DŽANO (Selim) AZIZ, rođen 1961, radnik. Ubijen na Grepku 28. juna 1993. Ukopan na groblju na Grepku.

2. DŽANO (Murat) SELIM, rođen 1935, penzioner. Iscrpljen glađu i bolešću, bez lijekova nije, mogao više živjeti u Goraždu, evakuisan u Sarajevu i tamo umro 1995.

3. HAZNADAR MELĆA, rođena 1915, žena Rame, domaćica. Izbjegli u selo Mravinjac kod Goražda i tamo umrla od gladi 1993. Ukopana na Mravinju.

4. REKO (Arit) AZIZA, rođena 1945, žena ZISKE, domaćica. Ubijena u selu 25. juna 1992. a potom spaljena u kući Salke Reke. Ekshumirana 26. i 27. juna 2000. sa ostalim Rekama.

5. REKO (Malin) DIKA, rođena 1942, žena Huse, domaćica. Ubijena u selu 25. juna 1992. a potom spaljena u kući Salke Reke. Ekshumirana 26. i 27. juna 2000. sa ostalim Rekama.

6. REKO (Hasib) HUSO, rođen 1946, penzioner. Odveden u KPZ u maju 1992. i gubi mu se trag.

7. REKO (Ramo) ISMET, rođen 1969, radnik. Ubijen 14. novembra 1993. na Krčinom Brdu u Ustikolini. Ukopan na Potrkuši kod Goražda.

8. REKO (Ramo) IZET, rođen 1967, radnik. Odveden u KPZ u maju 1992. Ekshumiran iz jame Buk-Bijela 5. juna 2006. Utvrđeno da je ubijen u septembru 1992.

9. REKO (Alija) KADEMLIJA, rođena 1918, žena Salke, domaćica. Ubijena 25. juna 1992. sa mužem Salkom, a potom zapaljena u svojoj kući. Ekshumirana 26. i 27. juna 2000. sa ostalim Rekama.

10. REKO (Murat) NUSRET, rođen 1948, radnik. Ubijen 31. maja 1994. u mjestu Nišani – Goražde. Ukopan na Posestri u Goraždu.

11. REKO (Hasan) RAMO, rođen 1930, zemljoradnik. Ubijen u selu 25. juna 1992. a potom zapaljen u kući Salke Reke. Ekshumiran sa ostalim Rekama 26. i 27. juna 2000.

12. REKO (Salko) RASIM, rođen 1939, poslovođa u Fabrici namještaja na Brodu. Odveden u maju 1992. u KPZ. Ubijen u septembru 1992. U augustu 2001. ekshumiran iz jame Piljak. Ukopan na Ravnim Bakijama u Sarajevu 9. augusta 2001.

13. REKO (Huso) SAFETA, rođena 1968, domaćica. Ubijena od granate 31. augusta 1992. u Mravinjcu – Goražde. Ukopana na Posestri.

14. REKO (Ahmet) SALKO, rođen 1912, zemljoradnik. Ubijen u selu kod kuće 25. juna 1992. a potom zapaljen u kući sa ostalim Rekama. Ekshumiran 26. i 27. juna 2000. sa ostalim Rekama.

15. REKO (Hamid) ŠUHRETA ŠUHRA, rođena 1941, žena Rasima, domaćica. Ubijena u selu 25. juna 1992. a potom spaljena u kući Salke Reke. Ekshumirana 26. i 27. juna 2000. sa ostalim Rekama.

16. REKO (Ahmet) ZEJNIJA, rođena 1914, žena Hasiba, domaćica. Ubijena u selu 25. juna 1992. a potom spaljena u kući Salke Reke. Ekshumirana 26. i 27. juna 2000. sa ostalim Rekama.

SELO KARAČIĆI

1. BERBERKIĆ (Hasan) SALKO SALKIJA, rođen 1930, penzioner. Bio ugledni društveno-politički radnik i privrednik u Foči. Obavljao niz odgovornih političkih dužnosti u Općini. Ubijen u selu u aprilu 1992. Ekshumiran 3. oktobra 2000. na lokalitetu sela Karačići i ukopan na mezarju u Jošanici.

2. DELIĆ (Ibrahim) BEGO, rođen 1929, penzioner. Ubijen zajedno sa Salkijom Berberkićem. Ekshumiran 3. oktobra 2000. na lokalitetu sela Karačići.

3. DELIĆ (Bego) FATA, rođena 1958, radila u Foči u TRIKOTAŽI, neudata. Zaklana iza sela 19. juna 1992. Zaklanu je vidio Delić sa nadimkom Liran. Nakon nekoliko dana neko ju je prekrrio nekakvom kadom. Kasnije je neko sve sklonuo tako da joj se ni za kosti ne zna.

4. DELIĆ (Bego) FERIDA, rođena 1953, domaćica, neudata. Ubijena u selu 19. juna 1992.

5. DELIĆ (Alija) LATIF, rođen 1910, zemljoradnik. Ubijen u aprilu 1992. pred kućom od granate. Ukopan u selu. Ekshumiran 3. oktobra 2000. na lokalitetu sela Karačići i ukopan na Jošanici.

6. DELIĆ (Bego) NEDŽAD PIČUGA, rođen 1970, radnik. Odveden u maju 1992. u KPZ i tamo mu se gubi trag. Pronađen i ekshumiran u masovnoj jami Miljevina I. Ukopan na Jošanici.

7. DELIĆ ŠEĆA, rođena 1930, žena Bege, domaćica. Zapaljena u kući 19. juna 1992. u selu. Ekshumirana i ukopana na mezarju u selu.

SELO ČUTKOVCI

1. DŽANO (Murat) MEHO, rođen 1921, penzioner. Ubijen od granate u Mravinjcu – Goražde. Ukopan na Potrkuši kod Goražda.
2. HAZNADAR (Hasan) RAHIMA, rođena 1934, žena Ahmeta, domaćica. Agresija ju je zatekla u bolnici u Foči. Pronađene kosti i ekshumirana 5. novembra 2001. u Čutkovcima. Ne zna se pouzdano kako je došla do sela niti kako je ubijena.

SELO HUSEINOVIĆI

1. HADŽIAHMETOVIĆ DŽEHVA, rođena 1930, žena Muje, domaćica. Ubijena u Goraždu od granate. Ukopana u Goraždu.
2. HADŽIAHMETOVIĆ (Mujo) HAMED BABO, rođen 1951. Bio aktivno vojno lice. Ranjen u Zebinoj Šumi i bolovao oko mjesec dana. Ležao u bolnici u Goraždu i umro 25. februara 1993. Ukopan na mezarju na Potrkuši.
3. HASKOVIĆ (Aga) ZUMRA, rođena 1964, domaćica. Ubijena od snajpera u Vranićima kod Goražda. Ukopana u Vranićima.
4. KULUGLIJA (Adem) ZAHIDA, rođena 1937. u Huseinovićima, domaćica. Nije se udavala. Nakon upada Srba u selo gubi joj se trag. Svjedoci tvrde da ju je odveo Srbin iz sela za Trebinje pod izgovorom da je spasi.

SELO RIBARI

1. ČAUŠEVIĆ (Hadžan) ALIJA, rođen 1960, radnik, oženjen. Ubijen na Nišićima u ljeto 1993.

2. MERKEZ (Hamid) MUJO, rođen 1929, penzioner. Umro u Goraždu od gladi 1993.
3. MERKEZ (Rašid) ŠAĆIR, rođen 1961, radnik. Ubijen 24. novembra 1994. na Treskavici. Ukopan u Pazariću.

SELO CRNETIĆI

1. CRNETA (Ibro) ADEM, rođen 1940, radnik. Ubijen 19. decembra 1992. u Crnetićima. Ukopan na mezarju na Sadbi.
2. CRNETA (Ahmet) AMIR, rođen 1960, radnik. Ubijen 19. decembra 1992. u Crnetićima od snajpera. Ukopan na mezarju Sadbi.
3. CRNETA (Ahmet) MIRSAD, rođen 1956, radnik. Ubijen 12. juna 1993. u mjestu Prvanj – Goražde. Ukopan na mezarju Kolijevke.
4. ČIŠIJA OSMAN, rođen 1930, penzioner, gluho nijem. Ubijen od granate 1992. u Mravinjcu, općina Goražde. Ukopan u Mravinjcu.
5. ČIŠIJA (Fehim) SUVAD, rođen 1952. u Crnetićima, radnik. Ubijen 11. februara 1992. u Azićima u Sarajevu. Ukopan u Sarajevu.
6. ČIŠIJA (Fehim) ZIJAD, rođen 1960, radnik. Živio i radio u Sarajevu. Pošao na posao i nestao. Do sada nije pronađen.
7. MULIĆ (Mujo) MUSTAFA, rođen 1925, zemljoradnik. Poučen iskustvom iz rata 1941-1945, da ne bi pao u ruke četnicima, zbo se nožem u selu kada su Srbi zauzimali njegovo selo u ljeto 1992.
8. PANDŽA (Ibro) RAMIZ, rođen 1944. Doselio na Jošanicu sa porodicom. Ubijen 31. marta 1994. u mjestu Nišani kod Goražda. Ukopan u Goraždu.
9. RAHMAN (Nurija) KASIM, rođen 1962. u Crnetićima, radnik. Nestao na Igmanu i nađen mrtav nakon pet-šest mjeseci.

SELO TRAVARI - BJELJAKOVIĆI

1. TRAVAR (Redžo) AHMET, rođen 1937, zemljoradnik. Nestao u selu 29. jula 1992. u zaseoku Bjeljakovići prilikom srpskog napada. Nikakvi ostaci od njega do sada nisu nađeni.

2. TRAVAR HALIMA, rođena 1941, žena Huse, domaćica. Nestala u selu 29. jula 1992. prilikom srpskog napada. Nikakvi ostaci do sada nisu nađeni.

3. TRAVAR HASNA, rođena 1938, žena Ahmeta, domaćica. Nestala 29. jula 1992. prilikom srpskog napada na selo. Nikakvi ostaci od nje do sada nisu nađeni.

4. TRAVAR (Mujo) HUSO, rođen 1939, zemljoradnik. Nestao u selu 29. jula 1992. prilikom srpskog napada. Nikakvi ostaci u selu nisu nađeni.

5. TRAVAR (Ahmet) MUHAMED, rođen 1960, radnik. Ubijen 2. novembra 1994. u Sarajevu na Skenderiji. Ukopan u Sarajevu.

6. TRAVAR RUKIJA, rođena 1907, žena Redže, domaćica. Nestala u selu 29. jula i nikakvi ostaci do sada nisu nađeni.

SELO CEROVA RAVAN

1. KORJENIĆ (Salka) HALIMA, rođena 1912, domaćica. Izbjegli u selo Prative, mjesna zajednica Slatina. Tamo je ubijena u kući Šaćira Dedovića 24. maja 1992. Ukopao je Šaćir Dedović u svojoj bašči. Ekshumirana 6. septembra 2001.

2. PAŠOVIĆ DŽEHVA, rođena 1936, žena Mustafe, domaćica. Izbjegli u selo Kopače kod Goražda. Kada su Srbi napali Kopače u maju 1992, skočila u Drinu da im ne padne u ruke.

3. PAŠOVIĆ (Mustafa) DŽEVAD, rođen 1958, radnik. Izbjegao u Goražde i tamo ubijen 1. aprila 1994. Ukopan u Goraždu.

4. PAŠOVIĆ (Ejub) MUSTAFA, rođen 1966. u Foči, radnik. Ubijen 23. septembra 1992. na Sadbi. Ukopan na Sadbi.

5. PAŠOVIĆ (Hajro) MUSTAFA, rođen 1934, radnik. Izbjegao u selo Kopače kod Goražda. Kada su Srbi napali Kopače u maju 1992, objesio se da im ne bi pao u ruke.

***MJESNA ZAJEDNICA
KRATINE***

Mjesna zajednica Kratine teritorijalno je bila jedna od najmanjih mjesnih zajednica u općini Foča. Smještena je na krajnjem jugozapadu ove općine i graniči sa mjesnim zajednicama Miljevina, Kozja Luka, Jabuka i općinom Kalinovik. Ovo je izrazito planinski kraj koji je uoči agresije bio slabo naseljen jer je stanovništvo iz ovoga kraja najviše selilo prema Sarajevu.

Mjesnoj zajednici Kratine pripadala su sljedeća sela: Jasenovo, Selišta, Sokola, Gojtanovići, Derolovi, Dobratići, Crnete, Trnjine, Kratine, Viskovići, Mušići, Vojvodići, Dročinje, Lubure, Glušca, Bujakovina, Ravnice i Prebisalići.

Prema popisu stanovništva iz 1991. u ovoj mjesnoj zajednici živjelo je ukupno 706 stanovnika. Bošnjaka je bilo 634, Srba 71 i Ostalih 1.

Srpska pješadija dugo vremena nije napadala sela ove mjesne zajednice. Razlog tome je osvajanje drugih mjesnih zajednica, prije svih Miljevine, Jeleča, Kozje Luke i grada Foče, ali su zato ova sela stalno granatirali i vjerovatno su pretpostavljali da će tako očistiti ovaj kraj, pobiti i otjerati njegove stanovnike Bošnjake. Srbi su najvjerovatnije dobili zadatak da se odmah na početku agresije povuku iz svojih sela u Miljevinu i Foču kako ih ne bi pobili prilikom granatiranja. Gotovo svaki dan u selu Budanj, iz Kalinovika i naročito sa Kolunskog brda, gdje su još prije agresije izvukli velike količine artiljerijskog naoružanja, Srbi su tukli po selima ove mjesne zajednice.

Koncem aprila 1992. Krizni štab SDS iz Miljevine dao je ultimatum Bošnjacima Kratina da predaju naoružanje koje imaju. Međutim, Kratinjani su to a priori odbili i kao odgovor na predaju naoružanja formirali su jednu manju jedinicu za odbranu svojih sela. Mobilisali su sve vojnosposobne muškarce kao i one koji su izbjegli u ovaj kraj iz drugih sela fočanske općine, a od lovaca su mobilisali sve naoružanje. Mnogi su goloruki odlučili braniti svoja sela i porodice. Mjesto okupljanja ove jedinice bilo je brdo Kremenac odakle su svakodnevno vršili osmatranje, patroliranje i preduzimali druge radnje da bi zaštitili stanovnike ove mjesne zajednice. Najveći problem im je bio u zbrinjavanju ranjenika, jer je ambulanta

u Kratinama uoči agresije imala veoma male zalihe lijekova koji su brzo potrošeni pa je ranjenike trebalo nositi i po dvadeset kilometara do Delijaša ili Trnova da bi ih dalje prebacili do najbliže ambulante ili bolnice u Suhodol kod Tarčina. Jedinica je pomagala zbjegovima sa Zelengore da sigurno prođu kroz ovaj kraj kao i u nošenju ranjenih i bolesnih civila iz Jeleča i sa Zelengore.

Prvi pješadijski napad na ova sela Srbi su izveli 22. juna 1992. kada su upali i zapalili selo Jasenovo. Branioци su odgovorili na ovaj napad i Srbi su se povukli prema Miljevini i Dobrom Polju.

Nakon ovoga napada Srbi su pojačali granatiranje sela. Hrane je svakim danom bivalo sve manje, a primicala se zima koja je u ovom kraju duga i teška. Zbog toga su mnogi mještani odlučili da prije zime potraže spas u drugom kraju Bosne i svakodnevno su napuštali svoje kuće. Srbi su to osjetili, te su sve češće upadali u ova sela i ubijali koga god bi zarobili, a kuće palili. Branioци su se morali povući na Grebak na kojem je formirana veća jedinica za oslobađanje okupiranih fočanskih teritorija.

Srpske su snage 9. novembra 1992. preduzele veću vojnu ofanzivu sa ciljem da unište i protjeraju bošnjačko stanovništvo sa općine Foča, a posebno im je bilo značajno uništiti jedinicu na Grepku. Devetog i desetog novembra vršili su permanentno granatiranje položaja branilaca od Osamice do Kremenca. Nakon toga uslijedili su kombinovani pješadijsko-artiljerijski napadi sve do 21. novembra 1992. U ovim napadima Srbi su angažovali svoje snage iz Foče koje su napadale pravcem Previla – Presjeka – Kozja Luka – Miljevina, zatim snage iz Kalinovika koje su napadale pravcem Miljevina – Dobro Polje – Rogoj i snage iz Pala koje su napadale pravcem Kacelj – Korijen – Jahorina.

Branioци sa Grepka adekvatno su odgovorili i ni pedalj nisu prepustili okupatoru. Izuzetak su bila sela u mjesnoj zajednici Kratine koja se, pošto su bila uklještena, nisu mogla braniti pa su se i stanovništvo i jedinica morali povući na Grebak. Srpske su snage to iskoristile i sva sela u ovoj mjesnoj zajednici opljačkale i spalile. U selima su ubili svakoga koga su zatekli, a potom su ih spaljivali u kućama. Sve je pretvoreno u prah i pepeo.

PODACI O ŽRTVAMA

SELO KRATINE

1. ČAUŠEVIĆ (Kasim) DŽEVAD, rođen 1960, radnik. Ubijen 1. septembra 1994. u Sarajevu.
2. DELIJA (Esad) JUNUZ, rođen 1961, rudar. Ubijen 17. jula 1993. na Proskoku – Igman. Ukopan na mezarju Kovači.
3. DIVOVIĆ AIŠA, rođena 1911, žena Muje, domaćica. Ubijena metkom u selu u maju 1992. Komšije su je našli mrtvu i usta puna kamenja. Nije ukopana. Zna se gdje su joj kosti.
4. HUBIJAR (Ramiz) RAGIB, rođen 1967, radnik. Ubijen 13. septembra 1992. u mjestu Livade u Kratinama. Ekshumiran 20. oktobra 1999. na lokalitetu Kratine – Livade.
5. HUBIJAR (Ramiz) RAZIM, rođen 1964, radnik. Ubijen 28. maja 1993.
6. KRAJČIN (Nahod) IBRO, rođen 1961, radio u komunalnom preduzeću u Sarajevu. Ubijen 5. februara 1994. na Markalama u Sarajevu.
7. KRAJČIN (Alija) IBRO, rođen u Kratinama 1959, radnik. Ubijen u Sarajevu na Markalama.
8. KRAJČIN (Nail) ISMET, rođen 1978, učenik. Ubijen u Sarajevu.
9. KRAJČIN (Nahod) JUSUF, rođen 1950, radio u UPI-ju – Sarajevo. Ubijen 15. augusta 1992. na Otesu – Sarajevo.

10. KRAJČIN (Sulejman) MUHAMED, rođen 1961, radnik. Ubijen 12. augusta 1992. u Sarajevu.

11. KRAJČIN (Bego) NAIL, rođen 1955. u Kratinama. Ubijen na Butmiru u Sarajevu.

12. KRAJČIN (Alija) SALEM, rođen 1966, rudar. Ubijen 7. novembra 1994. na Proskoku – Igman.

13. KULAŠEVIĆ (Salih) ARIF, rođen 1901, zemljoradnik. Za njegovu sudbinu tačno se ne zna. Nikakvi ostaci nisu nađeni. Pretpostavlja se da je potpuno izgorio u kući.

14. KULAŠEVIĆ (Ramiz) FAHRUDIN, rođen 1960. u Kratinama. Ubijen u Sarajevu.

15. KULAŠEVIĆ (Ramiz) FEHIM, rođen 1957. u Kratinama. Ubijen u zasjedi sa Hasanom Turčalom i drugima 22. maja 1993. u mjestu Predola – Kacelj, općina Goražde. Razmijenjen i ukopan u Pazariću.

16. KULAŠEVIĆ (Ramiz) FERID, rođen 1959, radnik. Ubijen 19. marta 1993.

17. KULAŠEVIĆ (Atif) MUSTAFA, rođen 1972. u Kratinama, radnik. Ubijen na Ilidži.

18. KULAŠEVIĆ (Abid) UZEIR ZEĆIR, rođen 1965, radnik. Ubijen 4. juna 1992. u Ahatovićima u Sarajevu.

SELO DOBRATIĆI

1. DIVOVIĆ (Mešan) MUHAMED, rođen 1962, radnik. Ubijen 24. jula 1993. u mjestu Proskok – Igman. Ukopan na šehidskom mezarju na Igmanu.

2. DIVOVIĆ (Ramo) RAMIZ, rođen 1955, radnik. Ubijen 2. juna 1992. u Ahatovićima. Ekshumiran u martu 2007. i ukopan na šehidskom mezarju u Ahatovićima.

3. MUSLIM (Zajko) JASMIN, rođen 1967. u Dobratićima, radnik. Ubijen na Igmanu 1993.

4. MUSLIM (Rasim) RIFET, rođen 1969. u Dobratićima, radnik. Ubijen na Igmanu 1993.

SELO JASENOVO

1. ČAUŠEVIĆ FATA, rođena 1900. Ostala u kući iza seljana jer nije mogla bježati. Komšijama je rekla da joj neće ništa s obzirom na godine. Nađene joj samo kosti u izgorjeloj kući što navodi na zaključak da su je živu spalili. Ekshumirana. Ukopana 13. oktobra 2001. na mezarju Kovači – Hrasnica.

2. ČAUŠEVIĆ (Rasim) DERVO, rođen 1956, radnik. Ubijen u Sarajevu u Pofalićima.

3. ČAUŠEVIĆ (Ramiz) HAJRO HAJRUDIN, rođen 1967. u Jasenovu. Ubijen u Sarajevu uoči agresije na Bosnu i Hercegovinu. Ekstremni Srbi sa Ilidže bacili ga pod voz.

4. ČAUŠEVIĆ (Hamid) HIMZO, rođen 1956. u Jasenovu, radnik. Ubijen u Jablanici. Otišao da kupi hrane i tamo ubijen.

5. ČAUŠEVIĆ (Salko) SAFET, rođen 1948. u Jasenovu, radio u tvornici žice. Ubijen na Žući.

6. ČAUŠEVIĆ (Ramiz) SUVAD, rođen 1970. u Jasenovu, radnik. Ubijen u Sarajevu.

7. HASKOVIĆ (Ibro) ZULFO, rođen 1952, radnik. Ubijen u Sarajevu na Žući.

8. SERDAREVIĆ (Salko) ASIM, rođen 1946, policajac. Ubijen od snajpera u Sarajevu kod fabrike „ZORA“.

9. SERDAREVIĆ (Ibro) ATIF, rođen 1944, radnik. Ubijen 18. aprila 1993. na Žući u Sarajevu.